

SIONISMUS

ALFRED M. LILIENTHAL

OBSAH

Předmluva	2
Úvod autora	7
Část první <i>PRVOTNÍ HŘÍCH</i>	
I. Pro jednoho sen, pro druhého noční můra	8
II. Amerika přebírá pochodeň	14
III. Pravda o zrození Izraele	17
Část druhá <i>KOUŘOVÁ CLONA</i>	
IV. V Izraeli	26
V. Jací Palestinci?	33
VI. Židovské spojení	42
VII. Čí je Kongres?	48
VIII. Záměrná dezinformace	55
IX. New York Times-na prvním místě	59
X. Na násilí je dvojí metr	65
Část třetí <i>PŘEKRYTÍ</i>	
XI. Využívání antisemitismu	67
XII. Bleskový úder	70
XIII. Křesťané v zajetí	71
XIV. Sovětští Židé	73
Část čtvrtá <i>POLITIKAŘENÍ NEBO POLITIKA?</i>	
XV. Za vlády Eisenhowera, Kennedyho a Johnsona.....	76
XVI. Útok na Liberty	77
XVII. Nafta na rozbouřených vodách	82
XVIII. Znovu válka.....	83
XIX. Fordova mezihra.....	86
XX. Odchod Henryho Kissingera?	88
XXI. Nástup Cartera a Begina	91
XXII. Dvojí loajalita	91
XXIII. Cesta ke spravedlnosti a míru.....	98
Autorův doslov k českému vydání	99

PŘEDMLUVA

Sionismus, Izrael, palestinská otázka - to jsou pojmy, jež se pravidelně objevují na stránkách světového tisku, téměř nepřetržitě vstupují do našeho soukromí prostřednictvím televizního a rozhlasového zpravodajství. Už více než čtyřicet let trvá v oblasti Blízkého východu nepřírozená situace, kterou způsobily vnější politickomocenské zájmy v symbióze se sionistickým hnutím. Už čtyřicet let jsme svědky bolestného střetnutí dvou tak historicky blízkých a přece tak politicky znepřátelených civilizačních entit. Na jedné straně stojí část židovské kulturně náboženské pospolitosti, která - zmanipulována politickými centry židovské buržoazie - uskutečňuje pod praporem náboženské nacionalistické teorie dlouhodobý a nepřirozený plán osídlování oblasti někdejší historické Palestiny. Na druhé straně stojí arabské obyvatelstvo tohoto území, jež na plány sionistů doplatilo ztrátou snad toho nejvzácnějšího, co národ může pozbyt - ztrátou vlastního území a rozpadem vnitřních sociálních vazeb.

Izraelsko-arabský konflikt a palestinská otázka jsou předmětem širokého zájmu naší veřejnosti. Není divu. Vždyť se jedná o problematiku, k níž mají u nás lidé z různých důvodů velmi blízko. Starší generace na vlastní oči sledovaly osudy Židů v Evropě za druhé světové války a dodnes s pietou uctívají památku židovských obětí nacistické genocidy. Mnozí si pamatují na okolnosti založení Státu Izrael v roce 1945. Řada našich odborníků navštívila arabské země, kde měla možnost poznat dynamický rozvoj tamějších společností i rány, jež jim způsobila agresivita jejich izraelského souseda. Často zaslechneme, jak ne jeden světoznámý vědec či umělec židovského původu úporně hájí „historická práva“ Židů na Palestinu nebo jak se jiní renomovaní Židé zase od sionismu a izraelské politické praxe okázale distancují. Průběžně je naše veřejnost seznamována s neblahým osudem statisíců lidí, vykořeněných už třetí generaci ze své vlasti a odkázaných na vnější materiální pomoc.

Neobyčejná složitost blízkovýchodního konfliktu a palestinského problému nutně vyvolává snahy po pravdivém zodpovězení mnoha otázek. Ta hlavní - ať ji vezmeme z hlediska politicko-právního, nebo ryze morálního - zní: Kdo má vlastně právo na území Palestiny? Židé nebo Arabové?

Není zde třeba zabývat se podrobněji vyvracením nevědeckých postulátů, jež v této souvislosti teoreticky rozpracovávají zainteresované strany. Sionismus se prakticky ve všech svých variantách drží tvrzení, že Palestina je historickým domovem Židů, protože v průběhu 1. tisíciletí př. n. l. zde vzkvétaly státní útvary založené a budované Hebrejci. Soudobá nacionalistická koncepce palestinských Arabů se zase snaží vyvrátit argumenty sionistů tím, že se opírá o stejně nevědeckou konstrukci, podle níž jsou Palestinci potomky různých etnických skupin a populací - například Kanánejců, Aramejců, či Chaldejců - které žily na území Palestiny před příchodem hebrejských kmenů. Ale i po jejich odchodu. Přitom velmi důležitá skutečnost, že v první polovině 7. století n. l. došlo k rychlé a důkladné „arabizaci“ Palestiny, nehraje v palestinské argumentaci tak důležitou roli, ačkoliv právě ona je v debatě o „historických právech“ dost podstatná.

Setkáváme se zde s jevem typickým snad pro všechny formy národně obrozeneckých hnutí. Jejich ideologie se - zvláště pak v podmínkách národnostního a sociálního útlaku - chápe čehokoli, co může v očích „národa“ i vnějšího světa podepřít právo na národní existenci. Zkreslování, glorifikace a dramatinování vlastních dějin jsou v tomto procesu běžnými nástroji. Že u některých společností ve stadiu vrcholného kapitalismu může křečovitá zahleděnost do vlastní velikosti vést až k šovinistickým a rasistickým podobám, zná Evropa z vlastních zkušeností. Úporná snaha židovské buržoazie uvést v život nereálnou ideu „židovského národa“ se klikatými stezkami vypjatého nacionalismu k teorii rasové výlučnosti propracovala také.

Nacionalistická koncepce palestinské národní buržoazie, jež je momentálně hlavní hybnou silou společnosti palestinských Arabů, je založena na silném a historicky opodstatněném povědomí vlastní národní a kulturní identity. Šovinismus a rasismus je jí zcela cizí. Existence některých izolovaných extrémistických skupin je výjimkou, která potvrzuje pravidlo. Je ironií dějin, že ideologický soupeř Palestinců - světový sionismus - si osobuje právo být duchovním a teoretickým reprezentantem kulturně náboženského společenství, které na své kůži tak drasticky pocítilo praktické důsledky rasismu. Stejně tak stojí za zmínku srovnání mezi nacistickou geopolitickou koncepcí a vyhlášením „historických práv“ sionistů, jdoucím až k nejextrémnější koncepci „Velkého Izraele“, který by měl sahat od Nilu až po Eufrat.

Územní požadavky sionistů jsou naprosto nepřijatelné nejen proto, že starověká Palestina nikdy nebyla výhradně domovinou Hebrejců. Nelze přece uplatňovat nároky na území, na němž po celá staletí žije etnická a kulturně náboženská komunita, jež navíc měla v průběhu 20. století - spolu s ostatními oblastmi arabského světa - šanci zapojit se do procesu dramatického přerodu pozdně feudální společnosti v kapitalistickou. S tím by byl souvisel i přirozený proces národního sebeuvědomění. Kdybychom akceptovali sionistické argumenty ohledně práv na návrat do „zaslíbené země“, museli bychom se vzdát historického chápání vývoje novodobých států a národů. Tak by se zhroutily veškeré přirozeně uznávané reality historického vývoje. Představme si jen, že by dnes vzniklo mezinárodní hnutí Rómů za návrat do pravlasti - kdesi v nížinách severozápadní Indie - odkud Rómové před tisícem let vyšli a kde se po celá staletí etablovaly jiné etnické a národnostní celky, jež by jim najednou měly „uvolnit místo“. Jestliže tento příklad poněkud pokulhává, dejme jiný. Představme si, že by dnes někdo začal zpochybňovat existenci maďarského národa v jeho dnešních hranicích jen proto, že na území historické Panonie, kam se maďarské kmeny přistěhovaly v 10. století, předtím žilo slovanské obyvatelstvo. A své opodstatnění by pak, koneckonců, měly i „historické“ nároky nacistů na českou kotlinu, neboť před příchodem Slovanů v 5. století bylo v Čechách prokazatelně germánské osídlení.

Je vidět, že při hledání odpovědi na nastolenou otázku nelze zůstat u ryze akademických disputací. Spor o Palestinu nelze vyřešit v ryze ideologické nadstavbové rovině. Podstatné je; jaké byly historické a politické poměry v době, kdy židovská buržoazie vystoupila s nároky na území Palestiny. Skutečností je, že Židé v novodobých dějinách nikdy neaspirovali na vytvoření jednotného etnického celku, který by pojilo společné území, jazyk a historický vývoj. Jestliže se dá hovořit o nějakém poutu, či pocitu sounáležitosti, pak jím bylo pouto ryze duchovní - judaistické náboženství. Jinak šlo o kulturní společenství, jež se namnoze ani nemohlo chlubit semitským původem (především ruští a polští Židé). Toto společenství, rozptýlené po mnoha zemích Evropy, Blízkého východu a severní Afriky, se však ve středověku ocitlo v izolaci, jež mu byla vnucena vládnoucími „jinověrci“ a vytvořilo různé formy vlastního kulturního výrazu. Jednotliví duchovní faktor- judaismus - se však ukázal jako velmi silný. Způsob života Židů v jednotlivých oblastech se však značně lišil. Zatímco tolerantnější islámský pohled na judaismus umožnil židovským komunitám vcelku přirozeně se integrovat do ekonomicko-sociálních struktur arabských a dalších islámských území, křesťanské ideologické a kulturní klima pěstovalo vůči Židům hluboce zakořeněnou nenávist a nedůvěru - antisemitismus.

Teprve období bouřlivého rozvoje kapitalismu a s ním spjatého politického a ideologického liberalismu zahájilo objektivně proces asimilace Židů v Evropě. Hradby ghett se zbořily a Židé - jsouce rozvrstveni třídě stejně, jako jejich „křesťanské“ okolí - se začali plynule začleňovat do příslušných nově se utvářejících společenských tříd. Židovští boháč a lichváři se stali součástí bankovního a obchodního kapitálu s tendencí nespojovat své zájmy s nežidovskými kapitalisty. Židovská chudina zcela přirozeně začala hledat své místo mezi masami ostatních vykořisťovaných pracujících.

Tento proces neprobíhal všude rovnoměrně, byl přímo závislý na úrovni ekonomicko-sociálního rozvoje. Proto v průmyslově vyspělých zemích Evropy, kde již byly plně položeny základy kapitalistického řádu, byl proces asimilace Židů koncem 19. století již téměř dokončen, zatímco v carském Rusku, Polsku a na Balkáně se židovské obyvatelstvo jen s obtížemi vyrovnávalo s antisemitskými předsudky a pogromy, jež byly nezdědka záměrně organizovány vládnoucími institucemi ve snaze odvést pozornost společnosti od krajně neutěšených poměrů a svalit všechnu vinu za bídu a útlak na Židy. Přesto již například v Rusku značná část židovského proletariátu řešila svou svízelnou situaci sepětím s revolučně demokratickým hnutím proti samoděržaví. Mnoho Židů stálo v řadách ruských anarchistických organizací, ale zejména pak v řadách ruské sociální demokracie a nakonec i Leninovy bolševické strany. Z řad ruských Židů ovšem také vyšel první impuls k obraně proti carismu a antisemitským vlnám cestou programové izolace a odchodu do „zaslíbené země“. Tím spíše zapůsobila na část východních Židů výzva vídeňského židovského novináře Theodora Herzla a prvních stoupenců sionistického hnutí ke sjednocení „židovského národa“ a návratu do Palestiny. Byla to výzva, jež naopak mezi Židy v západní Evropě zprvu nenalezla téměř žádnou odezvu.

Sionistické hnutí v prvních třiceti letech našeho století prošlo různými politickými peripetemi. Jednotlivé koloniální velmoci se jej pokoušely zneužít k dosažení vlastních mocenských cílů. Především se pak stalo nástrojem britského imperialismu k udržování latentního napětí v Palestině, která byla v meziválečném období britským mandátním územím. Pro „nežidovskou“ část evropských politických špiček však sionisté nadále zůstávali spíše romantickými snílky, než opravdovou politickou a sociální silou.

Teprve vzedmutá vlna antisemitismu po zrodu „třetí říše“ a nacistické praxe za druhé světové války rozhodující měrou přispěly ke skutečně masovému odchodu Židů z Evropy. Avšak pouze část z nich - i když nikoli nevýznamná - směřovala do Palestiny. Otázka postojů sionistického vedení za nacistické vlády nad Evropou dosud nebyla seriózně zpracována. Jisté však je, že tragédie Židů plánů sionistů v podstatě vyhovovala. Teprve tehdy totiž mohli v plné míře prakticky dokazovat opodstatněnost základních argumentů o tom, že „židovský národ“ je předmětem permanentního antisemitismu za to, že ostatní národy převyšuje svým intelektem a schopnostmi. Teprve tehdy mohli zneužít tisíců Židů prchajících před smrtí a nabídnout jim oázu klidu a míru v „zaslíbené zemi“.

V chaotickém politickém vývoji a zacelování ran po roce 1945 se jen málokdo odvážil poukázat na to, že k masovému usazování Židů v Palestině dochází na úkor obyvatelstva, které tam žije. Málokdo si dovolil poukázat na to, že idea židovského státu, která už měla jen krůček ke svému uskutečnění, je obhajována nerealistickými argumenty, převzatými z náboženských textů - především Starého zákona. Nikdo se neodvážil kritizovat fakt, že idea „židovského národa“ je chápána v té nejpřísnější podobě, ve smyslu „národní a náboženské čistoty“, jež nesmí být porušena, neboť „Židé musí praxí naplnit biblický odkaz vyvoleného lidu izraelského“. Židovský stát měl být tedy založen na rasové a náboženské výlučnosti.

První příznivci sionismu na počátku století odcházeli do Palestiny s ideály, že tam vybudují „předsunutou linii civilizace“ jako protiváhu „islámskému barbarství“ nebo část pevnostního valu Evropy proti Asii. Tyto argumenty „kulturních sionistů“ však pro většinu Židů prchajících před nacisty nebo přicházejících do Palestiny přímo ze sběrných táborů po skončení války nebyly rozhodující. Daleko přitažlivější byly představy tzv. „sionistických socialistů“, kteří agitovali mezi sociálně slabšími vrstvami židovského obyvatelstva. Operovali takovými hesly, jako „navrácení Židů k půdě a fyzické práci“, vybudování „společnosti rovnosti“ a „vzorové demokracie“ v Izraeli. Sionistická propaganda tehdy musela manipulovat míněním židovského obyvatelstva v hranicích idejí, jež byly tehdy populárnější, než kdykoli dříve. Proto se uchýlovala k socialistické frazeologii, zatímco argumentace klerikálního a velkoburžoazního křídla sionismu byla poněkud tlumena. Proto mnozí Židé odcházeli do Palestiny v pevném přesvědčení, že tam vybudují sociálně spravedlivou společnost sobě rovných.

Nic podobného se však neuskutečnilo. V současném Izraeli sice existují instituce buržoazní parlamentní demokracie a určité tendence ke kolektivnímu hospodářství ve formě kibuců (zemědělských sdružení). Ovšem v důsledku okolností, za nichž se izraelská společnost etabluje, za rasismem a nesnášenlivostí prodchnuté výchovy a všeobjímajícího militarismu, tam demokratické svobody existují ve značně deformované podobě. Když se pak roku 1977 dostal k moci

blok fundamentalistických ultrapravicových stran, začaly být opět akcentovány ty nejreakčnější ideologické postuláty. Zcela vážně se tehdy začala drát na povrch i koncepce „Velkého Izraele“ od Eufratu k Nilu. Definitivně padly všechny pečlivě konstruované představy o Izraeli jako státu rovnosti, svobody a humanismu. Tehdy se nejen izraelské vedení dopracovalo k vrcholu své arogance vůči palestinské otázce a svým arabským sousedům, ale také došlo k urychlení vleklé morální krize izraelské společnosti a procesu sociální eroze.

Soudobý sionismus však není jen Izrael. Prostřednictvím spolehlivě fungujících opěrných bodů téměř po celém světě se sionistická centra zabývají globálním bojem za ovládnutí ekonomických a politických mechanismů v různých kapitalistických zemích, přičemž za největší překážku svého snažení považují nejen socialistické země, ale také národní a revoluční hnutí v rozvojových zemích.

Sionistické hnutí má přísně centralizovanou a široce rozvětvenou strukturu, která umožňuje koordinovat součinnost sionistických a prosionistických buržoazně nacionalistických stran a hnutí rekrutujících své stoupence z různých sociálních vrstev obyvatelstva. Pro sionistickou politickou činnost je typický svérázný pluralismus. V rámci obecně formulované ideologické doktríny se vzájemně doplňuje několik ideologických a politicko-kulturních přístupů: ultrapravicový šovinistický radikalismus, klerikální romantický sionismus s umírněnými představami o osídlování, liberálně-buržoazní proud, který v praxi příliš neakcentuje náboženskou argumentaci, a dokonce významný a ryze sekularistický proud sociálních reformistů, který se například hlásí k Socialistické internacionále.

Tomu odpovídá i pestré spektrum politických stran a organizací uvnitř Izraele i mimo něj. Na jedné lodi se tak ocitají vysloveně fašizující organizace, jako je Guš emunim (Blok věrných), navazující na tradice teroristických skupin Abrahama Sterna a Irgun Zvai Leumi z let první židovko-arabské války, americká Liga na obranu Židů vedená rabínem Meirem Kahanem, Begínova bigotní náboženská strana Herut, ale také tzv. „sionističtí socialisté“, jako je Izraelská strana práce (MAARACH), nebo Sjednocená dělnická strana (MAPAM).

Všechny sionistické strany a organizace - jak náboženské, tak světské - se sdružují v tzv. Světové sionistické organizaci a s ní těsně spjaté Židovské agentuře pro Izrael.

Tyto „střežové“ orgány mají své pobočky ve více než 40 zemích světa a představují nervové centrum mezinárodního sionismu. V čele Světové sionistické organizace je výkonný výbor s centry v New Yorku a Jeruzalémě. Její akční rádius je velmi široký - od náboženské a kulturní osvěty a agitace - až po financování podvrtných akcí proti nejrůznějším progresivním silám ve světě.

Židovská agentura má v čele řídicí radu, v níž jsou rovnoměrně zastoupeny Světová sionistická organizace a organizace, zabývající se shromažďováním finanční a materiální podpory pro Izrael v různých zemích světa.

Židovské buržoazně nacionalistické organizace, které se prohlašují za „nesionistické“, se sdružují ve Světovém židovském kongresu, který má své pobočky v přibližně 65 zemích. Je vrcholnou světovou organizací sionistů, která řídí obecnou strategii hnutí a dobře promyšlené propagandistické kampaně.

Mezi vládnoucími kruhy Izraele a vůdci Světové sionistické organizace na jedné straně a částí vedení Světového židovského kongresu na straně druhé vznikají v posledních letech rozpory v taktických a některých politických otázkách. Je však třeba vidět, že mezi sionistickými stranami a činiteli nevládné ani tak třídně ideologická válka jako spíše teoretické spory o pojetí dalšího vývoje sionismu a perspektiv Státu Izrael.

Vysoká profesionální úroveň a přesná koordinace sionistické propagandy umožňuje dodnes udržovat ve značné části světového veřejného mínění několik mýtů, které s holou realitou měly vždy jen málo společného. Jedním z takových mýtů je tvrzení o totožnosti pojmu „Žid“- tedy vyznavač judaismu - a „sionista“. Judaismus se považuje za ideologický základ. Chápe se nejen jako náboženský systém, ale jako „životní způsob Židů“, součást jejich kultury a civilizace. V příslušnosti k judaismu se spatřuje jeden z hlavních znaků „židovské národní identity“.

Druhým mýtem je idea o „židovském národě“. Když V. I. Lenin analyzoval podstatu sionistických postulátů v souvislosti s odtahováním židovských pracujících od idejí proletářského internacionalismu, zdůrazňoval, že „neudržitelná je zejména myšlenka zvláštního židovského národa, neboť je nevědecká a reakční v politickém slova smyslu“. Kritizoval i názory sionistů na to, že mezi Židy neexistují třídní rozdíly, že Židé jsou si všude bratry. Třídní podstatu židovstva bylo možno dokumentovat právě na situaci Židů v carském Rusku, kterou Lenin dobře znal.

Následuje mýtus o „vyvoleném národě“. Rasová podstata sionismu se vykrystalizovala zejména poté, kdy se sionistům podařilo vytvořit Stát Izrael. Idea vyvolenosti se měla stát jedním z tmelů židovského společenství, neboť sami sionisté si byli dobře vědomi, že v sociálně třídním slova smyslu jde o svérázný a nesourodý společenský konglomerát lidí spjatých velmi křehkým a dočasným poutem falešného povědomí sounáležitosti. O tom, jak hluboce třídní a nesourodá je izraelská společnost, svědčí dnes četné příklady.

Dalším z mýtů je teze o historicky zakořeněném antisemitismu. Prakticky každý, kdo se odváží kritizovat politické kroky mezinárodního sionismu a Státu Izrael, je označen za antisemitu. V západních zemích je proto živí mýtus o „sovětském antisemitismu“, podpíraný zcela anachronicky - historickými fakty z posledních desetiletí carismu, tolik bohatých na protizidovské pogromy. Historicky zakořeněná nenávisť vůči Židům údajně přežívá, což se prý projevuje sovětskou podporou arabským zemím proti Izraeli a nedostatečnou ochotou povolovat vystěhovalectví některých židovských rodin do Izraele.

K tomu dodejme jen to, že naprostá většina sovětských Židů, kteří opustili SSSR, se v minulých letech na vídeňské „přestupní stanici“ rozhodla pro odjezd do jiných, pro ně přitažlivějších oblastí, než je sluncem vyprahlá a politicky neklidná „zaslíbená země“. Tato neúcta souvěrců vůči základním idejím sionismu politická centra hnutí velmi znervózňuje a svého času vedla k tomu, že izraelská vláda požadovala na vládě SSSR, zda by žadatelé o vystěhování nemohli být speciálními letadly převáženi z Moskvy přímo do Izraele.

Strašidla antisemitismu a zaujatosti proti Židům se využívá zejména v souvislosti s určitým „komplexem“ evropského veřejného mínění či jeho špatným svědomím ohledně osudů Židů za druhé světové války. Tento „komplex“ byl možná rozhodujícím faktorem při řešení palestinské otázky v letech 1947-49. Žádný čestný člověk nemůže zpochybňovat skutečnost, že se Židé stali obětí zvrhlé rasové teorie. Nicméně faktu, že „Nežidé“ nemohli genocidě Židů zabránit, i když jako lidé s nimi hluboce cítili, dokázala sionistická propaganda využít k mistrně vedenému morálnímu nátlaku na evropské veřejné mínění. Tento tlak trvá dodnes a jeho výsledkem je, že leckterý „průměrný Evropan“ je vcelku ochoten omluvit všechny protiprávní a nemorální kroky, jichž se světový sionismus a Izrael dopustily v poválečném období, ba je dokonce ochoten obdivovat „vítězství izraelského ducha a civilizace“ nad „arabskou zaostalostí a fanatismem“, aniž se pokusil o hlubší pochopení věci.

Vnější jevová stránka - maličký, podnikavý a technicky vyspělý Izrael se brání mnohonásobnému arabskému obklíčení - to je další z pečlivě pěstovaných mýtů sionistické propagandy. Uchyluje se zde až k naprosto nesmyslnému tvrzení o „arabském antisemitismu“. Vždyť kdo je „semitštější“ než Arabové, kteří tvoří spolu s orientálními Židy jednu historicko-kulturní a jazykovou entitu! Jestliže je někdo Židům civilizačně blízký, pak právě Arabové. Naopak mezi Židy - zejména z východní a střední Evropy - je mnoho takových, o jejichž semitském původu lze zcela prokazatelně pochybovat. Ale jak je vidět, z antisemitismu mohou být obviněni i Semité. Pohnutky jsou zde jednoznačně politické a pramálo záležití, že fakticky jde o nesmysl. Chceme-li však zůstat na poli seriózních výpovědí, musíme připomenout, že i kdyby některé arabské režimy nebo jiné politické síly hodlaly vyvolat jistou formu antisemitismu - rozuměj vlnu protizidovských nálad, motivovaných nábožensky nebo ekonomicky - nesetkaly by se s ohlasem.

Islámské náboženství, k němuž se drtivá většina Arabů hlásí, totiž obsahuje ve svém dogmatu tezi o tom, že islám je po judaismu a křesťanství třetí etapou božského zvěstování - tentokrát skrze proroka Muhammada. Židé a křesťané sice svou praxí pokřivili obsah zvěstovaného slova, nicméně jsou považováni za „ahl al-kitáb - lid knihy“, tedy ty, k nimž se bůh již dříve obrátil a seslal jim Starý a Nový zákon. Muhammad je sice považován za kvalitativní vrchol řetězu proroků, za jejich „pečet“, nicméně v islámské věrouce se velké úctě těší všichni starozákonní proroci, zejména Abrahám (Ibráhím), Mojžíš (Músa), ale i Ježíš (Ísá). Rozhodně nám zde nejde o apologetiku islámu, ale je důležité si uvědomit, že židovský izolacionismus a s ním související teze o vyvolenosti, či křesťanská nesnášenlivost vůči Židům i muslimům - to vše bylo islámu v dějinách cizí. Snad ve všech arabských zemích existovaly donedávna početné židovské menšiny žijící s muslimským, resp. křesťanským obyvatelstvem ve všeobecné shodě. K zhoršení vztahů a narůstání určitých protizidovských nálad došlo především po červnové válce v roce 1967, kdy Izrael po své zjevné agresii okupoval Sinajský poloostrov, západní břeh Jordánu a Golanské výšiny. Pohnutky arabského rozhořčení jsou evidentně ryze politického rázu a nenavazují na žádné historické tradice pogromů nebo ničení židovských kulturních památek. Není snad významnějšího arabského města, kde by nebyla alespoň jedna fungující židovská synagoga. Naopak to byly izraelské okupační úřady, které neušetřily ani jednu z muslimských památek v jeruzalémském Starém městě po jeho okupaci v červnu 1967. Byli to židovští náboženští extremisté, kteří způsobili požár v jeruzalémské mešitě al-Aksá, jednom z nejposvátnějších míst islámu.

Jestliže se i stalo, že v některých arabských zemích se vyslovovaly spíše emotivní než realistické výzvy ohledně dalšího řešení arabsko-izraelského konfliktu, pak samotní palestínští Arabové zachovávají vyhraněná realistická a politicky vyvrátá hodnocení. Jestliže palestinské hnutí odporu dosud odmítá uznat Izrael jako státoprávní jednotku, pak je tento postoj rozhodně motivován politickými důvody - tedy odporem k sionistické politice, jíž jsou Palestinci přímo postiženi - a nikoli nenávistí k Židům pro jejich nábožensko-kulturní postoje.

Stejně jako se v minulosti „nežidovské“ buržoazní kruhy v procesu narůstajícího třídního zápasu uchýlovaly k ideologickým úvahám o „rozšiřování rakoviny židovského kapitálu“ v Evropě nebo o nebezpečí „židobolševismu“, stejně tak se buržoazní koncepce sionismu chytá osvědčeného strašidla antisemitismu, jehož se mnohý nežidovský politik, podnikatel či novinář obává. Stigma skutečného antisemitismu s jeho praktickými důsledky stále ulpívá na části světového veřejného mínění při hodnocení sionismu a arabsko-izraelského konfliktu. Sionistická propaganda si je toho vědoma, a proto neváhá hovořit o „černošském antisemitismu“ v USA, o antisemitismu západoevropských komunistů i bývalého francouzského prezidenta de Gaulla a dokonce bývalého rakouského kancléře Bruna Kreiského, který - ač sám Žid - kritizoval sionismus a Izrael z pozic představitelky evropské sociální demokracie.

Každá nacionalistická koncepce v sobě skrývá nevědecké, iracionální a politicky nebezpečné postoje. Chování přesvědčených nacionalistů bývá často nevyzpytatelné, bezkoncepční a hrubě pragmatické. Jako takové by neměly extrémní projevy nacionalismu u politicky vyvrátěného vnějšího pozorovatele vyvolávat nic jiného, než útrpné pousmání, morální odsouzení nebo nestrannou snahu o seriózní poznání. Ideologie založená na směsi starověkých náboženských mýtů, velkoburžoazní arogance a pseudosocialistických vizí v sobě jistě může obsahovat něco romantického. Tajuplná iracionalita orientálního myšlení, starodávné symboly, jimž je propůjčován nový politický obsah, temný stín staletého mučednictví, permanentní tlak na přirozené morální citění světové veřejnosti - to vše spoluvytváří téměř neprodyšnou clonu. Na jedné její straně stojí se sionismem sympatizující část světového veřejného mínění a na straně druhé společnost palestinských Arabů, jež dosud nenašla dost spolehlivý způsob, jak lidem za clonou objasnit podstatu své národní tragédie.

Proč Palestinci nejsou romantizováni? Proč se například nestali předmětem levných románů a filmů, jako svého času američtí Indiáni, kteří museli uvolnit své území vyslancům „vyšší civilizace“? Boj Palestinců o přežití je příliš úporný a příliš organizovaný, než aby se mohl stát tématem rodokapsů. Nejsou jako přírodní národy s jejich strachem a němou úctou před technickou a kulturní vyspělostí „bílého muže“, která vyvolávala primitivní hrdost a uspokojení kolonizátorů.

Palestinci jsou pospolitostí moderního typu, která má ty nejlepší předpoklady vývoje v rámci arabského světa a chce držet krok s moderním světovým děním. Bojují za své národní přežití. Právě proto se o nich netočí romantické filmy. Jsou totiž neodbytným příznakem, burcujícím stále častěji svědomí dnešního světa.

Možná, že tendenčnost a nepřesnost při pohledu nedostatečně informovaných stoupců sionismu na palestinskou otázku začíná v momentu, kdy se vědomě či podvědomě ztotožnili s izraelským pohledem na arabské obyvatelstvo Palestiny, které prostě překáželo uskutečnění vysněného modelu židovské národní domoviny. Sionistická migrace do Palestiny v meziválečném období totiž nebyla poznamenána potoky krve, byla „nenápadná“. Teprve konfrontace z let 1947-49 ukázala, že sionisté vlastně osud Palestinců nechápou jako tragédii národa, ale dívají se na ně jako na „primitivní domorodce“, které je třeba vystrašit střelbou a vyhnat. Palestinci nikdy nebyli pro sionisty partnery ve hře. Palestinci? Něco takového neznám“, prohlásila kdysi izraelská premiérka Golda Meirová a nemyslela to žertem. Palestinci byli sionistickými představiteli vždy chápáni jako nepřijemná překážka, kterou je třeba rychle a bez zbytečných průtahů přeskochit.

Tento klasicky koloniální až rasistický pohled nikdy nebyl v západoevropských zemích a USA pokládán za něco neobvyklého. Přirozeně zapadal do pohledu „normálního“ občana na svět za Středomořím. Jen proto mohl civilizovaný svět v dubnu 1948 přehlédnout masakr 254 Arabů v palestinské vesnici Dajr Jásín, který zorganizovala Beginova úderná skupina Irgun Zvai Leumi, představující extrémní zřídlo židovského fundamentalismu. Jen proto mohlo být tehdy vykořenění celého národa označováno za národně osvobozenecký boj.

Začtěme se pozorně do knihy dr. Alfreda Lilienthala, který jako příslušník židovské komunity v USA cítil morální povinnost zasvětit práci studiu dějin Státu Izrael a palestinské otázky. Jeho práce se nesnaží být objektivistická a deskriptivní. Je záměrnou, ale velice seriózní kritikou sionismu v jeho teorii a praxi, kritikou z pozic humanisticky založeného buržoazního historika a publicisty. Nechme nyní stranou některá slabší místa knihy (zejména ta, kde Alfred Lilienthal popisuje vývoj v Palestině do roku 1948) i fakt, že některé autorovy názory, které jsou odrazem jeho příslušnosti k americké buržoazní společnosti, jsou z našeho pohledu nepřijatelné. Hodnota jeho knihy spočívá především v tom, že odhaluje a velmi konkrétně dokládá strukturu a funkční mechanismus sionistického hnutí v USA a západní Evropě a systém spojení mezi centry světového sionismu a Státem Izrael. Zajímavé jsou zejména části popisující průnik sionistického hnutí do politických a ekonomických struktur USA a do nástrojů buržoazní propagandy. Informativní hodnota knihy spočívá v tom, že jen málokdo může sledovat politické chování židovské komunity v USA tak podrobně, soustavně a s takovým citem pro detaily, jako právě židovský intelektuál, který z tohoto kulturně náboženského prostředí vyšel. Protože se sionismem nesouhlasí právě z pozic svého židovství, cítí se být povinen sdělit průměrnému americkému čtenáři to, co se v záplavě informací v sionisty ovládaných sdělovacích prostředcích sotva dozví.

Alfred Lilienthal je nadšeným zastáncem názoru, že izraelský stát může perspektivně přežít pouze tehdy, dojde-li k „desionizaci“ tamějších politických kruhů a jestliže se Izraelci smíří s vidinou dvounárodního, sekulárního a demokratického státu, jehož tmelem bude každodenní dialog občanů dvou politických táborů, dvou kulturních pospolitostí, dialog, bořící po léta pěstovanou nedůvěru a nenávisť.

O tom, zda tento názor odpovídá reálné situaci na Blízkém východě, lze vyslovit pochybnosti. Nicméně Lilienthalovu knihu lze doporučit každému, kdo se chce hlouběji seznámit s anatomii jednoho z nejsložitějších konfliktů moderních dějin.

Tisková agentura Orbis předkládá čtenářům pod názvem Sionismus zkrácenou verzi knihy The Zionist Connection, která vyšla ve Spojených státech v roce 1978. Práce je doplněna aktualizujícím doslovem, který pro toto české vydání připravil sám autor.

Jde o první zveřejnění jedné z prací Alfreda Lilienthala v Československu a editor byl tak postaven před nelehký úkol přiblížit naší veřejnosti dílo adresované americkému čtenáři. Úkol těžší právě o to, že naše veřejnost neměla doposud mnoho příležitostí seznámit se v tomto rozsahu s těmi aspekty problematiky, na něž autor především zaměřil svou pozornost.

Šlo tedy o to, představit po dohodě s autorem československému publiku dílo oproštěné od oné přemíry podrobností, citátů, názvů osob a institucí a dalších příliš úzce specializovaných informací, jimiž se autor původně obracel právě jen na čtenáře amerického.

Vydání bylo připraveno v upřímném přesvědčení, že takovéto seznámení se s knihou Alfreda Lilienthala bude užitečné a že přispěje k informovanosti naší veřejnosti o praktikách světového sionismu a zejména o úloze sionistické lobby ve Spojených státech.

Miloš Mendel

Rezoluce Organizace spojených národů z 10. listopadu 1975 přirovnala sionismus k rasismu a k rasové diskriminaci a poprvé seznámila překvapenou americkou veřejnost s vývojem nepřetržitých konfliktů na Blízkém východě. Na tuto rezoluci OSN, přijaté většinou jejích členů, však četní stoupcí Izraele, křesťané právě jako Židé, reagovali s nepředstavitelnou zuřivostí a zalarmovali masové sdělovací prostředky k útoku proti OSN, arabským a rozvojovým zemím. Ti, kteří podpořili rezoluci, byli označováni za následovníky Hitlera. Proizraelská americká veřejnost byla přesvědčována, že rezoluce nebyla ničím jiným než dalším útokem na Židy a judaismus a renesancí nacismu.

Co je sionismus a jaké je jeho spojení s konfliktem na Blízkém východě? Jak - a zda vůbec - se liší od judaismu? Proč organizované židovstvo, stálý a jednoznačný exponent oddělení církve od státu, „přehlédlo“ jejich jednotu v izraelském státě a vyžaduje oddanost od každého, kdo se považuje za Žida, bez ohledu na to, zda je aktivní či nikoli? Má platnost tvrzení, že antisionismus se rovná antisemitismu? Takové otázky mohou mnohé zmást, ovšem odpovědi na ně vysvětlují pravou podstatu konfliktů na Blízkém východě.

Založení sionistického státu Izrael v srdci arabského světa se stalo zdrojem nebezpečných následků pro všechny zúčastněné. A to včetně Američanů, jejichž vláda při tomto „tvoření národa“ hrála velkou roli. Výsledkem bylo vykořevení více než 1,6 miliónu palestinských Arabů. Mnozí emigrovali a žijí v uprchlických táborech na náklady OSN (sedm centů na osobu denně).

Nacionalistický obsah sionismu pronikl i do náboženské podstaty judaismu a tak se vlastně všichni Židé v praxi stali stoupcí Izraele, ne-li přímo sionisty. Převážná většina Židů v diaspoře (seskupení Židů, žijících mimo Palestinu) sice nevěří sionistické ideologii, ale plně podporuje to, co považuje za svoji náboženskou povinnost. Podobné zbožštění kolektivní lidské síly je právě tak staré jako Egypt faraónů. Bylo praktikováno již Sumery, starými Řeky i Římany. Anglický historik Arnold Toynbee ve své knize *A Study of History* uvádí: „Vliv tohoto zbožštění kolektivní lidské síly je neštěstím. Je to náboženství špatné, protože zbožňuje nepravého boha. Je to forma modlářství, které svedlo své stoupence k tomu, aby spáchali nesčetné zločiny a pošestilosti. Bohužel je převaha tohoto modlářského náboženství jednou z tragických skutečností současného lidského života.“

Ve svém „zbožštění“ izraelského státu, kterému byla přisouzena stejná privilegia a imunity zaručované věřícím, byli sionisté podpořeni velkou částí křesťanského veřejného mínění. Existují početné záznamy o nátlakových akcích a teroru proti mnohým představitelům, včetně prezidentů USA, kteří v nikdy nezveřejněných memorandech, dopisech a dokumentech vyjádřili vážné pochybnosti o sionismu a jeho zaměření. Oběti tohoto židovského nacionalistického tlaku se buď cítily příliš zahanbeny, nebo byly příliš postrašeny, než aby seznámily veřejnost se svými zkušenostmi.

Zřídka byly podvody menšiny tak široce využity pro politické „zpracování“ většiny, jako při formulování a provádění blízkovýchodní politiky USA. A jestliže americký občan nevěděl, o co opravdu jde, pak jenom díky působení masových sdělovacích prostředků, jejichž hesla a dezinformace pronikly do každého domu.

Zatajování aféry Watergate je nevýznamné ve srovnání s utajováním fiaska na Blízkém východě, i s tím, jak nebezpečný je tamní vývoj pro světový mír. Dokumentují to i čtyři regionální války a tři vážné mezinárodní krize, ze kterých mohla snadno vzplanout třetí světová válka. Přítomnost amerických techniků na Sinaji, kteří pomáhají dohlížet na plnění druhé egyptsko-izraelské dohody o uvolnění, by mohla vést k novému Vietnamu. „Jednoho dne“, předpověděl podle časopisu *Newsweek* významný diplomat USA, „bude Kongres vyšetřovat důvody, proč a jak jsme ztratili Blízký východ“.

Některé základní otázky vyžadují odpovědi: Či právní a morální požadavky na Palestinu jsou silnější - ty, kterými argumentují izraelští sionisté, nebo ty, které předkládají palestínští Arabové? Mohou být tyto požadavky vůbec kladeny do jedné roviny? Jak mohou USA chránit své obrovské politické a ekonomické zájmy v této oblasti a současně pokračovat v upevňování svých zvláštních a svým způsobem unikátních vztahů s Izraelem. V době války ve Vietnamu se velká většina americké veřejnosti zcela jasně a nezvratně vyslovila proti jakémukoli jejímu pokračování. Bude toto veřejné mínění respektováno i v případě udržení míru na Blízkém východě? Především však je třeba vyřešit ústřední otázku celého problému - nikoli existenci izraelského státu, ani neexistenci palestinského státu, ale - jakým státem se Izrael má stát, aby byl v této oblasti zajištěn trvalý mír.

Jakkoli silné může být pro každého autora pokušení poddat se náladám okolí, které ho obklopuje, a podřídit se zavedenému klíší a různým heslům, snažil jsem se zůstat objektivní a nedovolit svým osobním zkušenostem a i vnějším předsudkům, aby ovlivnily mé objektivní pozorování. S pocitem smutku, nikoli však zlosti, jsem nucen poznamenat, že nová cesta, kterou se ubírá organizované židovstvo, znamená obrovskou ztrátu pro judaismus, kterou spisovatel Moshe Menuhin nazval „úpadkem judaismu naší doby“. Když Hitler dobýval Evropu, věznil a vraždil, zlikvidoval zároveň všechna práva Židů na emancipaci tím, že vyhlásil: „Ty nejsi Němec - jsi Žid, ty nejsi Francouz - jsi Žid, ty nejsi Belgičan - jsi Žid.“

A právě tato slova nyní používají sionističtí vůdci, aby Židy z celého světa přestěhovali do Izraele ze zemí, kde šťastně žili po celá staletí. Na některých místech se tato kniha bude zdát americkému čtenáři příliš kritickou vůči Izraeli. Může se zdát, že se nevzaly v úvahu často opakované argumenty v jeho prospěch. Je to proto, že obrovský aparát jejich světového sionismu rozpoutal takovou propagandu, která zcela zamlžila skutečný stav věcí. Čtenář musí mít vždy na paměti, že existuje zásadní rozdíl mezi Státem Izrael a lidem Izraele. To je důvod, proč byla napsána tato kniha.

I. PRO JEDNOHO SEN, PRO DRUHÉHO NOČNÍ MŮRA

Jak hluboko se musíme vracet do historie, abychom odhalili kořeny izraelsko-arabského konfliktu? Každá ze stran zdůvodňuje své požadavky tak, že se ohlíží stále hlouběji zpět do historie, argumenty jsou stále více nerozlušitelnější a pochybnější.

V této souvislosti se musíme ptát, proč platí požadavky formulované v roce 1967 a proč neplatí ty, které byly formulovány po roce 1947. A jestliže platí požadavky po éře Arthura Jamese Balfoura, proč ne ty, jež byly vysloveny před vznikem osmanské říše? Jestliže po Abrahámovi proč ne před Semity? A budeme-li tak pokračovat dále, dostaneme i k době kamenné. Kdo potom zemi zdědí? Baskové? Keňané?

Absurdní? Možná. Avšak jen málo lidí protestovalo, když tehdejší izraelský ministr obrany Moshe Dajan v projevu před Světovým shromážděním Židovské agentury v Jeruzalémě dne 7. února 1973 se vší vážností prohlásil, že jakákoli mírová smlouva uzavřená mezi Izraelem a Jordánskem by měla zahrnout právo Izraelců usadit se kdekoli na západním břehu Jordánu. Dajan doslova řekl: „Západní břeh - a já dávám přednost tomu nazývat jej Judeou a Samařím - je součástí naší domoviny. A protože je to naše domovina, měli bychom mít právo usadit se všude bez víz a pasů od kohokoli. Izraelská vláda by měla zajistit, aby jakákoli mírová smlouva tato práva zahrnovala.“

Po ohromujícím vítězství seskupení Menachema Begina v bloku Likud nad Izraelskou stranou práce v květnu 1977 bylo přirozené, že se Moshe Dajan stal ministrem zahraničí. Tito dva muži sdíleli identické stanovisko na území zabrané Izraelem po šestidenní válce v roce 1967. Ale dějiny této oblasti neodpovídají sionistickým mýtům, kterými se jejich hlasatelé snaží nepřetržitě působit na západní svět. Palestinu s jejími 10 000 čtverečními mílemi tvoří převážně poušť a kamenité pahorky. Název je odvozen od Filištinů, kteří byli vytlačeni z egejských ostrovů Řeky a usadili se na Kananejském pobřeží.

V sedmém století n. l. se Palestina stala arabskou zemí, když již dlouho předtím přestala být zemí židovskou, protože židovský stát padl v prvním století našeho letopočtu. Od 16. století byli Arabové v Palestině pod nadvládou osmanské říše a Palestina byla v té době částí tzv. Velké Sýrie.

Hebrejci, Izraelité a Judejci byli využiti falsifikátory dějin na podporu mýtů o jejich vzájemné historické kontinuitě. Ve skutečnosti to však byli rozdílní lidé v rozdílných historických údobích s rozdílným způsobem života. A tito pověstní předchůdci Židů předkřesťanské éry se mísili s Amorejci, Kanánejci, Midjánovci, Feničany a dalšími semitskými předchůdci Arabů, které zde našli a sdíleli s nimi půdu.

Avšak ani Židé, ani jejich předchůdci nepředstavovali nikdy rasu nebo dokonce čistou etnickou skupinu. Samotné slovo Hebrejec nevzniklo odvozením od země nebo oblasti, ale vzniklo ze slova ibří -“ten, kdo překračuje“. Poprvé bylo použito v souvislosti s Abrahámem, když překročil Jordán cestou ze svého domova v chaldejském Uru do Svaté země.

Židé mají nejenom smíšené předky, ale judaismus sám o sobě vyhledával nové přívržence víry před příchodem i po příchodu Ježíše. Bylo to právě vlivem rostoucího soupeření s novou křesťanskou vírou, v důsledku čehož rabíni a další židovští vůdci upustili od metody všeobecného obracení na víru a nastoupili, slovy H. G. Wellse, cestu „rasového zajištění boha“. Ale i přes tuto cestu se jim nepodařilo vymazat své dějiny a udělat ze sebe etnický národ.

Neobstál ani židovský koncept, podle něhož jsou Židé lidmi, kteří byli vyvoleni Bohem. Bůh si prý vyvolil Hebrejce, aby byli zvláštními posly monoteismu - víry v jednoho boha. Měli být vyvolenými nikoli ve smyslu nadřazenosti, ale v tom smyslu, že zajišťovali úkol rozšiřovat slovo jediného Boha.

Brzy se Židé museli podílet na tomto poslání s ostatními, protože přívrženci křesťanství a islámu rovněž uctívali jediného Boha a monoteismus se stal ústřední náplní jejich náboženství. Pokud jde o oprávněné vlastnictví Palestiny, nemůže být nic prokázáno v absolutním slova smyslu. Obě dvě strany mohou uvádět odkazy na kteroukoli ze Svatých knih. Avšak ryze nábožensky chápané vlastnictví země se neztotožňuje s postoji moderního politického hnutí známého jako sionismus, jehož ambice a ideologie byly příčinou celého řetězu událostí vedoucích k současné krizi.

Židovské osídlení v Palestině nebylo na počátku 19. století ve své motivaci nacionalistické. Politický sionismus rozvířený publikacemi Mosese Hesse Rome and Jerusalem z roku 1862 a Lva Pinskera Auto-Emancipation z roku 1882 a aktivní prací Theodora Herzla zprvu nezískal širší podporu mezi Židy v Evropě a v Americe. Sir Moses Montefiore našel v Palestině při své první návštěvě v roce 1837, 9000 vyznavačů židovské víry. Ještě na přelomu 19. a 20. století jich zde nebylo více než 50 000. Sídliště, která Montefiore založil a která po něm podporoval baron Lionel Rothschild, přinášela prospěch pouze novým kolonistům a nepředstavovala žádnou hrozbu původnímu arabskému obyvatelstvu.

Na druhé straně ale v Rusku zakládali židovští studenti kluby. Organizace politického nacionalismu, například společnost BILU se svým heslem „Domove Jakubův, povstaň a jdi“ a Chovevei Ción (Milovníci Sionu) byly předchůdci světového sionistického hnutí organizovaného Herzlem v roce 1897.

Když se Herzl při hledání možností, jak založit židovský stát v Palestině, obrátil na sultána Abdülhamida, obdržel od osmanského vládce tuto odpověď: „Nemohu souhlasit s vivisekcí... můj národ bojoval za tuto zemi a zúrodnil ji svou krví... ať si Židé ponechají své milióny.“⁽¹⁾

Sionističtí vůdci působili i na německého císaře. Předložili mu návrh, podle kterého se Palestina, pokud to bude židovská Palestina, stane „přední frontou germánské kultury“. Císař se snažil ovlivnit sultána, ale ten sionistické návrhy znovu odmítl.⁽²⁾

Když se Herzl se svými plány obrátil na Velkou Británii, nabídl mu tehdejší ministr pro kolonie Joseph Chamberlain území dnešní Keni. Převážná část politických sionistů však nepředpokládala, že by židovský stát mohl být jinde než v biblickém Siónu.

Návrh na Keňu spolu s plánem barona Maurice de Hirsche na autonomní společnost v Argentině rozvířil rozpory mezi Židy. Jedni hledali, domovský přístav kdekoli na světě. Druzí trvali na založení státu, který by byl znovuzrozením starého Siónu v Palestině. Hlavními stoupenci druhého směru byly masy Židů ze středních vrstev. Bohatí a úspěšnější Židé navenek nebyli stoupenci nacionalistického hnutí.⁽³⁾

Přestože historie Herzlovy osobní oddanosti vysněnému židovskému domovu byla často zdůrazňována a pouhá zmínka o jeho jméně slouží i dnes Židům jako slavné memento, jsou v jeho životě temná místa, která by i ti, kteří se řídí jeho myšlenkami, raději vymazali. Herzl byl totiž ochoten přijmout Chamberlainovu nabídku, týkající se vytvoření domoviny v Keni. Byl však přehlasován vedením hnutí, které sám založil a které, čtyřicet čtyři let po jeho smrti, vyhlásilo pod jeho portrétem v Palestině sionistický stát. Herzl byl ochotným nástrojem obrovského koloniálního úsilí Velké Británie ke konci století. Je ironií, že během svého jednání s Josephem Chamberlainem navrhl, aby alternativním sídlem Židovské Východní společnosti byl al-Aríš na Sinaji. Bylo to totéž místo, kde v říjnu 1973 přistála americká letadla, která pomohla již unavené izraelské armádě.

Herzl znal Palestinu velmi málo - neznal ani geografii, zvláště však demografické složení země. Že zde žijí Arabové, se dozvěděl teprve od jednoho ze svých druhů při návštěvě Palestiny. To svědčí o Herzlově vizionářství, avšak nikoli o jeho smyslu pro realitu. Je zajímavé, že Herzl začal svoji kariéru s politickou přizpůsobivostí a nebál se říci, že „Žid se musí zbavit určitých ošklivých společenských návyků a přetvořit se k obrazu nevěřícího - potom kletba antisemitismu zmizí a odumře“. Přesto však to byl on, který dal podnět k růstu jednoho z nejvíce izolovaných hnutí. Případ kapitána Alfréda Dreyfusa, který byl v Paříži jako oběť klerikálního antisemitismu souzen pro zradu a propadnutí vlastní divadelní hry Herzla přiměly, aby se vrátil k sionistické tezi o výjimečnosti.

Po utopické novele Altneuland (Staronová země) následovalo jeho „klasické“ dílo Der Judenstaat (Židovský stát). Brzy poté vystoupil na sionistickém kongresu v Basileji (v roce 1897) s myšlenkou na „veřejně uznávaný a legálně zaručený židovský domov v Palestině“.

Ve snaze získat širší podporu a zabránit vzniku podezření o svých nejzazších cílech (taktika, která byla použita i později při zpracování Balfourovy deklarace) formulovali sionisté své požadavky opatrně: „Nikoli židovský stát, ale domovinu ve staronové zemi našich předků, kde bychom mohli žít svým židovským životem bez útlaku a pronásledování.“ Kritikům odpovídali: „Jenom ti, kteří trpí velkou nevědomostí, by nás mohli obvinít z touhy po založení nezávislého Židovského království.“ Slovo „domovina“ uklidnilo obavy nesionistických Židů. Mezitím sionisté usilovali o to, aby uskutečněním svých požadavků nelimitované přistěhovalecké politiky vytvořili v Palestině židovskou většinu.

S cílem utlumit nepřátelství osmanského velitele Palestiny Džamála paši připomínali sionisté Turkům i Němcům nutnost vytvořit „protiváhu arabským požadavkům na autonomii“. Sionistický argument, vyjádřený jejich mluvčím, zněl: „Je naším přáním založit na východním pobřeží Středozemního moře moderní, kulturní a obchodní centrum, které bude přímou a nepřímou podporou germanismu.“⁽⁴⁾

Jistý sionistický vůdce tehdy poznamenal, že „legálně zaručený domov“ by mohl být zaručen spíše Velkou Británií než Tureckem nebo Německem. S cílem opřít se o Velkou Británii, aby takový požadavek mohl být vznesen, přišel Vladimír Žabotinskij. Tak vznikly Židovské legie. Tři židovské prapory Královských střelců vykonávaly službu v Palestině v roce 1918.

Hlavní osobností ve vývoji úspěšných sionisticko-britských vztahů byl dr. Chaim Weizmann. Podařilo se mu spojit se s britským ministrem zahraničních věcí Arthurem Jamesem Balfourem a s vlivným vydavatelem manchesterského Guardianu - C. P. Scottem. Tito muži, přesvědčení o tom, že sionistické osídlení v Palestině bude politickým přínosem pro Velkou Británii, požadovali pro Weizmanna podporu v oblasti politické, vojenské i humanitární.

1/ Sultán byl ochoten přijmout židovské emigranty ze všech asijských provincií do Palestiny za předpokladu, že se stanou poddanými osmanské říše, přijmou vojenskou službu a usadí se „roztroušeným způsobem - pět rodin zde a pět rodin jinde“.

2/ Viz Theodor Herzl, Tagebücher, Tel Aviv 1934 a Nevil Barbour, Palestine: Star or Crescent?, New York 1947.

3/ Herzl se také zajímal o možnost ustavení židovské kolonie v sousedství al-Aríše na, egyptsko-palestinských hranicích. (Toto město hrálo důležitou roli ve válce Egypta a Izraele v roce 1956.) Avšak lord Cromer, britský zplnomocněnec v Káhiře, tento návrh zamítl. Později, za druhé světové války, se diskutovalo o možnosti založit židovský stát v málo obydlené Libyi. Tato myšlenka však byla brzy zavržena.

4/ Uvádí Barbour, c. d., str. 56, podle knihy N. M. Gelbera, Hatshart Balfour Vatoldoteha (Balfourova deklarace a její uvedení do praxe), Jeruzalem 1939.

Dvě nejmocnější židovské organizace v Británii - Rada zástupců, britských Židů a Anglo-židovská společnost - i mnozí američtí Židé sympatizovali s kulturními cíli sionismu a podporovali židovskou společnost ve Svaté zemi, která by měla údajně zajistit občanskou a náboženskou svobodu, získat „politická práva obyvatel“ a rozumným způsobem umožňoval přistěhovalectví.⁵

Přesto však byli proti jakémukoli uznání sionismu na politické základně. Byli proti tomu „uznat Židy jako národ bez domova“ i proti tomu, aby „židovští usedlíci měli určitá zvláštní práva oproti tamnímu obyvatelstvu“.

Tito antisionisté, které vedl státní tajemník pro Indii Edwin Montagu (sám považoval Židy za náboženskou společnost), byli proti založení jakéhokoli židovského státu. Podle nich by to znamenalo Židy jako „cizince v jejich vlastních zemích a podkopalo by to jejich postavení jako občanů a státních příslušníků těchto zemí“.⁶

Odpůrci sionismu byli proti ustavení židovského státu, protože podle jejich názoru „Židé jsou a pravděpodobně dlouho zůstanou menšinou obyvatelstva Palestiny, a proto by se mohli dostat do sporů se svými sousedy jiných ras a náboženství, což by vážně ohrožovalo jejich další vývoj“.

Úsilí Spojeného britsko-židovského výboru přineslo své ovoce v konečném znění Balfourovy deklaráce, ve které se britská vláda staví příznivě k „vytvoření národní domoviny pro židovský lid v Palestině“.⁷

Současně bylo jasně řečeno, že nebude učiněno nic, co by „ohrozilo občanská a náboženská práva již existující nežidovské společnosti v Palestině nebo práva a politický status Židů v kterékoli jiné zemi“.

Klauzule, chránící status Židů mimo Palestinu a Arabů v Palestině, znamenala důležitá omezení rozvoje sionismu. Deklarace byla tedy spíše jakýmsi podmíněným kreditem než otevřeným šekem. Co však Deklarace umožnila, bylo, podle hebrejského filosofa a vůdčího představitele sionismu Achada Haama, založení „mezinárodního duchovního centra judaismu, ke kterému se s pohnutím bude obracet všechen židovský lid... střediska studií a učení jazyka a literatury, tělesné práce a duševní očisty“.

„Národní domovina“ v Palestině bez politické suverenity bude podle Balfourovy deklaráce vytvořena již tím, že toto mandátní území přitáhne statisíce Židů. Na tomto území bude tak soustředěno větší procento Židů než kdekoli na světě. Limitovaný charakter této „domoviny“ byl dán již zněním jednotlivých klauzulí Balfourovy deklaráce, která zahrnovala i závazky a záruky britské vlády Arabům.

Balfourova deklaráce vstoupila v platnost dopisem britského ministra zahraničí lordu Lionelu Rothschildovi. Následné události, které uvedly Blízký východ do středu světového dění, byly v přímé závislosti na myšlenkách Balfourovy deklaráce.

V předvečer vypuknutí první světové války doznal značného rozmachu arabský nacionalismus v Palestině. Několik tajných arabských vlasteneckých společností zvýšilo svoji činnost a národní buditelé z arabských provincií současně využívali svých pozic delegátů v tureckém parlamentu k šíření liberálních myšlenek. Repräsentantem těchto tendencí byl Husajn al-Hášimí, praděd dnešního jordánského krále Husajna. Ve své nacionalistické činnosti byl podporován svými dvěma syny, Abdulláhem a Fajsalem.

Lord Kitchener, nejprve britský agent v Egyptě a pozdější ministr války, rozpoznal velmi brzy, jak významnou pomoc mohou Arabové poskytnout Británii ve válce Dohody proti Turecku. Proto zaslal 31. října 1914 Husajnovi poselství, ve kterém se zavázal podporovat boj Arabů za svobodu za předpokladu, že vstoupí do války na straně Dohody.

Tuto výzvu přijal Husajn ochotně, avšak opatrně. Arabští nacionalisté si přáli osvobodit se od turecké nadvlády, ale nepřáli si vyměnit osmanský typ nadvlády za západoevropský. Ještě předtím, než začali jednat, chtěli mít jistotu, že mohou získat nezávislost.

Husajn předstíral spojenectví s Turky v jejich svaté válce (džihád), kterou sultán vyhlásil proti Dohodě, současně však vyhledával podporu vlastenců v Sýrii a Iráku.

23. května 1915 vyhlásili arabští představitelé tzv. Damašský protokol, ve kterém bylo proklamováno zajištění nezávislosti všech arabských zemí v Asii (s výjimkou Adenu) a nabídka poskytnout cizincům zvláštní práva s tím, že v osvobozených oblastech by byla ekonomicky preferována Velká Británie a současně by bylo podporováno obranné spojenectví s touto zemí. To byly podmínky, za kterých byli arabští vůdci ochotni podpořit odboj pod vedením Husajna a vstoupit do války proti Turecku.

V době, kdy se Britové obávali vyhlášení svaté války sultánem a měli potíže i v Evropě, začala korespondence mezi britským komisařem v Egyptě generálem Henry McMahonem a Husajnem. Celá korespondence byla charakteristická přáním Britů vyhnout se jakémukoli přímému závazku, včetně arabského požadavku na jasné příslibení nezávislosti, ještě dříve, než Arabové vstoupí do války. Původním stanoviskem generála McMahona bylo tvrzení, že „je nyní nevhodné jednat o arabské nezávislosti“.

5/ Sr. Memorandum Rady zástupců britských Židů a Anglo-židovské společnosti, které bylo publikováno v londýnských Times 24. května 1917.

6/ Jak poukazuje David Lloyd George ve své publikaci *The Truth About the Peace Treaties* (London 1938), Edwin Montagu prohlašoval, že celý život usiloval o to, aby unikl z ghett, a z těchto důvodů nepřijal původní znění Balfourovy deklaráce.

7/ Na žádost Louise Brandeise z Nejvyššího soudu USA, který byl aktivní v sionistických kruzích, bylo původní znění „židovská rasa“ zmírněno na „židovský lid“.

Ale již další dopis vyjadřoval připravenost Velké Británie podporovat nezávislost Arabů v rámci „určité vymezené oblasti“, ovšem bez ohrožení zájmů Francie. Palestina tak získala dle tohoto modelu z 24. října 1915 britský závazek nezávislosti. Poradce ministerstva zahraničí profesor William Yale k tomu poznamenal, že „vyloučit, aby Palestina byla arabským státem nebo jeho součástí, odporovalo přáním, nadějším a očekáváním Arabů“.⁸

Vzhledem k tomu, že McMahonův materiál obsahoval jemné nuance, byl určitými sionistickými akademiky, podporovanými britskou vládou vysvětlován jako vágní s tím, že jeho text se nikdy nevztahoval na Palestinu. V roce 1964 provedl doktor Fáiz Sáigh studii dvou britských dokumentů - dvacetistránkového Memoranda o britských závazcích a dvanáctistránkového Dodatku předchozích závazků vlády jeho Veličenstva na Blízkém východě. Studie zcela jasně ukázala, že Palestina byla zahrnuta do McMahonových slibů.

Třetí list generála McMahona vyjadřoval potěšení nad Husajnovým úsilím „získat všechny arabské kmeny pro naši společnou věc a zabránit jim v podporování našich nepřátel“. McMahon píše dále: „Necháváme na vás, abyste určil nejvhodnější příležitost pro užití rozhodnějších opatření.“ Poslední dopis od britského komisaře přišel 12. února a arabské povstání vypuklo v Hidžázu dne 5. června 1916. Podporování arabskými silami byli Britové schopni čelit německému úsilí provést blokádu Rudého moře a Indického oceánu a okupovat Aden.

Arabové na sebe vážali velké turecké síly, které měly čelit postupu britského generála Archibalda Murraye na Palestinu. Generál k tomu poznamenal, že „více tureckých jednotek bojovalo proti Arabům“ než proti němu samotnému. Podíl Arabů na britském vítězství v této oblasti vysoko ocenil i generál Allenby. Tím, že se Arabové přiklonili na stranu Dohody, narušili rovnováhu sil na Blízkém východě.

Je velice nepravděpodobné, že by se vůbec nějaké povstání uskutečnilo, kdyby bývali Arabové znali tajné diplomatické dohody, které tehdy byly podepsány. Tajná jednání mezi Ruskem, Británií a Francií vyústila dne 16. května 1916 v Sykes-Picotovu dohodu. Kořist z osmanské říše měla být rozdělena mezi tři země (přitom ruský podíl byl zanedbatelný). Podle této dohody měla Francie obdržet západní Sýrii po město Mosul, zatímco zbytek Mezopotámie (Irák) až k Perskému zálivu měl připadnout Anglii. Severní část arabských území v Asii měla být pod kontrolou Francouzů a jižní část pod britskou. Přestože Francouzi trvali na kontrole celé Velké Sýrie, včetně Palestiny, Britové, vedení strategickými zájmy v oblasti Suez, vyžadovali dohodu o zmezinárodnění převážné části Palestiny, zatímco Haifu a Akku na severu si vyhradili pro sebe. O konečném osudu těchto oblastí se střetávajícími se sférami vlivu nebylo rozhodnuto.

Francouzi nevěděli nic o korespondenci Husajna a McMahona, právě tak, jako sionisté nevěděli nic o opatřeních Sykes-Picotovy dohody ohledně zmezinárodnění Palestiny. Arabové neznali přirozeně nic z této tajné diplomacie, která obsahovala naprosté popření všech příslibů Husajnovi, a to až do doby, kdy ruští revolucionáři zveřejnili tajný carský dokument nalezený v archívech. Turci, ve snaze odvrátit Araby od další účasti ve válce, je v únoru 1918 o tomto dokumentu informovali. Současně vyjádřili ochotu poskytnout nezávislost arabským státům, pokud by Arabové podepsali separátní mírovou smlouvu. Husajn tuto informaci ihned sdělil britské vládě. Následovala však Balfourova odpověď: „Vláda Jeho Veličenstva potvrzuje předchozí závazky poskytnout a uznat nezávislost arabských zemí.“

Pokračující nedůvěra Arabů vůči záměrům Dohody vedla k tomu, že sedm arabských vůdců, žijících v exilu v Káhiře, žádalo, aby se Británie otevřeně a upřímně vyjádřila ke své politice vůči Arabům. Britové odpověděli tzv. „Deklarací sedmi“ ze dne 16. června 1918, která potvrdila předchozí závazky svobody a nezávislosti, obsažené již v korespondenci s Husajnem a dala dodatečně záruky na vytvoření režimu podle přání obyvatelstva. Toto politické prohlášení, které přišlo po Balfourově deklaraci spolu s dalšími vládními prohlášeními, poněkud osvětlilo pojem „národní domoviny“.

Zatímco klausule v Balfourově deklaraci chránila „občanská a náboženská“ práva arabských společenství v Palestině, byla „politická a ekonomická“ práva „chráněna“ slibem D. G. Hogartha. Britský archeolog byl několik týdnů po vyhlášení Balfourovy deklarace poslán do Džiddy, aby ujistil Husajna, že „pokud jde o Palestinu, jsme názoru, že žádný národ nemůže být podřízen druhému“ - a že návrat Židů do Palestiny bude povolen pouze „na základě stejných svobod, jaké již požívá existující obyvatelstvo, a to jak v oblasti ekonomické, tak politické.“⁹

Podle vlastního vyjádření Hogartha, byl Husajn ochoten uvítat Židy ve všech arabských zemích, ale byl proti založení nezávislého židovského státu. „Nebyl jsem instruován, abych ho varoval, že takový stát hodlá Velká Británie založit“, prohlásil Hogarth. Husajn zaručil židovským usedlíkům v Palestině svobodný přístup na Svatá místa. Později Hogarth tvrdil, že arabský nacionalismus nemohl být uspokojen jakoukoli politickou implikací obsaženou v Balfourově deklaraci.

Sionisté, jejichž vlastní naděje spočívaly ve vítězství Dohody, se pokoušeli utlumit obavy Arabů. Dr. Chaim Weizmann navštívil emíra Fajsala v jeho táboře u Araby a ujistil jej, že sionismus neusiluje o založení izraelského státu v Palestině. K této schůzce došlo před jednáním o londýnské dohodě, kterou Fajsal a Weizmann podepsali v lednu 1919. Smlouva vybízela obě strany k plné spolupráci na výstavbě Palestiny. Fajsal souhlasil s textem, který ovšem podepsal s podmínkou, že Velká Británie splní svoje závazky a uzná arabskou nezávislost.

O této smlouvě hovořil ve svém projevu v Knesetu dne 20. listopadu 1977 předseda izraelské vlády Menachem Begin. Úplně však ignoroval Fajsalovu podmínku, jejíž nesplnění prakticky platnost této smlouvy zrušilo.

8/ Dopis profesora Williama Yaleho autorovi knihy zasláný 14. srpna 1957. Yale byl vojenským pozorovatelem v hlavním stanu generála Allenbyho (Egyptské expediční sbory), expertem pro arabské otázky na Pařížské mírové konferenci a poradcem King-Craneovy komise. Yale pracoval jak na ministerstvu zahraničí USA, tak i v OSN jako odborník pro otázky Blízkého východu. Později učil historii na univerzitách v New Hampshiru a Bostonu. V roce 1958 napsal studii pod názvem Blízký východ.

9/ Viz David Lloyd George, c.d. str. 1131-41.

Arabští nacionalističtí představitelé se sešli koncem války, aby zorganizovali volby do Všeobecného národního syrského kongresu. Delegáti se vyslovili pro konstituční monarchii v čele s Husajnovým synem Fajsalem jako králem spojené Sýrie. Hospodářskou pomoc nové Sýrii měly poskytnout především USA. Rovněž Velká Británie byla považována za přítele, zato žádná pomoc nebyla žádána od Francie. Delegáti citovali amerického prezidenta Woodrowa Wilsona, který odsuzoval tajné smlouvy a prohlásili: „Obracíme se k Wilsonovi a svobodnému americkému národu, který je znám svými upřímnými sympatiemi k nadějším slabých národů.“

Syrský kongres zamítl židovskou imigraci do Palestiny a sionistické požadavky na založení židovského státu, a zároveň stanovil, že „židovští spoluobčané budou požívat stejných práv a ponесou odpovědnost, která je nám (tj. Arabům a Židům) společná“.

Zatímco arabští nacionalisté vyhlásili nezávislost Sýrie jako suverénního státu v čele s králem Fajsalem, pokračovala Spojenecká rada čtyř v dělení osmanské kořisti na mírové konferenci v San Remu.

V prohlášení velmocí z 5. května 1920 „zapomněla“ Velká Británie na své sliby Faisalovi a uznala rozdělení Sýrie a za to získala od Francie a Itálie právo ovládat Palestinu. Velká Sýrie byla rozdělena na tři sféry. Nad Sýrií a Libanonem měla mandát Francie, Palestina měla připadnout Britům. Podle dodatkové klausule měl být mandát nad Palestinou vykonáván s povinností aplikovat Balfourovu deklaráci. Neznamenalo to však uznání nezávislosti tohoto území. Území na východ od řeky Jordánu bylo přičleněno k palestinskému mandátu a Britové byli ochotni příslib nezávislosti, obsažený v dohodě mezi Husajnem a McMahonem, aplikovat na území, které se mělo stát Zajordánským královstvím.

V následujících letech si sionističtí vůdci zvykli minimalizovat závaznost britských závazků Arabům. Argumentovali tím, že tyto sliby byly nahrazeny Balfourovou deklarácí vyhlášenou proto, aby sloužila zájmům sionistů na vytvoření vlastního státu. Winston Churchill na adresu Balfourovy deklaráce v červenci 1937 v britském parlamentu prohlásil: „Bylo by iluzí předpokládat, že to byl pouhý akt křížáckého entuziazmu nebo donkichotské filantropie. Naopak, bylo to opatření vynucené válkou s cílem zajistit všeobecné vítězství Spojenců, za které jsme očekávali a obdrželi cennou a důležitou pomoc.“⁽¹⁰⁾

I když se Britové podvolili přáním sionistů a vyhlásili Balfourovu deklaráci, popřeli myšlenku, že motivací jejich akcí byl zájem sionistů, a připustili limity uvedené v dvojsmyslně formulovaném dokumentu svých závazků vůči Arabům. Během debaty na ministerstvu války o Balfourově deklaráci v roce 1917 prohlásil sám Balfour, že pojem národní domovina znamená: „...nějakou formu britsko-amerického protektorátu, pod kterým budou Židům poskytnuty všechny možnosti zajistit si svoji vlastní ochranu a vybudovat za pomoci vzdělání, zemědělství a průmyslu skutečné středisko národní kultury a ohnisko národního života. To nezbytně nezahrnuje brzké založení nějakého židovského státu, který je záležitostí postupného vývoje v souladu s všeobecnými zákony politického vývoje.“

Týden před vyhlášením Balfourovy deklaráce v říjnovém memorandu z roku 1917 prohlásil lord Curzon, který nastoupil později na Balfourovo místo na ministerstvu zahraničí, že vláda „nemůže být židovská, ale měla by zaručovat Židům, avšak nikoli pouze jim samotným, stejná občanská a náboženská práva, jakých požívají ostatní vrstvy obyvatelstva“.⁽¹¹⁾

Politické prohlášení britského ministra pro kolonie, známé jako Churchilova Bílá kniha, vneslo do celé záležitosti další světlo: „Očekává se, že status všech občanů v Palestině před zákonem bude palestinský. Nikdy se nezamýšlelo, aby tito anebo jakákoli část z nich podléhala jiným právním normám.“⁽¹²⁾

Budoucí premiér oznámil, že židovská společnost v Palestině by mohla zvýšit svůj počet další imigrací, avšak nárůst by „neměl narušit hospodářskou kapacitu země“.

Churchill, který se později stal velkým přívržencem sionistů, se pokoušel ujistit arabské poselstvo, že židovská národní domovina neznamená „židovskou vládu, která by vládla Arabům. Nemůžeme tolerovat vyvlastnění jedné skupiny lidí skupinou druhou.“⁽¹³⁾

Avšak Arabové nebyli těmito argumenty uspokojeni, právě tak jako nebyli uspokojeni slovy hraběte Balfoura, nyní člena Horní sněmovny, který nesouhlasil s těmi, „kteří doufají a těmi, kteří se obávají, že... Balfourova deklaráce bude podstatně modifikována... obavy jsou bezdůvodné, právě tak jako naděje... generální politická linie je pevná“.

V roce 1923 přijala Společnost národů mandátní dokument, který nijak nerozšířil rozsah záruk, které již obsahovaly jak Balfourova deklaráce, tak i prohlášení britské vlády v záležitosti ochrany práv Arabů a nesionistických Židů. Článek VI Práva a postavení dalších skupin obyvatelstva předpokládal ochranu ekonomických a politických práv, právě tak jako ochranu občanských a náboženských práv již zakotvenou v Balfourově deklaráci.

Lord Grey, který byl ministrem zahraničí v době korespondence Husajna s McMahonem, poukázal dne 27. března 1923 v Horní sněmovně na toto britské dilema: „Balfourova deklaráce slibovala sionistický domov bez předsudků k občanským a náboženským právům obyvatel Palestiny.“

10/ Parlamentní debaty, House of Commons, sv. 326, odst. 23330. Weizmann popisuje ' rozhovor s lordem Robertem Cecilem z Chelwoodu, náměstkem ministra zahraničí, ve kterém sionistický vůdce zdůraznil, že židovská Palestina bude pro Anglii zárukou, zvláště pokud jde o Suezský průplav (Chaim Weizmann, Trial and Error, New York 1949, str. 192).

11/ Curzon prohlásil: „Jestliže je toto sionismus, pak není důvodu, abychom všichni nebyli sionisty.“

12/ British Command Paper No. 1700, A Survey of Palestine 1945-46, sv. I, str. 87-90.

13/ Albert M. Hyamson, Palestine: A Policy, London 1942, str. 112.

Sionistický domov, moji lordi, nepochybně znamená sionistickou vládu na území, kde je tento domov umístěn. A protože 93 procent obyvatelstva tvoří Arabové, nevidím jiné možnosti, než vytvořit arabskou vládu bez předsudků k jejich občanským právům.“ Lord Grey vyzval své kolegy v Horní sněmovně, aby prostudovali všechny závazky a rozhodli se „pro nejsprávnější řešení“.

Sionistická interpretace Balfourovy deklaráce se lišila podle samotných typů sionistických skupin. Podle Achada Haama znamenalo konečné znění Balfourovy deklaráce odmítnutí židovských historických práv na Palestinu: „Jestliže postavíte svůj dům nikoli na neobydleném pozemku, ale v místě, kde již stojí jiné domy, pak jste jediným pánem jenom tam, kde se nalézá vstupní branka. Národní domoviny složené z různých lidí v téže zemi mohou vyžadovat pouze národní svobodu pro každého z nich ve vnitřních záležitostech. Avšak společné záležitosti musejí být řízeny společně všemi majiteli domů.“¹⁴

Naproti tomu Dr. Chaim Weizmann, blízký přítel a žák Achada Haarna, sice připouštěl, že konečné znění Balfourovy deklaráce vymezuje charakter „národní domoviny“ v Palestině, avšak byl přesvědčen, že „...politická práce ještě zdaleka neskončila. Balfourova deklaráce a rozhodnutí ze San Rema byly počátkem nové éry v politické bitvě a sionistická organizace byla naším nástrojem politické akce“.¹⁵

Někteří sionističtí nadšenci nevěděli, že založení národní domoviny v zemi, která je již národním domovem druhých, může znamenat pouze omezený charakter této domoviny nebo vytlačení Arabů. Jiní považovali za zcela samozřejmé Arabů vykořenit. Na svých soukromých jednáních se političtí sionisté vyslovovali pro rozšíření svých politických cílů od národní domoviny ke státu a postupně k většímu státu.¹⁶

Když hovořil o Balfourově deklaraci, prohlásil sionista-revizionista Vladimír Žatbotinskij: „Nabízí kout Palestiny. Kanton. Jak můžeme slíbit, že s tím budeme spokojeni? Nemůžeme, nikdy nemůžeme... a kdybychom měli na to přísahat, byla by to lež.“ Sionisté byli natolik prohnání, že usilovali o rozšíření mandátního území nad Palestinou o území jižně od Jordánu. Jejich opatrné plány obsadit toto území oznámil Weizmann na kongresu sionistů v roce 1921: „Území bude tak plné Židů, že se silou potlačí do Zajordánska.“¹⁷

Pouze založení Zajordánského království v čele s Abdulláhem poněkud křížilo sionistické plány. Prostřednictvím sionistické komise určené k zabezpečení Balfourovy deklaráce, která měla sloužit jako prostředník mezi britskými úřady a židovským obyvatelstvem, a prostřednictvím Židovské agentury se sionisté snažili získat kontrolu nad Palestinou. Sionistická komise otevřela nové školy a učinila další opatření s cílem rozvinout židovskou společnost, která tehdy čítala 700 000 lidí. Prvním vysokým komisařem Palestiny byl jmenován sionista Sir Herbert Samuel, čímž byla zabezpečena rovněž činnost „subnárodní“ vlády. Židovská agentura se stala židovskou vládou v rámci mandátní vlády. Nabývala stále většího politického vlivu, přičemž se jí dostávalo jak propagandistické tak i finanční podpory z celého světa. Mandátní mocnost byla vystavena sílícímu tlaku židovského šovinismu na jedné straně a arabského nacionalismu na straně druhé. Právě díky zvláštnímu statutu Židovské agentury pod patronací mandátní vlády měli v této bitvě převahu sionisté.

Mnozí židovští nacionalisté netrvali na Siónu jako jediném přijatelném místě pro židovský stát. Avšak pro Chaima Weizmanna a východoevropské sionisty to byla buď Palestina, nebo nic. Jejich koncepce národa byla rasistická. Zastávali názor, že člověk se nestane Židem, vyznává-li judaismus (mnozí z nich byli agnostici a ateisté), ale musí se Židem narodit a zůstat Židem navždy. Za touto koncepcí se skrýval kult výlučnosti. Tito sionisté byli zásadně přesvědčeni o tom, že antisemitismus nemůže zmizet z povrchu Země a že Židé nemohou žít normálním životem jinde než ve svém vlastním státě, v Izraeli.

Většina amerických Židů, nesionistů, podporovala tento vývoj na základě neznalosti, právě tak jako další Američané, kteří neměli k dispozici fakta, aby mohli situaci na Blízkém východě lépe pochopit. Weizmann sám vysvětlil způsob, jakým tato židovská menšina zajišťovala svoje cíle: „Ti bohatí Židé, kteří se nemohli úplně zbavit pocitu odpovědnosti vůči svým lidem, avšak nemohli se současně ztotožnit s nadějami mas, byli připraveni pomáhat asi v tom smyslu, že jejich pravá ruka nevěděla, co dělá levá. Pro ně byla zamýšlená univerzita v Jeruzalémě filantropií, která je nijak nekompromitovala, pro nás to bylo národní obrození. Oni dávali se zapřením, my jsme přijímali s výhradami.“¹⁸

V období po první světové válce velmocí braly velmi malé ohledy na národy, do jejichž osudů zasahovaly svými záměry. Území a obyvatelstvo byly předmětem obchodu jako kusy oděvu. To mj. uspíšilo přijetí Balfourovy deklaráce navzdory té hluboké a zřejmé chybě, která podepřela požadavek Izraelců na jejich stát v Palestině a kterou britská vláda zamlčela před britským lidem: potlačení obyvatelstva v Palestině poskytnutím národní domoviny sionistům. Zdůrazňováním toho, co se jevílo jako liberální starost o menšinu, chtěli zatajit skutečnost, že 93 procent obyvatelstva Palestiny tehdy tvořili arabští muslimové a křesťané a jen 7 procent Židé. Považovat velkou arabskou většinu za „existující nežidovské společnosti“, jejichž práva byla údajně zabezpečena, bylo stejné jako vejít do místnosti, kde je 100 lidí a mluvit o 93 z nich jako o těch, kteří nepatří k 7.

14/ Albert M. Hyamson, *Palestine: A Policy*, London 1942, str. 110.

15/ Chaim Weizmann, c. d., str. 261.

16/ V dubnu před vydáním Balfourovy deklaráce prohlásil Chaim Weizmann: „Židé by mohli pracovat jednu nebo dvě generace pod britskou ochranou a usilovat o rozvoj země, jak jen bude možné. Současně musí počítat s tím, že přijde čas, kdy spravedlivý tribunál předá zbytek Palestiny těm, kdo na něj mají historické právo.“ (Barbour, c. d., str. 214).

17/ Barbour, c. d., str. 118.

18/ *Trial and Error: The Autobiography of Chaim Weizmann*, New York 1949, str. 100.

II. Amerika přebírá pochodeň

Naděje Arabů na národní nezávislost silně závisely na prohlášení amerického prezidenta Woodrowa Wilsona a na jeho principech sebeurčení. Ty ostře kontrastují s později Wilsonovi připisovaným stanoviskem, v němž údajně vyjádřil svůj osobní souhlas s deklarací respektující historické požadavky Židů týkající se Palestiny a přesvědčení, že vítězné mocnosti jsou zajedno s americkou vládou v tom, že základ židovské republiky by měl být položen v Palestině.

Na schůzce Rady deseti, konané v Paříži 22. května 1919, Wilson prohlásil, že „nikdy nepochopí, jakým právem Francie a Velká Británie někomu odevzdaly tuto zemi“ (tj. Sýrii). Prezident dával přednost vyslání vyšetřovací komise, aby zjistila přání lidu Sýrie, Palestiny a Iráku. Tento návrh vycházel z jeho projevu v Mount Vernonu v červenci 1918 a z návrhu emíra Fajsala. Ale Britové, následující Francouze, upustili od této myšlenky a vyšetřování se nikdy nekonalo. V roce 1919 prezident Wilson jmenoval rektora Oberlinské univerzity dr. Henry C. Kinga a průmyslníka Charlese R. Cranea za představitele americké sekce Mezinárodní komise pro mandátní území v Turecku.⁽¹⁹⁾

Zjištění Kingovy a Craneovy komise, založené na šestitýdenním vyšetřování, nebyla zveřejněna až clo konce prosince 1922, dokud nebyla provedena opatření mírové smlouvy. Bylo to teprve poté, co nemocný Wilson dal souhlas k úplnému zveřejnění zprávy komise. Zjištění objasnila, proč Balfour, sionisté a francouzský premiér Clemenceau byli proti jakémukoli vyšetřování na Blízkém východě. Američtí komisaři uváděli: „Žádný britský úředník, s kterým komisaři jednali, nevěří, že sionistický program může být uskutečněn jinak, než silou zbraní... jen velmi zredukovaný sionistický program by měl být vyzkoušen a předložen na mírové konferenci a pak jen velmi pomalu zahájen.“

Komise navrhla, aby pro celou Sýrii včetně Palestiny byl ustaven jeden mandát, v rámci něhož by se Libanonu dostalo autonomie a doporučila, aby se Fajsal stal králem Sýrie a další arabský vládce byl vybrán pro Irák. Komise žádala nutnou modifikaci extrémního sionistického programu neomezeného přistěhovalectví sledujícího vytvoření židovského státu. Skutečná fakta zjištěná v Palestině spolu s hlavními principy, vyhlášenými velmocemi a přijatými Syřany, ji přivedly k novým doporučením.

K Balfourově deklaraci King a Crane napsali: „Domovina není ekvivalentem přetvoření Palestiny na židovský stát. Vytvoření takového židovského státu nemůže být uskutečněno bez nejtěžšího překročení občanských a náboženských práv existujících nežidovských společenství.“

V průběhu šetření komise se zástupci Židů nikdy nepokoušeli tajit konečný cíl, kterým byla úplná likvidace majetku současných nežidovských obyvatel Palestiny a to různými formami jeho vykupování. Komise uvedla, že devět desetin obyvatel Palestiny bylo proti sionistickému programu. „Vystavit lidi s takovým názorem neomezenému židovskému přistěhovalectví a stálému finančnímu a sociálnímu tlaku, aby se vzdali půdy, by bylo velkým porušením Wilsonových zásad, i když by bylo v mezích zákona“, uváděla zpráva komise.

Američtí komisaři podpořili program, který byl vyhlášen Všeobecným syrským kongresem jako základ, na kterém se Syřané mohli sjednotit a mandátní mocnost mohla blahovlně vyhlásit nový stát. Tento program sjednocené Velké Sýrie je zajímavý ve světle pokračujícího konfliktu v této oblasti a zničující libanonské občanské války. To jsou přímé důsledky rozdělení tohoto území na Sýrii, Libanon, Jordánsko a Izrael.

Komisaři varovali, že protisionistické cítění mezi arabským lidem osvobozených tureckých provincií „je silné a nesnadno odstranitelné“. Zatímco Britové prováděli svou prosionistickou taktiku pro potřeby impéria, hlavní motivační silou amerických akcí na Blízkém východě zůstaly vnitropolitické důvody. Hlavní rozdíly mezi domovinou a státem, útočištěm a suverenitou byly v USA stírány, tak jak politikové pod vlivem sionistické lobby stále výrazněji podporovali sionistické nacionalistické aspirace.

Od společné rezoluce z 30. června 1922 byla podpora sionismu vyhlašována tou či onou formou všemi následujícími Kongresy. Ale v zásadě se ještě Spojené státy v této otázce neangažovaly a zabývaly se daleko více svými hospodářskými záležitostmi, nejprve inflačními trendy dvacátých let a později krizí třicátých let. USA tehdy vůči Palestině ještě neprováděly specifickou politiku, pouze napodobovaly Brity. Otázka Blízkého východu se ještě nestala záležitostí soupeření mezi oběma hlavními americkými politickými stranami, kdy politikové svými sliby v této otázce soutěžili ve volbách o získání „židovského hlasu“.

Rostoucí proud židovských emigrantů z Evropy po nástupu Adolfa Hitlera vyvolal silnou opozici a zvětšil obavu palestinských Arabů, že Británie nikdy nedodrží své závazky. Šestiměsíční stávkou Arabů v roce 1936 přivedla do Palestiny Peelovu královskou komisi. Její zpráva z 22. června 1937 doporučila rozdělení Palestiny na arabský a židovský stát. Pokračující povstání a stávky proti tomuto doporučení donutily britskou vládu vyslat Woodheadovu komisi, aby dále prozkoumala plán rozdělení, který, jak se zjistilo, byl neuskutečnitelný.

Skutečný válečný stav pokračoval tři roky a ani vypovězení arabských předáků ho neukončilo. Na londýnské konferenci v roce 1939 Británie separátně jednala se zástupci Arabů z Palestiny a ostatních arabských zemí i se židovskými vůdci. V průběhu své účasti na konferenci lord kancléř Vincent Calderot po prostudování korespondence mezi McMahonem a Husajnem připustil, že názor Arabů se ukázal opodstatněnější, než se dosud zdálo.⁽²⁰⁾

19/ K činnosti Kingovy a Craneovy komise blíže viz Henry N. Howard, *The King-Crane Commission: An American Inquiry in the Middle East*, Beirut 1963.

20/ Nevil Barbour, c. d., poznámka na st. 240.

MacDonaldova Bílá kniha z roku 1939 poukázala na dvojsmyslnost výrazu „národní domovina pro židovský lid“ jako na hlavní příčinu nepokojů a nepřátelství mezi Araby a Židy. Potvrdila interpretaci tajemníka pro kolonie Winstona Churchilla z roku 1922, že vláda „nikdy neměla v úmyslu dosáhnout podřízeného postavení arabského obyvatelstva, jazyka nebo kultury v Palestině“. V této Bílé knize je řečeno: „není součástí její politiky (tj. britské vlády - pozn. red.), aby se Palestina stala židovským státem... „To by bylo v rozporu s jejími závazky na základě mandátu, jakož i s ujistěními, že arabské obyvatelstvo Palestiny by nemělo být poddanými občany židovského státu proti své vůli.“ Cílem měl být nezávislý palestinský stát, na jehož budování se budou „Arabové a Židé během deseti let podílet takovým způsobem, aby byla jistota, že důležité zájmy těch i oněch budou zabezpečeny“. Předpokládalo se, že v takovém palestinském státě „Židé a Arabové budou Palestinci, tak jako jsou Angličané a Skotové občany britského království“.

Jako ústupek sionistům žádala Bílá kniha přistěhování dalších 75 000 Židů během příštích pěti let. Se žádným dalším přistěhovalectvím se nepočítalo, „pokud by Arabové v Palestině nebyli připraveni s tím souhlasit“. Britové se současně zavázali, že zamezí stále rostoucímu ilegálnímu přistěhovalectví do Svaté země.

Reakce na toto nové britské rozhodnutí byla v židovských kruzích v Palestině prudká. Došlo k demonstracím, jeden britský policista byl zabit a Velký rabín roztrhal před pobožností v Jeruzalémě Bílou knihu. David Ben Gurion jako předseda výkonného výboru Židovské agentury 25. srpna 1939 prohlásil: „Pro nás Bílá kniha neexistuje a ani nemůže existovat. Musíme věřit, že jsme státem v Palestině a my se jím skutečně staneme.“

S rozpoutáním otevřeného nepřátelství mezi nacistickým Německem a spojeneckými národy bylo britské úsilí nalézt řešení palestinského dilema přechodně odloženo. Ale sionisté v USA nepřestali ani na okamžik s kampaní za vytvoření židovského státu. Americký palestinský výbor, ve kterém byly stovky amerických senátorů, poslanců, členů vlády, guvernérů a dalších vlivných osobností ze všech úseků života, vykonával nátlak, kdekoli to bylo právě třeba. Ve společném prohlášení v prosinci 1942 žádalo 63 senátorů a 181 kongresmanů Roosevelta, aby „obnovil židovskou vlast“.

Prezident Franklin Delano Roosevelt poslal na Blízký východ jako svého osobního vyslance brigádního generála Patricka J. Hurleye. Generál Hurley informoval prezidenta o požadavku sionistů na zvýšení vystěhovalectví do Palestiny a konkrétních plánech na jejich expanzi, proti které se stavěli Arabové a někteří palestinští Židé.

Sionistická organizace v Palestině poukázala na svůj širší program, podle kterého má být dosaženo:

- a) suverénního židovského státu, zahrnujícího Palestinu a pravděpodobně Zajordánsko (dnešní Jordánské hášimovské království pozn. red.)
- b) eventuálního přesunu arabského obyvatelstva z Palestiny do Iráku
- c) vedoucí úlohy Židů na celém Blízkém východě v oblasti hospodářského rozvoje a kontroly. ⁽²¹⁾

Ve volební kampani v roce 1944 byly prosionistické body zahrnuty v programech obou hlavních politických stran v USA. Program demokratů hovořil o „svobodné a demokratické židovské republice (Jewish Commonwealth) v Palestině“. Republikáni používali pouze název „svobodná demokratická republika“, ale guvernér New Yorku Thomas E. Dewey během kampaně jednoznačně tvrdil, že tato republika má být židovská. V arabských hlavních městech včetně Rijádu zpočátku panoval názor, že jde o pouhé stranické politikaření. Ale 15. října zaslal prezident newyorskému senátorovi Robertu F. Wagnerovi dopis, ve kterém potvrdil výše uvedený program Demokratické strany pro Palestinu, čímž učinil celou záležitost mnohem vážnější a vyvolal v myslích Arabů hluboké pochybnosti o závazcích a slibech, které jim předtím dal.

Po volbách vyslal prezident státního tajemníka Edwarda Reilleyho Stettiniuse ml., aby sdělil rabínovi Wisemu a kongresovým vůdcům, že nové předložení rezoluce o Palestině v Kongresu v této době není žádoucí. Přesto byly rezoluce předloženy v obou komorách a jen osobní přítomnost státního tajemníka Stettiniuse v zahraničním výboru Senátu vedla k zamítnutí předloženého návrhu. Stanovisko F. D. Roosevelta nebylo nikdy vydáno písemně, ale ústně ho prezident sdělil rabínovi Stephenu Wisemu, předsedovi zahraničního výboru Sol Bloomovi a dalším. Navíc zaslal prezident senátorovi Wagnerovi vzkaz, ve kterém zdůraznil, že schválení rezolucí by mohlo vést ke krveprolití mezi Židy a Araby, a proto by mu mělo být v této době zabráněno. Avšak dodal, že „každý ví, jaké jsou americké naděje“.

Odmítnutí rezolucí nezastavilo intenzivní arabskou antiamerickou kampaň v tisku a následný arabský bojkot Culbertsonovy ekonomické mise, jejímž účelem bylo zlepšit ekonomické vztahy mezi Spojenými státy a arabskými státy.

Postoj Arabů byl neústupný a ministerstvo zahraničí si toho bylo plně vědomo. Při podpisu protokolu 7. října 1944 v Alexandrii, který vedl k vytvoření Arabské ligy, vyzval saúdskoarabský král Ibn Saúd společný vojenský výbor, aby v případě potřeby chránil arabskou Palestinu silou. A ve zprávě prezidentovi z 9. ledna 1945 poznamenal státní tajemník Stettinius, že „Ibn Saúd se považuje za ochránce palestinských Arabů a považoval by za poctu zemřít za jejich věc“. ⁽²²⁾

Ve snaze zvýšit počet povolení k přistěhování do Palestiny stanovený Brity v Bílé knize, který by byl vyčerpán za čtyři měsíce, zahájili sionisté v USA svůj nátlak na ministerstvo zahraničí a Bílý dům v předvečer jaltské konference, na které měla Velká trojka (F. D. Roosevelt, J. V. Stalin a W. Churchill) projednávat nejdůležitější problémy včetně Palestiny.

V této situaci se oba představitelé Velké Británie a USA měli sejít s králem Ibn Saúdem. Sionisté se obávali, že by prezident pod tlakem proarabského postoje ministerstva zahraničí mohl zrušit slib Demokratické strany sionistům.

21/ FR 1943, The Near East and Africa, sv. IV., Washington 1964, str. 776-77.

22/ FR 1945, sv. VIII, str. 679.

Bibliografická poznámka:

FR je zkratka pro Foreign Relations of the United States Diplomatic Papers. Tyto svazky jsou publikacemi ministerstva zahraničních věcí USA a obsahují diplomatickou korespondenci, telegramy, memoranda, záznamy z rozhovorů atd. Obvykle vycházejí 25 let po událostech, kterých se týkají.

V Jaltě se o Palestině vůbec nejednalo, ale v únoru 1945 při slavné schůzce s Ibn Saúdem na palubě lodi Quincy ve Středozemním moři dal Roosevelt důležitý slib. Na podrobné vysvětlení arabského stanoviska k palestinské otázce saúdským monarchou a na jeho tvrzení, že pokračující židovské přistěhovalectví a vykupování půdy představuje pro Araby velkou hrozbu, odpověděl, že chce „ujistit Jeho Veličenstvo, že neudělá nic, co by pomohlo Židům proti Arabům a neučiní žádný krok nepřátelský arabskému lidu“. Připomíná prý Jeho Veličenstvu, že je nemožné zabránit projevům a rezolucím v Kongresu nebo v tisku, které mohou být pronášeny a přijímány ke každé otázce. Jeho opětné ujištění se prý týká jeho vlastní budoucí politiky jako hlavního představitele vlády Spojených států.⁽²³⁾

Podle zápisu z jednání se oba představitelé shodli, že vysídlení Židů, kteří přežili Hitlerovu genocidu, se mohou vrátit do zemí, odkud byli vyhnáni. Prezident byl podle sdělení po návratu ze schůzky hluboce dojat „intenzitou arabských citů ve vztahu k Palestině“.⁽²⁴⁾

Údajně poznamenal, že se poučil o arabsko-židovské situaci od Ibn Saúda během pěti minut více, než jí porozuměl za celý svůj život.⁽²⁵⁾

Churchill v Jaltě potvrdil své prosionistické stanovisko. Ve svých rozhovorech s Ibn Saúdem týden po Rooseveltovi navrhol, aby se Židé usadili v Libyi, v zemi s velkým prostorem a málo lidmi (již Rooseveltova zmínka o takovém návrhu vyvolala Ibn Saúdovy silné námitky, protože takový krok by byl nespravedlivý vůči muslimům v severní Africe). Churchill podle slov použitých saúdským vládcem na schůzce s vyslancem USA v Saúdské Arábii Williamem Eddym otevřel diskusi o sionismu a „sebevědomě třímal velký klacek“.⁽²⁶⁾

Odvoloval se na pomoc, kterou Saúdská Arábie dostala od Británie za více než dvacet let a která, jak arabský monarcha připustil, umožnila, aby „moje vláda (tj. Ibn Saúdova - pozn. red.) byla stabilní a odrazila potenciální nepřátele od mých hranic“. Král nyní žádal záruku, že židovské přistěhovalectví do Palestiny bude zastaveno. Ale Churchill takové sliby dát odmítl, i když ujistil krále, že „nevytlačí Araby z Palestiny, ani je nepřipraví o prostředky k životu v Palestině“.

Po své schůzce s Ibn Saúdem ve Středozemním moři ovšem Roosevelt zplnomocnil 16. března rabína Wiseho, pro kterého byly dveře Bílého domu stále otevřeny, prohlásit, že prezident stále podporuje neomezené židovské přistěhovalectví a židovský stát. Neboť, jak sarkasticky poznamenal britský poslanec Richard H. Crossman, „prezident pospíchal zpět z Krymu do Washingtonu, aby ujistil sionisty, že jeho postoj k nim zůstal nezměněn“.

Diplomaté ministerstva zahraničí volali po vyhlášení koncepce konkrétní palestinské politiky, která by plně brala v úvahu dlouhodobé americké zájmy. Veřejnost nebyla ani tentokrát informována o prezidentově slibu daném arabským představitelům, že s nimi bude o Palestině jednáno.

Dne 10. března obdržel prezident poselství od krále Saúdské Arábie, krále Iráku, prezidenta Syrské republiky, krále Jemenu a ministerského předsedy Libanonu. Všechna tato poselství sledovala linii arabských nároků v Palestině, odůvodněných morálními, historickými a politickými argumenty. Ministerstvo zahraničí pochopilo, že Arabové jsou rozhodnutí bojovat za své pozice v Palestině, jestliže bude zapotřebí. To vedlo k názoru, že „...prezidentova soustavná podpora sionismu může vést ke krveprolití na Blízkém východě a dokonce ohrozit bezpečnost našich (tj. amerických - pozn. red.) nesmírně cenných naftových koncesí v Saúdské Arábii“.⁽²⁷⁾

V odpovědi na dopis od Ibn Saúda týden před svou smrtí Roosevelt jasně zdůraznil, že „bez plné konzultace jak s Araby, tak se Židy“, nebude učiněno žádné rozhodnutí, pokud jde o palestinskou situaci, a znovu ujistil saúdského monarchu, že „neučiní žádné opatření, které by se ukázalo jako nepřátelské vůči arabskému lidu“.⁽²⁸⁾

To byla další prezidentova dvojsmyslnost- jiné tvrzení pro zahraniční diplomatické účely a zcela jiné pro vnitřní veřejnou potřebu. Tuto taktiku udržoval až do své smrti. USA neprováděly v palestinské otázce jasnou, jednoznačnou politiku, což pouze přispělo k nestabilitě politické situace a k rostoucím třenicím mezi Araby a Židy.

Židovským masám v Americe a na celém světě se Roosevelt jevil jako jejich velký přítel a bojovník za jejich zájmy. Jak by se mohl takový přítel stavět proti židovským národním aspiracím nebo je ignorovat? Bylo nejen obtížné přijmout tak bolestivou myšlenku, ale existovala i silná psychologická nutnost odmítnout ji. V kritické hodině a v nepřátelském světě musel existovat bojovník a ochránce. Jestliže to nebyl Stalin nebo Churchill, musel to být Roosevelt. Tato emocionální závislost na Rooseveltovi byla posilována praktickými ohledy. Mohl být a byl znovuzvolen pro čtvrté volební období. Bude to on, kdo bude formovat poválečné uspořádání. Znelfbit se mu, urazit ho, vyvolat jeho hněv by bylo neštěstím pro věc sionismu.⁽²⁹⁾

23/ FR 1945, sv. VIII, str. 2-3.

24/ tamtéž, str. 702.

25/ Bližší informace o této schůzce podal např. William A. Eddy, F.D.R. meets Ibn Saud, New York 1954.

26/ FR 1945, sv. VIII, str. 689.

27/ FR 1945, sv. VIII, str. 694-695.

28/ Rooseveltovo poselství králi Ibn Saúdu bylo datováno 5. dubna, ale bylo doručeno až 10. dubna, dva dny před Rooseveltovou smrtí ve Warm Springs v Georgii.

29/ Toto hodnocení uvádí Emanuel Neumann v článku pro The American Zionist ze dne 5. února 1953.

III. PRAVDA O ZROZENÍ IZRAELE

Prvním krokem nového amerického prezidenta Harryho Trumana v palestinské otázce byla odpověď na poselství emíra Abdulláha, panovníka Zajordánska, prezidentu Rooseveltovi ze dne 10. března, na které již Roosevelt nestačil odpovědět. V tomto dopise Truman potvrdil závazek, který dal F. D. Roosevelt ještě před svou smrtí Ibn Saúдови: „Jsem rád, že mohu obnovit ujištění, která jste dostal dříve, že je názorem této vlády (tj. americké - pozn. red.), že nebude učiněno žádné rozhodnutí o změně základní situace v Palestině bez plné konzultace s Araby i Židy.“⁽³⁰⁾

Tento slib konzultací před jakýmkoli rozhodnutím Truman opakoval v poselství egyptskému ministerskému předsedovi Mahmúdu Fahmímu Nukrášímu, který se dodatečně připojil ke korespondenci ostatních arabských představitelů s Rooseveltem.⁽³¹⁾

Mezitím sionisté vystupňovali svoji kampaň zaměřenou na nového muže v Bílém domě a varovali ministerstvo zahraničí, že pokud USA nezaujmu rozhodné stanovisko, nahradí umírněné vedení rabína Stephena Wiseho a Nahuma Goldmanna mnohem extrémnější elementy sionistického hnutí. Militantní elementy tehdy údajně vedl rabín Abba Hillel Silver. Referent pro Palestinu Evan Wilson informoval o dlouhém rozhovoru na státním departmentu mezi svým nadřízeným Loy W. Hendersonem, novým vedoucím odboru pro záležitosti Blízkého východu a Afriky,⁽³²⁾ a několika sionisty, včetně Goldmanna a Davida Ben Guriona, při schůzce 27. června. Budoucí ministerský předseda Izraele prohlásil: „Židům by mělo být dovoleno postavit si dům, aby nebyli vystaveni vměšování zvenčí... Mají námitky proti situaci, ve které jejich nároky v Palestině, které považují za legitimní, nemají být uspokojeny jen proto, že lord Killearn (britský velvyslanec v Káhiře) musel uklidnit nějakého egyptského pašu. Židé nemohou uznat, že by egyptský paša, beduínský šejch nebo irácký bej měli mít jakékoli právo nebo zájem v palestinské otázce. Palestinští Arabové ovšem mají zájem na této zemi a není zde žádný důvod znepokojovat je, nebo o jejich právech pochybovat. Židé a Arabové žili v přátelství po mnoho let a není důvodu, proč by v tom neměli pokračovat za předpokladu, že ostatní Arabové je nechají na pokoji.“⁽³³⁾

David Ben Gurion zvolil britskou taktiku „rozděl a panuj“. Upozornil dále, že závazky dané spojeneckými představiteli Židům musí být dodrženy a že jeho lid bude bojovat, bude-li to zapotřebí, za svá práva. On i jeho společníci vyjádřili absolutní důvěru ve svou schopnost poradit si s Araby, které, jak řekl, zná dobře a kteří, jak předpovídal, „ve skutečnosti nezačnou žádný druh boje“.

Ben Gurion a jeho kolegové dávali od začátku najevo, že zmírnění zábran pro přistěhovalectví problém nevyřeší. Jedinou možností pro ně bylo okamžité vytvoření židovského státu. Dne 24. července 1945 předal Truman Churchillovi memorandum, ve kterém prohlásil, že USA mají zájem na tom, aby „Britové shledali možným přijmout okamžité kroky k odstranění omezení židovského přistěhovalectví do Palestiny, zakotveného v Bílé knize“.⁽³⁴⁾

Prezident požádal britského ministerského předsedu, aby mu sdělil své názory na vyřešení palestinské otázky. Tato záležitost se přirozeně stala politickým oříškem. Tehdejší postoj ministerstva zahraničí USA byl vyjádřen v podrobném Hendersonově memorandu státnímu tajemníkovi z 24. srpna, ve kterém komentoval čtyři možné plány pro uspořádání Palestiny:

1. nezávislá židovská republika
2. nezávislý arabský stát
3. rozdělení na základě poručenského systému
4. navržená poručenská dohoda o Palestině.

Toto memorandum vyloučilo první možnost, vytvoření židovské republiky, jako nebezpečnou zájmům USA, porušující přání velké většiny místních obyvatel a „ohrožující americké ekonomické zájmy včetně ropných zájmů v Saúdské Arábii a ostatních arabských zemích“.⁽³⁵⁾

Mezitím konec druhé světové války v Evropě vytvořil nový problém - problém osob bez domova. Pocházeli z mnoha zemí: Rakouska, Německa, Polska, Maďarska, Rumunska i z pobaltských zemí. A byli nejruznějšího vyznání: asi 500 000 katolíků, 100 000 protestantů a 226 000 Židů.⁽³⁶⁾

Z těchto Židů asi 100 000 bylo ve sběrných táborech v Německu, Rakousku a Itálii, 50 000 ve Velké Británii, 12 000 ve Švédsku a 10 500 ve Švýcarsku; zbytek byl roztroušen po dalších zemích. Truman napsal 31. srpna ministerskému předsedovi Clementu Richardovi Attleemu, že vydání 100 000 přistěhovaleckých povolení do Palestiny by pomohlo řešit situaci. Přiložil kopii velmi pohnuté zprávy prezidentova zvláštního vyslance Harrisona o podmínkách ve sběrných táborech ve střední Evropě. Byl to jeden z nejpřesvědčivějších dokumentů použitých sionisty, aby získali podporu prezidenta a ostatních Američanů pro okamžitou evakuaci Židů z táborů do Palestiny.

30/ FR 1945, sv. VIII, str. 707.

31/ FR 1945, sv. VIII, str. 708-9.

32/ Henderson pozval Wilsona a šéfa oddělení pro záležitosti Blízkého východu Gordona Merriama, aby byli přítomni rozhovoru a požádal Wilsona, aby jednání zaznamenal.

33/ FR 1945, sv. VIII, str. 714.

34/ FR 1945, sv. VIII, str. 716-717.

35/ FR 1945, sv. VIII, str. 727-33. V tomto memorandu velvyslanec Henderson předpokládal možnost arabského naftového embarga, které následovalo až o 28 let později.

36/ Anglo-American Committee of Inquiry, Report to the U.S. Government and His Majesty's Government of United Kingdom, Washington 1946.

Trumanovo přísně tajné poselství, předané ministrem zahraničí Jamesem Byrnesem ministerskému předsedovi Attleemu v Londýně, se dostalo do rukou funkcionáře Americké ligy pro svobodnou Palestinu, bývalého senátora za stát Iowa Guy Gilletteho, a bylo o tři dny později zveřejněno. Americký rozhlas a tisk se okamžitě chopil Trumanovy žádosti o vpuštění dalších Židů do Palestiny. Na Blízkém východě to vyvolalo velké vzrušení. Arabské země, zvláště Saúdská Arábie, tvrdily, že tento důležitý krok, dotýkající se tak významně Palestiny, byl učiněn bez slíbené konzultace, jak ji zaručil osobně prezident Roosevelt v dopisech saúdskému králi Ibn Saúdu a pak znovu hlavám ostatních arabských států a jak tuto záruku znovu potvrdil prezident Truman emíru Abdulláhovi a ministerskému předsedovi Nukrášimu.

Vyslanci čtyř arabských vlád- Egypta, Iráku, Sýrie a Libanonu - akreditovaní tehdy ve Washingtonu, podali u náměstka ministra zahraničí Deana Achesona stížnost na nedodržení slibů vládou Spojených států. Sionisté se připojili k protestům proti poslednímu Trumanovu návrhu v otázce židovského přistěhovalectví a tvrdili, že s nimi také nikdo nejednal. Obávali se, že vláda se snaží „pohřbít“ myšlenku izraelského státu poskytnutím 100 000 židovských víz.

Pobouření v arabských zemích nad americkým přistěhovačským návrhem, nad nedodržením slibu konzultací s Araby a zveřejněním dopisů mezi Rooseveltem a Ibn Saúdem a mezi Rooseveltem a vládou Iráku vedlo americké vyslance v arabských zemích k tomu, aby telegrafovali ministerstvu zahraničí o „vážných ranách americké prestiži a hrozbě životně důležitým americkým zájmům ze strany arabského světa“.⁽³⁷⁾

K tomu, aby byl Trumanův návrh posuzován vážně, přispěl i odhad ministerstva války, že otevření Palestiny židovskému přistěhovalectví by si vyžádalo k udržení pořádku nejméně 400 000 vojáků, z nichž polovina by možná musela být z USA.

Jako odpověď na Trumanův dopis z 31. srpna předložil britský velvyslanec ve Washingtonu lord Halifax memorandum z 29. října, předané ministru zahraničních věcí Jamesu Byrnesovi, a potvrdil v následujících rozhovorech návrh Attleeho na urychlené ustavení společného angloamerického vyšetřovacího výboru, který měl prozkoumat otázku židovského přistěhovalectví do Palestiny i jinam. Lord Halifax měl výhrady k názoru prezentovanému v Harrisonově zprávě, že „Židé (v Evropě) žijí v současné době v horších podmínkách, než kterékoli jiné oběti pronásledování“, a trval na tom, že by výbor měl prozkoumat všechny možnosti židovského přistěhovalectví do jiných zemí než Palestiny. Britové cítili, že nejdůležitější je, aby Židům bylo umožněno hrát aktivní roli v budování života v zemích, odkud pocházejí, společně s ostatním obyvatelstvem těchto zemí.⁽³⁸⁾

Zatímco politika slepé uličky Washingtonu a Londýna pokračovala, situace na Blízkém východě se zhoršovala. Pod vedením organizací Irgun, Stern a Hagana prováděli Židé po celém mandátním území soustavně pumové atentáty. Stoupal počet mrtvých a zraněných. Britové a Američané se však ještě 5. listopadu dohadovali na podmínkách řešení.

Nátlak se soustředil především na prezidenta Trumana, aby nezměnil své stanovisko, že budoucí domov židovských bezdomovců nemůže být jinde než v Palestině. Ministr zahraničních věcí James Francis Byrnes o dva dny později naznačil lordu Halifaxovi, že britské návrhy „jsou konstruovány tak, aby odvrátily pozornost od Palestiny“.⁽³⁹⁾

V této době nastaly další komplikace. Ostré memorandum Arabské ligy ministerstvu zahraničí USA uvádělo, že se podíl Židů a Arabů v Palestině za posledních dvacet let změnil z jednoho ku desíti na dva ku desíti a vyzvalo britskou mandátní zprávu, aby splnila svůj dřívější slib a zastavila veškeré přistěhovalectví do Palestiny. Prohlášení dále uvádělo, že Trumanův návrh dovolit 100 000 Židům, aby se přistěhovali, je porušením závazku Bílé knihy z roku 1939 a stejně i slibů britské a americké vlády, „že neučiní rozhodnutí v otázce přistěhovalectví nebo řešení palestinské otázky bez plné konzultace a dohody s arabskými státy“.⁽⁴⁰⁾

Poslední pokus sladit arabské a sionistické stanovisko Britové učinili začátkem roku 1947, když navrhli, aby bylo povoleno přistěhovalectví 4 000 Židů měsíčně po dobu dvou let a později takového počtu, kolik dovolí kapacita země. Tato druhá nabídka byla rovněž odmítnuta. Židovská agentura návrh odmítla jako neslučitelný se židovskými právy na přistěhování, usazení a vlastní stát.

Zatím dal 22. prosince 1945 Truman příkaz ministerstvu zahraničí a některým dalším federálním úřadům, aby všemožně urychlily vydávání víz a „usnadnily plné přistěhovalectví do Spojených států podle platných zákonů“. Kongres, který se často podroboval nátlaku židovských skupin, zabránil realizaci prezidentova požadavku. Poslanec William G. Stratton předložil Kongresu v roce 1947 návrh zákona, aby byli do USA vpuštěni uprchlíci „v počtu, který se bude rovnat části celkové kvóty nevyužité během válečných let“.⁽⁴¹⁾

Podle Strattonova návrhu zákona mělo povolení přistěhovat se do USA dostat až 400 000 bezdomovců všech vyznání, včetně Židů. Jednání o tomto návrhu zákona trvalo jedenáct dní a pokrylo 693 stran zápisu. Obsahoval přesně jedenáct stran vyjádření, podaných židovskými organizacemi, které projevíly o tento návrh velký nezájem. Když v roce 1944 zahraniční výbor Kongresu projednával Wright-Comptonovu rezoluci, která žádala vytvoření židovské republiky, neexistovala žádná sionistická organizace, která by se nevyjádřila, neposlala telegrafické stanovisko nebo za niž by nevystoupil některý poslanec. Na podporu Wright-Comptonovy rezoluce bylo během čtyř dnů popsáno 500 stran protokolu, který obsahoval především stanovisko sionistů a jejich spojenců.

37/ FR 1945, sv. VIII, str. 749-50.

38/ FR 1945, sv. VIII, str. 771.

39/ FR 1945, sv. VIII, str. 814.

40/ FR 1945, sv. VIII, str. 819.

41/ Ve fiskálním roce 1942 se využilo pouze 10% z kvóty, v roce 1943 5%, v roce 1944 6%, v roce 1945 7%.

Strattonův návrh zákona, který by byl otevřel dveře do USA pro 400 000 bezdomovců, přešla vlivná washingtonská sionistická skupina, která se jindy projevovala velmi halasně, mlčením. Za židovské organizace se objevil pouze jediný mluvčí, senátor Herbert Lehman, bývalý guvernér New Yorku. Vedle Lehmanova prohlášení přišla rezoluce od rady židovského spolku z Washington Heights and Inwood a prohlášení předsedy organizace židovských válečných veteránů. Ani slovo nepřišlo ve prospěch bezdomovců od žádné sionistické organizace, které tehdy rozvinuly nábor dalších členů a sbíraly prostředky na fondy „ulehčení lidské bídy“.

Velkorysý vpuštění židovských bezdomovců do USA a dalších zemí by odstranilo potřebu „židovského státu“. Lidské trosky z koncentračních táborů se sionistům hodily jen ve dvou směrech - jako pracovní síly a jako ospravedlnění židovského státu.

Jeden z listů, vydávaných v jazyce jidiš k tomu napsal: „Tlakem na vystěhování Židů z Evropy, tvrzením, že židovští bezdomovci si nepřejí jít do jiné země než Izraele, neúčastí na jednáních o bezdomovcích, bráněním, aby vedli svou vlastní kampaň - tím vším (sionisté) jistě nepomáhají otevřít Židům dveře do Ameriky. Ve skutečnosti obětují zájmy živých lidí - svých bratří a sester, kteří prošli mořem bolesti - politice svého vlastního hnutí.“⁴²

V Evropě vytvořilo dobře organizované hnutí, podporované velkými finančními příspěvky ze sionistických zdrojů, tajnou cestu do Palestiny. Židé z celé Evropy byli přepravováni do středomořských přístavů. Odtud byli převáženi na často přečpaných a nespolehlivých lodích za hrozných životních podmínek.

Pro většinu Američanů představovaly události v Palestině pouze drama uprchlíků bojujících o domov, tentokrát proti svému novému britskému utlačovateli. Když Britové zakázali jakýkoli vstup do Palestiny, vzrostly v USA protibritské nálady. V Americe nebylo kino, kde by nebyl promítán týdeník, ukazující zoufalství Židů na lodi, která byla zadržena Brity a jejímž cestujícím bylo zakázáno ilegálně vstoupit do Svaté země.

Americké organizované židovstvo vyvinulo mocný tlak na veřejné mínění a na americké politiky. To, co se děje, připomínali všude, je stejný druh války, jakou vedli američtí revolucionáři proti té samé imperialistické mocnosti. Britská taktika v Palestině byla srovnávána s taktikou, kterou už Britové dlouhá léta používali proti irským bojovníkům za svobodu. Na zničení hotelu Král David v Jeruzalémě organizací Irgun Zvai Leumi a oběšení dvou britských seržantů v Natániji reagoval Ben Hecht v Hollywoodu: „Pokaždé, když zvednete zbraně proti britským zrádcům vaší vlasti, američtí Židé mají ve svém srdci malý svátek.“

Na počátku roku 1947 si události v Palestině jasně vyžadovaly mezinárodní zásah. Sionisté trvali více než kdykoli předtím na židovské většině v Palestině, aby zajistili vytvoření židovské republiky. Britové se bránili veškerým snahám změnit svoji politiku. Arabové, kteří bojovali jak proti Britům, tak proti sionistům, žádali nezávislý palestinský stát.

Veřejné mínění v USA podporovalo ilegální přistěhovalectví. Takové organizace jako Americká liga pro svobodnou Palestinu, Hebrejský výbor pro národní osvobození a Výbor pro politickou akci v Palestině sbíraly fondy pro své vlastní teroristické skupiny v Palestině. Jejich propaganda obhajovala terorismus. Člen Kongresu Joseph C. Baldwin, potomek jedné z nejstarších newyorských rodin a poradce organizace Irgun Zvai Leumi, omlouval zbičování čtyř britských vojáků a ujistil Menachema Begína, že udělá všechno, aby očistil jeho pověst v USA.

Poté se Britové rozhodli vzdát se palestinského „strašáka“. Angloarabská konference, která začala v září 1946 a byla odročena na leden 1947, byla naprosto bezúspěšná, právě tak jako tzv. Bevinův plán, který revidoval dřívější Morrisonův a Gradyho plán v tom, že navrhoval zřízení poloautonomních arabských a židovských kantonů na dobu pěti let a povolení přistěhovat se pro 100 000 bezdomovců. Obě strany rozhodně tento plán odmítly, načež Velká Británie oznámila, že nemá v úmyslu uskutečnit žádný plán. Současně sionisty ovládaná Židovská agentura vyhlásila své odmítnutí spolupracovat s mandátními úřady na jakémkoli opatření proti teroristům.

Britové cítili, že nezbyvá nic jiného než přenechat spor OSN. Po předložení sporu mezinárodnímu rozhodnutí se britský politik Bevin neudržel a obvinil americké představitele ze zmaření jakékoli možnosti klidného řešení palestinské otázky.

Ernest Bevin měl na mysli výzvu prezidenta Trumana, vydanou na Den usmíření v roce 1946, týkající se vpuštění 100 000 bezdomovců do Palestiny. Tehdy na zasedání Pařížské mírové konference Bevin vyzval amerického ministra zahraničí Byrnesa k nátlaku na Trumana, aby nevydával prohlášení, která by mohla narušit současná složitá jednání. Na to mu Byrnes odpověděl, že když je prezident nevydá, vydá guvernér New Yorku Dewey konkurující prohlášení.

Zatímco Arabové byli nedokonalí v technice propagandy, židovští nacionalisté v ní byli mistři. Nebyl zveřejněn ani protest krále Ibn Saúda u prezidenta, že prohlášení o židovském přistěhovalectví bylo porušením slíbených konzultací, „kdykoli se to bude týkat základního postavení Palestiny“.⁴³

Možnost ovlivnit veřejné mínění arabským názorem na svět byla v tehdejším politickém klimatu v Americe minimální. V USA je zanedbatelný počet arabských voličů. Ať už byla práva původního palestinského obyvatelstva jakákoli, byla úplně odmítána, právě tak jako byla neúčinná kritika antisionistických Židů v celosvětovém propagandistickém boji mezi mandátní správou a Židovskou agenturou.

42/ Yiddish Bulletin, Free Jewish Club, 19. 5. 1950. Rabín Philip S. Bernstein, který v roce 1946 pracoval ve funkci poradce pro židovské záležitosti při vysokém komisariátu USA v Německu, lhal prezidentu Trumanovi na schůzce 11. října 1946, když řekl, že 90 procent Židů umístěných v evropských táborech chce odejít výlučně do Palestiny.

43/ Official File 204, Truman Papers, Harry S. Truman Library.

Sionisté maskovali světu svou mocenskou hru slovy o humanitě. Pokračující srážky mezi ilegálními přistěhovalci a ozbrojenými britskými úřady byly ve skutečnosti jedinými otázkami, kterými se zabýval americký tisk. Parník *Abril* přeplněný uprchlíky byl Brity zajat. Tři Britové byli zabití a několik jich bylo zraněno ve snaze zachránit nebo „chytit“ (jak o tom psal americký tisk) uprchlíky, kteří skočili do moře. Židovští teroristé vyhodili do povětří ropovod společnosti *Iraq Petroleum*. *Irgun* vyhlásil otevřený boj. *Dov Gruner* a tři další teroristé, kteří napadli palestinskou policejní stanici, byli oběšeni. *Komando Stern* slíbilo odplatu.

Jediným tehdejším příspěvkem vlády USA byla pouze slova. Mnoho řečí o bezdomovcích a lidském utrpení, ale žádná snaha dostat je do USA. Každý „věděl“, co by Británie měla nebo neměla dělat. Politikové si pospíšili, aby využili „humanitu“ k získání volebních hlasů, a proto podporovali neomezenou emigraci do Svaté země. Sionisté nedělali nic jiného, než že pouze zajišťovali „hypnotizování“ politiků „židovskými volebními hlasy“. Snad poprvé v historii byla rozhodující bitva vyhrána nástroji propagandy. Za této situace projednávalo palestinskou otázku mimořádné zasedání OSN svolané na 28. dubna 1947 do New Yorku. Sionisté uspěli v tom, že protlačili tuto otázku na fórum, na kterém mohli kontrolovat události nezávisle na Palestincích a Arabech vůbec. To, co následovalo v dalších měsících, vedlo k osudnému hlasování v OSN 29. listopadu 1947, kterým byla Palestina rozdělena. Jak Trumanovy vlastní paměti, tak jeho životopis zpracovaný dcerou *Margaretou*⁴⁴ jasně a podrobně popisují tlak, který USA vyvinuly, aby donutily ostatní členy OSN odsouhlasit text rezoluce o rozdělení Palestiny.⁴⁵

Trumanova dcera se snažila vyvolat dojem, že nátlak na Bílý dům přicházel jak od sionistických, tak antisionistických Židů. Schůzky prezidenta Trumana s rabínem *Stephenem Wisem* a *Abbou Hillelem Silverem* ze Zvláštního sionistického výboru byly údajně vyvažovány schůzkami s jistými „antisionisty“, včetně *Josepha Proskauera* a *Jacoba Blausteina* z Amerického židovského výboru (AJC), kteří „přišli, aby řekli otcí, že ne všichni Židé podporují sionistický program“. O Americkém židovském výboru lze říci pouze to, že jeho členská základna původně zahrnovala nesionisty, ale jen velmi málo antisionistů. Tito antisionisté byli později svými kolegy přesvědčeni, že být v opozici proti vytvoření izraelského státu je kacířské. AJC se od té doby stal jednoznačným podporovatelem Izraele, i když přitom prohlašuje, že není sionistický. Pouze militantní antisionistické skupině - Americké radě pro judaismus - bylo odmítáno povolení navštívit prezidenta.

I když možná soudce *Joseph Proskauer* někdy informoval prezidenta o názorech některých nesionistických a antisionistických Židů, sám brzy zpíval jinou píseň. Tento soudce byl jedním z těch, kteří pomohli „zpracovat“ některé menší členy OSN, když se blížilo kritické hlasování ve Valném shromáždění v roce 1947. Byl to on, kdo krátce poté trval na tom, aby USA, poslaly zbraně příslušníkům organizace *Hagana* - ozbrojené složky Židovské agentury, jako „těm, kdož obhajují rozhodnutí OSN“.

Zatímco mnozí z kruhů kolem prezidenta buď oponovali, nebo bez nadšení uváděli v život jeho řešení pro Palestinu, jiní, stojící mimo vládu, vykonávali nátlak, který je dnes jejich obhájci popírán. Sionisté drze pronikali do státních úřadů cizích zemí. „Operace rozdělení“ byla řízena a prováděna na strategické šachovnici obrovského mezinárodního vlivu. Třemi rozhodujícími Američany byli newyorský soudce *Joseph Proskauer*, washingtonský ekonom *Robert Nathan* a asistent Bílého domu pro „záležitost menšin *David Niles*.

Tito pánové, hovořící s cizími vládami a diplomaty vždy jako „soukromí občané“, byli lidé protřelí ve veřejném životě. Například *Robert Nathan* přesně věděl, jak má oslabit námitky *Libérie* proti rozdělení. Prostě řekl liberijskému delegátovi, že zajde za svým dobrým přítelem *Edwardem R. Stettinusem*, prvním Trumanovým ministrem zahraničních věcí, který v té době měl značné obchodní zájmy v *Libérii*. Liberijský diplomat to považoval za zastrašování a informoval ministerstvo zahraničí. Avšak v posledním okamžiku na základě záhadných okolností odevzdala *Libérie* svůj hlas pro rozdělení. A narážky adresované různým jihoamerickým delegátům, že jejich hlasy pro rozdělení velmi zvýší šance plánu panamerické dálnice, který byl tehdy posuzován, velice usnadnily realizaci sionistických plánů ve Valném shromáždění.

Eleanor Rooseveltová intenzivně zpracovávala své přátele mezi delegáty v OSN a soustavně využívala odkazu svého zemřelého manžela k vykonávání nátlaku na americké ministerstvo zahraničí.

Když vyhlídky na rozdělení vypadaly obzvláště špatně, bylo prezidentovu poradci *Bernardu Baruchovi* uloženo, aby pohovořil s *Francouzi*, kteří si nemohli dovolit ztratit pomoc v rámci *Marshallova* plánu. Prostřednictvím bývalého velvyslance *Williama Bullitta* zaslal tento zmíněný prezidentův poradce také podrobný vzkaz čínskému velvyslanci ve *Washingtonu*.⁴⁶

Jiní významní Američané „jednali“ se zástupci dalších zemí, závislých na USA, jako *Haiti*, *Etiopie*, *Filipíny*, *Paraguay* a *Lucembursko*. Starý přítel sionistů *Drew Pearson* uvedl ve svém „*Kolotoči*“, jak *Adolph Berle*, právní poradce *haitské* vlády, „jednal“ telefonicky s *haitským* prezidentem a jak *Harvey Firestone*, majitel rozsáhlých gumovníkových plantáží v *Libérii*, „jednal“ s *liberijským* prezidentem.

44/ *Margaret Truman*, *Harry S. Truman*, New York 1973.

45/ Arabové propásli příležitost dosáhnout vytvoření jednotné Palestiny v OSN v roce 1947. Zpráva menšiny podporovaná *Indií*, *Jugoslávií* a *Íránem*, která dávala přednost jednomu státu s federální strukturou před rozdělením, vyvolala malé nadšení. *Saúdkoarabský* princ *Fajsal* se chtěl setkat se státním tajemníkem USA *G. Marshall*, aby o záležitosti diskutoval, avšak toto setkání se nikdy neuskutečnilo.

46/ *Robert J. Donovan*, *Conflict and Crisis: The Presidency of Harry S. Truman 1945-1948*, New York 1977, str. 330.

Při vládním obědě 1. prosince 1947 náměstek ministra zahraničí Robert Lovett řekl, že „nikdy v životě nebyl vystaven takovému nátlaku jako během tří dnů, počínaje čtvrtkem ráno a konče sobotou večer“. Mezi těmi, kdo na něho naléhali, byli Herbert Bayard Swope a Robert Nathan. The Firestone Tire and Rubber Company využila podle Lovetta svých koncesí v Libérii a zaslala „tamnímu svému zástupci poselství, ve kterém mu uložila učinit nátlak, aby Libérie hlasovala ve prospěch rozdělení“.⁽⁴⁷⁾

Bylo využíváno úplatků, právě tak jako hrozeb. Jeden latinskoamerický delegát zaměnil svůj hlas ve prospěch rozdělení za 75 000 dolarů v hotovosti. Jiný delegát z Kostariky odmítl úplatek 45 000 dolarů, ale nakonec musel hlasovat pro rozdělení na příkaz své vlády.⁽⁴⁸⁾

Nic nebylo smutnější či cyničtější než nátlak, který byl vykonán na Filipíny. Válečný hrdina a vedoucí delegace generál Carlos Romulo odjel z USA do Manily krátce poté, co na půdě Valného shromáždění OSN přednesl ohnivou řeč proti rozdělení Palestiny. Filipínský velvyslanec Manuel Elizalde mluvil telefonicky s prezidentem Manuelem Roxasem a řekl mu o nátlaku, kterému byli Romulo a jeho delegace vystaveni. Osobní názor velvyslance byl, že i když rozdělení není moudrým krokem, USA jsou rozhodnuty dosáhnout jeho uskutečnění a že by bylo proto nerozumné hlasovat proti politice, kterou tak usilovně prosazuje americká vláda v době, kdy americký Kongres projednává sedm návrhů zákonů, na kterých mají Filipíny mimořádný zájem. Velvyslanec i prezident Manuel Roxas se shodli, že Filipíny nesmí riskovat nepřátelství USA, když mohou tak snadno získat jejich podporu žádoucím hlasováním o Palestině. Toto později velvyslanec USA v Manile sdělil v podrobném telegramu americkému ministerstvu zahraničí.

Zvláště důležitý pro změnu hlasování Filipín byl společný telegram šestadvaceti prosionistických amerických senátorů zkoncipovaný Robertem F. Wagnerem z New Yorku. Tento telegram zasláný několik dní před rozhodujícím hlasováním dvanácti dalším delegacím v OSN, změnil čtyři hlasy na „ano“ a sedm hlasů z „ne“ na zdržení se hlasování. Pouze Řecko, i přes nátlak prominentních řecko-amerických podnikatelů včetně filmového magnáta Spyrose Skourase, riskovalo nepřátelství amerického Senátu a hlavně s ohledem na své tradiční přátelství s Egyptem nesouhlasilo s rozdělením.

Mohammed Zafrulláh Chán, tehdejší pákistánský ministr zahraničí, vyjádřil ve svém prohlášení po hlasování pocit mnoha jiných delegátů v OSN: „Necítíme žádný hněv proti těm z našich přátel a kolegů-delegátů, kteří byli donuceni pod silným nátlakem změnit stanovisko a odevzdat své hlasy k podpoře návrhu, o jehož spravedlivosti a čestnosti nejsou přesvědčeni. Cítíme k nim sympatie, protože se dostali do rozporu mezi vlastní soudností a svědomím a nátlakem, kterému byli stejně jako jejich vlády vystaveni.“⁽⁴⁹⁾

K vysvětlení stanoviska USA egyptskému králi Fárúkovi a saúdskému králi Ibn Saúдови byli velvyslanci USA v Káhiře a Džiddě instruováni v pokynech z 26. prosince 1947 a 3. února 1948. Podle těchto pokynů USA došly k názoru, že když se neobjevily nějaké nepředvídané faktory v této otázce, trend veřejného mínění a politiky na něm založené, je (tj. USA - pozn. red.) prakticky donutil, aby podporovaly rozdělení“.

Úřadující ministr zahraničních věcí Robert Lovett informoval oba krále: „Zdá se, že jedním z důvodů pro nespokojenost Arabů s rozhodnutím Valného shromáždění je obava, aby sionisté nehodlali využít svého státu jako základny na účet Arabů. Vláda USA je přesvědčena a toto přesvědčení je založeno na rozhovorech s odpovědnými sionistickými vůdci, že tito nemají žádné expanzionistické plány a mají největší zájem na tom, aby v budoucnu žili s Araby v přátelství a rozvinuli s nimi vzájemně výhodné vztahy... Jestliže by později získaly kontrolu nad židovským státem osoby nebo skupiny, které budou mít agresivní plány vůči svým sousedům, USA jsou připraveny jim rozhodně čelit v OSN a ve světovém veřejném mínění.“⁽⁵⁰⁾

Zdá se, že někdo jaksi zapomněl na závazky, které učinil prezident. Úřední protokoly potvrzují domněnky o donucování. Skutečný rozsah role, kterou hrál v dramatu v Lake Success nátlak, objasňuje nejen Truman ve svém deníku, ale ještě jasněji dokumenty ministerstva zahraničí z roku 1947, zveřejněné koncem roku 1971, z nichž čtvrtina se týkala Palestiny.⁽⁵¹⁾

V době, kdy veřejně vyzýval k přijetí plánu OSN na rozdělení Palestiny a vytvoření Izraele, se prezident rozhodně stavěl proti ostatním zákulisním tlakům. V memorandu Trumana Lovettovi, datovaném 11. prosince 1947 - asi dva týdny po rozhodujícím hlasování v OSN - opakoval prezident dřívější příkazy, že nikdo ze státní správy nesmí v palestinské otázce během dalších jednání v OSN nikomu stranit. „Zdá se mi, že bude-li naše delegace v OSN vystavena vměšování ze strany členů Senátu Spojených států a nátlakových skupin v této zemi, pomůžeme OSN, aby šla cestou neúspěchu. Mám zprávu z Haiti, ve které se říká, že náš konsul navštívil haitského prezidenta a navrhl mu, aby ve svém vlastním zájmu nařídil změnu hlasu jeho země. Přitom tvrdil, že má instrukce ode mne, aby takovéto prohlášení učinil. Je zcela jasné, že nátlakové skupiny uspějí ve vyřazení OSN z činnosti, jestliže to bude pokračovat.“⁽⁵²⁾

Kladný hlas z Haiti, jejíž zástupce pouhých dvacet čtyři hodin předtím během debaty v Lake Success ostře napadl návrh na rozdělení, byl jednou ze tří změn, učiněných na poslední chvíli (dalšími dvěma státy byly Filipíny a Libérie), které přinesly nutnou dvoutřetinovou většinu pro plán rozdělení (33 : 13).

47/ Forrestal Diaries, ed. W. Millis, New York 1951, str. 346-7.

48/ Robert J. Donovan, c.d., str. 331.

49/ United Nations, Official Records of the 2nd Session of the General Assembly, Plenary Meetings, II, str. 1312.

50/ FR 1947, The Near East and Africa, sv. V. Washington 1971, str. 1321, FR 1948, sv. V, str. 571, poznámka 3.

51/ FR 1947, The Near East and Africa, sv. V., Washington 1971.

52/ tamtéž, str. 1309.

Tvůrci americké zahraniční politiky, právě tak jako členové OSN, nebyli zajedno v otázce, zda by Rada bezpečnosti, zmocněná zasahovat v zájmu záchrany míru, mohla uskutečnit plán OSN na rozdělení Palestiny vojenskou silou.

Ministr zahraničních věcí George Catlett Marshall informoval prezidenta, že USA mají tři možnosti: odmítnutí plánu na rozdělení, jednoznačnou podporu uskutečnění plánu včetně použití síly a vrácení otázky Valnému shromáždění OSN k novému posouzení.⁽⁵³⁾

Armádní představitelé včetně ministra obrany Jamese Forrestala a generála Alfreda Gruenthera zastávali názor, že USA nejsou připraveny k nasazení svých ozbrojených sil do mezinárodního mírového sboru, který by zabezpečil rozdělení. Gruenther prohlásil, že kdyby bylo pro mezinárodní ochranu potřeba víc než 15 000 vojáků (divize), byla by nutná částečná mobilizace. A prezident vydal veřejné ujištění, že nepošle americké vojáky do Palestiny.

Když se nemožnost pacifikace Svaté země stávala stále zřejmější a konec mandátu se blížil, sionisté všude rozpoutali novou ofenzívu. V dopise Trumanovi z 9. dubna 1948 varoval Chaim Weizmann před důsledky neplnění rezoluce o rozdělení a tvrdil, že „volba našeho lidu Židů - pozn. red.) je mezi státností a vyhlazením“.⁽⁵⁴⁾

Za pomoci asistenta Bílého domu Davida Nilese a poradce Clarka Clifforda zvedlo vnitřní politikaření opět svou ošklivou hlavu. Ohromující vítězství kandidáta Americké strany práce (American Labor Party) Leo Isacsona nad demokratickým kandidátem v doplňovacích volbách do Kongresu v Bronxu, volebním obvodu s 55 % židovských voličů, bylo připisováno bojovému prosionistickému postoji, který zaujal vítězný kandidát, v jehož prospěch často v okrese vystupoval ultrapravicový senátor Henry Wallace. Tento senátor mj. prohlásil: „Truman stále ještě mluví židovsky, ale jedná arabsky.“⁽⁵⁵⁾

Volíči výrazně odsuzovali Trumanovu vládu za nedostatek nadšení, s kterým zabezpečovala plán na rozdělení Palestiny, a za malou podporu pro vytvoření židovského státu.

Křik proti ústupu od aktu rozdělení Palestiny a vytvoření židovského státu rostl. Embargo vlády na vývoz zbraní na Blízký východ bylo napadáno jako krok poškozující Židy daleko více než Araby. Trumanova vláda byla za svou nerozhodnost kritizována Republikánskou stranou. Tisk, tehdy převážně prorepublikánský, k tomu přidal obligátní obvinění ze zrady humanity. Organizované židovstvo znovu mobilizovalo veřejné mínění ve velkých městech. Příběhy o hrdinném boji palestinských Židů zaplňovaly stránky novin a rozhlasové relace. Na protest proti americkému postoji se konaly zvláštní bohoslužby ve více než 8000 synagógách po celé zemi. Sám prezident byl bombardován výzvami z celé země, jmenovitě mj. od předsedy zahraničního výboru Kongresu Sol Blooma a mocného chicagského demokratického předáka Jacoba Arveyho, aby podporoval rozdělení.

Plány pro Trumanovu prezidentskou volební kampaň v roce 1948 byly ohroženy americkým obratem v palestinské politice. Clifford předtím balancoval mezi idealistickými představami, že v dlouhodobé perspektivě „bude pravděpodobně získáno více hlasů, jestliže se k palestinskému problému bude přistupovat z pozic dalekosáhlých rozhodnutí, založených na podstatných důvodech“ a mezi vědomím o politické důležitosti židovských hlasů, zvláště ve státě New York. I když kromě Woodrowa Wilsona v roce 1916 žádný prezident od roku 1876 neztratil New York s jeho 47 voliteli a vždy zde vyhrál volby, nebyl tento prezidentův poradce přesvědčen o tom, že nejlepší cestou k získání židovských hlasů je přijetí prosionistické politiky. Ale jak se blížil listopad 1948 (termín prezidentských voleb - pozn. red.), sklonil se Clifford před politickými silami a plně uznal souvislost mezi postojem vlády k palestinské otázce a prezidentovým úspěchem ve volbách. Od 4. května byl podle některých dokumentů přesvědčen, že židovský stát „bude vytvořen brzy“, a doporučil okamžité uznání tohoto státu.⁽⁵⁶⁾

S pomocí předsedy Demokratické strany Howarda McGratha, náměstka ministra vnitra Oscara Chapmana, předsedy Federálního úřadu pro bezpečnost Oscara Ewinga a dalších politiků byl na prezidenta vyvíjen další ohromný tlak. Vliv ministra Marshalla slábl a Cliffordovy rady se stávaly stále důležitějšími. Dramatické gesto podpory Izraeli měly plně zaplatit židovské hlasy a příspěvky.⁽⁵⁷⁾

Rozhodující schůzka v Bílém domě se konala 12. května v 16 hodin. Zúčastnilo se jí kromě prezidenta dalších sedm osob Marshall, Lovett, Clifford, Niles, asistent v Bílém domě Connelly a veteráni ministerstva zahraničí Robert McClintock a Fraser Wilkins. Clifford prosazoval schválení návrhu prezidentova prohlášení, že má v úmyslu uznat izraelský stát, jakmile vznikne. Otevřeně připustil, že jeho podpora této linie je založena na úvaze o jejích politických důsledcích. Tvrdil rovněž, že tím USA předběhnou SSSR.⁽⁵⁸⁾

Niles a Clifford se ve spolupráci s Maxem Lowenthalem (hlavní spojkou s mnoha sionistickými skupinami) na schůzku dobře připravili. Po jednání zahájených 6. května připravil Niles původní návrh tohoto prohlášení a vyžádal si konzultaci a souhlas od Benjamina V. Cohena, který pracoval jako poradce ve státním departmentu ještě za ministra zahraničí Byrnesa. Do konečného návrhu, který na schůzce v Bílém domě předložil Clifford, byly na základě připomínek Cliffordova asistenta George Elseyho zahrnuty návrhy, obsažené v Lowenthalově zprávě ze stejného dne.⁽⁵⁹⁾

53/ FR 1948, sv. V., část 2, str. 637-41, tajné poselství prezidentovi z 21. února.

54/ Výběr, jaký sionističtí propagandisté předkládali americkým Židům a celé veřejnosti během boje o rozdělení v OSN v roce 1947.

55/ New York Times, 11 února 1948, tamtéž, 16. února 1948.

56/ FR 1948, sv. V., část 2, redakční poznámka, str. 906.

57/ Kongresman F. D. Roosevelt junior varoval Forrestala před ztrátou peněžitých příspěvků, pokud by demokraté nezaujali jasně proizraelské stanovisko.

58/ From notes George M. Elsey, FR 1948, sv. V., část 2, str. 976.

59/ From notes George M. Elsey, FR 1948, sv. V., část 2, str. 976.

Ministr zahraničních věcí Marshall se nesnažil zakrýt své roztrpčení nad skutečností, že schůzce je přítomen Clifford. „Pane prezidento,“ protestoval, „toto není otázka, která by měla být rozhodnuta na základě vnitřní politiky. Pokud nejde o vnitřní politiku, pan Clifford by neměl být na této poradě. Toto je velmi závažná otázka zahraniční politiky.“

Také ve své zprávě o jednání, která získala širokou publicitu v roce 1976, když byl zveřejněn V. svazek Foreign Relations, vyjádřil Marshall ostrý nesouhlas s Cliffordem: „Řekl jsem prezidentovi, že objektivně řečeno, nemohu mít jiný názor než ten, že návrhy předložené panem Cliffordem jsou špatné. Myslím si, že přijetí jeho návrhů by mělo přesně opačný výsledek než ten, který má pan Clifford na mysli. Průhledný úskok k získání několika hlasů fakticky nesplní svůj účel. Vážnost prezidentova úřadu by byla značně otřesena. Rada nabízená panem Cliffordem je založena na vnitropolitických úvahách, zatímco problém, před kterým stojíme, je mezinárodní. Řekl jsem rovnou, že pokud prezident uposlechne Cliffordovy rady, hlasoval bych ve volbách proti němu.“⁶⁰

Po bouřlivé výměně názorů prezident, který zůstal podle všech zpráv neutrální, uzavřel schůzku s tím, že je „nakloněn stanovisku ministra Marshalla a s tím bychom se měli jít vyspat“.⁶¹

Podle Clifforda prezident po odchodu ostatních účastníků schůzky prohlásil: „Po krátké uklidňující době se k tomu opět vrátíme.“⁶²

Prezident neuskutečnil původní záměr použít Cliffordova návrhu prohlášení na tiskové konferenci plánované na 13. května. Mezitím po poradě v Bílém domě Lovett zařídil, aby právní poradce Ernest A. Gross okamžitě poslal Cliffordovi zprávu, ve které se konstatovalo, že „jakékoli předčasné uznání existence nového státu by bylo v rozporu s mezinárodním právem, protože by znamenalo neospravedlnitelné vměšování do záležitostí předtím existujícího státu“.⁶³

Ani uznání okamžitě po vzniku státu neodpovídá podmínkám, stanoveným pro uznání.⁶⁴

Jak zaznamenal do svého deníku Weizmann, mandát měl trvat už jen několik dnů, když „jsem zesílil kontakty s našimi přáteli ve Washingtonu a potvrdil svůj úmysl vyjít s výzvou k uznání židovského státu, jakmile bude vyhlášen“.⁶⁵ Dne 13. května 1948 pak napsal osobní dopis Trumanovi, ve kterém ho žádal, aby „USA okamžitě uznaly prozatímní vládu nového židovského státu“. Do tohoto dne Valné shromáždění ani neodvolalo, ani nepotvrdilo svou rezoluci o rozdělení Palestiny z listopadu 1947 a stále se ještě potýkalo s problémem, jak dosáhnout klidu a záchrany lidských životů v Palestině. USA Valnému shromáždění předložily návrh rezoluce, schválený prezidentem, který doporučoval jmenování komisaře OSN pro Palestinu, který by jednal se zúčastněnými stranami o „dosažení dohody o budoucí vládě v Palestině“.

Dokumenty potvrzují, že krátce po osudné schůzce v Bílém domě 12. května se prezident bez ohledu na názory svého ministra zahraničních věcí rozhodl uznat Izrael, jakmile bude vyhlášen. Bezpochyby byl ovlivněn Weizmannovou výmluvností a Cliffordovým přesvědčováním, že je třeba něco udělat v zájmu úspěšného vstupu Demokratické strany do předvolební ofenzívy. Zatímco Bílý dům zatím zachovával mlčení, Clifford podnikl závažnou akci.

14. května kolem půl dvanácté telefonoval Clifford z Bílého domu zástupci Židovské agentury pro Palestinu Eliahu Epsteinovi (později se stal pod jménem Eliahu Elath prvním izraelským velvyslancem v USA)⁶⁶ a sdělil mu, že USA jsou připraveny uznat nový stát (de facto, jestliže bude vytvořena prozatímní vláda), jakmile bude vyhlášen, ale že k takovému uznání musí dostat formální žádost od nové vlády též den (tj. 14. 5. - pozn. red.) odpoledne. Epstein zcela rozumně poukázal na to, že nový stát nemůže poslat takovou žádost před svým zrozením (které nebylo očekáváno před půlnocí 14. května, tj. před osmnáctou hodinou washingtonského času).⁶⁷

Clifford si od Epsteinova vyžádal slib „mlčení“, čímž vyloučil možnost spojení s představiteli Židovské agentury v Palestině. Navíc zde hrál důležitou roli čas. Epstein převzal plnou osobní odpovědnost za co nejrychlejší sestavení žádosti o uznání. Zavolal Benjamina V. Cohena, který byl odborníkem na stylizování podobných textů, aby přišel do washingtonské kanceláře Židovské agentury a pomohl mu žádost sestavit. Když došli k názvu státu, který až do té doby Židovská agentura v Tel Avivu neoznámila, Cohen navrhl: „Budeme muset použít označení uvedené v rezoluci OSN - prostě Židovský stát.“⁶⁸

60/ Memorandum of conversation by Secretary of State George Marshall, tamtéž, str. 972-76.

61/ To jsou slova použítá Cliffordem dne 28. 12. 1976 v projevu na schůzi Americké historické asociace ve Washingtonu.

62/ tamtéž.

63/ FR 1948, sv. V., část 2., str. 960.

64/ Podle memoranda právního poradce Ernesta A. Grosse ze 13. května „rozhodujícími kritérii, kterých bylo v minulosti používáno pro uznání či neuznání, jsou a) faktická kontrola území i státní mašinérie, včetně veřejného pořádku, b) schopnost a ochota vlády plnit své mezinárodní závazky, c) všeobecná spokojenost lidu země s vládou, která je u moci“.

FR 1948, sv. V., část 2., str. 964-65.

65/ Chaim Weizmann, Trial and Error, New York, str. 477.

66/ John Snetzinger ve své knize Truman, The Jewish Vote and the Creation of Izrael na straně 109 prohlašuje, že Clifford Epsteinovi telefonoval. Avšak v roce 1952 informoval George Elsey, asistent Clarka Clifforda autora této knihy, že Epstein se dostavil do Bílého domu osobně.

67/ Podle záznamu George M. Elseya strávil Clifford odpoledne 12. května tím, že připravoval celé aranžmá, včetně triku, že Epstein zašle žádost Spojeným státům o uznání.

68/ Dan Kurzman, Genesis 1948, New York 1970, str. 252.

Pak byl text dokončen, podepsán a předán tiskovému atašé Židovské agentury Harry Zinderovi, aby jej automobilem dovezl do Bílého domu. O několik minut později zaslechla Epsteinova sekretářka v rozhlasových zprávách, že byl zvolen název Stát Izrael. Vzala si tedy taxíka a dohonila Zindera u vchodu do Bílého domu, vyjmula dopis z obálky, kuličkovým perem přeškrtna výraz „Židovský stát“ a nahradila ho slovy Stát Izrael. ⁽⁶⁹⁾

Dopis mj. uváděl: „Stát Izrael byl vyhlášen jako nezávislá republika. Byl jsem zplnomocněn prozatímní vládou nového státu vyjádřit víru, že Vaše vláda uzná a přivítá Izrael do společenství národů.“ Žádost o uznání nebyla autorizována prozatímní vládou, protože žádná prozatímní vláda neexistovala ještě osm hodin poté, co byla žádost údajně od ní převzata. Zřejmě oba, prezident i Clifford, jak řekl o dva dny později Lovett, vzali vážně argumenty ze schůzky 12. května o nevýhodách a nebezpečí předčasného oznámení úmyslu USA uznat Izrael. Clifford z opatrnosti požádal Epsteina, aby uvedl, jaké hranice bude nový stát mít, až předloží žádost o uznání. Epstein vzal odpovědnost na sebe a uvedl, že Izrael přijme hranice stanovené v rezoluci OSN z listopadu 1947.

Clifford se rozhodl držet zatím prezidentovo rozhodnutí o uznání v tajnosti před ministrem Marshalllem a kýmkoli dalším z jeho úřadu až do odpoledne, aby zabránil vyzrazení a zároveň případným námitkám ze strany Marshalla nebo Lovetta. Chtěl zabránit jakémukoli pokusu přesvědčit prezidenta, aby oddálil uznání. Ministr byl o věci informován až mezi třetí a čtvrtou hodinou odpoledne. ⁽⁷⁰⁾

Dokumenty ukazují, že jakmile prezident nařídil, aby se proces uznání dal do pohybu, Lovett a Marshall se podívali tomuto rozhodnutí a nikdy nebrali v potaz prezidentovu pravomoc učinit takové rozhodnutí. Podle ředitele Institutu D. D. Eisenhowera pro výzkum historie, dříve ředitele Marshallovy nadace, dr. Forresta Poguea, existuje řada důkazů, které ukazují, že Marshall kromě toho, že byl silně loajální vůči prezidentovi Trumanovi, vždy respektoval prezidentovu pravomoc činit podle ústavy zahraničně politické rozhodnutí. Bez ohledu na své vlastní názory na jakoukoli otázku, které neváhal vyjádřit prezidentovi předem, se vždy nakonec postavil za prezidentovo stanovisko. ⁽⁷¹⁾

V 17.40 hodin byl náměstek ministra zahraničních věcí vyrozuměn, že prezident učiní prohlášení o uznání Izraele krátce po 18. hodině a že může informovat velvyslance USA v OSN Warrena Austina v New Yorku. Lovettův záznam z tohoto památného dne končí takto: „Zdá se, že mé protesty proti této unáhlené akci a varování, pokud jde o důsledky v arabském světě, byly převáženy důvody, které mi nejsou známy. Mohu jen učinit závěr, že prezidentovi političtí poradci, kteří minulou středu neuspěli v přesvědčování prezidenta, aby se stal otcem nového státu, rozhodli se udělat z něj porodní bábu.“ ⁽⁷²⁾

V 18.00 hodin východního času britský mandát skončil. V 18.01 hodin se zrodil nový stát Izrael „ve jménu židovského lidu“. A v 18.11 hodin ho USA uznaly. Charles Ross, prezidentův tiskový tajemník, přečetl reportérům pozvaným do jeho úřadu Trumanovo vyhlášení uznání Izraele de facto. ⁽⁷³⁾

Vera Weizmannová, vdova po prvním izraelském prezidentovi, ve své knize *The Impossible Takes Longer* popisuje jak člen mise USA v OSN prof. Philip C. Jessup musel telefonovat do Bílého domu z veřejné telefonní budky v Lake Success, aby získal potvrzení o údajném oznámení prezidenta o uznání izraelského státu, zatímco na půdě Valného shromáždění byla projednávána otázka zmezinárodnění Jeruzaléma. ⁽⁷⁴⁾

Když Dean Rusk sdělil prezidentovo rozhodnutí Austinovi, velvyslanec se zhnusen zavřel ve svém apartmá ve Waldorf Astoria Towers. Teprve po půl hodině člen jeho mise přečetl Valnému shromáždění prohlášení o uznání, které údajně obdržel od tiskové agentury Associated Press.

Delegáti v OSN byli ohromeni tímto posledním prudkým politickým obratem, který sankcionoval rozdělení, když předtím se USA vyslovovaly pro poručenství. Kubánský velvyslanec Guillermo Belt musel být zadržen, když chtěl jít na pódium a oznámit, že jeho země odchází z OSN. ⁽⁷⁵⁾

Ministr Marshall poslal Deana Ruska do New Yorku, „aby zabránil delegaci USA v hromadné rezignaci“. Během roku, který následoval po těsném sionistickém vítězství v Lake Success, bylo dohodnuto přechodné poručenství OSN pro Palestinu jako možná alternativa rozdělení. Politické tlaky vyvíjené na prezidenta a Kongres více než vyvážily jeho pozornost národním zájmům.

69/ Dan Kurzman, *Genesis 1948*, New York 1970, str. 252.

70/ V pozdější korespondenci Eleanor Rooseveltové, která usilovala o to, aby nástupce jejího manžela podporoval rozdělení Palestiny a poté i uznání izraelského státu, říká prezident Truman něco jiného: „Protože v Palestině bylo vakuum a protože Rusové chtěli být prvními, kdo uzná nový stát, generál Marshall, tajemník Lovett, Dean Rusk a já jsme na této věci pracovali a rozhodli jsme se, že bude nejhodnější uznat židovskou vládu.“ Podle názoru vdovy po sionistickém představiteli Weizmannovi vysloveného v knize *The Impossible Takes Longer: The Memoirs of Eva Weizmann as Told to David Tutaev*, vydané v Londýně v roce 1967, řekl prezident Marshallovi a Lovettovi den před tím během diskuse, že on „je pánem a že také bude rozhodovat“.

71/ Dopis Forresta C. Poguea, ředitele Institutu Dwighta D. Eisenhowera pro výzkum historie, autorovi ze dne 10. 2. 1978.

72/ FR 1948, sv. V, část 2, str. 1007.

73/ Přes pokračující sionistický nátlak Truman uznal Izrael de iure až po volbách a po ustavení stálé vlády v Izraeli dne 31. ledna 1949.

74/ Vera Weizmann, c.d., str. 130.

75/ FR 1948, sv. VL, část 2, poznámka na str. 993.

Jak Truman zaznamenal: „Židovský nátlak na Bílý dům se ve dnech, které následovaly po hlasování OSN o rozdělení, nezmenšoval. Jednotlivci a skupiny mne žádali, obvykle útočnými a emocionálními způsoby, abych zastavil Araby, abych bránil Britům pomoci Arabům, abych poslal americké vojáky, aby udělali to či ono. Myslím, že mohu říci, že jsem věřil ve správnost své politiky navzdory některým Židům.“⁽⁷⁶⁾

Podle dříve tajných diplomatických dopisů a telegramů ministerstva zahraničí z roku 1949 poslal 28. května Truman ostrou nótu Izraeli, žádající, aby se Izrael stáhl z území, kterých se zmocnil během války s Araby v letech 1948-9 a naléhal na izraelskou vládu, aby vzala zpět určitý počet uprchlíků. Vyjádřil „hluboké zklamání nad tím, že Izrael odmítl učinit jakékoli žádoucí ústupky v otázce uprchlíků nebo hranic na konferenci v Lausanne (od 27. dubna do 15. září 1949). Prezident interpretoval postoj Izraele jako „nebezpečný míru, v rozporu s rezolucemi Valného shromáždění OSN“.⁽⁷⁷⁾ Nóta z 28. května končila nejtvrdějším varováním, které do té doby americká vláda učinila, konstatujícím, že bude-li Izrael pokračovat ve svém postoji, vláda USA bude s politováním přinucena k závěru, že revize jejího postoje k Izraeli je nevyhnutelná“.⁽⁷⁸⁾

Velvyslanec LISA v Izraeli James G. McDonald telegrafoval Clarku Cliffordovi, aby ho informoval, že Trumanova nóta „roztrpčila izraelské mínění“ a že premiér David Ben Gurion a ministr zahraničí Moshe Sharet by mohli „přes jejich vůli a rozvahu požadavkům odporovat“. Velvyslanec navrhl, že „izraelské ústupky v otázce uprchlíků budou možné, jestliže žádost o ně nebude znovu předložena formou tvrdého nátlaku. Kromě použití síly, nebude Izrael za žádných okolností donucen vzdát se jakékoli části Negevu“. Tento nadměru proizraelský americký velvyslanec později informoval o následném ústupu USA: „Následující americká nóta úplně opustila přísný tón své předchůdkyně... Washington stále více přestával připomínat Tel Avivu právo.“⁽⁷⁹⁾

Pro zajímavost lze dodat, že to byl stále více Tel Aviv, kdo, jak se zdá, udával pravidla Washingtonu. Truman soustavně trval na tom, že jeho akce na podporu Izraele nevyplývaly z vnějších vlivů, které nikdy nezastíral, ale z jeho hlubokého ohledu na pronásledované evropské Židy. Skutečný smysl, obsažený ve všech prezidentových činech, byl „zveřejněn“ v prohlášení, které učinil ke skupině diplomatů povoláných v roce 1946 domů, aby informovali ministerstvo zahraničí o zhoršujícím se postavení USA na Blízkém východě: „Je mi líto, pánové, ale musím vyhovět statisícům, které touží po úspěchu sionismu. Nemám statisíce Arabů mezi svými voliči.“⁽⁸⁰⁾ V Británii měl Izrael dlouho jen o trochu slabší pozici než v USA.⁽⁸¹⁾

Důležitými faktory v získání podpory sionismu v Británii před vypuknutím palestinského problému byly pravděpodobně křesťanské pokání za pronásledování Židů a biblický fundamentalismus, podpíraný mocnou, asimilovanou židovskou menšinou, jejíž společenské styky sahaly až do Buckinghamského paláce.⁽⁸²⁾

Ale stejně tak britská, podobně jako americká zahraniční politika v sobě odrážela neexistenci arabských voličů a úmyslné ohledy na „židovské hlasy“. Jak zdůraznil v parlamentní debatě jeden člen Dolní sněmovny: „V parlamentu nejsou žádní arabští poslanci. Neexistují žádné arabské volební obvody, které by mohly ovlivňovat své poslance v parlamentu. V této zemi neexistuje žádný Araby kontrolovaný tisk. Je těžké dosáhnout otištění proarabského dopisu v listu Times. V City není žádná arabská banka, která by mohla kontrolovat určitý objem financí. V této zemi není žádná arabská kontrola přes inzerci v novinách. Nejsou tu žádní bývalí arabští koloniální tajemníci“.⁽⁸³⁾

Ani čas neurovnal anglo-americké rozpory o to, kdo měl větší odpovědnost za palestinský debakl. Ze svého domova v Independence reagoval bývalý prezident na kritiku Attleeho, namířenou na jeho vládu: „Britové úspěšně zamotávali situaci tak důkladně, jak jen bylo možné ji zamotat.“ Na to lord Attlee pohotově reagoval: „V Americe nejsou žádní arabští voliči.“

Anglo-americké ohledy na židovské voliče ukovaly konečné katastrofální a nespravedlivé rozhodnutí. V době hlasování o rozdělení bylo v Palestině pouze 650 000 Židů, zatímco palestinských Arabů tam bylo 1 300 000. Podle plánu na rozdělení bylo 56,4 procenta Palestiny dáno sionistickému státu, lidem, kteří představovali 33 procent obyvatelstva a vlastnili 5,67 procenta půdy. Toto je „prvotní hřích“, který předurčuje celý palestinský konflikt.

76/ Harry S. Trumann, c.d., str. 130.

77/ U.S. Foreign Policy, Compilation of Studies Prepared Under the Direction of Committee on Foreign Relations, Studie č. 13 z 9. června 19 60, str. 1308-9.

78/ FR 1949, The Near East, South Asia and Africa, sv. IV, Washington 1971, str. 1074.

79/ James G. McDonald, My Mission to Izrael, New York 1951, str. 184.

80/ William Eddy, FDR Meets Ibn Saud, New York 1954, str. 37.

81/ Téměř do války v říjnu 1973 a následného arabského ropného embarga.

82/ V roce 1973 se vyskytly námitky proti tomu, že Její Veličenstvo přijalo izraelský dar královské rodině - les v Izraeli, avšak proarabský blok se stále neodvažoval protestovat v tisku.

83/ H. C. Hansard, Parlamentní debaty, Pátá série, sv. 347, London 1939, odst. 1967.

IV. V IZRAELI

Valné shromáždění OSN potvrdilo dne 10. listopadu 1976 velkou většinou 72 ku 35 hlasům dřívější hlasování o rezoluci, která označila sionismus za „formu rasismu“.

V rozpravě, která předcházela hlasování, útočili sionisté hystericky proti OSN. Podporováním stanoviskem listu New York Times tvrdili, že přijetí rezoluce „podpoří antisemitismus v dalších zemích“.

Poté, kdy předseda Valného shromáždění oznámil výsledek hlasování, vstal velvyslanec USA Patrick Daniel Moynihan ze svého sedadla, přešel k izraelskému velvyslanci Chaimu Herzogovi a před zraky přihlížejících členů tohoto mezinárodního orgánu jej objal.⁽⁸⁴⁾

Tisk hlásal velkými titulky: „Hanba OSN“, „Odporné“, „Antisemitské“. Západní svět se zmítal v různých stupních šoku, vzteku a úžasu. Člověk z ulice měl o tom malou představu, snad jen pocit, že „Arabové opět jdou na Židy“. Jen hrstce Američanů slovo sionismus něco připomínalo. Dokonce i pro většinu z těch, kdož sledovali jednání OSN, bylo zcela nepochopitelné obvinění Izraele z rasismu, běžně vznášené proti nacistickým a fašistickým nepřátelům Židů. Sionistické hnutí, schovávající se za fasádu uprchlictví a humanity, stále ještě neukázalo svou pravou tvář. „Palestinci“ nebyli nic, než jiné slovo pro Araby, jež i v sobě zahrnovalo rovnítko mezi teroristy s divokými očima a beduíny vlastními Cadillacy, jejichž hrabivost je odpovědná za nedostatek benzínu a nafty za rozumné ceny.

Nová bílá vlajka s modrou šesticípou hvězdou, vztyčená 15. května 1948 na východním pobřeží Středozemního moře, znamenala pro sionistické vedení nového státu něco zcela jiného než pro ostatní svět. I když řada křesťanských a židovských stoupců hleděla na Izrael jako na stát pro uprchlíky, předseda Světové sionistické organizace Abba Hillel Silver otevřeně prohlásil to, co léta říkával svým stoupcům za zavřenými dveřmi: „Sionismus není uprchlictví. Uprchlíci-neuprchlíci, musíme uskutečnit náš dávný cíl, znovuvytvoření židovského státu v Palestině.“

Sionisté vždy mluvili o nutnosti „spasení židovského národa cestou soustředění exulantů“. Tvrdili, že označení „exulantů“ se musí vztahovat na všechny Židy žijící mimo Izrael.

Aby získali podporu bohatých a vlivných židovských rodin, které nebyly jednoznačně sionistické, nebo byly v té době proti sionismu, museli zpočátku sionisté své skutečné nacionalistické a politické ambice skrývat. Přímé odhalení skutečných sionistických cílů by ohrozilo úspěch tohoto hnutí. Bylo nutné řešit i složité otázky, před kterými stál sionismus na samotném Blízkém východě. Demografické uspořádání nového izraelského státu s 42 procentní arabskou menšinou, s mnohem vyšší arabskou porodností, vystavovalo Židy nebezpečí, že izraelští Arabové se jednoho dne mohou stát většinou a Židé menšinou ve svém vlastním státě. Sionističtí vůdci, kteří vzali 15. května 1948 do svých rukou vládu v Izraeli, dali najevo, že nikdy nedovolí, aby k tomu došlo. „Izrael je zemí Židů a pouze Židů“, řekl David Ben Gurion Ibráhímu Šabathovi, šéfredaktoru listu Al-Mersad.⁽⁸⁵⁾

Golda Meirová prohlásila v Knesetu: „Chci židovský stát s rozhodující židovskou většinou, která se nemůže změnit přes noc...“ Tyto poznámky dvou izraelských ministerských předsedů odrážejí stejný názor „zakladatele Izraele“ Theodora Herzla, který do svého deníku napsal: „Musíme taktně vyvlastnit soukromé vlastnictví půdy určené nám. Měli bychom se pokusit povzbudit zchudlé arabské obyvatelstvo k odchodu za hranice a k obstarání si zaměstnání v tranzitních zemích a současně je zbavit jakéhokoli zaměstnání v naší zemi.“⁽⁸⁶⁾

Nový izraelský stát se rychle snažil si zajistit stálou židovskou většinu v zemi. Sionistické vedení uvedlo současně do pohybu dva proudy: přistěhovalectví Židů do země a emigraci Arabů ze země. Židé byli soustavně varováni před nebezpečím antisemitismu. Vytláčování Arabů, „strašení“ Židů a odstranění jakéhokoli rozdílu mezi Židy a sionisty v západním světě se stalo příkazem dne pro supernacionalistické hnutí spolupracující s vládou Izraele. „Velký Izrael“ - heslo expanzionistické opoziční strany Herut Menachema Begina bylo labouristickou stranou během její vlády od května 1948 do května 1977 tiše a postupně přebíráno do jejího vlastního programu.

Izraelské hledání „životního prostoru bez Arabů“ se uplatňovalo nejprve v samotném Izraeli a od roku 1967 i na okupovaných územích. Vzhledem k existenci 1,4 miliónu Arabů na západním břehu Jordánu a v Gaze a 574 000 v samotném Izraeli a vyšší porodnosti u Arabů se izraelské vládnoucí kruhy obávaly, že by izraelští Židé byli do konce století co do počtu předběhnuti palestinskými Araby. Jak udržet půdu bez lidí a nestát se menšinou ve svém vlastním státě?

Jednou z cest k dosažení tohoto cíle bylo násilné vysídlování Arabů. Pomohla červnová válka v roce 1967. Například počet 43 000 uprchlíků v táboře Akaba Džábír byl zredukován na 3 000, když byli Palestinci dopraveni do táborů na východním břehu řeky Jordán. Dalších 55 000 Palestinců ze západního břehu, registrovaných u Úřadu pro pomoc a práci OSN, v divoké panice uteklo.

84/ Moynihan prohlásil, že rezoluce je „symbolickou amnestií pro vrahy miliónů evropských Židů“.

85/ Zionism: The Dream and The Reality, ed. Gary V. Smith, New York, 1974, str. 212. Poznámka Ben Guriona byla-použita také I. F. Stonem v New York Review of Books 3. srpna 1967.

86/ The Complete Diaries of Theodor Herzl, ed. R. Patai, New York 1960, sv. L, str. 88.

Odčerpáváním pracovních sil a jejich začleněním do izraelského průmyslu byla základna palestinského zemědělství značně ohrožena. Plantáže zůstávaly opuštěné a rozsáhlá palestinská migrace způsobila, přesně podle sionistického záměru, držbu arabské půdy bez lidí.

Široce propagovaná politika „otevřeného mostu“, která dovoluje Palestincům pohyb sem a tam ze západního břehu do Jordánska, byla považována světovým veřejným míněním za důkaz izraelské dobré vůle. Ale tato politika není v žádném případě prováděna ve prospěch Palestinců. Bez denního přísunu 55 000 palestinských uprchlíků, kteří za den vydělávají méně než 350 000 dolarů, ale kteří nakoupí zhruba za 30 miliónů dolarů izraelské výrobky, by se izraelské hospodářství zastavilo.

Podíl arabských dělníků v izraelské výrobní sféře byl, podle ekonomického šéfredaktora deníku Jerusalem Post Moshe Atera, v polovině roku 1976 odhadován na jednu čtvrtinu, rozdělenou rovným dílem mezi Araby z Izraele a Araby ze „spravovaných“ území.⁽⁸⁷⁾

V zemědělství a stavebnictví je to polovina. V samotném průmyslu činí podíl arabských dělníků 10 procent. Kolem poloviny nevyučených dělníků zaměstnaných ve výrobě a téměř všichni zemědělní dělníci jsou Arabové. Ti také převládají rovněž v řadě odvětví služeb, jako jsou hotely a garáže, které mají nevhodnou pracovní dobu nebo nabízejí „špinavou“ práci. Současně jak izraelští Židé pokračují v odchodu z výrobní činnosti do služeb a povolání středních vrstev, ekonomická role Arabů roste a ještě více přesahuje jejich podíl na počtu obyvatel.

Politika „otevřeného mostu“ umožnila rovněž cestu izraelskému zboží, zvláště zemědělských produktů, přes Allenbyho most ze západního břehu do Jordánska. Výrobky byly obvykle přepravovány nákladními auty s izraelskou poznávací značkou, která byla po přejezdu do Jordánska zakryta potvrzením o povolení. To dovolovalo Izraeli vyvážet své vlastní výrobky do arabského světa s využitím palestinských prostředníků, kterým za to poskytoval dobré odměny za jejich služby plus prémie závislé na výši zisku. To vysvětluje velký povyk vyvolaný zásilkou pomerančů označených „Jaffa“ na trh v Ammánu, kdy Arabové získali viditelný důkaz, že po léta podporovali svého izraelského nepřítel.

Zatímco je Izrael takřka všeobecně považován za zářný příklad „demokracie“ na Blízkém východě, izraelský zákon o občanství z roku 1952 uzákonil diskriminaci a učinil z Arabů občany druhé třídy. Jak napsal vydavatel Jewish Newsletter, „byli vystaveni soustavné diskriminaci a pronásledování, jež by šokovaly civilizovaný svět, kdyby o tom věděl“.⁽⁸⁸⁾

V zájmu zachování „židovského národa“, ohroženého asimilací, ministerský předseda David Ben Gurion v Ročence izraelské vlády za rok 1952 prohlásil: „Stát Izrael je částí Blízkého východu jen geograficky, což je především statický prvek. Z rozhodujícího pohledu dynamiky, vytváření a růstu je Izrael součástí světového židovstva.“⁽⁸⁹⁾

Zákon o právu návratu kodifikoval tuto koncepci židovského národa: „Stát Izrael se pokládá za výtvar židovského národa“⁽⁹⁰⁾ a vztahuje se na každého Žida (pouze zločincům jako Meyer Lansky a narkomanům bylo v posledních letech odňato právo přistěhovat se do Izraele za účelem trvalého bydliště).

Izraelští mluvčí, právě tak jako Izraelský nejvyšší soud v lednu 1972, bez výjimky proklamují, že není žádný izraelský národ kromě židovského lidu, žijícího v Izraeli a Židů v diaspoře. Jestliže Židé zvenčí měli být považováni za součást státu a měli být „přidruženi“, muselo být více Palestinců vyhnáno ze svých domovů, aby udělali místo pro přicházející Židy. Podle výše uvedeného zákona, se žid může stát občanem Izraele po minutě pobytu v zemi. Tento statut ovšem může být odepřen Arabovi, i když ten se zde mohl narodit a jeho předkové zde žili tisíc let! Když Izrael v roce 1967 anektoval východní arabskou část Jeruzaléma, očitly se tisíce palestinských Arabů v „rozšířeném“ státu Izrael - ale ještě po desíti letech bylo mnohým odmítáno izraelské občanství.

S Araby, kteří získali izraelské občanství, se jedná zcela jinak než se židovskými usedlíky. Mnoho jich bylo pod záminkou bezpečnosti vystěhováno z pohraničních vesnic a za jejich majetek jim byla zaplácena jen minimální náhrada. Na ty, kterým bylo dovoleno zůstat ve svých vesnicích, se vztahují přísné předpisy a dohled vojenské správy. Až do roku 1966 byli na základě opatření stanného práva soustředováni jen do některých vybraných oblastí. Neměli přístup k civilním soudům, podléhali soudům vojenským. Byli značně omezováni, pokud jde o volnost pohybu. Museli mít povolení k cestě od hranic do židovských osad. Také Židům nebylo bez písemného vládního povolení dovoleno vstupovat do arabských vesnic. Arabové mají v Izraeli jiné průkazy totožnosti, než mají Židé. Izrael vysvětluje tento přísný dozor nad arabskými Izraelci potřebou bezpečnosti: „Arabské státy stále hrozí Izraeli válkou a arabské vesnice jsou umístěny blízko izraelských hranic.“

System izraelské vojenské vlády nad Araby předpokládá, že každý Arab ohrožuje bezpečnost a jeho pobyt a činnost musí být proto neustále sledovány a kontrolovány. Bez zvláštního povolení od vojenských úřadů nemohou Arabové cestovat uvnitř země. Mohou být hromadně vyhoštěni ze svých vesnic do zvláštních zón. To vše je v pravomoci místních vojenských guvernérů bez možnosti odvolat se k soudu. V některých případech byly násilně vystěhovány celé vesnice a půda pak předána sousedním židovským osadám k obdělávání. To vše se prý dělá ve jménu vojenské bezpečnosti.

Na základě takového uspořádání se vytvořil nezodpovědný byrokratický aparát, který se vměšuje do každého aspektu společenského života Arabů. Je známo, že vojenští guvernéri si vychovávají a jmenují své oblíbené arabské vůdce.

87/ Jerusalem Post, 20. července 1976.

88/ William Zuckermann v Jewish Newsletter (New York), 16. října 1961.

89/ Israel Government Year Book, 1952, str. 29.

90/ Israel Government Year Book 1953-1954, str. 57.

Nezměněna zůstává rovněž ekonomická a sociální nerovnost. Již v roce 1961 informoval korespondent listu Christian Science Monitor v Izraeli Moshe Brilliant, že Arabové nesmějí být zaměstnáni ani na mnoha pracovištích, která nemají nic společného s národní bezpečností. Často se i jejich soukromé podnikání považuje za nebezpečné.⁹¹ Arabští studenti nezávadně navštěvovali univerzitu pouze tehdy, když obdrželi cestovní povolení, omezené jen na jednu cestu a zakazující jim zastavovat se na své cestě do Jeruzaléma či zpět s výjimkou zvláštního povolení vojenského guvernéra z místa jejich bydliště. Židovští lékaři nesměli sídlit v arabských obcích, ve kterých byli zaměstnáni ve státních zdravotnických střediscích. To znamená, že tyto vesnice byly po západu slunce bez lékařské péče. Každý muslim nebo drúz, pracující v Tel Avivu nebo Haifě, musí denně dojíždět ze své vesnice do města, kde může strávit noc pouze tehdy, když dostane zvláštní povolení od vojenského guvernéra.

Vojenští guvernéri kontrolovali pracovní vztahy, vydávali stavební a obchodní povolení, povolení k sňatku, oddací listy, schvalovali jmenování učitelů, radních a náboženských hodnostářů. Vědělo se, že tito vojenští vládcové nutili arabské obchodníky, aby prodávali výhradně židovským zákazníkům v sousedství, a že jim odmítali vydávat povolení prodávat své zboží do města. Povolení bylo třeba také pro hledání zaměstnání nebo k opatření lékařské pomoci. Arabské děti umíraly v náručí svých matek, když tyto čekaly na chodbě u guvernéra na povolení navštívit lékaře.

Většina arabských rolníků ztratila svou půdu během první arabsko-izraelské války v letech 1948-49. Po zásahu ozbrojených sil se zmocnily orné půdy arabských vesnic nejbližší kibucy. Podle zákona o majetku nepřítomných z roku 1950 dostali opatrovníci půdy nepřítomných vlastníků absolutní pravomoc prohlásit jakoukoli osobu za nepřítomnou a veškerý majetek nepřítomných zkonfiskovat. Prohlášen za „nepřítomného“ mohl být každý Arab, který „opustil své místo nebo bydliště a odešel (na jakkoli dlouhou dobu) na jiné místo, které v té době držely síly odporující ustavení Státu Izrael“.

Třicet tisíc Palestinců, kteří během bojů uprchli z jedné části Izraele do druhé, bylo tak prohlášeno za nepřítomné a ztratilo svůj majetek. Například polovina arabských obyvatel Kafr Elutu zůstala ve své vesnici, ale druhá polovina uprchla do Nazaretu. Byli prohlášeni za nepřítomné. Ti, kteří zůstali ve svých domovech, byli požádáni, aby zaplatili za užívání své půdy „opatrovníkům“.

Zákon o výkupu půdy z roku 1953 legalizoval zábor arabské půdy, který dodnes pokračuje. Arabové, kteří vlastnili půdu a zůstali v Izraeli, ale přestěhovali se nebo byli přestěhováni, dostali vyrovnání v hotovosti podle cen z roku 1950, které se pohybovaly mezi 15-25 izraelskými librami za čtvrt akru, místo podle cen z roku 1953, které se pohybovaly mezi 250-350 izraelskými librami za čtvrt akru. V době přijetí tohoto nového zákona devalvovala libra z 2,80 dolaru v roce 1950 na 1 dolar.

Záborům arabské půdy napomáhala též důmyslné využívání jiných zákonů. Na základě pravomoci ministra obrany mohla být kterákoli oblast prohlášena za „bezpečnostní zónu“, do níž arabští rolníci nesměli vstoupit. Na základě nařízení o obdělávání ladem ležící půdy měla vláda právo kdekoli zabrat neobdělanou půdu. Protože vyhlášení bezpečnostní zóny vedlo k tomu, že půda v ní nebyla obdělávána, mohla být tato půda převzata vládou a přidělena židovským osadníkům, kterým bylo samozřejmě dovoleno do této zóny vstupovat a půdu obdělávat. Tímto a podobnými způsoby bylo konfiskováno na začátku roku 1965 asi 3 125 000 akrů (více než 60 procent) půdy arabských občanů, kteří nikdy Izrael neopustili.

Palestinci nejen ztratili svou půdu, ale ztratili rovněž právo pracovat na půdě. Židovská agentura, Histadrut (oficiální název je Všeobecná federace židovských pracujících v Palestině) a téměř všechny židovské veřejné i soukromé instituce přijaly během mandátu rozhodnutí, že žádný Arab nesmí být v nich zaměstnán. Podle zprávy britského vysokého komisaře „princip trvalého a záměrného bojkotu arabských pracujících byl v době mandátu uveden do života přesto, že je s mandátem v rozporu... a je silicím pramenem nebezpečí pro zemi“.⁹²

Článek 3 stanov Židovského národního fondu - držitele většiny zemědělské půdy v Izraeli - říká, že půda „musí být držena jako nedělitelné vlastnictví židovského lidu“ a „v celé činnosti podnikané Židovskou agenturou musí být za zásadní princip považováno to, že budou zaměstnávání židovští pracující“. Toto ustanovení se objevuje i v článku 23, který hovoří o všeobecném pronájmu půdy spolu s ustanovením, že „zaměstnávání nežidovských pracovních sil bude představovat dostatečný důvod pro udělení pokuty“. Když někteří židovští vlastníci pomerančových plantáží najali lacinější a zručnější arabské dělníky, vedlo to málem ke krveprolití a občanské válce. Když se výše uvedené rasistické ustanovení stalo součástí zákona o zemědělském osídlování, člen opozice v Knesetu Uri Avnery prohlásil: „Tento zákon vyhostí arabské rolníky z půdy, která byla původně jejich a která byla předána Židům. Budeme jednat v souladu s rčením, které říká: ti, co zabili, také zdědili?“ V letech 1948 a 1949 převzal Izrael mimořádná opatření z britských nařízení z doby 2. světové války, omezující pohyb Palestinců. Tato opatření se stala nejužívanějším nástrojem sionistického režimu. Doplněna omezením cestování a vyhošťováním sloužila jako pláštík k drancování země.

Zde jsou výňatky z tohoto dalekosáhlého a dosud platného zákona. Články 109 a 110 dávají pravomoc vstoupit do domu kohokoli v kteroukoli hodinu, ve dne nebo v noci. Článek 119 zmocňuje vojenského velitele zničit dům, jestliže se mu zdá podezřelý. Článek 120 dává pravomoc konfiskovat soukromý majetek. Článek 121 dává právo vyhostit ze země.

91/ Christian Science Monitor, 5. října 1961.

92/ John Hope Simpson, Palestina Report on Immigration, Land Settlement and Development, dokument 3686, London, říjen 1930.

Na základě článku 125 mohl ministr zemědělství vyvlastnit „neobdělávanou“ půdu. Nejdříve se vlastníku zakáže obdělávat půdu. Po určité době se tato stane půdou ležící ladem a ministr zemědělství ji pak může vyvlastnit. Bývalý ministr obrany k tomuto nařízení poznamenal: „Článek 125, na jehož základě vojenská vláda do značné míry postupuje, je přímým pokračováním boje za židovské osídlování a přistěhovalectví.“

Zatímco americké hromadné sdělovací prostředky se předháněly ve vykreslování obrazu spokojenosti arabského obyvatelstva, které prý využívá největších výhod „demokratického Izraele“ a má se daleko lépe a žije šťastněji než vlastní bratři pod arabskými vládami, byla arabská mládež v Izraeli vychovávána v atmosféře totálního útlaku. Hrozby domácího vězení, demolice jejich domovů, vykázní nebo vyhoštění mladé Araby často donutily ke spolupráci s policií. Arabští studenti, kteří odmítli sloužit jako informátoři, byli upozorněni, že nenajdou práci.

Nejúčinněji probíhalo masové vysídlování chudých Arabů v době války. Za účelem vytvoření židovské většiny byly tisíce Palestinců přinuceny uprchnout během bojů v roce 1948 ze svých domovů. V exilu se k nim připojili další, kteří byli vyhoštěni, když válka skončila. Tato politika z doby, kterou Izrael nazývá svou „válkou za nezávislost“, se uplatnila v červnové šestidenní válce v roce 1967. Snížení počtu arabského obyvatelstva v oblasti okupované Izraelem se v roce 1967, tak jako v roce 1948, stalo „nutností“ a oficiálním politickým programem.

Ve zprávě zveřejněné v prosinci 1970 uvedl zvláštní výbor OSN pro vyšetřování izraelského postupu v otázce lidských práv arabského obyvatelstva okupovaných území, že existuje „mnoho důkazů o masové deportaci a o vytvoření podmínek, které neopouštějí žádnou možnost výběru jednotlivcům kromě opuštění území“. Výbor dále zjistil, že obyvatelé okupovaných oblastí byli „zbaveni vedení buď deportací, nebo zadržením značného počtu osob, považovaných obyvateli za své vůdce“.

S poukazem, že každý zákon je neplatný, pokud porušuje ustanovení Ženevské konvence, odmítl zvláštní výbor izraelskou obhajobu jeho akcí prováděných na základě výjimečných obranných nařízeních z roku 1945. Na základě „značného počtu důkazů, svědectví očitých svědků a novinových zpráv“ došel výbor k závěru, že je zde „prováděna politika neomezeného kolektivního a územního trestání civilního obyvatelstva na okupovaných územích. Takové trestání je ve většině případů represáliemi za činy sabotáže, ze kterých je obviňováno hnutí odporu. Kolektivní a územní trestání je prováděno formou ničení domů, vyhlášením stanného práva, masovým zatýkáním. Společným rysem těchto forem kolektivního trestání se zdá být nedostatek úměrnosti mezi spáchaným činem a provedeným trestem. Je prokázána skutečnost, že se město Halhúl stalo obětí rozsáhlé destrukce, že tato destrukce byla provedena jako kolektivní potrestání cestou represálií a že izraelské úřady jsou odpovědné za ničení, ke kterému došlo“.⁹³

Výbor byl složen ze zástupců Srí Lanky, Somálska a Jugoslávie. Jeho zjištění byla v podstatě totožná s tím, co zjistil Mezinárodní červený kříž. Výbor později upozornil, že Izrael pokračuje v porušování práv arabských obyvatel okupovaných území a vyjádřil znepokojení nad tím, že „všechna opatření prováděná Izraelem ukazují, že se okupovaná území mají stát sociálně, ekonomicky, politicky a právně součástí Izraele“.

Po vítězství v roce 1967 pokračoval Izrael v provádění politiky přímého vyhošťování arabského civilního obyvatelstva promyšleným zastrašováním, útlakem, ekonomickým zbídačováním a psychologickou válkou. Šlo o to udržet většinu uchvácených území, ale bez Arabů, kteří na nich žili. Třináct měsíců po válce v roce 1967, v červnu a červenci 1968, bylo 4 116 uprchlíků přepraveno přes řeku Jordán na východní břeh, což jasně naznačuje rozsah, v jakém byla izraelská politika prováděna místními vojenskými guvernéry. Do srpna 1968 se zvýšil počet uprchlíků do Jordánska na 408 000 - z nichž 351 000 přišlo z okupovaného západního břehu a zbytek z pásma Gazy. Úřední čísla UNRWA uvádějí, že 80 000 uprchlíků se tísnilo v šesti táborech, ve kterých byly úděsné podmínky. Zbytek se uchýlil v jordánských městech a dodnes trpí akutními sociálními a ekonomickými problémy.

Papírově se izraelští Arabové zdají být plnoprávními občany se stejnými právy a povinnostmi jako 2,6 miliónu židovských obyvatel. Mohou volit, platit daně, vlastnit půdu, obchodovat, navštěvovat své vlastní obecné školy, vlastnit odborové legitimace, vlastnit izraelské cestovní pasy, zasedat v Knesetu. Na druhé straně nejsou tito izraelští Arabové povolováni ke službě v ozbrojených silách, jejich potomci nemají automaticky nárok na občanství, jako mají Židé podle zákona návratu. Arabské politické strany jako takové jsou zakázány. Pouze Komunistická strana Izraele není pod sionistickou kontrolou. Proto jí mnozí Arabové poskytují svoji podporu.

Ale v praktických ekonomických, lidských a sociálních podmínkách jsou izraelští Arabové očividně druhořadými občany. Jejich příjem na osobu je výrazně nižší než průměrný příjem židovských Izraelců. Jejich stupeň vzdělání je daleko nižší. I když tvoří 14 procent obyvatelstva, představují jen tři procenta univerzitních studentů. Poměr Arabů ve státním aparátu je daleko nižší, než na jaký by měli nárok vzhledem k počtu obyvatel. Z celkového počtu 48 792 úředníků státní správy v roce 1961 jen 500 (přibližně jedno procento) tvořili Arabové. Tato situace se od té doby výrazně nezměnila.

Teprve v roce 1972 získali izraelští Arabové právo stát se členy Izraelské strany práce. Do roku 1977 jen asi 4 000 z 300 000 členů této strany byli izraelští Arabové a ve stodvacetičlenném Knesetu bylo v roce 1978 pouze pět Arabů. S výjimkou těchto několika volených funkcionářů nejsou žádní izraelští Arabové členy izraelských vládnoucích kruhů, nikdo z nich není členem vlády. Samozřejmě nikdo z nich není v armádě. I když je arabština úředním jazykem vedle hebrejštiny, jen málo státních úředníků jí užívá. Žádné všeobecné předpisy nejsou vydávány v arabštině. Veřejné telefonní seznamy jsou vydávány pouze v hebrejštině a angličtině, nikoli v arabštině. Existuje ještě řada dalších výhod a předností, které vláda poskytuje pouze Židům.

93/ Zpráva zvláštního výboru OSN o vyšetřování izraelských praktik porušujících lidská práva obyvatel na okupovaných arabských územích z prosince 1970.

Po léta nebyla v Izraeli věnována žádná pozornost vnitřním sociálním a náboženským vztahům. Izraelská vláda aranžovala vše tak, aby návštěvníci při organizovaných výletech získali dojem, „že všude kvetou růže“. Pak na jaře 1967 propukly v několika městech v Galilejské I oblasti Izraele divoké nepokoje.

Tváří v tvář izraelskému rozhodnutí vyvlastnit 375 000 akrů Araby vlastněné galilejské půdy, prohlásily ohrožené arabské vesnice a obranné výbory 30. března 1976 za „Den půdy“ a zahájily generální stávkou, které se zúčastnilo veškeré arabské obyvatelstvo Izraele. Skutečnosti týkající se utlačovatelské správy v okupovaných oblastech a občanství třetí třídy v samotném Izraeli - považované za pouhou arabskou propagandu - se nyní zjevily světovému veřejnému mínění způsobem, který ani hromadné sdělovací prostředky USA nemohly ignorovat. Předtím se Izrael mohl představit jako laskavý nabyvatel palestinské půdy, ale i když tiskové agentury rozšířily fotografie izraelských vojáků a policistů, jak vláčejí arabské školačky za vlasy, srážejí je obušky k zemi a dokonce jednu střílejí do zad, bylo pro sionisty obtížné udržet při životě falešný obraz jediné „demokracie“ na Blízkém východě.

„Den půdy“ byl důsledkem dlouhotrvajícího útisku menšiny izraelských Arabů. Když byly pokusy dosáhnout jednání o rezoluci OSN, která položila sionismus do jedné roviny s rasismem úplně potlačeny, Pi Ha Aton, studentský týdeník Hebrejské univerzity v Jeruzalémě, otiskl článek o této otázce z pera předního obhájce občanských práv v zemi Izraela Shahaka.⁹⁴

Profesor organické chemie na Hebrejské univerzitě a bývalý vězeň koncentračního tábora v Bergen-Belsenu Shahak předsedal Izraelské lize pro lidská a občanská práva. S odvoláním na zákony a předpisy platné v Izraeli, známé každému pro jejich striktní uplatňování, konstatoval, že „Stát Izrael je rasistickým státem v pravém slova smyslu, protože lidé jsou soustavně a legálně diskriminováni v nejdůležitějších oblastech života jen pro svůj původ... kdo není Žid, je diskriminován jen pro to, že není Žid“. Shahak kriticky rozebral současné projevy rasismu v Izraeli: „Většina půdy v Izraeli patří Židovskému národnímu fondu nebo je jím spravována. Ten zakazuje Arabům bydlet nebo otevřít si živnost a někdy i pracovat na vlastní půdě jen proto, že nejsou Židé! Takováto politika se zde těší nejen dokonalé právní ochraně (na rozdíl od obdobné diskriminace Židů, která je v ostatních zemích nelegální), ale je podporována všemi nástroji izraelské moci. Tímto způsobem byla v Izraeli vybudována celá města vyčištěná od Arabů či od Gójų, a to legálně. V jiných městech, jako je Nazaret, je jen jeden zvláštní obvod „vyhrazen“ pro Araby. Každý pokus Araba koupit nebo najmout si byt od Žida je otevřeně a legálně mařen všemi vládními úřady (ministerstvo výstavby, městská správa atd.) a také odporem židovských obyvatel podporovaných izraelskou policií. Mohu pouze připomenout, že nikdo není proti prodeji nebo pronájmu bytu v Nazaretě, jestliže kupující nebo nájemce je Žid, což je podle rasové definice oficiálně používané v Izraeli člověk, který může prokázat, že jeho matka, jeho babička, jeho prababička a babička jeho babičky, byly Židovky. Když toto prokáže, prodej nebo pronájem je v pořádku.“

Podle osnov izraelského ministerstva školství jsou židovští školáci již od mateřských škol seznamováni s koncepcí „záchranu půdy“. Půda je „zachráněna“, jestliže je převedena do židovského vlastnictví. Pracovníci Židovského národního fondu s velkou podporou izraelské vlády, především jejího bezpečnostního aparátu, soustavně „zachraňují“ půdu jak v Izraeli, tak na okupovaných územích.

Izraelské ministerstvo výstavby má zvláštní orgán nazvaný Správou pro ubytování menšin. Zatímco ministerstvo výstavby pečuje o výstavbu bytů pouze pro Židy uvnitř Jeruzaléma, jeho Správa pro ubytování menšin přemísťuje muslimy z Jeruzaléma a dalších míst. Podle Shahaka rasistický izraelský stát vůbec neprovádí humánní bytovou politiku tak, jak existuje v rozdílných formách v SSSR, v USA a ve Velké Británii. Stát Izrael se nesnaží pečovat o bydlení pro člověka, protože je to člověk, pro chudou nebo početnou rodinu, protože slušné bydlení je lidskou potřebou. Ne! Stát Izrael pro své sionistické cíle, jakým je například „požidovštění Galileje“, provádí současně dvě protichůdné tendence: maximální péči o Židy a současně diskriminaci a útlak nežidovského obyvatelstva.

Podobně Stát Izrael postupuje i v oblasti zdravotnictví. Téměř v každé oblasti života existuje rasové dělení na Židy a Góje, které vede k velké diskriminaci. Izraelská společnost může být označena za společnost, ve které nejsou žádní Izraelci, ale jen Židé a Nežidé. Když je izraelská mise při OSN v New Yorku požádána o údaj o počtu obyvatel, zeptají se její pracovníci žadatele: „Chcete počet obyvatel včetně Arabů nebo bez Arabů?“ Zvláštní statistiky existují dokonce i pro dětskou úmrtnost. Tabulky z roku 1972 uvádějí číslo 18,8 pro Židy a 40,2 pro nežidovské obyvatelstvo. Po právní stránce je ve všech směrech pro občana Izraele životně důležité, aby byl úředně označen za Žida, protože by neměl nárok na velká privilegia poskytovaná pouze Židům.

Vládou uzákoněný rasismus se odrazil i v postoji izraelských občanů k jejich arabským sousedům. Harrisův průzkum veřejného mínění v roce 1971 odhalil, že dvě třetiny izraelských Židů považují své arabské „spoluobčany“ za zlé, líné a vulgární a plných 84 procent Židů se postavilo proti sňatkům s izraelskými Araby. Izraelská společnost vytvořená lidmi více než sta národů z celého světa není homogenní a je rozdělena do několika nerovných skupin. Kromě arabských občanů třetí třídy, jsou samotní Židé rozděleni na Židy z arabských a severoafrických zemí (Sefardové) a na Židy evropského původu (Aškenáziové). První už početně převyšují druhé a přibývají jich mnohem rychleji. Ale Židé ze západní a východní Evropy mají v rukou otěže vlády v zemi a odsunuli orientální Židy do druhořadého postavení.

Navzdory zavedení hebrejštiny jako společného jazyka se Izrael rozpadá ve švech, i když byly předtím tyto švy pečlivě sešity. Historie více než dvoutisíciletého odděleného života pod vlivem různé kultury a vlády nemůže být v „zaslíbené“ zemi vymazána. Utlačovatelská společnost těžko postaví společný most k přeměně lidí, kteří jsou v zásadě Iráčany, Němci, Turky, Francouzi ap., na Izraelce. Doutnající odpor afrických Židů proti evropským židovským kruhům je toho důkazem. Tento rozkol je hluboký, protože netkví jen v kulturních rozdílech, ale v samotné podstatě člověka.

Představme si Žida původem z Maroka nebo odjinud ze severní Afriky, který žije už dvacet let v brlozích Jeruzaléma, když se podívá ven a spatří nedávné přistěhovalce z Moskvy, Kyjeva nebo Leningradu a zjistí, jak jsou tito „nováčci“ zaspáváni výhodami.

Izraelští Černí panteři jsou orientální Židé, kteří se spojili pod tímto názvem, aby zdůraznili svůj protest proti druhořadému občanství vyhrazenému pro Židy tmavé pleti z arabských zemí. Volili tento přístup, aby překonali zřejmou neochotu zahraničních dopisovatelů informovat o této dlouholeté znepokojující diskriminaci. Ačkoli někteří jejich vůdci včetně Kochavi Šemeše byli uvězněni za účast na protestních demonstracích, z nichž některé se vyznačovaly násilnostmi, násilí není jejich cílem.

Šedesát procent Sefardů - Židů ze severní Afriky nebo Asie - se muselo spokojit se třemi procenty vedoucích funkcí ve státních úřadech a jen dvaceti procenty míst v Knesetu. V období, kdy byla ministerskou předsedkyní Golda Meirová, byl v osmičlenném kabinetu jako zástupce arabsky mluvících Židů jen ministr policie Šlomo Hillel, který se narodil v Iráku (Iráčané představují po Polácích a Rumunech nejpočetnější izraelskou etnickou skupinu).

Mnoho z těchto orientálních Židů bylo dovezeno z Jemenu při operaci „létající koberec“. Považovali letadla za létající ptáky poslané bohem, aby je odnesli do „zaslíbené“ země. Tito arabští Židé, jak společensky, tak pokud jde o vzdělání, zaostávají. Mnozí si nemohou dovolit posílat své děti na vysokou školu, která stojí kolem 300 dolarů za rok (v roce 1973). Odhaduje se, že nejméně 60 000 židovských rodin v Izraeli žije v chudobě a téměř všechny jsou původem z arabských zemí. Asi 67 procent žáků základních škol jsou orientálci, ale mezi absolventy vyšších škol mají podíl jen 18 procent a mezi absolventy univerzit pouhých 5 procent.

Již v červenci 1951 uspořádali iráčtí Židé velké demonstrace v Tel Avivu proti rasové diskriminaci. Psalo se o nich v Alliance Review, orgánu Amerických přátel aliance izraelitů a univerzity, ale nikde jinde. Došlo k dalším nepokojům, v jejichž důsledku ministerský předseda Ben Gurion veřejně napadl „izraelský antisemitismus“. Mnoho členů izraelské sekty B'nei - Židů z Bombaje, Rangúnu a Kalkaty - se stalo obětí diskriminace. Jednu dobu izraelský rabinát dokonce zakázal sňatky mezi Židy této sekty pocházejícími z Indie a příslušníky ostatních židovských skupin.

Velká skupina těchto Židů žádala o repatriaci do Indie, protože, jak tvrdili, byli nuceni vykonávat nejhorší práce a byli ostatními obyvateli nazýváni „černými“. Kdykoli došlo k přeapadením neobjasněného původu, psaly telavivské noviny téměř automaticky, že „přeapadení bylo údajně provedeno severoafričanem“, tj. přistěhovalcem z Maroka, Tuniska a Alžírka.

Nejvážnější rasové nepokoje propukly v létě 1959 v chudinské čtvrti přístavu Haifa. Bitka mezi „Černými Židy“ z arabských zemí a „Bílými Židy“ z Evropy trvala čtyři dny. Měla za následek jedenáct zraněných izraelských policistů, třicet dva zatčených výtržníků a značné škody na majetku.“⁹⁵

Velké rozpory mezi etnickými skupinami v Izraeli jsou ovšem čas od času překrývány společnou frontou vytvářenou proti „arabské hrozbě“. Ale historie zanechala nesmazatelnou stopu, která nemůže být odstraněna bratrstvím založeným na vnějším nepřátelství, ačkoli je toto sjednocující silou nového státu. Izrael se skládá z občanů ze 102 zemí, kteří hovoří 81 jazyky. I Meirová byla nucena připustit, že statisíce Izraelců žijí chudě a že „pod vnější slupkou izraelské společnosti se objevilo nebezpečné napětí“.

V Izraeli trvale vzrůstá počet stávek a demonstrací. Přetrvávají ostré rozpory mezi „Bílými“ Židy a „Černými“ Židy z Afriky a Asie, mezi ateisty a věřícími, bohatými a chudými.

Koncem roku 1977 obvinila skupina černých židovských Američanů Izrael z rasismu a předložila stížnost OSN. Skupina byla uvězněna a deportována z Izraele, když žádala přístup do obce Dimona v poušti Negev, kde žije více než 1000 dalších amerických černých Židů. Podle slov Asiela Ben Israele, představitel černých Američanů židovské víry, „Stát Izrael je rasistický do morku kostí“. Jako příklady této diskriminace Ben Israel uvedl, že izraelská vláda „od roku 1971 odmítá vydávat pracovní povolení černým hebrejským Američanům a ačkoliv se této skupině narodilo už 350 dětí, odmítá jim vydat rodné listy“. „Navíc,“ tvrdil „jsou drženi v úplné izolaci. Nesmí odejet a všem, kdož je chtějí navštívit, je odmítnut vstup. Když naléhají, jsou uvězněni a deportováni, tak jako jsme byli my.“⁹⁶

Rozdíly kulturní a hospodářské nejsou ovšem jedinými, které rozdělují Izraelce. Všezahrnující charakter náboženského právního řádu v Izraeli byl dlouho zakrýván. Toto zakrývání skončilo po zvolení Begina ministerským předsedou roku 1977. V jeho vládě byly zastoupeny ultrašovinistická Národní náboženská strana (NRP), která byla ve všech předchozích vládách od založení státu (vypuštění této strany z koalice v prosinci 1976 ministerským předsedou Rabinem pomohlo oslabit vládu Izraelské strany práce), a ultraortodoxní strana Agudat Israel. Nový ministerský předseda byl rovněž sám silně nábožensky založen a bez váhání volně používal citáty z bible pro své politické cíle.

Ortodoxnost strany NRP získala v minulosti mnoho rozporných vítězství nad světskými silami díky své kontrole nad ministerstvem pro náboženství, které učinilo středověké zákony a obyčeje součástí izraelského zákona o rodině. Žid se nesmí oženit s nežidovskou ženou. Židé považovaní za potomky kněží z dávných dob se nesmí ženit s rozvedenými ženami. Sňatky uzavřené před úřady mimo Izrael jsou prohlášeny za neplatné a děti z těchto manželství za nemanželské. Dále podle zákonů šábese a přísných ortodoxních pravidel nemají „reformátorští“, ale i „konzervativní“ rabíni dovoleno provádět nejposvátnější náboženské rituály, sňatky, obřizku apod.*¹

*/ Současný judaismus je rozštěpen na několik směrů - reformní, konzervativní, ortodoxní a chasídský

95/ Podrobnosti o těchto a dalších nepokojích viz Alfred M. Lilienthal, *The Other Side of the Coin*, New York 1965.

96/ Hnutí za židovskou reformu se již dříve rozhodlo neusilovat o konverzi černých Židů, protože by to vyvolalo záplavu černochů USA v Izraeli - Máariv, 4. června 1973.

Vláda bloku Likud okamžitě odradila věrné „konzervativní“ a „reformátorské“ podporovatele judaismu tím, že potvrdila zákon předložený svými dvěma ministerstvy, kterým byl pozměněn důchodový zákon v tom smyslu, že jsou z důchodového zabezpečení vyloučeni Židé a jejich rodiny, kteří byli obráćeni na židovskou víru neortodoxními rabíny. Dále se zkomplikoval statut přistěhovalců ze Sovětského svazu, kde jsou občanské sňatky povinné a mnoho Židů tam uzavřelo sňatek bez obráćení manželských partnerů na židovskou víru.

Jiný zákon izraelského náboženského práva znemožňuje ženě, aby se mohla rozvést bez písemného souhlasu svého manžela. Vdova musí získat souhlas k novému sňatku od bratra svého bývalého manžela. Někdy musí zaplatit částí svého dědictví svému švagrovi, aby dal souhlas. Pokud je tento nezletilý, musí vdova čekat, dokud nedospěje, aby v její věci rozhodl. Děti narozené vdané ženě v důsledku nevěry nebo v konkubinátu jsou „bastardi“, a když dospějí, nesmějí se podle izraelského zákona ženit a vdávat.

Pár Izraelců, kteří vědí, o co ve skutečnosti ve Státě Izrael jde, jsou ze situace nešťastní a většinou mlčí. Ale v roce 1975 I. F. Stone, šéfredaktor časopisu nesoucího jeho jméno, prohlásil: „Izrael vytváří druh morální schizofrenie ve světě Židů. V okolním světě blaho Židů závisí na udržování jednotné, nerasové pluralistické společnosti. V Izraeli Židé obhajují společnost, ve které smíšené manželství nemůže být legalizováno a ve které nežidovské obyvatelstvo má nižší status než Židé. Židé musí všude jinde bojovat za svou bezpečnost a existenci proti principům a praktikám, které sami obhajují v Izraeli.“

Je ironií, že jedna ze skupin, která je nejvíce na štíru se státem, je jeho nejortodoxnější částí. Uvnitř čtvrti Mea Šearím v Jeruzalémě existuje nenávisť k sionismu, která ve své intenzitě předčí veškerou arabskou opozici. Ultraortodoxní organizace Neturei Karta považuje vytvoření Státu Izrael člověkem za usurpování činu, který měl udělat Bůh sesláním Mesiáše. Tato malá bojová skupina zná do nejmenších podrobností všechny ústní i psané zákony Thóry.

Když Golda Meirová hovořila na schůzi Izraelského fondu v New Yorku v prosinci 1971, členové organizace Neturei Karta hlídkovali kolem amerického hotelu. K nim se připojila velká skupina mužů a žen z Národního výboru ortodoxních židovských skupin, která protestovala proti povolávání dívek v Izraeli do vojenské prezenční služby. Američtí sionisté byli otřesení, když se objevil v televizi program, ukazující Židy s plnovousy a licousy, kteří ani v největší fantazii nemohli být označeni za antižidovskou skupinu, v bojovné opozici proti politice Izraele. Tato malá skupina náboženských fanatiků, kteří při různých příležitostech převraceli vozidla, která vjela do jejich čtvrti v Jeruzalémě, jednoznačně vyjádřila své názory ústy svého zesnulého vůdce, rabína Amrama Blaua: „My se ve Svaté zemi nacházíme v nešťastném postavení jak materiálně, tak duchovně. Materiálně jsme proti naší vůli zahrnuti do nezávislého nacionalistického státu označovaného za židovský, jehož celý základ a jednání jsou v rozporu s naší vírou. Naši mudrci nás před takovým příznakem varovali už před dvěma tisíci roky. Tento stát je od svého vytvoření nepřetržitě ve stavu války a krveprolévání. Židé vždy žili v míru se svými arabskými sousedy a jsme si jisti, že i my bychom mohli žít v naší Svaté zemi s našimi arabskými sousedy v míru. Ostře odsuzujeme krveprolévání ve válkách diametrálně protichůdných naší vůli a víře. Díváme se dopředu s obavami a hrůzou před budoucností předpovězenou našimi proroky pro tento nezávislý stát. Duchovně se nacházíme pod nadvládou Židů zbavených víry, kteří se snaží žít v nemravnosti. Stejně tak školy a kultura vedou naši mládež v naší Svaté zemi na scestí. Situace je pro nás horší než samotná smrt, nechť nás Bůh chrání. Naši židovští bratři v exilu mezi národy světa nežijí pod srovnatelnou hrozbou, ani materiální, ani duchovní. Nemáme žádný vzorec, podle kterého bychom mohli vrátit zpět kolo nepořádku, který postihl Židy ve Svaté zemi... Znemožněme státní moci odvádět děti těchto Židů od jejich dědictví. Udělejme vše, co je možné k záchraně těchto Židů před osudem tohoto státu: protože nejsou jeho součástí, protože stojí proti jeho vládě a jeho existenci. Ať tito Židé mohou vést svůj život jako Židé a vychovávat své budoucí generace v duchu své minulosti a ochránit je před všeobecným vzděláním a kulturou tohoto státu.“⁽⁹⁷⁾

Izraelská veřejnost se musí vyrovnávat nejen s nekontrolovatelnou inflací a fakticky válečným hospodářstvím, ale i s nejvyššími daněmi na světě. Už v roce 1971, před říjnovou válkou, která vše jen zhoršila, časopis Time napsal, že člověku s příjmem 15 000 dolarů ročně zůstane po zaplacení daně z příjmu, místních daní, daně z majetku, poplatku za veřejné služby a splátek za povinné půjčky od vlády pouze 4500 dolarů. Platí 75 centů za galon plynu. Jeho anglický Ford je v Izraeli prodáván za 7000 dolarů proti 2800 dolarům v Británii a jeho černobílý televizor ho stojí minimálně 600 dolarů. Navíc k vysokým daním museli Izraelci po válce v roce 1973 kupovat povinné válečné půjčky ve výši 10-20 procent jejich příjmu.

Do června 1977 stoupla inflační spirála na druhé nejvyšší místo na světě a na šestinásobek daní v USA. Dne 3. listopadu 1976 se Izraelci probudili, aby zjistili, že ceny základních potravin stouply o 20 procent a již tak dost vysoká cena pohonných hmot stoupla o 11 procent. Během dalších dvou týdnů bylo zdraženo jízdné veřejné dopravy o 20 procent, elektřina a voda o 11 procent.

Už tak vysoký index cen spotřebního zboží vzrostl o 5 procent a ostré zvýšení cen snížilo životní úroveň pracujících ne o méně než 12 procent. K částečnému uhrazení deficitu v rozpočtu zrušila vláda státní dotace k cenám takových výrobků jako je mléko, chleba, máslo, vejce, mražená kuřata a stolní olej.

Nová hospodářská politika Simhy Ehrlicha, ministra financí ve vládě Menachema Begina, přivedla do ulic tisíce izraelských dělníků, kteří protestovali proti zvýšení cen. V říjnu 1977 byly zrušeny restrikce na obchod v cizí měně, což učinilo izraelskou libru volně směnitelnou. Zboží cenově dotované vládou přišlo spotřebitele o 15 procent dražé, prodejní daň stoupla o 50 procent a inflace dosáhla koncem roku 40 procent. Ceny nejdůležitějšího zboží stouply o 45 procent.

Izraelský vojenský rozpočet pro rok 1976 byl odhadován na 3,3 miliardy dolarů, asi 40 procent celého rozpočtu. V roce 1976 Izrael utratil 35 procent svého hrubého národního produktu na výrobky související s obranou, což je neobyčejně vysoká částka. To bylo v době, kdy země prožívala relativní klid na svých hranicích, když byli Arabové příliš zaměstnání vzájemným vyvražďováním v Libanonu.

Pokud jde o politickou frontu, Izrael ukázal, že se nijak neodlišuje od jiných zemí. Sionističtí politikové se ani o chlup neliší od ostatních politiků na celém světě ve sledování jediného cíle. Název jejich hry je touha po moci. Izraelští politikové tak jako jinde mezi sebou bojují, seskupují se do stran a mocenských skupin a zaplétají se do korupce.

Izraelské vnitřní politikaření přinejmenším přispívá k finanční nerovnováze USA a často ohrožuje celý svět. Ve snaze konsolidovat vlastní politické pozice se izraelští předáci předhánějí ve využívání problémů s Araby. Z publikace Blízký východ - otázka pro americkou politiku je možno vyčíst, že „ze všech činitelů na Blízkém východě Izrael podnikl během 64 měsíčního období - od ledna 1966 do dubna 1971 - nejvíce vojenských akcí. Podnítil mnohem více nepřátelského chování k arabským národům než Arabové vůči Izraeli“.⁹⁸

Protože jen málo lidí se obtěžovalo podívat se věci více na kloub, je Izrael stále ve světě označován za malou zemi mírumilovných venkovských lidí, kteří by byli spokojeni s obstaráváním živobytí při přeměně pouště v ráj, jen kdyby je Arabové nechali na pokoji. Jeho agresivní postoj, vycházející ze sionistického cíle číslo jedna - „soustředit exulanty“ přivedením všech Židů světa „domů“, zůstává pečlivě utajen před mnoha jeho podporovateli v zahraničí, zvláště nevinnými spoluvěřícími.

Ben Gurion vždy trval na tom, že hranice státu by byly širší, kdyby „byl v roce 1948 vrchním velitelem Moshe Dajan“, zatímco ministr zahraničních věcí Jigal Allon, který velel armádě v této první arabsko-izraelské válce, přišel s tvrzením, že sám Ben Gurion nařídil příměří. Tito izraelští představitelé se ovšem shodli na tom, že Izrael měl obsadit řeku Litán na severu a Sinajskou poušť na jihu a řečeno Allonovými slovy „rovněž osvobodit celou vlast“.

Moshe Dajan vyslovil stejné expanzionistické dogma, když po šestidenní válce prohlásil: „Naši otcové dosáhli hranic, které byly uznány v plánu na rozdělení. Naše generace dosáhla hranic z roku 1949. Nyní „šestidenní generace“ uspěla v dosažení Suez, Jordánu, Golanských výšin. To není konec. Po současných liniích příměří přijdou nové. Rozšíří se za Jordán – možná do Libanonu a možná i do střední Sýrie“.⁹⁹

V. JACÍ PALESTINCI?

Bývalý předseda izraelské vlády Levi Eshkol poznamenal v interview pro časopis Davar: „Co jsou to Palestinci? Když jsem přišel sem, žilo zde pouze 250 000 obyvatel, nikoliv Židů, hlavně Arabů a Beduínů. Byla to poušť více než nerozvinutá. Nic. A potom, když jsme poušť zabydli a když rozkvetla, začali se zajímat o to, jak by nám ji odebrali.“¹⁰⁰

Až donedávna přijímala světová veřejnost bez jakýchkoli připomínek taková prohlášení nebo obdobné deklarace izraelské ministerské předsedkyně Goldy Meirové: „Jak můžeme vrátit okupovaná území? Není komu bychom je mohli vrátit. Nikdy nebyli žádní Palestinci. Není pravda, že by byli v Palestině Palestinci, považující se za palestinský národ a my jsme přišli, vyhnali je a vzali jim jejich zemi. Oni neexistovali.“¹⁰¹

Přestože osud Palestinců představuje jádro konfliktu na Blízkém východě, byla dlouho z mnoha důvodů samotná existence těchto lidí ignorována. Objektivní pozorovatel si nemohl nepovšimnout, že mnoho Židů uniklo z Hitlerova pekla a našlo nový domov v Palestině. Jejich práce na budování nové země vzbuzovala velký obdiv. Ovšem nelze uvažovat tak jako by byl stát pro oběti, které přežily genocidu, založen ve vzduchoprázdnu. Bohužel tak uvažovala většina amerických Židů, kteří tak oddaně mnoha cestami podporovali Izrael a kteří byli současně nositeli hluboké osobní nenávisti, pohrdání a opovržení, jinými slovy rasismu vůči „nepřátelským“ Arabům, zvláště pak vůči Palestincům.

Podobně se, až donedávna, dařilo americkým křesťanským liberálům téměř úplně přehlížet přítomnost Arabů ve Svaté zemi. Konfrontace s důsledky vytvoření Izraele pro Palestince se velmi podobá poznání prvních sionistů, že „země bez lidí pro lidi bez země“, kterou ve skutečnosti chtěli, lidi měla a že tito lidé si již formovali svoje vlastní národní aspirace.

Objev jiných obyvatel Palestiny, kteří tvořili 93 procent domácích obyvatel, znamenal tehdy tvrdou ránu prvním židovským usedlíkům. Max Nordau, jeden z blízkých spolupracovníků Theodora Herzla, k němu přišel jednoho dne v roce 1897 s nářkem: „Ale v Palestině jsou Arabové! To jsem nevěděl.“¹⁰²

To bylo padesát let před založením Izraele. Také bývalý šéf Židovské agentury Nahum Goldmann psal ve svém článku v The New Outlook z roku 1974, že první sionističtí usedlíci si často neuvědomovali přítomnost Arabů. Goldmann poukázal na článek, který napsal pro německé židovské noviny několik měsíců po Balfourově deklaraci z listopadu 1917. Poznamenal v něm, že Balfourova deklarace je sice důležitým historickým dokumentem, ale jestliže přijde den, kdy Arabové vydají svou Balfourovu deklaraci, bude pak tato desetkrát důležitější. Byl v té době přesvědčen, že „bez dohody s arabským světem nemá uskutečnění sionistických myšlenek žádnou budoucnost“. Jeho kolegové se mu vysmívali a ptali se, jak vůbec může srovnávat arabské beduíny s britským impériem. Velmi málo z nich si uvědomovalo existenci Arabů a i ti, kteří si jí byli vědomi, jí nepřikládali žádný význam.

98/ The Middle East: Quest for an American Policy, ed. Wilfred A. Beling, New York 1973, str. 160.

99/ Vydáno v izraelském týdeníku Ha'olam Hazeh, převzato londýnským listem The Times 25. června 1969.

100/ Davar, 24. ledna 1969.

101/ Golda Meir, 8. března 1969.

102/ Amos Elon, The Israel Founders and Sons, New York 1972, str. 272.

Dalším sionistickým průkopníkem, který byl „zaskočen“ přítomností Arabů v Palestině, byl David Ben Gurion. Zpočátku byl spolu s dalšími liberálními kolegy ochoten přinejmenším jednat o podmínkách zaručení některých práv arabské menšiny v plánovaném židovském státě, ale pevně odmítal jakýkoli palestinský požadavek na národnost. Palestinci se obávali Ben Gurionova nacionalismu. V roce 1915 byl tureckými úřady za sionistickou agitaci uvězněn. Po svém propuštění potkal tento budoucí předseda izraelské vlády svého spolužáka z právnické fakulty a řekl mu, že Turci chtějí vyhostit ze země všechny sionisty. Ten odpověděl: „Jako tvůj přítel toho velice lituji, ale jako Arab jsem potěšen.“ Tehdy si poprvé budoucí izraelský premiér uvědomil, že mezi palestinskými Araby existuje antisionismus, ale nevěřil, že arabské národní politické hnutí má v Palestině skutečné kořeny. Měl dojem, že se týkalo pouze přání obyvatel Libanonu a Sýrie osvobodit se od cizího jha.

Palestinci vcelku dlouho nespatořovali v židovských emigrantech z Evropy žádnou hrozbu hlavně z toho důvodu, že se na Židy dívali historickými očima jako na malou menšinu, vyskytující se v této oblasti pod zvláštní ochranou muslimských vládců. Až najednou bylo příliš pozdě.

Historie Palestiny je až do příchodu sionistů svým charakterem úplně arabská. Jméno Palestina je odvozeno od „Filistia“ - země biblických Filištinů, kteří obývali jižní pobřežní oblasti ve 12. století př. n. l. Na základě výzkumu lidských koster přišli antropologové k názoru, že před 50 000 lety byly palestinské rody rasově míšené. Od 4. tisíciletí př. n. l. do roku 900 př. n. l. byli určujícím a převažujícím rodem Kanánejci. V raně bronzovém věku byla města Jericho, Megiddo a Beth-šan středisky civilizace. Asi uprostřed bronzového věku se rozvinuly vztahy mezi lidem Palestiny a fénickou civilizací.

Během své dlouhé historie byla Palestina vždy předmětem zájmu, různých dobyvatelů a neustále měnila vládu. Zřídka kdy byla tato země zbavena nadvlády okolních velmocí. Po Kanánejcích přišli Egypťané a Chetitě, potom kmenové svazy tvořené Kanánejci, Filištiny a Hebrejci, Hebrejské království na severu a Judea na jihu, Babyloňané, Peršané, Řekové, Makabejští, Římané, Arabové, křižáci, Turci, Britové a nyní Izraelci. Židovská společnost nikdy nepřevládala. Tvůrci mýtů trvali na tom, že Palestina byla kdysi neobdělávanou zemí bez lidí a že zázrak sionismu vytvořil stát s moderní technologií a „přetvořil poušť v zelené pahorky“. V době Balfourovy deklarace v roce 1917 činila židovská populace v Palestině pouhých 7 procent ze 700 000 obyvatel. Zbytek byli muslimové (570 000) a křesťanští Arabové (70 000).

Izraelský velvyslanec v OSN Josef Tekoah trval před Radou bezpečnosti dne 4. května 1965 na tom, že Jeruzalém je právě tak arabským městem, protože ho Arabové okupují, jako byl tureckým za turecké okupace - a že „jeho pravé jméno je Hebrew, což znamená město míru“. Jeruzalém byl však od 7. století převážně arabský do doby než začal příliv Židů ze Západu na konci 19. století. Pokud jde o jméno města, objevilo se poprvé jako „Urušalima“ v egyptských textech z 19. století př. n. l., což bylo více než 800 roků předtím, než toto město okupoval král David. Název znamenal „založení Šalem“, stejným semitským bohem, jehož jméno se objevuje ve jménu asyrského krále Šalmanasara. Avšak sionisté ve snaze vlastnit výlučně to, co nazývali „svým zděděným domovem“ a v mylné víře, že měli na něj právo, ignorovali existenci Palestinců a romantizovali svoji vlastní. Jen několik málo hlasů v Izraeli se pokoušelo probudit židovské svědomí. Jedním z nich byl Judah Magnes, první rektor Hebrejské univerzity, který pomáhal vytvořit hnutí IHUD (Bratrství), zasvěcené arabsko-židovskému přátelství. O průběhu velkého konfliktu ještě před vyhlášením Izraele, řekl tento bojovník za dvounárodnostní stát toto: „Zdá se, že jsme mysleli na všechno - kromě Arabů... avšak přišel čas, aby Židé vzali v úvahu Araby jako nejdůležitější faktor, s kterým musíme počítat. Jestliže chceme žít v tomto životním prostoru, musíme žít s Araby.“⁽¹⁰³⁾

Dále to byl Moshe Smilansky, jeden z prvních usedlíků, který vyjádřil hluboké znepokojení nad tím, že původní obyvatelstvo je úplně zanedbáváno. V publikaci Ner napsal: „Kde jste, Židé? Proč nezaplatíme alespoň náhradu těm ubohým lidem? Což zdvihl jediný židovský farmář v parlamentě ruku, aby byl proti zákonu, který zbavoval arabské rolníky půdy? Jak osamocené je židovské svědomí ve městě Jeruzalémě!“ A sionistický filozof Achad Haam v jednom ze svých posledních listů napsal: „Jestliže se má Mesiáš chovat takto, pak si jeho příchod nepřejí.“

Několik málo opozičních hlasů, které hovořily lidsky v duchu univerzálních dogmat judaismu, bylo překřičeno většinou přistěhovaleckých fanatiků a později umlčeno „strašákem Hitlera“. Objevilo se nové izraelské trauma zahrnující zájem o bezpečnost a pocit viny (smíšený se strachem), pramenící z rostoucího poznání, že existuje palestinská společnost. Výlučnost se stala znamením sionistického dogmatu, ve kterém bylo málo místa pro pluralismus.

Na prvním sionistickém kongresu nebyla o Arabech ani zmínka. Stanovisko židovských národních vůdců bylo odrazem stanovisek Herzla a Vladimíra Žabotinského - vůdce expanzionisticko-revizionistického hnutí za Velký Izrael a idolu mladého Menachema Begina. Žabotinskij popsal Palestince jako „řvoucí chátru oděnou v křiklavé, necivilizované hadry“.⁽¹⁰⁴⁾

103/ Hans Kohn, „Zion and the Jewish National Idea“, in *Palestina: A Search for Truth*, ed. Alan Taylor a Richard Tetlie, Washington 1970, str. 68.

104/ Joseph B. Schechtman, *Rebel and Statesman: The Vladimir Jabotinsky Story-The Early Years*, NY 1956, str. 104.

Někteří Izraelci šli později tak daleko, že ospravedlňovali izraelskou výlučnost na mravních základech. Profesor Hebrejské univerzity Eliezer Schweid v oficiální sionistické publikaci *Rozehnutí a jednota* napsal: „...všeobecná politika sionismu se zakládala na jistotě a upřednostňování práva židovského národa na svůj domov. Z tohoto hlediska se stala opozice Arabů překážkou, která musí být překonána, a nikoli morálním problémem, o kterém se musí jednat. Musíme znovu zdůraznit, že v tomto přístupu nelze hledat neúctu k pravdě a spravedlnosti. Tento přístup má faktické a morální základy. Arabský nacionalismus se v Izraeli objevoval od samého počátku nikoli jako hnutí, jehož účelem bylo uskutečňovat nebo hájit právo existující národní entity, avšak spíše jako hnutí, jehož pravou podstatou je odpor proti sionismu.“⁽¹⁰⁵⁾

Palestinci mohli důstojně a s hrdostí poukázat na momenty v historii, kdy oni sami a další Arabové poskytovali útulek Židům, kteří utíkali před pronásledováním z křesťanské Evropy, křesťanským Arménům, kteří utíkali před násilím z Turecka, a mnoha dalším pronásledovaným. Většina Palestinců vždy upřímně věřila v pluralistický stát, ve kterém arabské obyvatelstvo a Židé mohou žít společně v demokratické společnosti.

Rozdělení v roce 1947 pod patronací OSN a jednostranné vyhlášení Státu Izrael v květnu 1948 poznamenalo osud Palestinců. Sionisté v Palestině se chopili iniciativy a podporování USA i světovým veřejným míněním, postupně získávali nad Palestinou kontrolu. Totální nespravedlnost tohoto dění byla patrná již z toho, že židovská populace v Palestině činila v té době pouze 33 procent. Židé tehdy vlastnili v Palestině, pouze 7 procent půdy. Tak je to zaznamenáno OSN a není o tom pochyb. Současní Izraelci se jednoduše spoléhají na to, že se nikdo nebude těchto čísel dovolávat a dávají sionistům možnost „kultivovat“ řadu mýtů, které upravují jakoukoli statistiku.

Jedním z izraelských mýtů bylo tvrzení, že všichni Palestinci uprchli ze svých domovů a opustili svoji půdu ze své vlastní vůle a že se zamýšleli vrátit pod prapory vítězných arabských armád, postavených v sousedních arabských zemích. Podle tohoto mýtu se těch několik málo Palestinců blamovalo, protože spoléhali na sílu a prohráli.

Avšak odpovědnost za problém palestinských uprchlíků spočívá především na sionistické vojenské moci, zvláště na „bojovnících za svobodu“. Tak byl v té době nazýván Beginem vedený Irgun Zvai Leumi, který spolu s komandem Stern představoval dvě hlavní teroristické skupiny. Irgun provedl mnoho teroristických akcí. Daleko horší než nejoslavovanější incident v hotelu Krále Davida, při kterém bylo zabito „pouze“ 95 Britů a Arabů, a než pověšení dvou britských seržantů v Natániji, byl útok na malou vesnici Dajr Jásín, při kterém bylo 9. dubna 1948 zabito 254 žen, dětí a starců a jejich těla naházena do studny.⁽¹⁰⁶⁾

Této vesnici skryté pod skalnatým výběžkem západně od Jeruzaléma se až do té doby dařilo vyhnout válečné vřavě. Velitel Hagany David Šaltiel poznamenal, že Dajr Jásín byla „klidná od začátku nepokojů... nebylo o ní zmínky o hlášeních o útocích na Židy a byla jedním z mála míst, která neposkytla útočiště cizím bandám“.⁽¹⁰⁷⁾

Henry Levin napsal v *Jerusalem Embattled*: „Když se arabská banda pokoušela si zde (v Dajr Jásín - pozn. red.) udělat svoji základnu, sami vesničané je vyhnali.“

Obyvatelé Dajr Jásín neudělali nic, aby vyprovokovali tento útok. Žili mírumilovně ve shodě se židovským okolím, které je obklopovalo. Vesnice dokonce příležitostně spolupracovala s Židovskou agenturou a podle židovského tisku vyhnala některé militantní Araby. Útok na malou vesnici byl proveden spojenými silami Irgunu a Sternistů. Vesničané nebyli předem varováni. Později Izraelci tvrdili opak (např. Begin tvrdil, že všechny oběti útoku Irgunu byly předem varovány). Obrněný vůz s tlapači uvízl totiž v jámě a převrátil se na bok dost daleko od prvních vesnických domů. Poté, když noční hlídač oznámil, že se blíží židovští nájezdníci, se některým obyvatelům podařilo uprchnout.

Když britské úřady odmítly tento incident vyšetřovat, požádali Arabové z Jeruzaléma Mezinárodní červený kříž, aby incident vyšetřil. Švýcarský zástupce Jacques de Reynier vedl první skupinu, která na místě nalezla 150 těl vhozených do studně a dalších 40 nebo 50 mrtvých na jednom místě. Napočítali celkem 254 mrtvých, z toho 145 žen, z nich 35 těhotných. Pod hromadou mrtvol našli šestiletou dívku, která ještě žila. Očití svědkové později vyprávěli, že nebylo možné přiblížit se k vesnici, aniž by se jim neudělalo špatně od žaludku.

Ve svém deníku se zástupce Mezinárodního červeného kříže zmiňuje o tom, že když dorazil na místo, teroristé ještě svoje dílo nedokončili. O této hrůzné noci napsal: „Nejprve jsem spatřil, jak všude pobíhají lidé, vcházejí a vycházejí z domů, ověšení automatickými zbraněmi, pistolemi, a dlouhými noži s ornamenty... vypadali, že jsou pološlení. Viděl jsem krásnou dívku, která měla dýku ještě pokrytou krví. Slyšel jsem výkřiky. Německý člen Irgunu vysvětloval: „Ještě stále čistíme.“ Jediné, na co jsem mohl v té chvíli pomyslet, byly jednotky SS, které jsem viděl v Aténách.“⁽¹⁰⁸⁾

Potom ke svému zděšení uviděl Reynier mladou ženu, jak bodala starého muže a ženu, kteří stáli před svou chatrčí. Když vstoupil do jednoho z prvních domů, spatřil všechno vzhůru nohama. Všude ležela těla. Svě „čištění“ teroristé prováděli zbraněmi a granáty a práci dokončovali noži. Zástupce Švýcarského červeného kříže převezl raněné do nejbližší nemocnice.

Spisovatel J. Bowyer Bell napsal, že když přijel Šaltiel do Dajr Jásínu, byl pozdraven „dýmajcími ruinami posetými těly mužů, žen a dětí“.⁽¹⁰⁹⁾

105/ Eliezer Schweid, „New Ideological Directions After the Six Day War“, in *Dispensation and Unity*, č. 10, 1970, str. 48.

106/ Počet mrtvých byl potvrzen zástupcem Mezinárodního červeného kříže Jacquesem de Reynierem, který byl tehdy přítomen masakru na místě. Z počtu 254 mrtvých bylo 35 těhotných žen.

107/ Pozorování Davida Šaltiel, velitele jeruzalémské Hagany, in Larry Collins a Dominique Lapierre, *Ó Jeruzalém!* New York 1972, str. 272.

108/ Jacques de Reynier, *A Jérusalem un Drapeau Flottait Sur La Ligne de Feu*, Neuchatel 1950, str. 213.

109/ J. Bowyer Bell, *Terror out of Zion*, New York 1977.

Poté co velitel Irgunu Mordechaj Ramaan oznámil, že vesnice je pod jeho úplnou kontrolou a jednotka Hagany by jí měla převzít, odpověděl Šaltiel: „Nehodláme nést zodpovědnost za vaše vraždy.“⁽¹¹⁰⁾

Irgun se později bránil tím, že prý byli zabití pouze ti, kteří se stavěli na odpor. K tomu říká jeden z členů vedení Hagany a její mládežnické organizace Eliyahu Arieli toto: „Z těch, kteří byli zabití, byli až na několik výjimek všichni starci, ženy nebo děti. Mrtví, které jsme našli, byli oběti bezpráví a nikdo z nich nezemřel se zbraní v ruce.“⁽¹¹¹⁾

Šaltielův pobočník údajně řekl veliteli oddílu Sternu, který se zúčastnil útoku: „Jste prasata.“

Židovská agentura a Hagana se veřejně od masakru distancovaly, avšak neoficiálně Hagana převzala kontrolu vesnice a Židovská agentura využila později masakru k psychologickému nátlaku na obyvatele arabských vesnic. Vytiskla letáky, nákladní vozy s tlapači jezdily po arabských vesnicích a oznamovaly v arabštině: „Pokud neopustíte svoje domovy, bude osud Dajr Jásínu osudem vaším.“⁽¹¹²⁾

Na tiskové konferenci, kterou pořádaly organizace Irgun a Stern bylo skupině amerických korespondentů řečeno, že: „To je začátek dobývání Palestiny a Zajordánska.“⁽¹¹³⁾

Izraelci způsobili masakr, který byl srovnatelný s nacistickými zločiny v Oradouru a Lidicích, ale který byl ještě o něco úděsnější, protože v Lidicích byli popraveni „pouze“ muži a chlapci.

Dnes Izraelci a zvláště pak Beginovi obhájí popírají, že by jakýmkoli způsobem podněcovali útek Arabů ze země. Tvrdili, že odešli o své vlastní vůli pod vlivem arabského rozhlasového vysílání, které je vyzývalo, aby tak učinili, „aby arabské armády mohly zemi vyčistit“. Avšak jiné prameny nám sdělují pravý opak. Sionistický spisovatel John Kimche o tomto incidentu poznamenal: „Teroristé ospravedlňovali masakr v Dajr Jásínu, protože vedl k panickému útěku Arabů z oblastí židovského státu.“⁽¹¹⁴⁾

Židovský spisovatel Don Peretz popsal výsledek Dajr Jásínu jako „masovou psychózu strachu, která se zmocnila celého arabského společenství“.

Ministerský předseda Ben Gurion zaslal jordánskému králi Abdulláhovi omluvu, Židovská agentura vyhlásila, že použití takových metod Židy je odpuzující a hlavní rabín Jeruzaléma exkomunikoval účastníky útoku. Begin odmítl odpovědnost za tragédii a tvrdil, že toto obvinění z ukrutností bylo společným dílem Židovské agentury a arabské propagandy (jaká kombinace?). Přesto však ve své publikaci *Revolta - příběh Irgunu* se Begin zmínil o „vojenském vítězství v Dajr Jásínu“, když velice zjednodušil úlohu přeměnit Izrael na výlučně židovský stát a připustil, že pověsti o masakrech Irgunu vyústily v bláznivý, nekontrolovatelný úprk.⁽¹¹⁵⁾

Z asi 800 000 Arabů, kteří žili na území dnešního Izraele, je jich zde pouze 165 000.

Předseda Americké sionistické organizace rabín Abba Hillel Silver prohlásil: „Irgun bude mít svoje místo v dějinách jako faktor, bez něhož by stát Izrael nikdy nevznikl.“

Jiný izraelský mýtus - Palestinci vlastnili zemi a po léta s ní nic nedělali. Neměli prý žádné sídliště, jen několik ubohých farem. Cokoli v Izraeli vidíte, vesnice, města, farmy a všechno ostatní, bylo údajně postaveno Židy, hlavně po roce 1948. Takový je mýtus.

Je to pravý opak pravdy. Ti Izraelci, kteří mají odvahu mluvit, jistě potvrdí, že Palestina byla rozvinutou zemí dlouho předtím, než se jí zmocnili Židé. Ve skutečnosti právě Izraelci zničili téměř všechny palestinské vesnice. Ještě předtím, než se sionisté zmocnili Palestiny, žila arabská palestinská společnost v rozvinutých městech a vesnicích, roztroušených po celé zemi.

V patnácti krajích Palestiny bylo 475 vesnic (nejdou v tom zahrnuty oblasti, které byly obývané určitým počtem migrujících arabských kmenů). Od roku 1948 bylo úplně zničeno 385 vesnic, tedy tři čtvrtiny z původního počtu a zbylo pouze 90 původních vesnic.

Podle zprávy delegátů Národní rady církví vedených reverendem Raymondem E. Maxwellem z roku 1968 je zničení vesnic specifickým projevem izraelské politiky, přesvědčené, že Arabové musejí být poučeni okamžitými destruktivními akcemi a nutno jim dát najevo, že neposlušnost nebude tolerována. Jako důkazy slouží vesnice Jálu, Bejt Núba a Inwás, kde zůstaly jen zbytky dřeva, zkrouceného železa a rozbitá vodní pumpa. Byly zde vysázeny eukalypty, které rychle zakryly zničenou vesnici, jež na tomto místě stála po staletí.

Politika ničení palestinských sídlišť na území kontrolovaném Izraelem nikdy neustala. Podle údajů OSN zničili Izraelci mezi 11. červnem 1967 a 15. listopadem 1969 okolo 7544 domů palestinských Arabů na území, kterého se zmocnili během války v roce 1967. V tomto počtu není zahrnuto 35 vesnic, které byly srovnány se zemí na okupovaných Golanových výšinách. Odhaduje se, že v letech 1969-1971 se tento počet zvýšil na 16 312.

Na místě arabské vesnice Inwás byl v září 1975 otevřen „národní park“. Dopisovatel izraelského deníku *Máariv* při popisu tohoto parku a jeho účelu poznamenal, že tam bývala arabská vesnice, „...avšak v červnu 1967 byla tato vesnice opuštěna“. Michael Adams, redaktor *Middle East International* a bývalý dopisovatel listu *Guardian* v Bejrútu, k tomu poznamenal, že použití jednoduchého slova „opuštěný“ bylo velmi cynickým výrazem, typickým pro sionistickou propagandu. Tento novinář pokračoval varováním, že by bylo lépe nenechat děti, aby si v parku hrály, protože by mohly přijít na zbytky domů, které byly zničeny a které by mohly být klidně označeny za zbytky synagogy z 12. století.

110/ J. Bowyer Beli, *Terror out of Zion*, New York 1977, str. 295.

111/ Collins a Lapierre, c.d., str. 279.

112/ Bertha Spofford Vester, *Our Jerusalem: An American Family In the Holy City (1881-1969)*, New York 1950.

113/ W. Polk-D. Stamler-E. Asfour, *Backdrop to Tragedy*, Boston 1957, str. 291.

114/ John Kimche, *Seven Fallen Pillars*, New York 1953, str. 228.

115/ Menachem Begin, *The Revolt: The Story of the Irgun*, New York 1951, str. 164-165.

Co se přesně stalo během června 1967, kdy se Izraelci zmocnili arabské země, nebylo nikdy v obrovské záplavě knih, oslavujících izraelské „šestidenní vítězství“, řečeno.

Například čtvrť Báb al-Maghrib arabského Jeruzaléma byla příjemnou a architektonicky půvabnou čtvrtí s bíle natřenými terasami, zahradami, s úhlednými domy postavenými před několika sty léty v severoafrickém slohu, které byly určeny k ubytování marockých vojáků v Jeruzalémě za osmanské vlády. Brzy po západu slunce dne 5. června 1967, následující noc po obsazení Starého města izraelskými parašutisty v šestidenní válce, začala demolice této čtvrti. Obyvatelé museli opustit své domovy během jedné hodiny. Jedna hluchá a slepá žena, která příkazy neslyšela, byla v troskách za živa pohřbena. Během několika dní bylo více než 130 domů, včetně dvou mešit, srovnáno se zemí.

Vyvlastňování Arabů bylo realizováno také ve čtvrti Šaral vedoucí k mešitě a v oblasti Darak Rabbúní. Byla to metoda praktikovaná proti velkým skupinám Arabů, kteří po staletí bydleli v oblasti Francouzských vrchů a hory Scopus v blízkosti britského hřbitova. Našly by se další příklady pokusu o vyvlastnění Arabů, které Izraelci provozovali s cílem sionizovat Jeruzalém. Odsouzení Rady bezpečnosti OSN nemělo v tomto smyslu žádný účinek a nepřineslo ve stanoviscích Izraelců žádné změny.

Bez ohledu na to, že arabština je jazykem hyperbol, musí čtenáře vzrušit popis situace, pořízený křesťanským Arabem, žijícím v okupovaném Jeruzalémě: „Na počátku června 1967 se lid západního břehu Jordánu, včetně Jeruzaléma, náhle ocitl pod izraelskou okupací a tragédie z roku 1948 se opakovala. Když izraelská armáda vstoupila do Jeruzaléma, zavládl teror. Nastalo rabování ve velkém stylu, devadesát procent obchodů bylo vyloupeno. Izraelští vojáci i civilisté přepadávali domy a vyloupili v nich všechno cenné. Obyvatelé Jeruzaléma zpočátku nevěděli, co se děje a mnozí z nich, kteří poprvé viděli izraelské vojáky, je pokládali za Iráčany, kteří jim přišli na pomoc. Díky tomuto omylu byli mnozí civilisté zabiti při vítání těchto vojáků. V příštích pěti dnech bylo stanné právo sníženo pouze na dvě hodiny denně. První dojem po opuštění domu byl pro člověka otřesný - obrovská spoušť, vydrancované domy a obchodní čtvrti a velký počet mrtvých těl arabských vojáků a civilistů v ulicích. Lidé pobíhali sem a tam a ptali se na své příbuzné. Každý někoho pohřešoval. V některých domech chybělo až deset lidí. Stovky nevinných mladých lidí byly odváženy nákladními auty a odsouzeny bez uvedení důvodu. Arabský Jeruzalém (arabsky Kuds - pozn. red.) nebyl na válku připraven z toho jednoduchého důvodu, že se o něm říkalo, že je Svatým městem a proto bude ušetřen válečné katastrofy. Nebyl připraven ani jediný pytel s pískem, nebyly vybudovány žádné úkryty. Obyvatelé nebyli vycvičeni pro civilní obranu. Během pěti dnů bojů v Jeruzalémě obyvatelstvo pochopilo, že je válka. Horší však bylo to, co přišlo, když boje ustaly. Každý izraelský důstojník a voják jednal ze své vlastní iniciativy a vzal zákon do svých rukou.“

Jeruzalém je od té doby zvláštním svědkem izraelské expanzionistické politiky. Po válce v roce 1967 se izraelská vláda soustředila na program sionizace východního Jeruzaléma. Za tím účelem byla založena Společnost pro rekonstrukci a rozvoj židovské čtvrti. Společnost převzala existující budovy, rekonstruovala je a potom je prodala Židům, i když byly původně vlastnictvím Arabů. Účelem bylo dosažení okamžité evakuace stovek arabských rodin. Obyvatelům byla nabídnuta směšná suma 15 000 izraelských liber (1500 dolarů) jako náhrada, což jim nemohlo stačit k zakoupení nového bytu nebo domu.

Mnozí se odmítli stěhovat. V tom případě byl na ně činěn nátlak. Často tak, že jedné nebo dvěma rodinám z jednoho domu byla vyplacena cena nad oficiální hranici. Když odešli, začala rekonstrukce jejich bytů, která proměnila život ostatních nájemníků v peklo, protože byly bourány zdi, vykopávána kanalizace a budova se stala neobyvatelnou.

Ve Svatém městě je více než kdekoli jinde na okupovaných územích návštěvník obklopen viditelnou a průkaznou izraelskou „pevnostní“ mentalitou. Ta, bohužel, nahradila jakékoli upřímné hledání míru. Je to spíše k pláči, než ke zlosti, vidět ošklivé k obloze se tyčící hotely, úřady a betonové bloky obytných budov, které převyšují Staré město a narušují překrásné „mírové“ obrysy okolních pahorků. To je pocit, který zažije každý věřící, ať již jde po Via Dolorosa, na které Ježíš padal pod břemenem kříže, nebo ať hledí na mešitu al-Aksá, která je místem, odkud prorok Muhammad zahájil svou nebeskou pouť, či ať stojí u Zdi nářků, svatém místě Židů.

Výsledkem sionizace Jeruzaléma byl bojkot Izraele organizací UNESCO a jeho protibojkot. Takové hudební hvězdy jako Artur Rubinstein a Leonard Bernstein vyzývali veřejně Yehudi Menuhina, předsedu výkonného výboru Mezinárodní hudební rady, která je orgánem UNESCO, aby se připojil k sionistickému protibojkotu UNESCO. Avšak Menuhin jejich výzvu odmítl. V odpovědi na telegram, který mu byl zaslán do Paříže, prohlásil známý houslista, že Jeruzalém má univerzální význam a musí s ním být nakládáno jako s místem, jež je symbolem víry v humanitu a patří celému lidstvu, a nikoli pouze jediné zemi. Poznamenal, že širší přístup k tomuto problému je nezbytný, jestliže si Židé a zvláště Izraelci chtějí vysloužit mezinárodní podporu a sympatie, které jsou nyní na nejnižším stupni. „Znásilnění Jeruzaléma“, jak to někteří nazývali, však pokračovalo přes řadu námitek vůči takovým moderním konstrukcím, jako například navrhovaný dvacetičtyřpatrový Hyattův hotel ve východním Jeruzalémě.

Všude najdeme výrazný kontrast - neonové reklamy v hebrejštině proti arabským nápisům v kameni. Domy stovky arabských rodin byly strženy, aby na jejich místě vzniklo náměstí před Zdí nářků. A kdyby si náhodou nějaký návštěvník hned neuvědomil, kdo je pravým majitelem Svatého města, byla před Zdí postavena terasa, kde mohou turisté za drobný poplatek z automatického průvodce vyslechnout sionistickou propagandu.

Osm set akrů nejlepší půdy ve Svatém městě bylo vyvlastněno, staré domy odstraněny buldozery a stromy poraženy, aby půda mohla sloužit židovskému osídlování. Izraelská propaganda působila na Američany, aby uvěřili, že Arabové a Židé jsou rovnoprávní v novém „spojeném Jeruzalémě“. A srovnání tohoto tvrzení s fakty? Registrační čísla arabských aut se lišila prvními třemi číslicemi, arabská taxi byla zřetelně nalakovaná. Američtí návštěvníci Jeruzaléma, kteří jezdili v arabských vozech, byli kontrolováni. Všechna telefonní čísla Arabů začínala číslicí 8, aby byla rozeznatelná od ostatních. Arabské průkazy totožnosti měly tuto poznámku: „Tento průkaz nepředstavuje doklad opravňující k

návratu do Izraele.“ Arab, opouštějící izraelské území si nemohl být jistý, že se může vrátit.

Na okupovaném západním břehu Jordánu a v pásmu Gazy byla napjatá atmosféra. Nad oznámením, že vojenská vláda západního břehu informovala majitele pozemků v severních oblastech údolí Jordánu mezi Nábulusem a Jerichem, že 500 akrů jejich země bude prohlášeno za oblast uzavřenou pro vojenské účely, se průměrný Američan nepozastaví. Avšak dějiny izraelské kolonizace dokazují, že právě toto byl obvykle první krok k získání země pro židovské osídlení.

Zničení domovů bylo kolektivním trestem palestinské společnosti. Hlavními oběťmi byli děti, nemluvňata, ženy a starci, jejichž jediným zločinem bylo pokrevní příbuzenství s člověkem podezřelým ze sympatií k Organizaci pro osvobození Palestiny. Demolice domů prováděná i uprostřed nejsilnějších zim, jako například v zimě 1973-74, působila i neblaze na celé rodiny, kterým nebylo dovoleno, aby s sebou vzaly svoje osobní věci. Jejich příslušníci byli vyhozeni na mráz bez odpovídajícího oděvu.

4000 zemědělců z Akrabu, malé palestinské vesnice šest mil jihovýchodně od Nábulusu, odmítlo prodat svoji půdu. Poté, podle listu *Le Nouvel Observateur*, podnikli Izraelci tuto drastickou akci: „28. dubna izraelské letadlo typu Piper přeletělo Akrabu a sypalo na žitná pole vesničanů chemické látky. Za jedinou noc všechno obilí seté v prosinci (200 hektarů) změnilo svoji barvu. Zelená se změnila v hnědou, spálenou chemikáliemi... Izraelci to nepopírají. Připouštějí, že posypali pole chemickými látkami, ale jen proto, aby „dali těm vesničanům lekci, protože tvrdohlavě pokračovali v obdělávání půdy, na kterou jim armáda zakázala přístup“... Je s podivem, že uprostřed neúrodných pahorků si izraelští vojáci zvolili ke svému cvičení obdělanou půdu. Odpověď není žádným tajemstvím - jde o přípravu příchodu izraelských usedlíků. V každém případě není Akraha jedinou vesnicí na okupovaném západním břehu Jordánu, kde je prováděn nátlak na vesničany, aby prodali svoji zem.“¹¹⁶

Tyto šokující činy vyvolaly nejen hněv Arabů, ale i rozhořčení těch Židů, kteří s nimi sympatizovali. Na schůzi Nové levice před zasedáním Knesetu rozšiřovalo pět mladíků letáky, které proklamovaly: „Jsme loajální vůči svým lidem a vůči své zemi, avšak odmítáme přijmout konfiskaci půdy, která patří Arabům, ničení jejich úrody a nahrazování jejich vesnic židovskými vesnicemi.“

Objektivní zkoumání těchto událostí odhaluje nepochybný izraelský záměr vytláčit Arabu z jejich majetku a převzít ho do svých rukou. K 1. dubnu 1973 bylo nařazeno zavřít a odstěhovat do Rámalláhu lékařská transfúzní střediska s laboratorním vybavením, která sloužila Arabům z Jeruzaléma a 29 arabských vesnic, což úplně vylučovalo poskytnutí první pomoci. Jedno ze čtyř středisek bylo znovu otevřeno, ale o zbývajících třech již nebylo ani slohu.

Izraelci vyvíjeli tlak, aby bylo postupně likvidováno islámské náboženské právo - šaría. Muslimský soudce musel přisáhat před izraelským zřízením, které ho jmenovalo. V Jeruzalémě a v jeho okolí založili Izraelci 13 nových čtvrtí pro ubytování 122 000 nových židovských přistěhovalců. To ovšem ještě neukončilo obavy Arabů. Hovořilo se o tom, že pro židovské osídlení této oblasti se využije dalších 1000 čtverečních mil tak, aby města Betlém a Jericho byla spojena s Mrtvým mořem.

10. prosince 1973, který je shodou okolností v Izraeli oslavován jako Den lidských práv, bylo osm palestinských intelektuálů a politických mluvčích ze západního břehu tím nejbrutálnějším způsobem vyhoštěno do Jordánska. Muži byli v noci zatčeni a beze svědků odvezeni ze svých domovů. Ani jejich rodiny se nedozvěděly, jaká jsou proti nim vznesena obvinění. V každém domě, odkud byl odvečen otec rodiny, zůstal jeden muž z bezpečnostní služby, aby zabránil rodině zatčeného v okamžitém kontaktu s vnějším světem, například s právníkem.

Mezi červnem 1967 a únorem 1976 bylo deportováno z okupovaných oblastí téměř 1500 Palestinců.¹¹⁷

Mnozí z nich byli veřejně a politicky činní. Zpráva Anny Leschové uvádí jmenovitě 1136 osob s přesnými daty deportace a popisem tras, po kterých byly deportovány - přes řeku Jordán do Jordánska, přes libanonské hranice nebo do pouštní oblasti mezi Mrtvým mořem a Akabským zálivem.

Sionistická vláda šířila tvrzení, že okupace Sinaje, Golanských výšin, západního břehu Jordánu a pásma Gazy byla „nejliberálnější okupací v dějinách“. Londýnský list *Times* ze 17. června 1974 k tomu napsal: „Je to podivná forma liberalismu se stovkami nových vězňů v izraelských věznicích za několik minulých měsíců, k těm tisícům, kteří již tam jsou několik let.“ A po čtyřech letech byli, jak uvádí časopis *Time* z 19. června 1978, uvězněni arabští studenti za vážný „zločin“ - „indiskrétní hovor“. Rektor univerzity v Betlému Josef Lowenstein zaznamenal, že z celkového počtu 400 studentů jich bylo 104 vyslýcháno.

Kdyby se něco podobného stalo kdekoli ve světě, byli by američtí liberálové v Americe mezi prvními, kteří by protestovali proti tomu, že neexistuje legální možnost odporu vůči izraelské okupaci. Mírové manifestace, protesty, stávky, rozšiřování letáků, to všechno izraelský režim těžce postihuje. Tisíce osob jsou v současné době ve vězení za to, že zvolily právě tyto formy odporu. Podle odhadu Výzkumného střediska pro Blízký východ bylo koncem roku 1976 v Izraeli a na okupovaných územích 3200 politických vězňů. Mnozí byli zadržováni bez zákonného obvinění a bez soudu.

Podle jednoho zvláštního zákona kdokoli, kdo má podezření, že jiná osoba zamýšlí nebo chce spáchat přečin proti vojenským zákonům, platícím na okupovaných územích, a nezabrání jí v jejím činu nebo ihned i neinformuje úřady, je sám vinen přečinem, který se trestá až pětiletým vězením nebo pokutou 1000 liber.

Nelidské zacházení s vězni, násilí, bití a mučení, kterému jsou vystaveni podezřelí během výslechů prováděných členy Izraelské vojenské zpravodajské služby, detailně popisuje v publikaci *Vlastníma očima* advokátka Felicia Langerová. Izrael pokračoval v praktikách, které vůdce tzv. „kulturního sionismu“ Achad Haam pozoroval již v roce 1891: „Jednaj s Arabu nepřátelsky a krutě, zbavují je jejich práv, uráží je bez příčiny a nikdo z nás proti tomu nic nemá.“

116/ *Le Nouvel Observateur*, 3. července 1972.

117/ Ann Lesch, *American Friends Service Committee Report No. 35*, duben 1977.

Izraelští úředníci vytvořili zvláštní kategorii Palestinců ze západního břehu a nazvali je „dočasnými rezidenty“ přesto, že mnozí z těchto i Arabů se tam narodili a jejich rodiny tam žily řadu let.

Profesor Israel Shahak přijel v roce 1974 do USA, aby seznámil americký lid s těmito fakty o životě v Izraeli a na okupovaných územích. Jeho informace otřásl některými lidmi, zvláště když podrobně hovořil o tom, jak Židovský národní fond skupoval veškerou neobydlenou půdu v Izraeli (kromě Hajfy, Tel Avivu a Jeruzaléma), při čemž byla v nákupní smlouvě uvedena restrikce, že Arabové si ji nikdy nesmí ani pronajmout, ani koupit. Izraelské soudy toto opatření ještě zdůraznily tím, že jakýkoli pokus o zrušení smlouvy trestaly pokutou. Shahak se o rok později vrátil, aby svědčil před Podvýborem pro mezinárodní organizace a hnutí zahraničního výboru Sněmovny reprezentantů. Řekl jeho členům: „V životě jsem nepoznal věc, která by mě šokovala víc, než to, když izraelské demoliční čety vyhazovaly do povětří arabské domy na okupovaném území západního břehu Jordánu.“ Poznamenal, že bylo „běžnou praxí izraelských úřadů již od války v roce 1967 zmocnit se Arabů, kteří byli nežádoucí na západním břehu Jordánu nebo v pásmu Gazy a deportovat je. Poté byly jejich domy zničeny.“ Shahak vyzval osm členů podvýboru, kteří vyslechli jeho svědectví, aby se do této oblasti sami podívali a „přesvědčili se, zda tyto věci shledají v pořádku a pak se k tomu sami vyjádřili“.

Něco málo informací o způsobech, jakými se zachází s palestinskými vězni, přinesly mezinárodní agentury a evropský tisk. Zpráva pro OSN zpracovaná jednou ze zvláštních pracovních skupin vyhlásila, že „převážná většina zadržených je zbavena všech záruk, týkajících se délky zadržení a spravedlivého soudu“.

Mezinárodní červený kříž informoval takto: „Při návštěvě, která byla vykonána bez přítomnosti dozorce, bylo 81 vězňů namačkáno v jedné cele. Všichni vězni prohlašovali, že jim není dovoleno cely opustit ani za účelem použití toalet nebo umytí. Museli používat kohoutku v cele, který byl umístěn pouze 15 cm od podlahy.“⁽¹¹⁸⁾

Jiným málo viditelným, avšak hojně užívaným způsobem zacházení s vězni, byly kolektivní tresty. V memorandu zaslaném Zvláštnímu výboru OSN pro lidská práva v okupovaných oblastech se praví: „Od samého počátku izraelské okupace v roce 1967 bylo široce užíváno kolektivních trestů - demolice domů, rukojmí, vyhoštění palestinských vedoucích osobností, stanné právo atd. Muž osobně zodpovědný za izraelskou politiku na okupovaných územích - ministr obrany Moshe Dajan byl v Knesetu dotázán, zda jedná ministerstvo obrany v takových případech podle principů kolektivní zodpovědnosti celé rodiny za jednoho jejího člena. Dajan odpověděl, že ano.“⁽¹¹⁹⁾

Útlak proti arabskému obyvatelstvu se po říjnové válce 1973 stupňoval, provádělo se masové zatýkání. Ve městě Nábulus bylo zatčeno ve dvou dnech 550 mužů včetně středoškoláků a chlapců ze základní školy. Pět z vězňů odlečených 5. ledna 1974 úplně zmizelo.

Zpráva Amnesty International „Izraelské metody mučení“ odhalila tyto praktiky:

- a) Na vězně, který stojí obvykle v poutech s rukama za zády, vypustí policejního psa. Psi jsou vycvičeni k tomu, aby vězně povalili na zem. Vězni se potom rozkáže, aby se postavil na nohy atd.;
- b) prsty vězně se strčí mezi panty dveří a potom se dveře přibouchnou;
- c) nehty vězně jsou trhány obyčejnými kleštěmi;
- d) vězeň dostává injekce roztoku pepře;
- e) vězeň dostává injekce roztoku a je mu sděleno, že látka způsobuje okamžité šílenství. Pak se mu ukáže protilátka, která mu bude dána jen tehdy, přizná-li se včas;
- f) na hlavu vězně se připevní plechová nádoba. Do ní se pak buší holemi, nejprve pomalu a potom stále rychlejším tempem. Čím více úderů, tím nesnadněji se nádoba z hlavy odstraňuje;
- g) do mužského pohlaví se vkládají zápalky. Někdy se zapalují;
- h) vězeň dostane do ruky chemickou látku a příkaz, aby ji rozmělnil. Látka účinkuje jako elektrický šok.

Otrěsným čtením je výpověď jistého Josefa Odeha a jeho dcery, která podle vyjádření londýnských Times, „je strašná - přestože ne ojedinělá“. Podle svědectví Josefa Odeha jeho dceru Rasmíju po zatčení zbilil. Odeha přivedli do vyšetřovny, kde našel dceru nahou a v poutech. Jeden z vyšetřujících mu řekl, aby se s ní vyspal. Odpověděl, že na to nesmí ani pomyslet. Vzápětí ho zbilil a poté znovu i dceru. Roztáhli jí nohy a vrazili do ní tyč. Krvácela z úst, tváře a z pohlaví.

Při výkladu, jak izraelské úřady „řešily“ svoje bezpečnostní problémy v okupovaných arabských zemích, popsal list Times vývoj těchto násilných opatření od roku 1967 po izraelském vítězství v šestidenní válce následujícím způsobem: „Izrael nikdy nepopíral, že ve svém boji proti palestinskému odporu používá přísných opatření.“ Izrael demoloval domy (16 212 domů za období od července 1967 do srpna 1973) a deportoval „známé agenty diverze“ (1120 do Jordánska od roku 1967, podle záznamů jordánské policie). V letech 1967 a 1968 se počet vězňů zvyšoval a tak věznice v Izraeli, na západním břehu Jordánu a v pásmu Gazy byly přeplněné. Po roce 1967 překročil počet uvězněných Palestinců číslo 2000. V srpnu roku 1977 potvrdila Švýcarská liga pro lidská práva porušování práv Palestinců tak, jak bylo pozorováno a vyšetřováno již dříve různými organizacemi, které se zabývají lidskými právy - Amnesty International v březnu 1972, Izraelskou ligu pro lidská a občanská práva v únoru 1973 a misí Amerického národního svazu právníků v srpnu 1977. Ve zprávě Švýcarské ligy pro lidská práva se praví: „...izraelská okupace západního břehu Jordánu vyústila v opakované narušování ustanovení Všeobecné deklarace lidských práv, včetně svévolného věznění, pokračujících případů zadržování a deportací; nuceného bydliště, omezování pokud jde o přechod hranic a zákaz návratu atd.“

118/ Zpráva Mezinárodního výboru červeného kříže z 5. prosince 1968.

119/ Zvláštní výbor OSN o lidských právech na okupovaných územích, dokument OSN A/8089, příloha VI, str. 5.

Na konci této zprávy Švýcarská liga poznamenává, že ve skutečnosti už samotný statut okupovaného území vyústí v popření národnosti jeho obyvatel. Předseda Švýcarské ligy pro lidská práva Denis Payot prohlásil před zvláštním výborem OSN pro vyšetřování izraelských praktik v oblasti lidských práv obyvatel okupovaných území: „Považoval jsem za nezbytné osobně se dostavit do New Yorku. Záležitost jednoho člověka má velkou cenu, avšak věc celého národa, který je v nesnázích, je ještě cennější.“

14. února 1975 odsoudil Výbor OSN pro lidská práva Izrael za ukrutnosti spáchané na okupovaných územích. Z 32 členských států byly pouze USA a Kanada proti; sedm států se zdrželo hlasování. V roce 1978 byl Izrael na jednom z posledních míst, pokud jde o dodržování politických práv a občanských svobod v cizích spravovaných oblastech. Předčily ho pouze Chile a Jihoafrická republika.⁽¹²⁰⁾

Otrěsné činy, prováděné Izraelci na Arabech v okupovaných oblastech, dávají odpověď na prohlášení prvního izraelského prezidenta Chaima Weizmanna, který, když OSN v listopadu 1947 odhlasovalo rozdělení Palestiny, prohlásil: „Jsem si jist, že svět bude soudit židovský stát podle toho, co udělá s Araby.“

Izraelská vláda dala pokyn k budování nových sídlišť v dobytých oblastech ihned po válce 1967. Vyhlásila program: „Vytlačte Araby a přiveďte Židy.“ Přestože to bylo v rozporu s článkem 49 Čtvrté ženevské konvence, kterou Izrael podepsal a která říká „okupační síly nebudou deportovat nebo přemísťovat části své vlastní civilní populace do oblastí, které okupují“, byla výstavba sídlišť uvítána izraelskými „jestřáby“, jejichž přáním bylo vytvořit situaci, která by znemožnila jakékoli příští izraelské vládě, aby se stáhla z arabských oblastí okupovaných po šestidenní válce.⁽¹²¹⁾

Zabírání země sionisty bylo přirozeným pokračováním jejich předcházejících způsobů kolonizace Palestiny ještě před založením izraelského státu a nezbytně souviselo se Zákonem návratu. Podle něho se měly statisíce Židů vrátit ze svého „exilu“. Brzy bylo zcela zřejmé, že tyto nové kolonie byly založeny v místech, která Izrael již považoval za trvalou součást svého teritoria. Golda Meirová řekla v roce 1971 skupině přistěhovalců ze Sovětského svazu, usazených na Golanských výšinách, že „hranice jsou tam, kde žije žid a nikoliv tam, kde jsou vyznačeny na mapě“.⁽¹²²⁾

Již předtím se vyjádřil generál Dajan takto: „Místo, kde jsme jednou vybudovali sídliště, nikdy neopustíme.“⁽¹²³⁾

Izraelský ministr zahraničních věcí na Valném shromáždění v říjnu 1972 prohlásil: „Nepokoušeli jsme se určit konečné mírové hranice a nenakreslili jsme žádné mapy.“ Současně však na podzim téhož roku dovršil Izrael výstavbu 40 osad zahájenou v roce 1967 na západním břehu Jordánu, Golanských výšinách, Sinaji a v pásmu Gazy. Jsou to akce, které odporují rezolucím OSN i mezinárodním dohodám. Z těchto osad jich má čtrnáct strategický, polovojevský charakter.

Koncem roku 1975 se počet izraelských osad zvýšil již na šedesát a následující rok na šedesát osm. Jak napsal William Drummond v Los Angeles Times, bydlelo zde 7500 Židů. Dvacet pět militarizovaných osad bylo vybudováno na Golanských výšinách, sedmnáct v údolí Jordánu, pět v okolí Hebronu, čtyři v oblasti Jeruzaléma, čtrnáct v pásmu Gazy a tři v Akabském zálivu. Dalších dvacet dva osad bylo ve stadiu projektů přes silnou opozici nově založené pokrokové strany Yaad, jejímiž členy byli spisovatel Amos Kenan, bývalý generální tajemník odborové ústředny Histadrut Beh-Aharón Jicchak, člen Knesetu Uri Avnery, bojovnice za občanská práva paní Šulamit Aloni, generálmajor Matitjahu Peled a bývalý tajemník Izraelské strany práce Arie Eliav, kteří se spojili, aby bojovali proti vyvlastňování půdy a další teritoriální expanzi. Militarizované osady na západním břehu Jordánu tvořily „cordon sanitaire“ kolem velkých arabských měst a vesnic a sloužily jako obranný nárazník proti možnému proniknutí přes řeku Jordán.

List Háaretz přinesl interview bývalého předsedy vlády Jicchaka Rabina, ve kterém tento politik řekl: „To, co se stalo v minulých letech na obsazených územích, bylo jedním z projevů zahraniční politiky, na které jsem hrdý.“ Na schůzi delegátů z Merom Na-Golan a z dalších osad na Golanských výšinách, která se konala v době, kdy se hovořilo, že se Izrael stáhne (zprávu o tom přinesl pouze Jerusalem Post a nikoliv tisk USA), Rabin prohlásil: „Žádná vláda ještě nezaložila nová osídlení jenom proto, aby je evakuovala, a proto obyvatelé osad na Golanských výšinách nám mohou plně důvěřovat.“

Izraelští expanzionisté byli vedeni mystickým, ultrašovinistickým hnutím Guš Emuním (doslova „blokem věrných“), které trvalo na tom, že Židé jako vyvolený lid podle bible mají právo na celou Palestinu a že Izrael musí podržet všechna okupovaná území s možnou výjimkou Sinaje. Guš Emuním získal podporu některých členů vlády.

Představitelkou hnutí v Knesetu byla Geula Cohenová, která o sobě hrdě prohlašovala, že byla členkou komanda Stern, které bylo odpovědné za vraždu hraběte Folke Bernadotta, prostředníka OSN, a mnoha britských důstojníků. Paní Cohenová řekla v červnu 1976 americkému návštěvníkovi, že „Guš Emuním neokupoval, ale osvobodil oblasti, ve kterých se usídlil. Patří nám (tj. Židům - pozn. red.), protože tak praví bible. Když jsme zvítězili v šestidenní válce, měli jsme v ten samý den v roce 1967 anektovat všechna tato území.“⁽¹²⁴⁾

120/ Comparative Survey of Freedom, New York 1978, str. 9.

121/ Pokroková stanoviska zaujatá některými židovskými přistěhovalci na západním břehu řeky Jordánu vyvolala u „jestřábů“ doslova šok. Manželka rabína z Kirjat Arba, židovského sídliště v těsné blízkosti arabského Hebronu, prohlásila: „My Židé jsme vždy žili v této zemi společně s jinými národy. Nikdy jsme tu nebyli sami. Bůh nám řekl, abychom šli a žili v Izraeli. Nevidím žádného důvodu, proč bychom nemohli žít s Araby v míru v Hebronu.“ Tato slova jsou příkladem židovského volání po dvounárodním státu, na které sionistická vláda a její podporovatelé v USA neberou žádný zřetel a příkře takové názory odmítají s tím, že vsudypřítomný „strach z velkého vraždění“ ospravedlňuje jejich nesmiřitelnost.

122/ Máariv, 26. září 1971.

123/ Háaretz, 16. září 1971.

124/ New York Magazine, 14. června 1976, str. 46.

Když byla dotázána, jak by se měl problém palestinského lidu řešit, odpověděla tato ultranacionalistka: „Kdo jsou ti palestínští lidé? My jsme Palestinci - nikoli Arabové!“

Je zajímavé, že to byla právě Yael Dajanová, dcera Moshe Dajana, která prohlásila, že kdyby se narodila palestinským Arabem, určitě by byla členkou OOP. Teprve 27 let poté, kdy bylo v OSN rozhodnuto o rozdělení Palestiny, se Palestinci mohli opět vrátit do OSN a bylo jim zaručeno slyšení.

Palestinci se dali na cestu ozbrojeného odporu a následovali tak cestu jiných úspěšných osvobozeneckých hnutí. Viděli, že západní sdělovací prostředky jim nevěnují žádnou pozornost. Proto se chopili všech možností, aby na sebe upozornili. Tak například hlavním cílem únosu tří diplomatických pracovníků - dvou Američanů a jednoho Belgičana - z velvyslanectví Saúdské Arábie v Sudánu v roce 1974, bylo dopravit tyto diplomaty do Washingtonu jako rukojmí a uskutečnit tam tiskovou konferenci, kterou by svět nemohl ignorovat. Čí je to ostuda, že bylo třeba použít takového násilí, aby bylo vůbec možné sdělit světu vše o nespravedlnosti, jíž je vystaven palestinský lid?

Když požádáme některého izraelského liberála, aby vysvětlil, proč je s Palestinci tak hrubě nakládáno, odpoví zpravidla, že tito Palestinci stěží existují jako kulturní národ, že byli při nejlepším jen neovladatelnou masou rolníků. Proto fakt, že Izraelci bourají arabské domy a vesnice a zmocňují se arabské půdy, sotva někomu vadí. Pro Izraelce Palestinci nejsou civilizovanými lidmi a považují za zbytečné mařit čas tím, že se na ně bude pohlížet jako na moderní společnost nebo národ.

Skutečnosti jsou následující: Podle posledního odhadu je Palestinců 3,3 miliónu. Z nich polovina je klasifikována jako uprchlíci, kteří jsou závislí na pomoci OSN v uprchlických táborech. 950 000 jich je v Jordánsku, 693 000 na západním břehu Jordánu, 390 000 v pásmu Gazy, 574 000 v Izraeli. Zbytek je roztroušen v arabských zemích -v Libanonu, Kuvajtu, Sýrii, Egyptě, Iráku, v Sjedinených arabských emirátech, Libyi a Saúdské Arábii. Odhaduje se, že 7000 jich je v USA, 5000 v Latinské Americe a asi 150 000 v Evropě. Podle záznamů UNRWA byla do června 1977 poskytnuta pomoc a ubytování 1 706 486 Palestincům. Mnozí Palestinci tedy žijí z podpory OSN, avšak většina se přemístila do arabských zemí a do zámoří, kde vedou spořádaný, byť někdy svízelný život. Ve své „diaspoře“ se stali učiteli, inženýry, stavbaři i obchodníky. Na univerzitách je velký počet palestinských doktorů a techniků; palestínští inženýři a architekti staví silnice a mosty. Vyhnaní z vlastní země způsobilo, že jsou nuceni vzdělávat se více než druzí.

Válka v roce 1967, následná izraelská okupace zbytku Palestiny a postoj palestinských jednotek v bitvě u Karámy přeměnily Palestince, resp. jejich individuální boj za přežití na kolektivní boj za zachování národní identity. Vznikli noví Palestinci, sebevědomí lidé, kteří jsou sami na sebe hrdí. Nestalo se to, v co doufali sionisté. Palestinci nezmizeli, ale prošli velkým přerodem. Objevili se znovu jako hlavní fyzická a psychologická síla v oblasti Blízkého východu.

V roce 1965 překročila poprvé malá skupina palestinských bojovníků linii příměří, která odděluje Izrael od Libanonu, a provedla první vojenský útok proti Izraeli. Vedl jej inženýr, který se stal vojákem na přání svého lidu. Po devíti letech informoval Jásír Arafat, jako vůdce Organizace pro osvobození Palestiny a jediná osoba, která kromě papeže Pavla VI. nereprezentovala vládu státu, Valné shromáždění OSN o cílech a aspiracích palestinského lidu. Ten den v listopadu 1974 se ve vzdáleném Bejrútu a Káhiře lidé shromažďovali v ulicích a poslouchali tranzistorová radia. V uprchlických táborech byl vyhlášen svátek.

Arafat studoval stavební inženýrství na univerzitě v Káhiře. Později sloužil jako poručík v Egyptské vojenské akademii a bojoval proti Izraelcům, Britům a Francouzům v roce 1956. Když se odstěhoval do Kuvajtu, kde pracoval v původní profesi, začal pomáhat připravovat palestinské oddíly pro operace na území Izraele a brzy se připojil ke skupině Fath, která pod jeho vedením převzala v roce 1968 iniciativu v Organizaci pro osvobození Palestiny. OOP začala hájit zájmy palestinského lidu v roce 1963, avšak její vojenské křídlo, Palestinská osvobozenecká armáda, hrála jen nepatrnou úlohu v šestidenní válce v roce 1967.

Pod vedením Arafata se dosud spící Organizace pro osvobození Palestiny probudila k životu. Palestinská národní rada vzrostla na 293 členů a zahrnovala zástupce nejrozličnějších vrstev palestinského společenství - nezávislé politické vůdce, zástupce z táborů a společenství z celého Blízkého východu, okupovaného západního břehu a pásma Gazy, jakož i zástupce různých skupin studentů, právníků, lékařů, žen, odborů a nezávislých Palestinců, kteří nepatřili k žádné z těchto skupin. Tato Rada zasedá nejméně jednou za rok. Ústřední rada, která se skládá z 55 členů, slouží jako legislativní orgán. Politická činnost OOP je řízená čtrnáctičlenným předsednictvem Výkonného výboru. (Tyto i následující údaje platily v roce 1978, kdy byla kniha vydána -pozn. red.)

Znovu ožil pocit palestinské sounáležitosti a lidé v exilu se těsněji semkli kolem hnutí odporu. Brzy se objevily takové důležité atributy, jako například stipendijní pomoc pro mladé Palestince, finanční podpora těm rodinám, jejichž živitel byl zabit, lékařská péče a prevence. Palestinský červený půlměsíc otevřel kliniky a moderní nemocnice a platil specialistům za lékařská ošetření v evropských klinikách. Byly poskytovány peníze a stipendia a zřizovány školy v uprchlických táborech, aby nahradily instituce dosud financované OSN. Byl založen Výzkumný ústav Organizace pro osvobození Palestiny a Palestinci začali vydávat knihy, které pojednávaly o problematice konfliktu. Bylo rovněž založeno plánovací středisko, které pracovalo na úkolech dlouhodobé strategie, na přípravě politických a diplomatických kampaní. Středisko zpracovávalo detailní studie o vytváření palestinského státu a o zdrojích síly palestinského lidu. Pracovalo rovněž na vojenské strategii hnutí odporu. Na arabském summitu v Rabatu v roce 1974 byla Organizace pro osvobození Palestiny uznána za jediného zákonného představitele palestinského lidu.

Dějiny OOP byly poznamenány občasnými vnitřními boji, často i ozbrojenými konflikty mezi sedmi největšími organizacemi. Jsou jimi Fath; Lidová fronta pro osvobození Palestiny; Demokratická fronta pro osvobození Palestiny Nájífa Havátmy; Lidová fronta pro osvobození Palestiny - všeobecné velení, která se pod vedením Ahmada Džihríla odtrhla od Habašovy Lidové fronty pro osvobození Palestiny; as-Sáika, vedená Zuhajrem Muhsinem (zahynul při

atentátu v Cannes v srpnu 1979 - pozn. red.) a založená v roce 1967 z Palestinců, sympatizujících se syrskou stranou Baas; malá Arabská fronta osvobození, která je podporována iráckými baasisty; Palestinská národní fronta založená v roce 1974 Palestinci, žijícími pod izraelskou okupací. Dále se objevila v Iráku anarchistická frakce pod vedením Abú Nidála.

V rámci OOP působí Palestinská organizace práce, Všeobecný svaz palestinských žen, svazy studentů, umělců, spisovatelů, Palestinský červený půlměsíc, Palestinská nadace pro sirotky, několik mládežnických organizací, Výzkumný ústav, Svaz palestinských právníků, svazy architektů, učitelů a řemeslníků. V hnutí jsou rovněž mnozí prominentní křesťané, jako např. reverend Elie Chúrí; George Habaš, generální tajemník Lidové fronty pro osvobození Palestiny a Nájif Havátma, generální tajemník Demokratické fronty pro osvobození Palestiny.

VI. ŽIDOVSKÉ SPOJENÍ

Jak se sionistům podařilo vnutit svou vůli americkému lidu? Zdaleka ne všichni Židé věří v koncepci židovského státu. Židé představují velmi nepatrnou menšinu amerického obyvatelstva, zhruba 3 procenta, tedy něco přes 6 miliónů. Je možné, že se Američané stali tak apatičtí, že 6 miliónů může manipulovat s ostatními 207 milióny?

Tuto nebyvalou moc vytvořily židovská soudržnost, solidarita a soustředěný tlak na ostatní Američany - tzv. „Góje“. Mnoho Židů bylo zpočátku proti vytvoření Izraele. Sionisté však dokázali zneužít tragédii spojenou s hitlerovskou genocidou k potření opozice.

Z prožidovských sympatií v období po druhé světové válce vzniklo hnutí „izraelismus“. Sionisté ovládli židovské spolky. V zájmu nacionalistických cílů byla židovská soudržnost zmanipulována nejvlivnější washingtonskou lobby.

Pokud jde o organizaci a rozsah, je sionistický aparát nepřekonatelný. Dobročinné, politické, náboženské, školské a kulturní sekce pracují v dokonalé souhře při získávání peněz a plné politické podpory všech amerických Židů.

Staré klíše - „jednou Žid, vždy Žid“ posloužilo k přivedení mnoha Židů, jejichž matka nebo otec či oba sice byli Židé, ale oni sami neměli téměř žádný vztah k židovskému náboženství, do řad Izraelitů. Čím více je žid vzdálen židovskému náboženství, tím více si tuto skutečnost pravděpodobně vykompenzuje prostřednictvím státu.

Synagogy bývají v pátek večer nebo v sobotu ráno prázdné, ale na tři Svaté dny¹²⁵ jsou nabitě a Židé poslouchají výzvy ke zvýšení nákupu izraelských obligací jako prostředku obnovení víry v Izrael. A ti, kteří se obvykle úplně drží stranou a nenavštěvují synagogy, zbaví se pocitu viny za to, že se odklonili od víry svých otců tím, že věnují příspěvek židovskému úřadu nebo si koupí izraelskou obligaci. Tak přesvědčují sami sebe, že jsou stále „součástí týmu“.

Židé ze smíšených manželství nutně dokazují svou loajalitu k judaismu halasným uznáváním izraelské věci. Je to jednoduchý způsob pokání za neuposlechnutí matčina napomenutí: „Musíš se oženit s hodnou židovskou dívkou.“

Židé, kteří uzavřeli smíšené manželství, kteří změní svá jména na jména křesťanská (je jich stoupající počet) nebo kteří se jiným způsobem snaží vyhnout tomu, aby byli považováni za Židy, zpravidla najdou rozhřešení v Izraeli. Podporou Izraele uklidňují svůj vnitřní pocit viny. Výrazná změna v redakční politice, v zahraničním zpravodajství a přísný zákaz antisionistických příspěvků v deníku Wall Street Journal ukazuje na židovské spojení.¹²⁶

Warren H. Philips, nástupce Williama F. Kerbyho ve funkci hlavního ředitele firmy Dow Jones Company, která vlastní tento deník, se narodil z židovských rodičů, ale oženil se s ženou mimo svoji víru. Zaměstnanci, kteří znají jeho minulost, vycházejí vstříc jeho předpokládané podpoře izraelismu.

Židovské spojení pokrývá všechny oblasti a dotýká se všech společenských vrstev. Většina Američanů nemá ani ponětí o tomto gigantickém úsilí, ale nenajdete asi Žida, o kterého by jeho tykadlo nezavadilo. Převaha sionistické menšiny nad většinou je beze zbytku využívána mnoha způsoby a často velmi hrubě. Inzerce „Spojené židovské výzvy“ jsou plné sionistického žargonu chytře využívajícího smutných osudů židovských bezdomovců. Je téměř nemožné diskreditovat dobročinné úsilí, které pod titulem „Velké jídlo“ přináší celostránkovou, pateticky vyznívající fotografii hladově vypadajících dětí kolem jídla s podtitulkem „díky vám, přispívatelům Spojené židovské výzvy“.¹²⁷

Humanitárně náboženská výzva obsahuje však často mnoho politických hesel otištěných i na obálce: „Udržuj Izrael naživu - zúčastni se kampaně.“ Do tohoto kolotoče je prostřednictvím chytré směsice politiky a humanismu vtažen bezpočet nevinných Židů.

Zcela konkrétní vazby vytvořené legálními dohodami mezi Židovskou agenturou, veřejně působící v USA, a vládou Izraele vystavují americké občany a daňové poplatníky přímému vlivu cizí vlády. Vyšlo to na povrch v soudní žalobě bývalého generálního tajemníka mezinárodní rady B'nai B'rith Saula E. Joftese v roce 1968 proti této organizaci. Joftes tvrdil, že organizace B'nai B'rith, přijímající nezdanitelné příspěvky, se vyvinula více v „příspěvek cizí mocnosti než v dobrovolnou agenturu“.

125/ Pro většinu Židů to ovšem nejsou „Svaté“ dny, ale volné dny, kdy zůstávají doma a věnují se zábavě.

126/ články od politických skupin, které chtěly oponovat politice USA na Blízkém východě nebo kritizovat Izrael, byly od roku 19741 listem Wall Street Journal odmítány. Sdělovací prostředky v USA byly stále více prosionistické.

127/ Inzerce Spojené židovské výzvy v New York Times z 15 května 1961 pokrývá sedm osmin stránky 13.

Ukázku dalekosáhlé činnosti sionistických organizací podává zpráva předsedy Informační správy Americké sionistické rady z roku 1970. Některé body z této zprávy citujeme:

I. *Monitorování tištěných materiálů a protiopatření.* Pracovníci úřadu monitorují denní tisk, černošský tisk, protestantský a katolický tisk, akademický tisk, časopisy všeho druhu a knihy. Když se někde objeví nepřátelské útoky proti Izraeli nebo sionistickému hnutí, je připraven materiál s odpovědí a zaslán buď přímo šéfredaktorovi, nebo našim přátelům ve skupinách po celé zemi, kteří mohou mít lepší přístup do příslušné redakce nebo nakladatelství. Místní sionistické rady nás okamžitě informují o každém nepřátelském útoku proti Izraeli v kterékoli části Spojených států buď přímo ze skupin nebo prostřednictvím našich kanceláří. Vzhledem k naší rozsáhlé monitorovací službě neustále probíhá práce na přípravě odpovědí na nepřátelské materiály.⁽¹²⁸⁾

II. *Úřad mluvčích.* Máme velmi dobře organizovaný úřad mluvčích, který s nezvykle malým počtem lidí zabezpečuje obdivuhodnou práci.⁽¹²⁹⁾

Největší část referátů je přednášena v nežidovských skupinách, ačkoliv někdy za minimální poplatek vyjdeme vstříc i židovské skupině. Kde sháníme řečníky? Představitel izraelské vlády, Američané - Židé i křesťané - kteří byli v Izraeli na organizovaných zájezdech nebo na individuálních návštěvách, případně zvláště dobře připravení Izraelci, kteří jsou sem zváni k účasti na nějaké mezinárodní konferenci a jejichž přítomnost v této zemi využívá náš úřad při organizaci projevů na schůzích.

III. *Výzkumný úřad.* ...Nemůžeme očekávat, že každá sionistická organizace má po ruce materiál, který v určitou dobu potřebuje, aby mohla odpovědět na útok, poskytnout informaci, zaslat tento materiál přátelům a potenciálním nepřátelům. Například Dr. Sidney Marks, výkonný ředitel Americké sionistické organizace, dostal dopis od jednoho z funkcionářů této organizace v Houstonu, který ho naléhavě žádal o informace, jež by mu pomohly připravit odpověď na útok proti Izraeli a sionistickému hnutí, učiněný v jeho obvodu. Dr. Marks se obrátil na nás a my jsme byli schopni dodat materiál do Houstonu během několika hodin. Výzkumný úřad také analyzuje knihy a články, které se týkají Izraele nebo Blízkého východu. Když kniha přináší příznivé informace, je doporučována. V opačném případě je důkladně analyzována a k uvedeným nepřesnostem jsou vybrány správné údaje, aby naše místní rady byly připraveny k reakci, kterou mohou tyto knihy vyvolat u veřejnosti.

IV. *Návštěvníci Izraele.* Jsme přesvědčeni, že návštěva Izraele umožní Američanům porozumět tamním problémům a ocenit pokrok v této zemi, což je zkušenost nenahraditelná. Naši pracovníci věnují mnoho času, aby připravili pro pochybovače skupinové či individuální návštěvy Izraele. V některých případech poskytují i peněžité příspěvky.

V. *Projekty pro speciální problémy.* Naše správa nese také odpovědnost za přípravu materiálů pro informaci funkcionářů místních sionistických rad a židovských spolků, např. oznámi doporučeném postoji k řešení takových otázek, jako je problém arabských uprchlíků.

Práce výborů: Komise pro náboženské otázky odpovídá za naše úsilí získávat přátele v protestantských a katolických řadách.⁽¹³⁰⁾ Práce se týká monitorování křesťanských novin, stimulování článků přibližujících čtenářům Izrael a sionistickou ideologii, článků odpovídajících na nepřátelské útoky, které se často objevují v tiskovinách protestantské a katolické církve právě tak jako ovlivňování hlavních náboženských představitelů a šéfredaktorů. Semináře pro křesťanské duchovní - to je mimořádně úspěšný projekt. V loňském roce se uskutečnilo deset seminářů na různých místech Spojených států. Právě skončila velmi úspěšná studijní cesta do Izraele, které se zúčastnilo 49 osob a většina z nich si cestu platila sama. Dva černošští účastníci měli cestu hrazenou organizací B'nai B'rith a Protipomlouvачnou ligou. Spisovatelé, kteří plánují cestu do Evropy, jsou zváni na zasedání výboru a získávání pro návštěvu Izraele, případně je jim v tomto směru poskytnuta pomoc. Doporučuje se jim, s čím by se měli seznámit, aby případně otiskli články v časopisech, se kterými mají spojení. Výbor pro televizi a rozhlas zařizuje besedy a rozhovory v rozhlasu a televizi, předkládá náměty na programy, aby lépe a sympatičtěji přibližovaly Izrael americké veřejnosti prostřednictvím rozhlasu a televize.⁽¹³¹⁾

Sionistické spojení získává vliv ve všech oblastech života, v každém politickém směru a v každém náboženství. V rozporu s tím, v co většina lidí věří, všichni sionisté zdaleka nejsou Židé, mnoho z největších podporovatelů Izraele jsou křesťané. Proto Rudolf G. Sonneborn, klíčový muž v americké skupině židovského podzemního hnutí v Palestině, mohl již před vytvořením sionistického státu v říjnu 1947 tvrdit: „Máme nejméně jednoho člověka v každé skupině v Americe.“⁽¹³²⁾

128/ Ve zprávě Americké sionistické rady je pozn.: „v posledním týdnu jsme byli přinuceni prozkoumat a připravit podklady pro odpověď na 3 zvláště nepřátelské články, které se objevily ve čtvrtletníku Kolumbijské univerzity“.

129/ Zpráva Americké sionistické rady tvrdila, že „v roce 1969 splnil Úřad mluvčích 2240 úkolů. Jeden mluvčí vystoupil denně na mnoha různých místech, například v Rotary Clubu, v církevní skupině, v debatě s místním šéfredaktorem či komentátorem, na vysokých školách, v rozhlasu, televizi atp.“

130/ Komise za předsednictví Dr. Judaha Nadieha byla složena z významných rabínů reprezentujících všechny náboženské směry. Převážně to byli reformisté nebo konzervativci, a proto předseda vyhledával více ortodoxních zástupců.

131/ Výbor se skládá převážně z profesionálních producentů a spisovatelů.

132/ Leonard Slater, *The Pledge*, New York 1970, str. 120-121.

Izraelská věc čerpá svou sílu nejen z dokonalé organizace, ale také ze skutečnosti, že mnoho Židů má postavení, které jim skýtá větší rozhled a potenciální vliv, než by bylo možné očekávat vzhledem k jejich počtu. Pouhá přítomnost amerických Židů ve všech městech a ve většině venkovských sídlišt' jim dává neocenitelnou sílu k navazování nejlivnějších spojení. Šest miliónů Židů, z nich většina je dobře situovaných, stojí připraveno a ochotno využít své schopnosti i své kontakty k podpoře izraelské věci. Každý křesťan ve městě má bankéře, řezníka, účetního, doktora, advokáta, dodavatele, souseda anebo jen kolegu z klubu, který je Žid a kterého nechce přinejmenším urazit kvůli nějakým lidem 5000 nebo 6000 mil vzdáleným, se kterými má máloco společného. Proto sionistické hnutí zesílilo a skrytá opozice vůči sionismu tiše odumřela. Arabské země jsou daleko, Židy má každý za humny či za plotem, což znamená v dlouhodobé perspektivě mnohem více než příležitostná energetická krize.

Také ve Velké Británii je židovské spojení silné a všezahrnující. Firma Marks a Spencer, největší obchodní organizace ve Spojeném království s 251 obchodními domy a obratem téměř 1,5 miliardy dolarů (v r. 1973), vlastní také řadu obchodních domů v Kanadě a otevírá nové po celé Evropě. Firma Marks a Spencer nevyrábí žádné vlastní zboží, ale stanovila jistá pravidla a parametry kvality zboží, které musí výrobci dodržovat. Někteří z těchto výrobců nezasobují nikoho jiného a jsou proto úplně závislí na vůli této společnosti a jejich příkazech. Tam, kde je to možné, prodává firma Marks a Spencer izraelské a jihoafrické zboží. Pultry jejích obchodů jsou vždy plné výrobků, zeleniny a ovoce z těchto dvou zemí. Zboží prodávané v obchodních domech firmy Marks a Spencer zahrnuje oblečení všeho druhu, potraviny všeho druhu, mycí prostředky, domácí potřeby atd.

Během války v r. 1973, tak jako v době předchozích krizí týkajících se Izraele, poslala tato společnost telegram všem svým židovským dodavatelům a pozvala je na schůzku. Na ní jim bylo řečeno, jak velkou částku musí věnovat Izraeli. Několik výrobců si stěžovalo přátelům a uvedlo, že firma jim dala jasně najevo, že jejich obchodní smlouvy skončí, jestliže „nevyklopí“ dost peněz. Žádný výrobce by pochopitelně neriskoval, aby ztratil živobytí.

Firma Triumph, jeden z největších výrobců dámského prádla na světě a jeden z největších dodavatelů společnosti Marks a Spencer, vyráběla v minulosti své zboží v Rakousku. Společnost Marks a Spencer je donutila otevřít továrnu v Izraeli a nyní tlačí na firmu Triumph, aby zavřela své továrny v Rakousku a vyráběla výhradně v Izraeli.

Během demonstrace před syrským velvyslanectvím v Londýně v prosinci 1973, konané na protest proti držení izraelských válečných zajatců v Damašku, dostali židovští zaměstnanci firmy Marks a Spencer volno bez srážky ze mzdy, aby mohli jít demonstrovat před syrské velvyslanectví. Pozorovatel, který byl uvnitř velvyslanectví v době, kdy se demonstrace konala, napsal, že několik stovek britských Židů hystericky ječelo: „Propust'te naše hochy! Propust'te naše vojáky!“

Vítězství Tel Avivu v roce 1967 pomohlo konzervativcům, pravičákům a bigotním do proizraelského tábora. Američané všech politických názorových odstínů mají rádi vítěze. Na jedné straně hlásali konzervativci ochranu práva a pořádku a na druhé straně intuitivně vystupovali proti mnoha násilným činům palestinských partyzánů a jejich spojenců.

Jednostranné reportáže o terorismu, ve kterých nikdy nebyla příčina dávana do souvislosti s následkem, měly zelenou, protože pravděpodobně nejúčinnější součástí židovských konexí je kontrola hromadných sdělovacích prostředků. Je dobře známo, že tvůrci amerického veřejného mínění jsou už dlouhou dobu ovlivňováni několika mocnými novinami včetně deníků New York Times, Washington Post a St. Louis Post - Dispatch, které vlastní rodina Sulzbergerových, resp. Eugen Mayer a nyní jeho dcera Katharine Grahamová (položidovka, která vlastní také časopis Newsweek) a maďarská židovská rodina Pulitzerových. Newyorský Post byl předtím, než jej koupil Rupert Murdoch, ve schopných rukách Dorothy Schiffové, vnučky bankéře Jacoba Schiffa.

Walter Annenberg, který byl za Richarda Nixona americkým velvyslancem v Británii a vlastnil Philadelphia Inquirer, The Morning Telegraph, Seventeen a TV Guide (zisk z inzerce je odhadován na 55 miliónů US dolarů ročně), právě tak jako několik televizních stanic.

Samuel Newhouse, který je židovského původu, vlastní 49 periodik, včetně vlivného deníku Newsday na Long Island, čtyři televizní stanice, několik rozhlasových stanic a skupinu důležitých časopisů včetně Vogue, Glamour, Mademoiselle a House and Garden. Ve venkovských oblastech mají velký vliv takové židovské orgány, jako je lasvegaský Sun a Carolina Israelite.

Ostatní noviny, které přímo nevlastní Židé, mají alespoň šéfredaktory, ředitele a šéfy inzerce židovského původu, tak jako např. Los Angeles Times a International Herald Tribune a starý New York Herald Tribune. V roce 1978 byl vlastníkem deníku Washington Star časopis Time Magazine a vydavatelem až do 1. června Joe L. Allbritton, ale v úvodnicích a článcích během kritických událostí na Blízkém východě byly jasně patrné názory šéfredaktora Sidney Epsteina a zástupce šéfredaktora Edwina Yodera ml.⁽¹³³⁾

Ve všech hlavních časopisech počínaje Commentary, Esquire, Ladies Home Journal, New York Review of Books, New Yorker a U.S. News and World Report jsou Židé na klíčových místech jako vydavatelé, šéfredaktoři nebo zástupci šéfredaktorů. Nikdo si nedovolí kritizovat Židy nebo brát v potaz Izrael z obavy před nadřizeným, který by ho pravděpodobně propustil.

133/ Washington Star ve svém úvodníku z března 1978 nazvaném „Nevděčný přítel Egypta“ napadl Organizaci pro osvobození Palestiny a vyzval Palestince, aby se zamysleli nad svým „oficiálním“ vedením.

Týdeník Parade s nákladem téměř 20 miliónů výtisků, o němž se tvrdí, že má dvojnásobný počet čtenářů, vlastní křesťané. Ale šéfredaktor Jesse Gorkin, dva zástupci šéfredaktora a mnoho redaktorů byli, dokud se v r. 1977 nezměnilo složení redakce, Židé. Lloyd Shearer, šéfredaktor časopisů v Kalifornii, aktivně spolupracoval se sionistickými skupinami včetně Protipomlouvачné ligy a Ligy na obranu Židů a ve svém sloupku „Přehled osobností“ útočil proti Arabům, nebo prováděl sionistickou propagandu. Například Shearerův plátek uváděl jako důvody neochoty sovětských Židů emigrovat do Izraele „vymývání mozků“ a strach z války, ale už se nezmiňoval o izraelských daních, byrokracii, inflaci, korupci nebo obavě z odvodů k armádě - důvodech, pro které tak mnoho Izraelců opouští zemi.

Bylo by zbytečné uvádět seznam předních židovských šéfredaktorů a redaktorů v celé zemi. Mnoho z největších nakladatelství, včetně takových, jako je Knopf, Random House, Holt, Liverwright, VikingPress, Simon and Schuster, Van Nostrand Reinhold a Lyle Stewart, je buď přímo ve vlastnictví Židů nebo jsou kontrolovány židovskými akcionáři (včetně CBS, RCA, Music Corporation of America, Litton's and Gulf and Western). U dalších firem, jako je Macmillan and Grosset & Dunlap, je možné nalézt Židy mezi šéfredaktory nebo předsedy správních rad. Před třemi lety projevil jeden velký křesťanský vydavatel mnohem větší obavy z toho, aby se nedotkl svého židovského šéfredaktora, než aby projevil pochopení pro pravdivý rukopis, který silně kritizoval sionismus.¹³⁴

Dalším zdrojem síly sionismu je kontrola prodeje časopisů a novin. Dá se říci, že monopol prodeje novin v New Yorku je v rukou firmy Henry Garfinkel Corporation National Services, která vlastní Union News Company. Jen málo knih, proti kterým se postaví, se dostane ke čtenářům. Nakladatelství The Book of the Month Club, které prodalo za posledních čtyřicet let téměř 250 miliónů knih, bylo založené zesnulým Harry Shermanem, který měl anglo-židovské rodiče. Mnoho knižních velkoobchodů je pod kontrolou Židů.

Rovněž v rozhlase a televizi lze nalézt na klíčových místech Židy. Předsedou správní rady CBS byl až donedávna William Palev. David a Robert Sarnoffové z RCA dlouhou dobu řídili její filiálku National Broadcasting Company (NBC), jejímž nynějším předsedou správní rady je Julian Goodman. Leonard Golderson vedl American Broadcasting Company (ABC), pokud nebyl vystřídán Fredem Silvermanem. Několik úředníků tří institucí umístěných ve východní části Šesté avenue v Manhattanu mezi 49. a 54. ulicí vybírá většinu zpráv, které se dostanou k americké veřejnosti. Každá z těchto tří velkých společností má vlastní filiálku jen pro zpravodajské programy. Reuven Frank řídí NBC, Richard Salant CBS a Martin Rubinstein sloužil pod Goldersonem spolu s Avramem Westinem v ABC: jako hlavní producent. Rozhodovali, co se má 200 miliónu Američanů dozvědět o událostech doma a ve světě. V zásadě jsou všechny národní a mezinárodní zprávy filtrovány, upravovány a vysílány těmito třemi korporacemi.

Televize je nejen plná židovských producentů, ale i mnoho komentátorů, zpravodajů a ředitelů zpravodajských programů jsou Židé. Podívejme se jen na národní programové besedy, ve kterých mj. hrají prim David Susskind, Mike Wallace, Lawrence Spivak a Irvin Kupcinec. Stuart Schulberg z NBC už dlouho dělá populární program „Today“ za řízení Hughha Downse a později Barbary Waltersové, která ručí za to, že se do éteru nedostane nic, co by narušilo „vymývání mozků“ amerických diváků ohledně Blízkeho východu.

Není ani třeba zvlášť rozebírat židovskou kontrolu filmového průmyslu, abychom pochopili, proč je film Exodus, založený na slavném románu Leona Urise s jeho propracovaným překroucením palestinské otázky a glorifikací sionistického terorismu, stále ještě promítán v některých kinech a vysílán na nočních televizních programech po celé zemi. Spojení mezi televizí a filmovým průmyslem je velmi těsné a jeden živí druhého. Filmové společnosti Metro-Goldwyn-Mayer, 20th Century Fox, Paramount Pictures, Columbia, Warner Bros., Universal and United Artists byly založeny, řízeny a kontrolovány velmi známými Židy - Samuelem Goldwynem, Williamem Foxem, Carlem Laemlem, Josephem Schenchem, Jesse Laskym, Adolphem Zukorem, Irvingem Thalbergem, Harry Cohenem, Luisem Mayerem a Johnem Warnerem.

Navíc v posledních letech pomáhal Hollywood budovat izraelský filmový průmysl. Richard Boone, i když sám není Žid, pomohl Izraeli rozšířit výrobu filmů a v jednom z jeho dřívějších filmů vyráběných ve spolupráci s Izraelem hrála hlavní roli Hannah Meronová, izraelská herečka, která přišla o nohu při explozi v letadle v roce 1970 v Mnichově.

Stejně tak americké divadlo na čele s Broadwayí (a to platí stejnou měrou o celém světě zábavy včetně hudby a dalších forem) je ovládáno „židovskými jmény“. Izraelité nevynechají žádnou příležitost využít umění k prosazování svých zájmů.

Sionistické nitky jsou všude. Edgar M. Bronfman, člen nejbohatší kanadské sionistické rodiny, předal v září 1977 matce presidenta, Lillian Carterové, mírovou cenu Americké synagogské rady a k tomu 18 000 dolarů. Hlavním řečníkem při této příležitosti byl velvyslanec USA v OSN Andrew Young.

Milton M. Gordon, klíčová postava kalifornského peněžnictví, zajistil v roce 1975 bezplatnou cestu do Izraele kalifornskému ministru financí Jesse Unruhovi, vůdci Demokratické strany v tomto státě Charlesi Manattovi, předsedovi kalifornského zákonodárného shromáždění Leo McCarthymu, předsedovi senátu a dvanácti dalším poslancům z obou politických stran. Část výdajů uhradil Izrael, zbytek představitel obchodních kruhů a předáci odborů.¹³⁵

Následující rok se uskutečnil další bezplatný výlet pro jiných deset kalifornských poslanců. Výdaje byly odhadnuty na částku 13 000 dolarů. Po návratu pěli tito poslanci chválu na Izrael a jeho „bojovnost“.

Židé zocelení staletou persekucí, se dostali na první místo v obchodním a finančním světě. Do roku 1955 18,9 procent všech Američanů s ročním příjmem 10 000 dolarů a více než 20 procent všech amerických milionářů byli Židé.¹³⁶

134/ The Zionist Connection je první antisionistickou publikací vydanou velkým americkým nakladatelstvím.

135/ Sacramento Bee, 7. listopadu 1976.

136/ William Attwood, Look, „Position of the Jews in America Today“, 29. listopadu 1955.

Jejich bohatství a z něho vyplývající vliv se staly zbraní k prosazování zájmů Státu Izrael a štítem před cenzurovanou kritikou nejprotežovanějšího „národa“, kterému byl dán stát u Středozemního moře. V době vzniku palestinské otázky existoval větší odpor proti koncepci židovského státu a zakladatelé některých velkých židovských finančních institucí pokládali sionismus za zcela odporný. Pochybovači však brzo pochopili, že si své výhrady musí nechat pro sebe. Jejich opozice se omezila na příležitostný, zřídka veřejně vyjádřený nesouhlas s židovským nacionalismem. A přitom tito lidé přispívali do fondů nebo využívali svého ohromného vlivu ve prospěch Izraele. Proto nebylo náhodné, že největší částky na charitativní i politické účely pocházely vždy od bohatých Židů, kteří při volbách podporovali kandidáty obou politických stran, aby si zajistili pochopení pro zájmy Izraele.

Bohatství Židů a jejich bystrost jim zabezpečují nesmírnou moc v oblasti financí a bankovních investic a hrají důležitou roli při ovlivňování politiky USA vůči Blízkému východu. Finanční domy na Wall Streetu jsou ovládnuty Židy, anebo se obávají Židů, kteří jsou jejich největšími zákazníky. Největší investiční bankovní domy – Goldman; Kuhn, Loeb a spol.; Lazard Freres; Lehman Brothers; Salomon Brothers a Loeb Rhoades a spol. - hrají velkou roli v národním hospodářství moderní Ameriky. Kniha Who's Who v americkém průmyslovém a obchodním životě, uvádí seznam korporací, v jejichž správních radách mají zastoupení židovští bankéři. Na žádném seznamu zděděného majetku nechybí starší rodiny - Warburgové, Kahnové, Guggenheimerové, Seligmanové, Gimbelové a Straussové, ani nové úspěšné sanfranciské rodiny jako Fleischakerové, Haasové, Lilienthalové, Sutrové a Schwabakerové. Loeb Rhoades provádí transakce pro zhruba šedesát firem po celé zemi.⁽¹³⁷⁾

Proto mohla tato investiční banka v roce 1974 poskytnout podstatnou pomoc sionistické věci. Kongres schválil strop - 730 miliónů dolarů na vojenské dodávky na úvěr, což pro Izrael znamenalo, aby si vypůjčil 300 miliónů dolarů k částečné úhradě svých vojenských nákupů. Několik obchodních bank, které měly zájem na dobrých vztazích s Araby, se této nejisté transakci vyhnulo. Pak americká vláda učinila precedens a poprvé garantovala půjčku, kterou zajistil Loeb Rhoades, a tak umožnila Izraeli nákup zbraní a vojenských zařízení v USA. List New York Times toto gesto uvítal velkým článkem na první straně.⁽¹³⁸⁾

Nikdo proti tomu neprotestoval. Izraelský zástupce v OSN ocenil investici do izraelského zbrojního průmyslu jako „významný příspěvek k nejlepšímu tradicím americké spravedlnosti“.

Sionistické konexe všestranně pronikají vlivnými finančními, obchodními, společenskými, kulturními a uměleckými kruhy velkých měst. Ve většině případů není možnost na lidi z těchto kruhů rozumně a přesvědčivě působit.

Nathan Cumings - muž, který vybudoval firmu Consolidated Foods Corporation and Sara Lec téměř jako celonárodní instituci, je mnoha způsoby významně spojen s více než stem dalších společností. Na jaře 1977 pozval při příležitosti svých osmdesátých narozenin 700 lidí do velkého sálu hotelu Waldorf Astoria. Večer se zúčastnili známí mezinárodní sionisté a podporovatelé Izraele, jako britský průmyslník Sir Charles Clore, Kanadčan Edgar M. Bronfman ze Seagramu a baron Edmund de Rothschild z Paříže. Mezi dalšími hosty byli Charles G. Bluhdorn od firmy Gulf and Western, Leonard Golderson z ABC, senátor Jacobs Javits, newyorský starosta Abraham Beame, izraelský velvyslanec Simcha Dinitz atd.

Při této společenské „události“, která stála 200 000 dolarů, vylezl komik Bob Hope za aplausu honorace reprezentující takové společnosti, jako jsou U.S. Steel, Coastal States Gas, Hcinz's, Dillon Reed, Norton Simun, Bianca Commerciale Italiana atd., z 3,5 metru vysokého dortu. Žádný z představitelů těchto společností by se neodvážil říci ani slovo proti Izraeli nebo sionismu, protože všichni instinktivně mysleli na Nata Cumingse. I když jeho názory na sionismus nemusely být každému známy, všichni věděli, že velkoryse podporuje Izrael.

Existují desetitisíce lidí, se kterými je Cumings nějakým způsobem spojen. Když jeden jeho židovský zákazník zrušil konto (s pouhými 250 000 dolary) v Chase Manhattan Bank na protest proti tomu, že se její představitel David Rockefeller údajně připojil k dalším podnikatelům, kteří žádali prezidenta Nixona, aby stanovil novou politiku vůči Blízkému východu, byl prezident banky nucen učinit veřejné prohlášení, že USA „musí udělat vše, co je v jejich silách, k zajištění bezpečnosti a suverenity Izraele“.

Kontrola Americké filmové asociace, jejíž příjem činil v roce 1974 1,9 miliard dolarů, je převážně v židovských rukou. Ale vliv Charlese Bluhdorna přesahuje daleko filmový průmysl. K filmové společnosti Paramount Pictures přistupuje firma Simon and Schuster and Pocket Books, jejíž konglomerát v hodnotě 3,39 miliard dolarů „má prsty“ ve výrobě automobilů a spotřebních výrobků, cukru a doutníků (Dutch Masters and El Producto), zinku a ostatních kovů (Kayser-Roth), papíru („Paper Maid“), stavebního materiálu a automobilových náhradních dílů, právě tak, jako v poskytování různých finančních služeb (skupinové úrazové a jiné pojištění).

Eli M. Black, potomek deseti generací rabinů, byl předsedou správní rady firmy United Brands, jedné z největších potravinářských společností, ředitelem PEC Israel Economic Company a byl velmi aktivní v mnoha jiných izraelských organizacích. Skokem ze 44. poschodí spáchal sebevraždu a dostal se tak 1. února 1975 na přední stránky novin.

Obchodní konexe tohoto padesátiletého sebevraha zahrnovaly American Securities Corporation, John Morrell and Company (čtvrtá největší balírna a konzervárna masa v USA), United Fruit, Foester-Grant a American Hoechst Corporation. Blackova říše zasahovala do několika zemí Latinské Ameriky a zahrnovala také petrochemický průmysl. Patřila mu i mezinárodní síť restaurací, která je na druhém místě za firmou McDonalds v obchodě s rychlým občerstvením a další podniky. Na těchto všude přítomných kontaktech mnoha Eli Blacků roste Stát Izrael.

137/ New York Times, 10. července 1977.

138/ New York Times, 26. června 1974.

„Pravý muž na svém místě“ může v Pentagonu dělat divy, zvláště když má určitou podporu ministerstva zahraničních věcí. Ohromující druh politických pletich v americko-izraelských vztazích na nejvyšší úrovni byl odhalen 17. dubna 1974 článkem Saula Friedmana v časopise Philadelphia Inquirer. Článek se soustředil na dohodu mezi sionistickým vedením a ministerstvem obrany. Šlo o židovskou podporu velkému rozpočtu pro Pentagon, výměnou za sliby Izraeli ze strany americké vlády.

Dohoda o židovské podpoře pro rozpočet Pentagonu za podporu USA poskytnutou Izraeli v říjnové válce v roce 1973 byla, podle Friedmanova článku, komentována sionistickým prominentem Ira Silvermanem jako „Pentagonské ovlivňování židovských ovlivňovatelů“. Podle Silvermana nebylo na přístupu vojáků k židovským představitelům nic zvláštního: „My jsme pomohli vám, nyní pomůžete vy nám.“

Ani Pentagon se neubráníl sionistickému pronikání, jak dokazuje neobvyklá historie Josepha Churby. V dětství byl přítelem rabína Meira Kahana z Ligy na obranu Židů. Jejich profesionální spojení začalo v roce 1965, když založili Konzultační výzkumnou asociaci.⁽¹³⁹⁾

Jednou z jejich prvních akcí bylo založení Hnutí 4. července ve snaze mobilizovat univerzitní studenty k podpoře války ve Vietnamu a k tomuto účelu vydali zvláštní knihu. Churba byl tehdy instruktorem na vysoké škole v Adelphi.

Již v roce 1967 kolovaly zprávy, které Churba vždy popíral, že byl členem zpravodajského aparátu. V roce 1971 byl zaměstnán jako profesor blízkovýchodních studií na univerzitě Amerického válečného letectva na letecké základně Maxwell v Montgomery ve státě Alabama. Při jedné návštěvě na této základně se s Churbou setkal generálmajor George J. Keegan, náčelník rozvědky vojenského letectva. Superjestrábí názory generála se naprosto shodovaly s jednoznačně proizraelským, antisovětským postojem profesora, což mezi nimi okamžitě vytvořilo přátelské pouto.

V prosinci 1972 již Churba působil v citlivé funkci zvláštního poradce pro Blízký východ v Keeganově velitelství ve Washingtonu, kde se rychle a jednoznačně pokoušel získávat stoupence pro věc Izraele. I když jsou v Pentagonu desítky proizraelských „krtků“, bylo to právě letectvo, které ze spojení s Izraelem a z ozbrojených konfliktů v této oblasti získalo nejvíce. Letecká válečná technika je v neustálém vývoji a její zbraně mají tak jepičí život, že každá sebemenší zpravodajská informace má velkou cenu. Stejně jako Izraelci i americké válečné letectvo vždy vytvářelo ovzduší „prvního úderu“.

V interview pro New York Times 20. října 1976 obvinil Churba Pentagon, že není k Izraeli spravedlivý. Napadl názor představitel sboru náčelníků George Browna, že Izrael je pro USA „přítěž“ svou nezodpovědností. Churba tvrdil, že to ukazuje na rostoucí „změnu postoje vůči Izraeli na ministerstvu obrany“.

Churba rezignoval na svou funkci, když byl generál Keegan nucen vyslovit mu nedůvěru. Bývalý rabín neuspěl u zvláštní bezpečnostní prověrky za to, že veřejně mluvil o bezpečnostních záležitostech, přestože byl předem náležitě varován. Krátce na to uveřejnily New York Times dlouhý Churbův dopis, ve kterém vysvětloval, jak velký strategický význam má pro Spojené státy Izrael. 24. března 1977 se Churba objevil na obrazovce spolu se zapřísáhlým sionistou Josephem Siscem, bývalým náměstkem ministra zahraničních věcí a rektorem Americké univerzity ve Washingtonu, a v televizním pořadu kritizoval prezidenta Cartera za předložení určitých návrhů k řešení otázky Blízkého východu výhodných pro Araby. Prohlásil, že Palestinci by neměli být zahrnuti do jednání. U stolu prý nejsou důležité.

Židovské konexe v politické oblasti měly vždy závažné důsledky. Začneme vládou Franklina Delano Roosevelta. Skupiny, které rozhodovaly o důležitých věcech v americké vládě, byly plné Židů. Mezi hlasateli politiky New Deal najdeme dlouhý seznam jejich jmen, od Henry Morgenthaua ml., Herberta Lehmana, Davida Nilese a Samuela Rosenberga až k Morrisi Ernstovi a Robertu Nathanovi. Bernard Baruch byl poradcem pěti prezidentů. David E. Lilienthal a Lewis H. Strauss byli předsedy Komise pro atomovou energii.⁽¹⁴⁰⁾

Za krátké vlády Johna F. Kennedyho byl Arthur Goldberg ministrem práce a senátor Abraham Ribicoff ministrem zdravotnictví, školství a sociálních věcí. Přítomnost Abe Fortase u Nejvyššího soudu až do jeho rezignace byla pokračováním tradice židovských soudců Felixe Frankfurtera, Benjaminu Cardozy a Louise Brandeise.

Prezident Nixon využil Henryho Kissingera, Herberta Steina, Leonarda Garmenta, Murraye Chotinera a další Židy v klíčových funkcích. Prezident Gerald Ford si ponechal Garmenta a do dalších významných funkcí v Bílém domě dosadil Milтона Friedmana, L. Williama Seidmana a Alana Greenspana a mnoho dalších.⁽¹⁴¹⁾

Když prezident 10. dubna 1975 přednášel svoji zprávu o stavu Unie na společném zasedání Kongresu, prozradila televizní kamera snímající členy vlády mnohé. Byli tam státní tajemník Kissinger, ministr obrany James Schlesinger (rozený Žid a nyní příslušník episkopální církve), generální prokurátor Edward Lewi a tehdejší ministr zdravotnictví, školství a sociální péče Caspar Weinberger. A k této pozoruhodné sestavě exponentů židovského vlivu bylo možno zařadit i viceprezidenta Nelsona Rockefellera, jehož hluboké sympatie k sionismu pravděpodobně nemohou být nikdy žádným Židem ani nikým jiným překonány.

139/ New York Times, 24. ledna 1971.

140/ Lilienthal nikdy nedovolil, aby jeho jméno bylo zneužito sionistickým hnutím. Admirál Strauss byl zapřísáhlým antisionistou.

141/ L. William Seidman měl židovské rodiče, je členem křesťanské církve v Grand Rapids, jejíž místní představitel reverend Duncan Littlefair je jedním z nejfanatičtějších křesťanských sionistů ve Spojených státech.

V kritickém roce 1977, kdy nová administrativa Jamese Cartera věnovala velkou pozornost Blízkému východu, zaměřila sionistická lobby ve Washingtonu svou pozornost na 95. Kongres se sionismu nakloněnou demokratickou většinou na nového pána v Bílém domě a na Carterův kabinet, jehož složení předpovídalo vše dobré. Ministr financí W. Michael Blumenthal byl presbyterián, jehož rodiče byli Židé. Ministr obrany Harold Brown sice o sobě tvrdil, že je bez vyznání, ale měl židovský původ. Totéž platí i pro Jamese Schlesingera, za Nixona a Forda ministra obrany a za Cartera ministra energetiky, který přestoupil ze židovské víry na křesťanství. Všichni tři byli s ohledem na svůj původ mnohem povolnější sionistickým nátlakům, než kdyby byli bývali zůstali u víry svých předků. Byli vystaveni vydírání zvenci a pocitovali vnitřní pocit viny. Nejsnazší způsob, jak obhájit svůj útěk od židovské víry, bylo dokazovat, že stále „patří“ do rodiny tím, že poskytují plnou podporu Izraeli. Dva ze sedmi hlavních spolupracovníků prezidenta Cartera byli Židé - poradci Robert J. Lipshutz, bývalý předseda organizace B'nai B'rith v Atlantě, a Stuart Eizenstat. Dr. Mark Siegel, pomocník Hamiltona Jordana, hlavního politického poradce prezidenta Cartera, byl spojku na židovské skupiny (funkce, kterou v dřívějších vládách zastávali David Niles, Maxwell Rab, Myer Feldman a Leonard Garment) až do své rezignace kvůli politice v otázce Blízkého východu 9. března 1978.

Bývalý předseda národního výboru Demokratické strany Robert S. Strauss byl jmenován zvláštním prezidentovým americkým obchodním zástupcem a Arthur J. Goldberg, který sloužil již třem prezidentům, byl jmenován velvyslancem a vedoucím americké delegace na bělehradské konferenci v říjnu 1977. Goldberg, oddaný sionista, se pak stal předsedou Asociace pro Spojené národy. Tato skupina, dříve známá jako Americká asociace pro Spojené národy, hrála klíčovou roli již při ovlivnění americké veřejnosti ve prospěch plánu na rozdělení Palestiny v roce 1947 a od té doby sleduje stejnou proizraelskou linii. V roce 1975 byl tehdejší předseda Asociace James Leonard jedním ze čtyř diskutujících v panelové diskusi v televizním publicistickém programu „Mac Neil-Lehrer Report“, kteří kritizovali OSN za její rezoluci, ve které je sionismus označen za rasistickou ideologii.

V roce 1968 obdržela Asociace 400 000 dolarů od Fordovy nadace, aby mimo jiné provedla i zhodnocení krize na Blízkém východě. Tento dar připomínal analogickou situaci v roce 1959, kdy se zahraniční výbor Senátu za 25 000 dolarů dohodl s Ústavem pro záležitosti Středozeří, aby vypracoval nestrannou studii o politice USA vůči Blízkému východu. Než se senátor William Fulbright dozvěděl o složení pracovníků Ústavu (většinou američtí a izraelští stoupenci Menachema Begina), bylo již příliš pozdě na zrušení dohody. Senátní výbor v důsledku toho nechal přirozeně jednostrannou zprávu za 25 000 dolarů v úvahu a pověřil úkolem své vlastní úředníky.

I jiné vlivné skupiny a bohaté nadace byly infiltrovány spojenci sionismu. Komise Carnegieovy nadace pro Blízký východ byla údajně nestrannou skupinou, v níž byli zastoupeni jak stoupenci Izraele, tak lidé naklonění Arabům. Tak to alespoň tvrdil Dr. Joseph E. Johnson, bývalý předseda nadace a „svolavatel“ komise. V komisi byli takoví oddaní sionisté, jako senátoři Jacob Javits a Edward Kennedy a prezident Brookingského institutu Kermit Gordon. Předpokládanou „rovnováhu“ měli představovat David Rockefeller z Chase Manhattan Bank a bývalý vydavatel časopisu Time James Linen, kteří sice měli nějaké obchodní zájmy v arabském světě, ale mnohem větší v Izraeli a nikdy se neodvážili odporovat sionistům. Ředitelem komise byl další sionista Larry L. Fabian.

VII. ČÍ JE KONGRES ?

Příčina pozoruhodného politického úspěchu, kterého sionistické spojení dosáhlo, spočívá v americkém politickém systému. Americký systém zastupitelských orgánů je hluboce ovlivňován v důsledku tlaku menšinových nátlakových skupin. Jejich síla vzrůstá s blížícími se prezidentskými volbami, kdy doslova znemožňují utvářet zahraniční politiku v skutečně americkém národním zájmu. Volební systém velice posílil pozice různých lobby, jež byly založeny etnickými, náboženskými a jinými menšinovými nátlakovými skupinami, zvláště však židovské, sionistické lobby.

Základem síly židovského spojení je i to, že 76 procent amerického židovstva je koncentrováno v šestnácti městech šesti států - New York, Kalifornie, Pennsylvanie, Illinois, Ohio a Florida - se 181 volebními hlasy. Pro zvolení příštího prezidenta je nutných pouze 270 volebních hlasů. Hlava státu je vybírána většinou hlasů volebního sboru, nikoli lidovým hlasováním.*/ Podle tohoto systému jdou všechny hlasy z jednoho státu ve prospěch kandidáta, který získal většinu voličů, což dává dobře organizované lobby do rukou mocnou zbraň. Například v prezidentských volbách v roce 1884 získal ve státě New York demokratický kandidát Grover Cleveland 563 015 hlasů, zatímco jeho republikánský rival James G. Blaine obdržel 562 011 hlasů. S pouhou většinou 1004 hlasů dostal Cleveland všechny volební hlasy New Yorku, což mu pomohlo ke zvolení. To vysvětluje strach politiků před „židovským hlasem“ a před těmi, kteří vykřikují, že mohou předat „pohyblivý hlas“ do státu, kde je největší konkurence.

*/ Každý stát má počet hlasů odpovídající počtu reprezentantů ve Sněmovně Kongresu

Izraelský vliv v Bílém domě, Kongresu a dalších volených institucích spočívá hlavně ve schopnosti a možnosti provádět „kuplířství“ s volebními hlasy Židů, naplňovat „volební zavazadla“ obou stran dočasnými příspěvky v národním a místním měřítku a využívat tak výhod anachronického systému, kterým jsou voleni američtí prezidenti.

Žádná z mnoha mocných politických lobby ve Washingtonu není lépe chráněna, než s obrovskou pečlivostí organizovaní židovští voliči. Žid, i kdyby se nějak vzpěchoval proti sionistické ideologii nebo židovskému nacionalismu, je obvykle příliš zbabělý, než aby se ptal, čemu slouží jeho hlas. Šťastná aliance mezi na lopatkách položenými americkými politiky a sionisty, kteří kontrolují Kongres v jeho téměř stoprocentně proizraelských stanoviscích, se datuje od první světové války.

Pod největší kontrolou sionistické lobby jsou pochopitelně místa, kde žije velké procento Židů. Není snad lepšího příkladu než město a stát New York. Z přibližného počtu 6,3 miliónů Židů, kteří žijí v USA, jich 2 milióny žije ve Velkém New Yorku. Podle sdělení jednoho newyorského kongresmana reportérovi The New Yorker, „podpora vojenské pomoci Izraeli byla v jeho okrsku stejná jako podpora přehradám a kultivacím pro kongresmany na Západě“. A vůbec nepřekvapuje, že převážná většina politiků v New Yorku, bez rozdílu zda jsou křesťané či Židé, hovoří jako velvyslanci Izraele.

V roce 1968 blok kongresmanů, převážně newyorských, vedený Seymourem Halpernem vyvolal ve Sněmovně reprezentantů odpor proti navázání normálních diplomatických styků USA se Sjednocenou arabskou republikou. Smyslem rezoluce Kongresu, pro kterou zástupci ze čtyři Queens získali podporu 24 kongresmanů, byl požadavek, aby Gamál Abdan Násir nejprve „zahájil rozumné rozhovory s vládou Izraele“ a potom je možné znovu normalizovat vztahy mezi Washingtonem a Káhirou.

Záplava kritických projevů v souvislosti s odsouzením izraelského útoku na Jordánsko v OSN v roce 1968 vedla Halperna k tomu, aby ve Sněmovně reprezentantů ještě více projevoval své protiarabské nálady s cílem získat židovské hlasy. Kongresman Halpern se pokoušel získat pozornost svých voličů v Queens tím, že doslova Jordáncům „sedřel kůži s těla“ a vložil smysl rezoluce Kongresu tak, že údajně požadovala zabránit Sjednocené arabské republice stát se členem Rady bezpečnosti, nebo zastavit pomoc arabským státům, které „diskriminují americké občany“.

Když došel katolík Robert Kennedy k rozhodnutí zastupovat stát New York v Senátě, musel projevoval mnohem proizraelskéjší stanoviska než ve svém domovském státě Massachusetts. V roce 1968 kampaň „Podporujte především Izrael“ dostoupila svého vrcholu. V zuřivě touze po hlasech se Robert Kennedy stal Židem více než leckterý rabín.

Tento irský katolík se objevoval v synagógách s modlitebním šálem a s jarmulkou na hlavě. Požadoval zastavení pomoci jakékoli arabské zemi a zároveň doporučoval prodej padesáti letadel typu Phantom Izraeli náhradou za letouny ztracené ve válce v roce 1967. Protože Izrael bombardoval a napalmem spaloval palestinské uprchlické tábory a zmocňoval se stále dalšího arabského území, mladý palestinský uprchlík Sirhán Bishava. Sirhán, když spatřil senátora v televizi, utekl v slzách z místnosti a rukama si zakrýval uši. Do svého deníku si napsal poznámku: „RFK musí zemřít“.

Zavraždění Kennedyho bohužel neodradilo ostatní politiky od podpory Izraele. Nikdo nebyl ani trochu překvapen, když Nelson Rockefeller ve své cestě za znovuzvolení gubernérem státu New York použil na jaře 1970 celostránkový materiál o blízkovýhodní politice s podpisem nového „Amerického výboru pro trvalý mír“. Jeho představa o vytvoření stability v této oblasti znamenala „posílení kapacity Izraele, aby mohl čelit sovětsko-arabské strategii postupného vyčerpávání“. V článku se slovo Palestinec neobjevilo ani jedenkrát. Rockefeller soupeřil o židovské hlasy s demokratickým kandidátem Arthurem Goldbergem. Lidé ze státu New York tedy měli malou možnost volby.

Když se kongresmani začnou zabývat svým oblíbeným sportem - „lovením židovských hlasů“, můžete si být jisti, aniž by ste se podívali do kalendáře, že v tom roce budou volby. Přestože vedoucí ekonomové, včetně Arthura Bumse, požadovali snížení vládních výdajů jako prostředku na zastavení inflace a rostoucí nezaměstnanosti, zvýšil zahraniční výbor v létě 1974 ekonomickou dotaci ve formě pomoci Izraeli z 50 miliónů na 250 miliónů dolarů. Zástupce státu Florida v Kongresu Dante Fascell ospravedlňoval zvýšení poukazem na sovětské dodávky Egyptu a Sýrii, stále stoupající dluhy Izraele a klesající zásoby cizích valut.

Odras arabsko-izraelského konfliktu na místní politické scéně byl často překrouceně až směšně zneužíván. Senátor Jacob Javits, který často vystupoval jako „izraelský delegát“ ve Spojených státech, byl napaden svým soupeřem na úřad senátora za New York v roce 1974 Ramseyem Clarkem. Ten překvapil své potenciální voliče obrovskou neznalostí příčin energetické krize a dalších faktů o konfliktu na Blízkém východě. Ve svém půlstránkovém článku v New York Sunday Times se snažil soupeřit se šovinistickými hesly ostatních politiků a pokoušel se překonat je v získání židovských hlasů. Použil přitom každého klišé a nekonečných řečnických obrátů včetně snižování palestinského problému na „spíše symptom než příčinu nepokojů v oblasti“.

V průběhu gubernérské kampaně v témže roce přinesly New York Times titulek: „Wilson: Jsem plně pro Izrael“. Článek přinesl i snímek gubernéra New Yorku, katolíka Malcolma Wilsona, s jarmulkou na hlavě při večeři v hotelu Waldorf Astoria, kterou pořádala ortodoxní nemocnice Šarez Zedek v Jeruzalémě. Wilson v průběhu večere řekl: „Já, jako ostatní Američané, se raduji z izraelských vítězství nad nepřáteli.“ To bylo v době, kdy Henry Kissinger podnikal svoji cestu po Blízkém východě, která měla přesvědčit Araby, že USA nastoupily nový kurs, kurs míru. A co je ještě důležitější, snažil se o snížení cen ropy, které by upevnilo ekonomické postavení západního světa.

Wilsonovu rivalovi, Hugh Careymu, se podařilo přetrumfnout dosavadního gubernéra v jeho podpoře Izraele a ve volbách hladce zvítězil. V červnu téhož roku izraelský premiér Jicchak Rabin, který byl v USA na rozhovorech s Kissingerem, přijel do New Yorku, aby hovořil se dvěma ze svých „nejlepších vyslanců“ v Americe - gubernérem státu New York a starostou města New York. Bylo to něco jako „já vytvořím politický obraz a vy naplníte můj kufr“. Carey, s nímž vysílali rozhovor v televizi po jednání s Rabinem, informoval shromážděné reportéry: „... a řekl jsem Rabinovi, aby nevěnoval pozornost tomu, co ukážou volby... lidé ve státě se neskrývají svou podporou Izraeli a budou tuto pomoc poskytovat.“

V tomto případě by1 tedy zvolen Američan, který říká hlavě cizí vlády, že je to právě zájem tohoto cizího státu, který převládá nad vyjádřenou vůlí většiny Američanů. Kdyby byl dán takový „otevřený šek“ jakékoli jiné zemi, byl by Carey příští ráno obžalován z velezrady.

Během primárních voleb Demokratické strany před volbou starosty New Yorku, o rok dříve, v roce 1974, hovořili čtyři kandidáti, jak je zvykem, také na zahraničně politické téma. Vítěz Abraham Beame nazval navrhovaný prodej amerických tryskových letadel Phantom Saúdské Arábii „nebezpečným činem“, který by mohl „vystupňovat arabskou

rétoriku v opravdovou válku“. Ostatní (Michael Blumenthal, Hernnan Badillo a Mario Biaggi) soutěžili s vítězným Beameem v různých oslavných tirádách na Izrael, ani jeden z nich však nepoužil tohoto argumentu.

Když se Beame stal starostou, bylo jedním z jeho prvních činů uspořádání banketu v oficiální starostově rezidenci ve prospěch sbírky na Izrael. Když byl potom kontaktován arabskou skupinou, která mu připomněla, že arabští Američané rovněž platí v tomto městě daně, omluvil se za to, že zneužil oficiální rezidenci, aby shromáždil peníze ve prospěch cizí vlády a slíbil, že už to nikdy neudělá. Také John Lindsay si během svého starostování počínal spíše jako starosta Tel Avivu, než starosta největšího města v USA.

V roce 1966, když přijel do Washingtonu na pozvání prezidenta Lyndona Johnsona k důležitým rozhovorům král Fajsal ze Saudské Arábie, zneuctil starosta Lindsay Bílý dům stejným způsobem jako jeho předchůdce, starosta Robert F. Wagner ml., při příležitosti dřívější návštěvy krále Saúda. Dal totiž najevo, že saúdkoarabský monarcha není ve městě vítán. Velká recepce v Metropolitním muzeu umění byla starostou Lindsayem zrušena poté, co již byly rozeslány pozvánky. Král Fajsal totiž prohlásil na shromáždění novinářů ve Washingtonu, že Židé v Americe, kteří následují sionistické vedení a pomáhají Izraeli, jsou nepřáteli jeho země. Několik týdnů předtím prováděla sionistická skupina na Lindsaye nátlak, aby se veřejně obrátil k saúdkému králi zády. Starosta proto využil prohlášení, které učinil arabský monarcha ve Washingtonu a recepci zrušil.

Něco podobného se opakovalo, když Spojené státy navštívil v únoru 1970 tehdejší francouzský prezident Pompidou a to právě když měl velké rozepře s Izraelci o letadlech a ponorkách, které francouzská vláda odmítla dodat. Chování Johna Lindsaye vyvolalo velmi závažné: otázky. Jeho bojkot první návštěvy prezidenta Pompidoua v USA vyvolal podezření, že Lindsayovy ambice jsou větší než ty, které jsou určeny hranicemi řeky Hudson. Jenom to ho zřejmě vedlo k takovému jednání vůči hostu prezidenta USA, který zde byl na důležité státní návštěvě. Když se prezidentského úřadu ujal Richard Nixon, zlepšily se i vztahy USA a Francie. Starosta města New York dělal co mohl, aby tyto nové vztahy zničil.

Mezi urážkami Fajsala a Pompidoua přijal ovšem Lindsay láskyplně izraelskou ministerskou předsedkyni Goldu Meirovou. Na její pobavení se spotřebovalo ještě více peněz poplatníků, než kdykoli předtím na honosné recepci, které organizovali bývalí oficiální „vítači“ významných osob Grover Whelan nebo Robert Patterson.

Když se Lindsay snažil v roce 1971 proniknout do prezidentské arény, situace ve městě New York se ještě zhoršila. Na náklady města a za doprovodu městských zaměstnanců, cestoval Lindsay mezi newyorskou radnicí, Floridou a ostatními státy a apeloval na voliče heslem „Izrael především“, a to vedle dalších aspirantů na Bílý dům - Huberta Humphreyho z Minnesoty, Henry Jacksona z Washingtonu, Edmunda Muskieho z Maine, Gala McGeeho ze Severní Dakoty a Harolda Hughese z Iowy. Výsledkem bylo poznání, jak hluboko může klesnout kandidát na tak vysokou státní funkci v honbě za hlasy. V honbě za židovskými hlasy neopominul Lindsay nikdy podpořit nějakým způsobem izraelskou propagandu, i když přispívala k stupňování většího nebezpečí na Blízkém východě. Jeho verbální intervence ve prospěch sovětského židovstva byla další ukázkou bezmezné touhy po hlasech.

Toto hrubé vměšování do života Židů žijících v jiných zemích poznamenané výchovnou kampaní, která měla podpořit emigraci do Izraele, jakož i utvrdit loajalitu vůči Izraeli prostřednictvím rovnice politického sionismu s duchovním judaismem, bylo velice nebezpečné.

Starosta New Yorku ve spolupráci s Metropolitním muzeem umění uspořádali výstavu dříve dosud nevystavovaných exponátů - archeologických pokladů z Jeruzaléma. Byl to ústřední bod oslav 25. výročí izraelské nezávislosti. Muzeu a starostovi zřejmě velice málo vadilo, že vystavované předměty byly ukradeny v šestidenní válce z Jordánska a nebyly legálně majetkem Izraelců. Myšlenka vznikla v době, kdy byl Lindsay hostem jeruzalémského starosty Teddy Kolleka.

Bez ohledu na energetickou krizi se Izraeli dařilo udržovat svůj status 51. státu Unie, alespoň pokud šlo o Kongres. V roce 1974, kdy prezident zabrzdil návrhy týkající se zdraví a výchovy amerického lidu a vetoval legislativní návrh, který by zvýšil příjmy veteránů, sešli se proizraelští jestřábi na schůzi zahraničního výboru Senátu a zvýšili pomoc Izraeli v příštím fiskálním roce o 389 miliónů dolarů více, než žádala vláda. Předseda výboru senátor William Fulbright a další klíčoví členové a štáb nebyli nikdy informováni o schůzce, kterou vedl senátor Humphrey, jehož spolupracovníky byli známí sionisté jako Jacob Javits, Clifford Case a Gale McGee.

Říká se, že politika dělá podivné sousedy, avšak konflikt na Blízkém východě dělá ještě podivnější. Senátoři, kteří se v jednotlivých problémech nikdy nemohli shodnout, byli svorní, pokud se jednalo o Izrael. V televizním interview v dubnu 1975 na stanici CBS se senátor za Jižní Dakotu George McGovern a senátor Frank Church z Idaha hádali s newyorským senátorem Jamesem Buckleyem o otázku Vietnamu a o politiku USA v jihovýchodní Asii. Všechno však šlo jako po másle, když senátoři diskutovali o přednostech Izraele, který musí čelit arabskému světu. Všichni se dohodli na tom, že „náš (tj. americký - pozn. red.) jediný spojenec nesmí být opuštěn“. V době naftového embarga se liberální senátoři, „mírové holubice“ v otázce politiky vůči Vietnamu a „pokrokoví“ akademici, včetně čtyř nositelů Nobelovy ceny za ekonomiku, spojili s konzervativními senátory v prohlášeních, ze kterých číselna nenávisť vůči Arabům.

Jednou z proizraelských „hvězd“ je člověk, který by mohl být zproštěn služby v sionistické „první linii“. Pochází ze státu, který leží tak daleko od Izraele a od Blízkého východu, jak je jen možné, a který má navíc zcela zanedbatelnou židovskou populaci. Těžko lze říci, že „potřebuje“ Izrael jako námět svých projevů. Avšak Izrael nemá většího přítele v USA než je senátor Henry „Scoop“ Jackson, demokrat ze státu Washington.

V hotelu Century Plaza v Los Angeles a za účasti 1100 lidí zahájil Jackson v roce 1976 svoji prezidentskou kampaň. Zúčastnili se mnozí prominentní kalifornští židovští filantropové a politici „andělé“. Někteří zaplatili 250 dolarů za „privilegium zúčastnit se“, jiní zaplatili ještě mnohem víc.

Největším příspěvkem washingtonských senátorů Izraeli bylo navrzení tzv. „odstavce 501“ obranného zákona, podle kterého prezident dostal neomezenou pravomoc zaručit neomezený úvěr Izraeli na nákup zbraní.

V roce 1970 použil tohoto zmocnění Richard Nixon a dal tak Izraeli 500 miliónů dolarů. Když prezident požadoval pro rozpočet v příštím roce částku 582 miliónů dolarů vojenské pomoci pro patnáct zemí, včetně Izraele, kritizoval Jackson Nixonův požadavek jako „celkově neadekvátní, pokud jde o výši i podmínky“. Izrael by totiž dostal „pouze“ 300 miliónů dolarů a tak mnozí jeho přátelé, vedení Jacksonem, vyrukovali se svými zbraněmi. Rozpoutala se velká kampaň, která měla působit na zahraniční výbor Senátu, senátora Williama Fulbrighta a na prezidenta, aby použil své pravomoci podle Jacksonova „odstavce 501“ a dal Izraeli mnohem více. Tento tlak byl úspěšný.

Když se „Scoop“ ucházel o úřad prezidenta Spojených států, jeho předchozí četné služby Izraeli mu vysloužily podporu amerických sionistů. Seznam jeho přispěvatelů před prezidentskými volbami se přímo hemžil židovskými jmény z New Yorku, Miami a Kalifornie.

Podle nového federálního zákona musí kandidát na prezidenta získat 5 000 dolarů rozložených po částkách 250 dolarů z dvaceti různých států. To byla celkem velmi jednoduchá záležitost pro Jacksona, který prostřednictvím svých podporovatelů mohl sehnat částku mnohem vyšší v jakémkoli státě do 15 minut. Jackson velmi úzce spolupracoval s Georgem Meanyem, známým odpůrcem uvolnění mezinárodního napětí. „Scoop“ spolupracoval jak s představiteli odborů, kteří byli ve velmi důvěrných stycích se sionistickým hnutím, tak i (což bylo zvláště důležité) se sionistickou lobby, která doslova určovala politický systém Spojených států v minulých třiceti letech.

Schopnosti Americko-izraelského výboru pro veřejné záležitosti (AIPAC - American Israel Public Affairs Committee), sionistické lobby založené ve Washingtonu za předsednictví I. L. Kenena, jsou známé. Celá americká židovská společnost je v AIPAC zastoupena prostřednictvím mocného vrcholného orgánu - Konference prezidentů největších židovských organizací. Kenenův týdeník Near East Report, který má 30 000 předplatitelů, přichází na stůl každého kongresmana (také na každé arabské velvyslanectví), ať již zdarma či jako k předplatiteli, a Kenen udržuje kontakty s každým důležitým členem Kongresu. Když se v Kongresu rozebírá důležitý problém, pokouší se Kenen aktivizovat nejméně 1000 židovských vůdců roztroušených po celé zemi, kteří pak aktivizují svou vlastní síť přátel, dopisovatelů a všechny důležité přispěvatele v kampani. To nemůže nikdo popřít.

Zatímco ostatní nátlakové skupiny musí v jiných záležitostech, aby získaly nezbytné hlasy, vysvětlovat obsah a přednosti svých návrhů, předává izraelská lobby informace svým spojencům v Kongresu a sčítá jisté hlasy.

V roce 1969 u příležitosti oslav 21 let trvání Státu Izrael, propůjčila skupina 59 senátorů a 238 reprezentantů svá jména pro oznámení, které se objevilo 11. května v Sunday New Times.⁽¹⁴²⁾

Tato pozdravná deklarace, jedno z největších proizraelských a protiarabských prohlášení, napadla veřejně rezoluci OSN kritizující Izrael, a vůbec se nezmiňovala o humanitárních potřebách, ani o politických právech palestinských Arabů. Tento kategorický a cynický projev neobsahoval ani slovo o tom, že boje na Blízkém východě jsou záležitostí dvou stran a že Arabové, právě jako Izraelci, mají svoje důvody.

I pro úplné cyniky bylo šokující, že 297 zákonodárců propůjčilo svá jména na podporu dokumentu, který byl napsán v zájmu cizí země a předložen veřejnosti. Částečné vysvětlení tohoto jevu je možné spatřovat ve zvýšené aktivitě a stále rostoucí síle lobby na straně jedné a strachem zákonodárců na straně druhé. Sionisté nyní rozšířili svůj vliv za hranice velkého volebního kolegia do samého srdce země.

Když válka v roce 1973 dosahovala vrcholu, Kenen během 36 hodin prostřednictvím AIPAC zařídil, aby vláda schválila dodávku „letadel Phantom a ostatního vybavení v množství, které Izrael požaduje k odrazení agresora“ v hodnotě 2,2 miliardy dolarů. Tuto rezoluci podpořilo 67 senátorů. Mezi nimi byli i Hubert Humphrey, Henry Jackson, Abraham Ribicoff a Jacob Javits. Akci dále podpořilo 237 poslanců. Byla rozpoutána mohutná kampaň, aby návrh prošel. Současně byly paralyzovány pokusy snížit zmíněnou částku o 500 miliónů dolarů. Kenen zaslal 95 členům Sněmovny reprezentantů, zvláště členům jejího zahraničního výboru, telegramy a podařilo se mu zmíněný návrh opravy v zárodku zlikvidovat. Tak přišla izraelská záležitost. Včetně částky 400 miliónů dolarů, která byla již schválena předtím, celkově na 2,6 miliardy dolarů.

I vlivný předseda zahraničního výboru Sněmovny reprezentantů se musel sklonit před nátlakem sionistů. Názory demokratického zástupce z Wisconsinu Clernenta J. Zablockeho, že je nutné snížit vojenský export na Blízký východ, včetně Izraele, se ve Sněmovně setkaly s odporem členů bloku „Izrael především“. Přímá konfrontace mezi ním a newyorským demokratickým kongresmanem Benjaminem Rosenthalem dostoupila vrcholu, když Zablocki přišel s protinávrhem k Rosenthalově rezoluci, žádající veto na navrhovaný prodej vojenského zařízení Saúdské Arábii za 1,5 miliardy dolarů. Zablocki navrhl, aby byl vetován prodej 25 letadel F-15 Izraeli v hodnotě 600 miliónů dolarů a několikrát protestoval proti tomu, aby Izraeli příslušela správa „úvěrových prodejů“. V roce 1976 hlasoval proti přijetí rozpočtu na zahraniční pomoci, z něhož podstatnou částku měl dostat právě Izrael. Rosenthal za pomoci ostatních členů klubu „Izrael především“ zablokoval Zablockému cestu k předsednictví v zahraničním výboru 95. Kongresu. Po hořkých scénách došlo k dohodě. Od té doby Zablocki nikdy neoponoval ambicím Izraele v Kapitolu. V březnu 1977 pronesl dokonce řeč na schůzi Americké sionistické organizace, kde vysvětlil, že jeho nechuť ke schvalování velkých částek zahraničních pomoci nijak nepodlomila jeho odhodlání podporovat svobodu, nezávislost a bezpečnost Izraele.⁽¹⁴³⁾

142/ Šlo o představitele z obou největších politických stran a takové funkcionáře, jako je Case z New Jersey, Church z Idaho, Jackson z Washingtonu, Javits z New Yorku, Mondale z Minnesoty, Ribicoff z Connecticutu a Scott z Pennsylvanie.

143/ Near East Report, 23. března 1977.

Televizní stanice CBS vysílala 7. října 1973 pořad, ve kterém se předseda zahraničního výboru Senátu Fulbright v programu „Tváří k národu“ vyjádřil, že Izraelci kontrolují politiku v Kongresu a v Senátu. Okolo 80 procent členů Senátu Spojených států ve všem plně podporuje Izrael. Senátor učinil tuto poznámku při odpovědi na otázku, jaká by byla nejlepší cesta k vyřešení arabsko-izraelské války, která vypukla před dvěma dny, a zda by nebylo ve všeobecném zájmu, kdyby USA a SSSR nepodporovaly ani jednu z válčících stran. Fulbright odpověděl: „Ano, ale samotná vláda Spojených států to není schopná udělat, protože Izraelci kontrolují i politiku Kongresu a Senátu a dokud nepoužijeme OSN a neuděláme to, kolektivně víme, že to samy USA neudělají. Citové a politické svazky jsou příliš silné. Byl jsem toho svědkem a mluvím z vlastní zkušenosti.“

Zuřivá reakce, která následovala po Fulbrightových výročích, pouze potvrdila pravdivost jeho prohlášení. Ostatně to potvrdila i skutečnost, že Kenen téměř okamžitě zařídil, aby 67 senátorů podepsalo rezoluci, žádající zaslání Phantomů Izraeli. Před jednáním zahraničního výboru Senátu o pomoci Izraeli v hodnotě 2,2 miliardy dolarů dokonce prohlásil rabín Philip Bernstein z Rochesteru, že osobní přítomnost Kenena není již zapotřebí, protože v Senátu je „všechno v suchu“. Kenen, který byl v té době v Kalifornii, vysvětlil svoji nepřítomnost při tak důležitém aktu takto: „Zřídka tam chodím. Izrael tam má takovou podporu, že tam ani nemusím.“

Kenen a další zástupci AIPAC přiznávali svoji převahu v Kongresu, ale trvali na tom, že příčina tkví pouze v tom, že senátoři i poslanci poznali, že je v zájmu Spojených států, aby byl Izrael silný. Obvinili Fulbrighta, že je neustále nepřátelský vůči Izraeli a jeho podporovatelům v této zemi. Sionisté byli odhodláni senátora Fulbrighta „dostat“ a „přelévali“ v květnu 1974 v demokratických primárkách peníze do Arkansasu jeho rivalovi, guvernérovi Dale Bumpersovi. Advokát z Little Rock Philip Kaplan vybuchl na Fulbrighta jménem arkansaských Židů: „Jsme šokovaní tím, že říká o Židech, že kontrolují Kongres.“ A dodal: „Fulbright je Neandrtálec.“

The Chicago Tribune přinesly dne 12. května 1974 tuto zprávu: „Fulbrightova stanoviska k Blízkému východu ho nijak nepřiblížila k americkým sionistům, kteří odmítli přispět i jediným niklákem k jeho kampani.“ Tribune připojily ještě informaci od blízkého Bumpersova spolupracovníka: „Mohl bych koupit z nabídek peněz od židovské obce centrální Arkansas... Židé, počínaje Goldou Meirovou, jsou z Fulbrighta zřejmě velice nešťastní.“ Nabídky pomoci přišli od lidí z New Yorku a Kalifornie, kteří získali v židovských obcích pro politické účely spoustu peněz. Senátor Fulbright byl v primárkách poražen a vrátil se do soukromého života.

To byla jedna z důležitých metod používaných americkými podporovateli „malého Izraele“, kteří vykonávají kontrolu nad prezidentem a zákonodárným sborem jedné z největších světových velmocí.

Kenen v roce 1975 vehementně popřel, že by on sám a Protipomlouvácná liga ve Washingtonu dostávali pravidelné denní informace z izraelského velvyslanectví. Tak úzké vztahy mezi washingtonskou lobby a Tel Avivem však skutečně existují. Kenen musel přiznat, že židovské peníze hrají velkou úlohu v získávání přátel v Kongresu. V prezidentských volbách v roce 1972 a 1976 darovali Židé demokratickým kandidátům více než polovinu z příspěvků - přes 10 000 dolarů. AIPAC, podporovaný různými přispěvateli, pracoval v roce 1974 s ročním rozpočtem 400 000 dolarů a reprezentoval největší židovské organizace v Kapitolu.

„Když Kongres stojí před nějakým rozhodnutím,“ uvádí Kenen, „zašleme (tj. AIPAC - pozn. red.) zprávu vedení americké židovské obce o vývoji událostí a oni zase udělají pro věc vše, co mohou.“ Výbor je dobře kádrově zajištěn. Má štáb o sedmnácti stálých zaměstnancích a schraňuje objemné svazky o záležitostech týkajících se Izraele, zvláště pak materiály k potírání arabské propagandy.

Když veterána Kenena nahradil v roce 1975 Morris Amitay, vyjádřil se tento mladý, dynamický vůdce důvěrně, že jeho nátlaková skupina bude stejně efektivní, jako byla v minulosti. „Navštěvovali jsme systematicky nováčky v Kongresu a naše vztahy s těmito začínajícími politiky jsou mnohem přátelštější než s Kongresem jako celkem.“⁽¹⁴⁴⁾

Nový „šéf“ brzy ukázal, jak úplně kontroluje situaci v Kapitolu. V době, kdy se prezident Gerald Ford viditelně odkláněl od své kongresové praxe vedení bloku „Izrael především“, zbytek jeho bývalých kolegů stále pokračoval v navyklých způsobech. Pod vedením této malé, ale vysoce účinné izraelské lobby, bylo postupně narušováno úsilí Bílého domu.

Prezident Ford odsouhlasil (jako ukázkou nové americké nestrannosti) prodej vylepšené rakety Hawk se systémem NAS v hodnotě 256 miliónů dolarů Jordánsku. Avšak lobby se okamžitě pustila do práce. Přísně důvěrná zpráva o navrhovaném prodeji spolu s přísně utajovanými dokumenty ministerstva obrany, zaslányi Bílým domem zahraničnímu výboru Senátu a zahraničnímu výboru Sněmovny reprezentantů, byla předána sionistickými pomocníky senátorem Cliffordem P. Casem a kongresmanem Jonathanem B. Binghamem Amitayovi. Lobby okamžitě mobilizovala své organizace v 197 největších a 200 menších městech v celé zemi, varující před nebezpečím hrozícím Izraeli v dvoustránkovém memorandu a v dopise, v kterých argumentovala tím, že rakety by mohly být použity jako ofenzivní zbraně proti Izraeli.

Židovské obce byly vyzvány, aby jednaly rychle a vyvíjely silný tlak. Memorandum bylo zasláno také všem členům Kongresu. Během 24 hodin od distribuce memoranda byli kongresmani zavaleni telefonáty, telegramy a leteckými zásilkami od voličů, kteří je žádali, aby se vyjádřili proti prodeji raket Hawk Jordánsku. Kongresman Edward J. Derwinski oznámil, že obdržel několik nátlakových telefonátů a že odpovídal:

„Vojenská bezpečnost Jordánska by mohla být aktivem a nikoliv závazkem.“ Kongresman dodal: „Byl jsem absolutně pevný, a tak se stáhli.“ Stěžoval si na všudypřítomnost izraelské lobby a na její stálý tlak. „Jako by říkali: Jestli s námi nesouhlasíš, pak všechno, co jsi pro nás udělal předtím, se nepočítá,“ konstatoval Derwinski.

K tomuto tvrzení kongresmana z Illinois se okamžitě vyjádřil Amitay: „Když chcete něčeho dosáhnout, je lépe věc přehnat, než ji nedocenit, myslím si, že jsme efektivní, protože naše věc je dobrá... Jsme jako lobby efektivní, protože máme množství lidí, na které se můžeme okamžitě obrátit.“ Závěrem pak prohlásil: „Nikdy jsme žádnou velkou věc neztratili.“

A tak tedy sionisté neprohráli ani otázku raket Hawk. Kongres nabídl vládě v Ammánu něco méně než polovinu žádaného raketového systému a na jeho použití uvalil restriktce. Zákodárci přes hrozby, že by se Husajn mohl obrátit jinam, celou záležitost odložili. Jeden nejmenovaný demokratický senátor k tomuto případu prohlásil, že lobby je nesmírně silná a kontroluje hlasy a celou příspěvkovou kampaň. „Proto si ani nepřeji, abych byl jmenován, nebo budu mrtvý,“ prohlásil, „Je to nejsilnější lobby. Nezabývá se jinými záležitostmi než tím, že chce přizpůsobovat myšlení Kongresu Izraeli. Nepřeje si žádné nezávislé soudy a stanoviska.“⁽¹⁴⁵⁾

Styk Amitaye se členy klíčových kongresových výborů a s pomocníky zákonodárců je velice úzký. Michael Kraft z úřadovny senátora Caseho podporoval neustále „izraelskou věc“ a byl v denním kontaktu s Amitayem. Člen zahraničního výboru Stephen Bryen je v úzkém kontaktu s AIPAC, stejně jako pomocník senátora Charlese Percyho, Scott Cohen.⁽¹⁴⁶⁾

Sionista Richard Perle ze štábu senátora Jacksona, pravděpodobně nejbližší spolupracovník lobby, byl jedním z hlavních inspirátorů dopisu z jara 1975 podepsaného sedmdesáti šesti senátory, který varoval prezidenta před takovými opatřeními v zahraniční politice, které by vyzněly v neprospěch Izraele. V dopise senátorů Birch Bayha a Jacoba Javitse k „drahým kolegům“ se praví: „Současné události v Indočíně podtrhují potřebu Ameriky mít odpovědné a stále spojence, jakož i větší účasti Kongresu na formulaci naší zahraniční politiky.“

Protipomlouvačná liga spolupracuje tak, že v kritických momentech „převrací“ kongresmany na pravou víru. Opozice proti zaslání smrtících nárazových pum C-3 sionistickému státu byla touto skupinou okamžitě označena za tajné antisemity. „To je síla, která může udeřit přímo do srdce,“ prohlásil jeden pomocník z Kapitolu, „jestliže jste v opozici proti čemukoli, co chce Izrael, dostanete nálepkou - jste antisemita.“ Kongresman David Obey to vyjádřil takto: „Když chcete bližší vysvětlení k jejich programu, řeknou, že jste pro jejich nepřátele a proti nim... Hájím Izrael, avšak nikoli nerozumnou politiku, která by mohla vést pro obě země k válce.“⁽¹⁴⁷⁾

Mimo nátlaku sionistické lobby, strachu před ní a velkých dotací do předvolebních fondů měli členové Kongresu další praktické důvody pro svůj hluboce zakořeněný proizraelismus. Záznamy o příjmech členů Semitu za projevy, veřejná vystoupení a publicistickou činnost, která se čas od času objevila v Congressional Quarterly, dokazují jasně, jak mocná je i v Senátu řeč dolarů. V roce 1969 zaplatily židovské organizace za projevy amerických senátorů více peněz, než jakákoli jiná zájmová skupina. Dvanáct senátorů obdrželo 29 250 dolarů v částkách pohybujících se od 2500 do 5000 dolarů za to, že pronesli a někdy dokonce pro ně předem připravené - hezké projevy o Izraeli před publikem v různých částech země.

Zřejmě bude jistá souvislost mezi honorářem a mezi podporou, kterou tehdy Senát poskytl Izraeli v jeho žádosti o Phantomy. Tato proizraelská podpora nebyla nijak náhodná. Dvanáct senátorů (Birch Bayh z Indiany, Edmund Muskie z Maine, Fred Harris z Oklahomy, Allan Cranston z Kalifornie, George McGovern z Jižní Dakoty, Walter Mondale z Minnesoty, Robert Packwood z Oregonu, Millard Tydings z Marylandu, Harrison Williams z New Jersey, Frank Moss z Utahu, Abraham Ribicoff z Connecticutu a Gale McGee z Wyomingu) s nadšením podpořilo otevřený dopis adresovaný ministru zahraničních věcí Rogersovi, v němž požadovalo další trysková letadla pro Izrael. Poslední dva ze jmenovaných senátorů se zasloužili o to, aby dopis koloval mezi senátory k podpisu.

V roce 1973 se opět objevilo v tisku, kolik si proizraelští senátoři vydělali za přednášky. Vyplývalo z toho, že to nebyly pouze volební hlasy, které dělaly ze zákonodárců takové oddané sionisty, ale i peníze. Za projevy v takových spolcích jako Spojená židovská výzva, Společnost rozvoje Izraele, B'nai B'rith, nebo v synagogách, obdržel senátor Birch Bayh 21 500 dolarů, a to za patnáct vystoupení, Hubert Humphrey 27 500 dolarů za pouhých jedenáct vystoupení, Henry Jackson 9 700 za sedm, Edmund Muskie 14 650 za sedm, Gale McGee 13 500 za dvacet dva, Mike Gravel 7 200 za jedenáct, bývalý předseda Demokratického výboru Fred Harris 8 000 za osm atd. Jackson si přišel v letech 1971-1974 na čistých 41 000 dolarů.

Někdy však jsou peníze předávány zákonodárcům nepřímou a jemnějšími způsoby tím, že se přispívá na politické kampaně. Nebyl to nikdo jiný než Joseph Alsop, známý zuřivý stoupenec Izraele, který napsal: „Snad s výjimkou senátora Edwarda Kennedyho nedostává žádný demokrat od židovské obce na svoji volební kampaň méně než 50 procent. V některých případech procento židovského příspěvku dosahuje ještě větší výše.“ Kennedyové měli vždy své vlastní zdroje příjmů. Seznam fondů, z kterých bylo přispíváno k prezidentským primárkám čtyř významných kandidátů, senátorů Edmunda Muskieho, George McGoverna, Birch Bayha a Harolda Hughese, ukázal, že byly saturovány převážně velkými židovskými mecenáši. Jak poznamenal list New York Times, „téměř polovina velkých politických mecenášů je z oblasti New Yorku“.⁽¹⁴⁸⁾

145/ New York Times, 8. srpna 1975.

146/ Bryen, pomocník senátora Clifforda Case za New Jersey, byl pověřován sledováním otázek Blízkého východu, o kterých jednal v Senátním podvýboru pro zahraniční vztahy. Byl obviněn obchodníkem ze Severní Dakoty Michaelem Sabou, že nabídl tajný materiál o saúdskoarabských vojenských základnách Izraelcům. Saba vyslechl rozhovor Bryena s izraelskými úředníky ve washingtonském hotelu Madison (Newark Star-Ledger, 2. dubna 1978).

147/ Robert Keatley, „Potent Persuaders“, Wall Street Journal, 5. července 1977.

148/ New York Times, 17. května 1971.

Není proto překvapující, že členy Kongresu, kteří si troufli hovořit proti lobby a požadovali vyváženější politiku vůči Blízkému východu v duchu národních zájmů, lze spočítat na prstech jedné ruky. V roce 1970, kdy se spojilo sedmdesát čtyři členů Senátu k nátlaku na ministra Rogerse, aby „poskytl Izraeli letadla, která tak nutně potřebuje pro svoji ochranu“, žádal senátor Henry Bellmon „vyrovnanější debatu“ o Blízkém východě, která by mohla zabránit „druhému Vietnamu.“ Bellmon argumentoval svým kolegům v Senátě k otázce, zda je vojenská odpověď v arabsko-izraelském konfliktu v dlouhodobém zájmu kterékoli zúčastněné země. K tomu ještě tento republikánský senátor z Oklahomy dodal: „Je v zájmu dodržování rezoluce OSN, aby uprchlíkům z Palestiny byla nabídnuta volba repatriace... existují mnozí přátelé Izraele, kteří se obávají toho, že stálá potřeba demonstrovat vojenskou sílu změní národ v moderní Spartu, národ zbavený duše.“⁽¹⁴⁹⁾

18. října 1973 se poslanec James Johnson dotazoval na půdě Sněmovny reprezentantů, zda je moudré zasílat americké zbraně Izraeli a dodávky stupňovat. Tvrdil, že takové činy jsou „aktem války“ proti Arabům. Varoval, že by bylo velkou chybou, kdyby USA „podporovaly“ sjednocení Arabů a vehnaly je do sovětského bloku tím, že budou pokračovat v dodávání zbraní Izraeli za podmínek, které nezbytně vedou k vojenským závazkům USA. Kongresman dále poznamenal, že americké jednotky byly uvedeny do stavu bojové pohotovosti během poslední krize právě dva nebo tři dny po ujistění, že nebudou poslány na Blízký východ.

Leonard Larsen, šéf washingtonské kanceláře Denver Post, který byl vždy skálním stoupencem Izraele, přinesl zprávu o Johnsonově odvážném vystoupení a o jeho následcích. Rekl, že Johnson obdržel množství poštovních zásilek, ve kterých je vyhrožováno jeho politické budoucnosti, pokud bude setrvávat na svém antisemitismu a prokomunismu. Někteří sionisté jej značili za zvíře podobné Hitlerovi. Nejvytrvalejším odpůrcem washingtonského hnutí „Izrael především“ a politiky s tím spojené, byl kromě senátora Fulbrighta senátor z Jižní Dakoty James Abourezk. První osoba arabského původu, která kdy byla členem Senátu. Ve svém projevu v Senátu v říjnu 1973 Abourezk prohlásil: „Jako soucitní lidé již nemůžeme tolerovat pokračující nehumánnost v palestinských uprchlických táborech, jako jsme nemohli tolerovat špatné zacházení a genocidu praktikovanou Hitlerem proti Židům. Pokud nejdáme o záležitostech uprchlíků, musíme realisticky počítat s tím, že i ta nejbrilantnější připravená dohoda o úpravě hranic nebude nic platná, bude-li pokračovat terorismus. Nemůžeme se zastavit u toho, abychom vyjadřovali soucit pouze Židům, kteří jsou bez domova. Naše city musíme rozšířit také na Palestince, kteří se také ocitli bez domova.“

Abourezk získal ve Washingtonu velké uznání jako senátor, který je ochoten riskovat pro věc, kterou pokládá za správnou. Byl oponentem války ve Vietnamu a aktivním obhájcem reformy po watergateském skandálu. Bylo logické, že Státní výbor demokratů v Coloradu vyzval senátora, aby v roce 1977 pronesl v Denveru projev na tradičním „Dnu Jeffersona a Jacksona“. Obrovská nátlaková kampaň začala okamžitě, jakmile bylo pozvání vysloveno. Ředitel coloradské federace sionistů Arnold Zaler oznámil, že byl „zklamán“ výběrem řečníků. Členka výboru pro tuto slavnost Betty Christová začala likvidovat pozvánky. Denverští dělnický vůdce John Mrozek oznámil, že ruší nákup vstupenek a dodal: „Je (tj. Abourezk - pozn. red.) proarabský a protiizraelský. Dělnické hnutí je proizraelské. Jako demokrat protestuji proti tomu, aby byl pozván někdo, kdo je proti státu a národní platformě strany, která je proizraelská.“

Jenom velmi malou většinou byl tento tah proti pozvání Abourezka odražen. Když přijel 25. března do Denveru, napětí zesílilo. Na tiskové konferenci na letišti prohlásil: „Jako senátor USA jsem přísahal, že budu podporovat vládu Spojených států, avšak ani ve snu mě nenapadlo, že by na mně mohl někdo požadovat, abych přísahal věrnost jakékoli jiné vládě.“

Před 700 posluchači shromážděnými na obědě, podal Abourezk informaci o provokacích namířených vůči jeho osobě. Rekl, že mu nedovolili pronést projev na jedné univerzitě v New York City a v listopadu 1976, ještě předtím, než se objevil v Rochesteru (stát New York), mu vyhrožovali, že do auditoria, kde měl hovořit, bude vhozena bomba. Senátor dále prohlásil: „Kontroverzní atmosféra, která obklopuje tento slavnostní oběd je způsobena tím, že odmítám zaujmout absolutní stanovisko v otázce Izraele. V tomto druhu „absolutizmu“ je obrovské nebezpečí pro každého z nás. Nabízí totiž pouze jedno stanovisko být v každém případě proizraelský. Izraelská lobby je nejmocnější a nejvlivnější silou, která existuje v americké politice. Nesmíme také zapomínat, že Izrael, přes svůj status spojence, je stále ještě cizí země se svými vlastními národními zájmy. Není to americký protektorát, ani teritorium, a to, že má tak obrovský vliv v zákonodárných amerických orgánech je nebezpečné. Je to nebezpečné, protože Spojené státy se svou blízkovýchodní politikou, pokud se tak již nestalo, mohou stát zajatcem tohoto státu. Nezastupuji v Senátu Izrael ani jakýkoli arabský stát, zastupuji jižní Dakotu a zájmy lidu Spojených států.“

Abourezk získal v Jižní Dakotě 57 procent hlasů. Proto oznámení v lednu 1977, že tento populární senátor nebude v roce 1978 kandidovat, šokovalo mnoho jeho voličů doma a překvapilo mnohé v celé zemi. To, že senátor odchází do ústraní, bylo zdůvodněno pouze „rodinnými starostmi“. Ještě několik měsíců předtím, když se Abourezk ptal jednoho ze svých kolegů senátorů, jak hlasoval v otázkách Blízkého východu, odpověděl mu jeho kolega taktó: „Ušetřím si osobní nepříjemnosti, když hlasuji pro Izraelce.“ Vysvětlil, že jednou volil proti Izraeli, a poté strávil mnoho času tím, že vysvětloval své rozhodnutí židovským voličům a lobbyistům.

Slovy, která zůstanou jako věčný památník myšlení pravého Američana, se k problému vyslovil senátor Fulbright: „Je to problém rozvoje organizované skupiny v tomto národě, která vnesla do amerického politického života sváry a emoce, které jsou součástí politických konfliktů cizího národa.“⁽¹⁵⁰⁾

149/ Congressional Record, 95. kongres, druhé zasedání, 2. června 1970, str. 8122.

150/ Congressional Record, 86. kongres, druhé zasedání, 29. dubna 1960, str. 8979.

Názory na to, zda kongresman má ve Washingtonu zastupovat zájmy svého kraje nebo celkové americké zájmy, se vždy velmi lišili. Američtí federální zákonodárci však musí hájit zájmy cizího státu - Izraele, a chovat se tak, jako by sami byli členy Knesetu. Tím, že se stávají, ať již chtěně či nechtěně, lokaji izraelské lobby, zrazují členové Kongresu důvěru amerického lidu. To samé a ještě ve větším měřítku platí o jiném „nástroji zla“ v blízkovýchodní tragédii, sdělovacích prostředcích, jejichž neustálé dezinformace zahalují toto neobvyklé spojení Washingtonu s Izraelem.

VIII. ZÁMĚRNÁ DEZINFORMACE

I když většina Američanů pravděpodobně připustí, že celonárodní síť rozhlasových a televizních stanic, deníků a časopisů má daleko do dokonalosti, bude zastávat názor, že hromadné sdělovací prostředky Spojených států téměř nemají konkurenci, pokud jde o rozsah zpravodajství, vyvážené předkládání sporných otázek a schopnost odhalovat skandály watergateského formátu. Američané, kteří úplně důvěřují svým sdělovacím prostředkům, když již přestali věřit svým vůdcům, závěry jejich zpravodajství o Blízkém východě jednoznačně přijímají.

Ale existují důkazy, které neomylně ukazují proizraelskou a protiarabskou zaujatost hromadných sdělovacích prostředků z mnoha různých důvodů: nábožensko-etnických tlaků mocných židovských skupin a jejich vlivných lobby, sympatií k lidem evropské kultury jako jsou Izraelci ⁽¹⁵¹⁾ a stále přítomného pocitu křesťanské viny za nacistickou genocidu.

Neexistují žádná pravidla, pokud jde o interpretaci zpráv. O tom, co je použito tiskem, televizí a rozhlasem, rozhodují reportéři na místě, dále lidé, kteří právě mají ve sdělovacích prostředcích službu a šéfredaktoři. Šéfredaktoři dostali zelenou i od Nejvyššího soudu. Slovy nejvyššího soudce Warrena Burgera: „Ať je to dobré nebo špatné, šéfredaktoři jsou od toho, aby dělali svou práci, tj. aby třídili a vybírali materiály.“ Zatímco „čtvrtý stav“ nikdy neopomene připomenout svobodu tisku, odpovědnost tisku vůči společnosti je připomínána jen zřídkakdy. Jen málo lidí si dělá starosti s tím, co šéfredaktoři „pusťí“ či „nepusťí“.

„Připouští se, že v amerických sdělovacích prostředcích pracuje neúměrně více Židů než je jejich podíl na počtu obyvatel,“ uvádí Ronald Koven, šéfredaktor zahraniční redakce deníku Washington Post, „mnozí redaktoři jsou Židé; jejich výklad události je přijat vedoucím zahraniční rubriky, který je možná také Žid, a je-li křesťan, nemusí přesně rozumět vývoji a podřídit se znalosti svého reportéra.“ ⁽¹⁵²⁾

Přítomnost tolika Židů v hromadných sdělovacích prostředcích není Kovenem připisována nějakému „sionistickému spiknutí“, ale tomu, že Židé, stejně jako irští přistěhovalci před nimi, „šli do zaměstnání, kde si vydělali víc peněz a získali větší prestiž“. Nezáleží na tom, jaký měli důvod jít do hromadných sdělovacích prostředků, faktem zůstává, že je jich tam hodně a mají tam vlivná místa. Mnoho tiskových koncernů a časopisů posílá Židy jako své dopisovatele do Izraele.

Zkreslení v sdělovacích prostředcích může vyvolat i strach křesťanského reportéra nebo dopisovatele, aby nebyl označen za antisemitu nebo i obava židovského reportéra, aby neztratil popularitu.

Životně důležitou úlohu hraje rovněž strach z nátlaku. Vysvětlil to James McCartney, specialista na zahraničně politické a bezpečnostní otázky v tiskovém koncernu Knight ve Washingtonu: „Myslím, že žádný hlavní úvodníkář kteréhokoli deníku ve Filadelfii nebo Detroitu nezůstane několik měsíců bez návštěvy někoho, nebo oběda s někým, kdo reprezentuje Židy a má proizraelské názory“.

Ani Arabové, ani jejich přátelé nevstoupili do této arény. Je zřejmé, že početné židovské obyvatelstvo ve velkých městech je hlavním posluchačem a čtenářem, který sleduje, co se děje v Izraeli. To vyvolává u šéfredaktorů automatickou reakci, aby se dívali na situaci na Blízkém východě tak, jak si přejí jejich čtenáři nebo posluchači.

Četné proizraelské a protiarabské reportáže jsou odrazem skutečnosti, že hromadné sdělovací prostředky neměly v době před válkou v roce 1973 a naftovým embargem v arabských zemích své stálé dopisovatele. K jednostrannosti reportáží přispívají rovněž potíže, se kterými se američtí dopisovatelé setkávají v arabském světě při shánění informací, zvláště když v Izraeli jsou jimi naopak zahrnováni. Přispívá k tomu i pečlivě udržovaný vztah mezi Izraelem a americkými sionisty a pohrdání Arabů moderní sdělovací technikou.

Vliv stereotypů v utváření amerických postojů k Blízkému východu má větší význam, než se zdá, protože zahraničním zprávám je poskytováno méně místa a jen málo čtenářů čte zahraniční zprávy. Vyplynulo to z průzkumu u jedenapadesáti deníků, který pro Mezinárodní tiskový ústav provedl Americký ústav pro přehled veřejného mínění čtenářů. Antiarabské stereotypy začínají být vštěpovány už v základních školách a jejich přijímání je zjednodušeno historickým křesťanským antagonismem vůči islámu. Zkreslená představa vybudovaná z úmyslného či neúmyslného nepochopení náboženství, dějin a společensko-ekonomického života Arabů jde ve sdělovacích prostředcích ruku v ruce s glorifikací Izraele.

Nevinný stereotyp například užívá prostě slovo „Arab“, ať se jedná o Egyptany, Saúdské Araby, Libyjce právě tak jako Palestince. Arab je snadným objektem pro karikaturisty, kteří kreslí Araby tak, jako nacisté kreslili Židy: špinavé, s dlouhými nosy, buď jako teroristy nebo bohaté šejchy, utrácející petrodolary. Přinejlepším jsou to osoby s arabskou pokrývkou hlavy, obvykle jedoucí na velbloudu nebo v Cadillacu.

151/ Demografická tvář Izraele se od jeho založení výrazně změnila ve prospěch orientálních Židů. V budoucnu bude Izrael stále více orientální. Přesto však je kulturní i politický život této země stále v rukách evropského bloku.

152/ Edmund Ghareeb, „The American Media and the Palestine Problem“, Journal of Palestine Studies, sv. V., podzim 1975 - zima 1976.

Mnohem méně nevině motivovaná byla řada článků o ozbrojeném konfliktu, které nikdy nezapomněly připomenout nebo ukázat Palestince vyzbrojené ruskými samopaly. Zatímco je Arabům dávána komunistická nálepka, nenajdete ani zmínky o tom, že americkými Phantomy Izraelci bombardují libanonské vesnice a tábory palestinských uprchlíků.

V USA mají čelit zkresleným představám o Arabech čtyři oblastní kanceláře Informačního střediska Ligy arabských států ve Spojených státech. Ale jejich propaganda, potlačovaná sionisty, není dostatečně financována, není dělána odborně a dělá ji málo lidí. Toto malé a neúčinné arabské úsilí se v každém případě nemůže srovnávat s prozíravostí a uměním, které prokazují Izraelci při svých propagačních akcích, nemluvě už o amerických stoupcích sionismu a Izraele.

Sionisté mají samozřejmě i svůj vlastní tisk. Angložidovský tisk, představující přibližně 140 titulů s celkovým nákladem 3,75 miliónů výtisků, je veden časopisy Hadassah (360 000), Jewish Press (210 000) a National Jewish Monthly (200 000). Jakoby izraelská věc potřebovala ještě další noviny v USA, začal Americký židovský výbor vydávat v roce 1976 nový čtvrtletník Present Tense, který má sloužit „k rozšíření porozumění pro světové židovské záležitosti“. Sionisté mají také svou vlastní Herzlovu tiskárnu, která zabezpečuje zvláštní spolupráci při spoluvydávání nebo spoludistribuci s vydavatelstvími McGraw-Hill, Doubleday a dalšími.

Palestinci jsou považováni za skupinu „teroristů“ a nikoli za osvobozené hnutí. Jen velmi zřídka je prezentováno utrpení jednoho a půl miliónů uprchlíků, což i tak stačí k přechodnému vyvolávání sympatií s těmito lidmi. Avšak současně je vždy vyzvedávána humanita Izraelců, s odvoláním na židovské oběti.

Popsat zkreslování konfliktu na Blízkém východě sdělovacími prostředky v jedné kapitole není snadný úkol. Tak široký a složitý je to problém. Z hory materiálu nahromaděného za několik posledních let jsem vybral příklady překrucování. Většina překroucených zpráv zde předkládaných byla získána z monitorování hromadných sdělovacích prostředků po celou sledovanou dobu. Menší množství je založeno na osobních zkušenostech se šéfredaktory, vydavateli a komentátory.

Když televize zaměřila svoji pozornost na srážky mezi Izraelem a arabským světem, stereotypní propaganda zesílila. Arab byl znázorňován v zábavných programech a v dokumentárních pořadech jako „kuplíř, podvodník a úkladný vrah, který se plížil mezi stíny bazáru v Káhiře nebo seděl ve stanu uprostřed pouště obklopen naftovými prameny“. Sdělovací prostředky nabízejí nejhorší představy o Arabech od krvežiznivých beduinů až po naftové vyděrače. Jak ve své studii poznamenal profesor jihoillinoisské univerzity Jack G. Shaheen, že zatímco Američané už vyspěli natolik, že ponižující karikatury černochů, cikánů, Židů nebo homosexuálů už jim připadají nevkusné, v televizi je soustavně zesměšňován Arab a jeho kultura. V roce 1976 byli producenti pořadu „Cannon“ vysílaného na prvním programu v podvečerních hodinách přímo posedlí potřebou ukázat Araba jako darebáka. Stejným způsobem byl Arab vykreslen v programech „The Six Million Dollar Man“, „Medical Center“ a v televizním měsíčníku společnosti NBC „Weekend“. V televizním kvízu „To Tell the Truth“ (Říkat pravdu) Peggy Cassová tvrdila, že Arabové nyní nezákonně obsadili americké indiánské rezervace a prodávají indiánské šperky. Ve zvláštním vánočním televizním pořadu „The Little Drummer Boy“ (Malý Bubeníček) společnosti NBC byl opět zřejmý stereotyp. Mladý kladný hrdina byl oblečený jako Žid a jediným darebákem byl obrovitý Arab, který hrubě okradl mladého chlapce.¹⁵³

24. července 1976 měla podle publikovaného programu televizní stanice KETC-TV vysílat pořad o Palestincích a OOP. Místo toho však 6vl divákům vysílán program „Dostaveníčko s Izraelem“, ve kterém Arnold Forster z Protipomlouvačné ligy a izraelský velvyslanec při OSN diskutovali o palestinské otázce. A televizní stanice neuvedla jméno, organizací resp. organizace, které poskytly peníze, aby mohl být program vysílán, ačkoli to obvykle uvádí.¹⁵⁴

Populární televizní hostitel Mery Griffin byl pozván do Izraele. Když se vrátil, uvedl dva programy o své cestě, které začínaly tím, jak jej starosta Teddy Kollek provází Tel Avivem a Jeruzalémem. Američtí manželé ze San Diega a jejich tři děti byli nafilmováni ve sběrném středisku. Odstěhovali se do Izraele, protože chtějí „žít plným židovským životem“, což jak prý je známo, je nejkvalitnější způsob života. Na konci každého z těchto dvou nočních programů hlasatel řekl: „Chceme poděkovat Spojené židovské výzvě za její pomoc při výrobě tohoto pořadu.“ A pak se na obrazovce objevili slova: „Jsme jednotní.“

Společnost ABC ve svém programu „Directions“ (Směry) v neděli 5. března 1978 představila předsedu a místopředsedu Americké rady synagog, rabíny Saula Teplitze a Henryho Siegmana. O čtyři týdny později ve stejném půlhodinovém programu, byly prezentovány názory předsedy Konference prezidentů největších židovských organizací Alexandrat Schindlera a bývalého předsedy Amerického židovského výboru Morrisa Abramse. Komentátor Herbert Kaplow se ani nepokusil skrývat svou úplnou podporu Izraeli a sionismu, když kladl otázky „na telo“ čtyřem účastníkům, kteří byli na sto procent prosionističtí a proizraelští, až na maličkost, že Abrams dvě minuty před koncem pořadu prohlásil, že osady na západním břehu Jordánu „nejsou pro bezpečnost Izraele důležité“. Tento jediný náznak rozdílného názoru mezi čtyřmi funkcionáři židovských organizací a k tomu Abramsovo prohlášení, že se američtí Židé nemusí „sklonit před každým vrtochem zahraniční politiky Izraele“, představovaly pro právního zástupce společnosti ABC Thomase Wolfa dostatečný důvod k odmítnutí žádosti o uvedení pořadu s odlišnými názory.

153/ „Malý bubeníček“ byl vysílán po několik let o vánočních svátcích.

154/ Protipomlouvačná liga dosahovala značných úspěchů při donucování televizních společností, aby zveřejňovaly její názory.

Existují ještě další metody jak zkreslit informace. Podívejme se, jak se hromadné sdělovací prostředky vypořádaly s tím, že se na obrazovce objevil v únoru 1970 egyptský prezident Násir a v listopadu 1974 vůdce Organizace pro osvobození Palestiny Jásir Arafat. Násir se objevil na pátém kanálu pro město New York v hodinovém interview vedeném Williamem Touhym z deníku Los Angeles Times a úvodníkářem Rowlandem Evansem. V televizních programech v listu New York Times na onu neděli byl tento hodinový program vynechán. Přitom všechny ostatní pořady o arabsko-izraelské otázce vysílané v tom týdnu tam uvedeny byly. Pořad televizní společnosti CBS, ve kterém byl hostem velký stoupenec Izraele senátor Jacob Javits, se v listu objevil. Také programy se senátorem Charlesem Goodellem, který soutěžil s Javitsem o to, kdo je větším podporovatelem Izraele, kongresmanem Emmanuelem Cellerem a i s Davidem Ben Gurionem byly v týdenním přehledu uvedeny.

13. listopadu 1974 dopoledne mluvil Arafát v OSN. Byla to jedinečná příležitost, kdy byl poprvé palestinský názor předložen Valnému zhromáždění. Pátý kanál oznámil vysílání této události, ale vysílání Arafatova projevu bylo odloženo. Za nejpřísnějších bezpečnostních opatření, která Valné shromáždění od zasedání v roce 1960, kterého se zúčastnil velký počet hlav států OSN, nepamatuje, byli vůdce OOP a jeho spolupracovníci doslova propašováni do budovy OSN helikoptérou a ještě více času bylo potřeba na překlad jeho projevu z arabštiny do angličtiny.

Aby byl vyplněn čas rezervovaný původně pro Arafata, vedoucí programu pátého kanálu plně využili situace. Požádali bývalého izraelského ministra zahraničních věcí Abbu Ebana, který v té době učil na Kolumbijské univerzitě, aby vystoupil v těchto volných čtyřiceti minutách. Abba Eban postupně „roztrhal“ stanovisko OOP ještě dříve, než se diváci měli možnost s tímto stanoviskem seznámit. Pátý kanál, který přenášel Arafatův projev - připravil jednostranný panel, kterému dal dostatek času na vyvrácení stanoviska Palestinců. Jedním z účinkujících, který byl představen jako neutrální vědec, byl profesor J. C. Hurewitz z Kolumbijské univerzity. Byl ve skutečnosti stoupenec Izraele již od roku 1950, kdy publikoval svou první knihu *Boj o Palestinu*.⁽¹⁵⁵⁾

Pokrytí Arafatova projevu hromadnými sdělovacími prostředky bylo nedostatečné a zkreslené. Časopis *Time*, když se zmiňoval o návrhu vůdce OOP na vytvoření trvalého demokratického dvounárodnostního státu, k tomu poznamenal: „Tento návrh v sobě zahrnuje požadavek na odstranění Izraele, což je proti celé řadě rezolucí OSN a dalším mezinárodním rozhodnutím.“⁽¹⁵⁶⁾

Několik myšlenek z Arafatova projevu naznačilo, že on a jeho palestinišší stoupenec ostře rozlišovali mezi sionismem a židovskou vírou (judaismem). Ale o tom se časopis *Time*, deník *New York Times* a ostatní proizraelské noviny vůbec nezmiňovaly. Na závěr reportáže o návštěvě Arafata v OSN, reagoval časopis *Time* na jeho slova: „Mnoho z vás v této zasedací hale bylo kdysi považováno za teroristy.“ Časopis *Time* sice připustil, že Arafatova slova byla spíše řečnickým obratem, ale reportáž poukázala na ostatní „teroristy“, kteří se nyní stali váženými státníky navzdory tomu, že zpočátku užívali násilí. V této souvislosti by bylo správné, ne-li nutné, aby se *Time* zmínil také vedle uvedených příkladů z Irska, Mexika a Alžírsku o izraelském terorismu. Ale o izraelském násilí při ustavování státu, které vyvolalo palestinský protiterorismus nebylo řečeno ani slovo. Časopis se zmiňoval o Izraelcích pouze jako o „obětech násilí, které trpí už dlouhá léta svévolnými útoky palestinských banditů“.

Tato slova byla napsána v listopadu 1974, třicet měsíců před zvolením Menachema Begina, největšího teroristy Blízkého východu, izraelským ministerským předsedou. V archivu tohoto časopisu by se našly články o Dajr Jásínu, hotelu Krále Davida a dalších teroristických činech, bez kterých by podle Beginových vlastních slov nebylo Státu Izrael.

Umění překrucovat fakta je praktikováno většinou lidmi, které veřejnost nejméně podezřívá z tohoto nešvaru. Někteří z nejlepších komentátorů a reportérů, které Američané všeobecně považují za objektivní a spravedlivé, využívají svého postavení a pověsti a sledují čistě proizraelskou linii. To se jasně prokázalo při rozhovoru s tuniským prezidentem Habíbem Burgibou na jaře 1965 v pořadu „Tvář národa“. Rozhovor byl natočen v paláci v Tunisu komentátory Martinem Agronským, Winstonem Burdettem a Georgem Hermanem. Přítomen byl i syn prezidenta, ministr zahraničních věcí Habíb Burgiba ml. a já jako host v této zemi. Soudě podle několika poznámek Agronského, má přítomnost jako jediného cizího člověka nebyla žádoucí. Není se čemu divit. V průběhu dlouhé doby, ve které Burgiba ml. překládal otázky z angličtiny do francouzštiny pro svého otce a pak naopak jeho odpovědi pro komentátory, jsem si pořídil záznam obou jazyků, abych mohl porovnat skutečný nahrávaný rozhovor s upraveným programem v televizi.

V televizním záznamu, který viděli diváci, byly francouzské odpovědi Burgiby st. překryty anglickým překladem jeho syna. Vše, co tuniský prezident řekl proti egyptskému prezidentu Násirovi, se v programu objevilo, ale kritika sionismu a Izraele, byla z odpovědí tuniského představitele „vyškrtána“, takže divák získal dojem, že Burgiba je „izraelštější“ než Meir Kahane z Ligy na obranu Židů. Dosti naivní američtí televizní diváci se tedy nedozvěděli pravdu.

Dalším typickým příkladem je „šedesátiminutový program“ uváděný Mikem Wallacem 6. ledna 1974. Týkal se ropného embarga a prozionistických a proarabských skupin v USA. Skupina amerických Židů byla natočena, jak sedí kolem stolu a klidně a rozváženě si připravuje svá vystoupení ve prospěch Izraele. Jediným oponentem sionismu a americké politiky na Blízkém východě byl v pořadu představitel Arabské ligy dr. Muhammad Mahdí z Iráku. Program se soustředil především na jeho osobu, protože představoval typický arabský stereotyp ukřičený, vznětlivý, emociální - jasný kontrast klidně, sympaticky se chovajícím americkým židovským představitelům, ukazujícím, jak se má čelit arabské propagandě.⁽¹⁵⁷⁾

155/ J. C. Hurewitz, *The Struggle for Palestine*, New York 1950.

156/ *Time*, 25. listopadu 1974.

157/ Mahdí, při vši úctě k němu, nahrával svojí upřímností sionistům. Jeden z nich poznamenal, že „kdyby nebylo Mahdího, museli bychom si ho vytvořit“.

V natočeném rozhovoru Mahdí hovořil o demonstracích (opětná ukázka arabského násilí) a chlubil se „naftovou“ mocí. Nehovořilo se však o tom, jak se průměrného Američana dotýká současná americká politika v této oblasti. Program společnosti CBS se vyhnul jakékoli zmínce o tom, že je skutečně hodně Američanů (včetně některých Židů), kteří nesouhlasí s postojem Washingtonu.

Wallace se během svého programu snažil vnutit divákům myšlenku, že naftové společnosti financují i tu malou opozici proti Izraeli, která v USA je. Představitelé čtyř nebo pěti naftových společností se zúčastnili velké recepce ve Washingtonu uspořádané na počest saúdskoarabského ministra naftového průmyslu Zakího Alího Jamuního. S arabským hostem se pozdravilo mnoho osobností, ale Wallace použil záběr, jak si Jamuní vřele tiskne ruku se sovětským velvyslancem v USA.

Rozhovor s předsedou zahraničního výboru Senátu senátorem Fulbrightem v jeho kanceláři v době, kdy byl Fulbright proti návrhu zákona o poskytnutí zvláštní pomoci Izraeli ve výši 2,2 miliardy dolarů, byl sestřihán a vyzněl pouze v senátorovu obavu z toho, že sionisté hodlají udělat všechno proti jeho kandidatuře ve volbách. Fulbrightově přítomnosti na „saúdskoarabské“ recepci byla ovšem věnována zvláštní pozornost, což dokreslovalo obraz shromáždění všech „dábelských“ sil, které chtějí porazit „malý Izrael“.

Další důkaz o překrucování faktů v problematice Blízkého východu přineslo strohé prohlášení na závěr programu, že průzkumné oddělení společnosti CBC se telefonicky dotázalo 1 231 osob, z nichž 60 procent žádalo „malý nebo žádný“ nátlak na Izrael, aby opustil okupovaná arabská území. Pouze 35 procent dotázaných požadovalo větší nátlak. Druhý den deník New York Post otiskl pod velkým titulkem výsledek tohoto veřejného mínění.

Skutečné rozdělení odpovědí diváků ukazuje, jak CBS záměrně zkreslila výsledky průzkumu. Na otázku, zda vykonávat nátlak na Izrael 12 procent odpovědělo, že je třeba „skutečně silný nátlak“, 23 procent žádalo „dosti silný“, 13 procent „velmi malý“ a 47 procent „vůbec žádný nátlak“. Když CBS oznamovala výsledek, spojila ty, kteří odpověděli „velmi malý“ a „vůbec žádný“ a dostala 60 procentní většinu, kterou si přála. Ve skutečnosti měla CBS říci, že 47 procent nežadá žádný nátlak, zatímco 48 procent nějaký stupeň nátlaku požaduje a 5 procent nedalo žádnou odpověď.

Pátrání přineslo další důkaz podvodné hry. Odpovědi dotazovaných v předběžném průzkumu byly převážně protisionistické a protiizraelské. Původní jednoznačnější otázka zněla: „Arabové říkají, že obnoví dodávky ropy, když se Izrael zřekne území získaných válkou v roce 1967. Mají nebo nemají Spojené státy vykonávat na Izrael nátlak, aby vrátil tato území?“ Dvacet šest procent předběžně dotazovaných odpovědělo, že USA mají vykonávat nátlak a 15 procent dalo negativní odpověď. Důsledkem tohoto předběžného průzkumu bylo, že otázka pro „ostrý“ průzkum byla změněna, takže se vyhnula záležitosti obnovení dodávek ropy. A pak byla čísla zmanipulována Wallacem, tak aby dala žádoucí prosionistický výsledek.

Přes sionistickou kontrolu prozradí někdy televizní kamera pravdu, i když je u toho Mike Wallace. „Šedesátiminutový program“ televizní společnosti CBS vysílaný 16. února 1975 přinesl rozhovor se syrskými Židy, kteří dosvědčili, že popisování jejich osudu je přehnané a prohlásili, že se situace velmi zlepšila i tváří v tvář pokračující válce s Izraelem. Americký židovský kongres reagoval obviněním z „přehnaného, nepřesného a překrouceného podání“. Protest sionistů byl předložen také Národní radě pro zprávy. Komentátor CBS, který je zvyklý na kritiku, poznamenal, že se stalo poprvé, kdy se dostal do rozporu s uvědomělou kampaň tzv. židovské lobby - „do rozporu s neviditelnou mašinerií stavějící se na zadní. Byli jsme udoláni.“⁽¹⁵⁸⁾

Stížnosti od Amerického židovského kongresu přicházely po celé jaro 1975, zatímco společnost CBS tvrdila, že obvinění je neopodstatněné. Jak zdůraznil Wallace, „světová židovská obec nějak tíhne k tomu, že slučuje rozumnou zprávu o syrských Židech s útokem na Izrael, protože Sýrie je právě největším nepřítelem. Ale faktem je, že žádný syrský Žid dnes není ve vězení jako politický vězeň.“

Společnost CBS ustoupila nátlaku a 7. června opakovala výňatky ze svého dřívějšího programu o syrských Židech s novým úvodem a pětiminutovým epilogem odpovídajícím na sionistickou kritiku. Sionisté však ani pak nebyli spokojeni. V prosinci 1975 New York Post otiskl informaci, že Wallace prohlásil: „Jedu do Sýrie, abych zjistil, jak se tam Židé mají.“ Wallace pokračoval: „V únoru 1975 jsem neřekl, že Židé si žijí jako králové. Řekl jsem, že je zřejmé, že syrská židovská obec je pod přísným dohledem.“

V roce 1976 po návratu ze Sýrie Wallace vytvořil nový pořad. Už ale není miláčkem Izraelitů. „Trvalo mu dlouho, než zjistil, co jiní věděli už dávno. Zkoumání citlivých záležitostí, které se přímo nebo nepřímo dotýkají Izraele, je riskantní činnost. Alternativou zveřejnění úplné pravdy je buď mlčení, nebo překrucování skutečnosti a druhá cesta je často nejbezpečnější.“

I když americké soukromé i státní televizní společnosti jsou prý schopny předložit vyrovnané, úplně a nezjednodušené obrázky různých problémů a událostí, úplně selhávají, když se na obzoru objeví Izrael.

Zdálo se, že společnost National Educational Television chce činit výjimku, když oznámila, že bude na svých televizních stanicích v květnu 1970 vysílat pořad „Obhájci“, dvoudílnou debatu k otázce podpory Izraele Spojenými státy. V programu vystupovali profesor Roger Fisher, který argumentoval proti další podpoře Izraele a jeho proizraelský kolega z Harvardské právnické fakulty Allan Dershowitz.

Naděje na nestranný pořad byly na samém začátku zmařeny využitím filmových záběrů o nacistickém pronásledování Židů a následujícím pokračováním v proizraelském duchu:

1939... II. světová válka s sebou přinesla zuřivou kampaň genocidy. Šest miliónů Židů bylo zavražděno. */
Pro většinu Židů, kteří opustili Evropu, není jiné útočiště než Palestina.

1947... OSN přes protest Arahir rozhoduje o rozdělení Palestiny na oddělený židovský a arabský stát.

14. května 1948... Izrael vyhláší svoji nezávislost... v několika hodinách je napaden Egyptem, Irákem, Jordánskem, Libanem a Sýrií. Izrael poráží arabská vojska. Více než půl miliónu Palestinců opouští své domovy.

1949... V rozporu se smlouvou okupuje Jordánsko část Jeruzaléma a odmítá Židům přístup k jejich svatým místům.

1956... Egyptský prezident Násir znárodňuje Suezský průplav, a tak blokuje námořní spojení mezi Středozemním mořem a Akabským zálivem. Izrael s britskou a francouzskou pomocí zahajuje překvapivý útok přes Sinajský poloostrov k průplavu a zálivu. Po uzavření příměří přistupuje Izrael na stažení ze Sinaje na základě ujištění, že bude mít přístup k Suezmu a k Akabskému zálivu a že na Sinaj budou vyslány jednotky OSN.

květen 1967... Když se teroristická činnost z území Sýrie stává stále zuřivější, hrozí Izrael tvrdými represáliemi. Egypt mobilizuje vojska na Sinaji. Násir nařizuje stažení vojenských skupin OSN a znovu blokuje izraelskou plavbu.

6. červen 1967 (správně má být 5.6. - pozn. red.)... Diplomatická aktivita ohledně otevření Akabského zálivu je neúspěšná. Izrael opět útočí na Egypt na Sinaji. Jordánsko a Sýrie napadají Izrael. V šestidenní válce Izrael poráží všechna arabská vojska. Izrael okupuje Sinaj atd.

Jestliže toto představuje objektivní a nestranně citování faktů, které vedly ke krizi v roce 1970, pak by slova „objektivní“ a „nestranný“ měla být vyjmuta z Websterova slovníku.

V červnu 1977 vysílala společnost Public Television první ze čtyř dílů seriálu Jamese Michenera „Izrael - hledání víry“, který vyráběla Reader's Digest Association. Známý autor, nadšený stoupenec Izraele a stejně nadšený odpůrce Palestinců, představil Izrael jako „zemí víry“, ačkoliv více než 60 procent jeho obyvatelstva jsou bez vyznání nebo proti víře. Ve svém filmu mátl Michener soustavně diváky nejen záměnou sionismu a nacionalistického hnutí za judaismus a víru, ale i záměnou státu Izrael za „izraelský národ“. Dával do jedné roviny Hebrejce, Izraelity, Židy a Izrael jako jeden pojem, aby dokázal kontinuitu Židů od 2000 let před Kristem do současné doby. Každý, kdo sledoval Michenerův film, měl uvěřit, že Izrael existoval od nepaměti, a v důsledku toho mají sionisté právo na tuto zemi. Ale ve skutečnosti až na 250 let dlouhé období od osmého století před naším letopočtem, kdy existovalo Izraelské království, neexistovalo až do roku 1948 na Blízkém východě nic, co by bylo nazýváno Izraelem.

Představy o Izraeli jsou též do značné míry vytvářeny dopisovateli z Izraele. V podrobném přehledu mezinárodního institutu pro tisk v Curychu o zprávách z Blízkého východu z roku 1970 je s odvoláním na nejmenovaného amerického novináře následující poznámka: „Většina dopisovatelů v Izraeli je získána Izraelci díky odhodlanému boji tohoto státěčku o udržení své existence, a proto věnují malou pozornost horším stránkám tamního života. Například málokdy se čtenář dočte o špatných životních podmínkách, vysokých cenách, černém trhu, neschopných a arogantních úřednících místní zprávy, diskriminaci Arabů a nedostatku náboženského nadšení kromě malé ortodoxní menšiny. Obrázek, který o Izraeli dostáváme, je mléko a med.“

Finanční a morální podpora Izraele dosahuje vrcholu vždy, když Izrael válčí s Araby. Nejznámější americký týdeník Time v úvodníku z 16. března 1970 napsal: „Izrael je demokratickou, moderní, stabilizující silou v chaotickém a nesmírně zaostalém koutě světa. Izraelci vytvořili národ a dosáhli toho, že poušť kvete. Tím získali více než právo na národní existenci. Izrael potřebuje podporu USA, aby přežil a kdyby měl někdy Izrael padnout, utrpěl by americký zájem.“

Občas se zvednou objektivnější hlasy, ale jsou vystaveny kritice a někdy i sankcím. Když napsal Harold R. Piety, zástupce šéfredaktora deníku Dayton Journal Herald, v prosinci 1975 významný článek pod titulkem „Kdo mluví za židovskou víru?“, byl kritizován i přes velkou objektivitu článku a vyjádřené sympatie židovským obětem nacistického Německa. Ve svém dlouhém článku vyjádřil tento redaktor názor, že OSN by mělo sionistickou otázku považovat v podstatě za vnitřní záležitost a připustil, že mnoho zemí, které hlasovaly na podporu rezoluce v OSN (v roce 1947 - pozn. red.) tak učinilo s cynismem. Americký novinář řekl, že: „...antisionismus arabských národů není antisemitismem. Arabové sami jsou Semité a muslimský svět vždy poskytl útočiště Židům, když je křesťané vraždili. Když se v carském Rusku konaly v posledních dvou desetiletích minulého století hrozné pogromy na Židy, žily židovské obce v celém světě v harmonii s muslimy včetně Starého města v Jeruzalémě. Změnil to sionismus a ne antisemitismus.“

Piety dostal zákaz psát nadále články o Blízkém východě a jeho upřímnost ho stála i připravované povýšení.

*/ - tento údaj se zakládá na všeobecně uznávané lži ze strany židů. Doporučuji prostudovat knihu R. W. Harwooda – Zemřelo skutečně šest miliónů? dostupnou na <http://truthbooks.blogspot.com>

IX. NEW YORK TIMES – NA PRVNÍM MÍSTĚ

Zakladatel New York Times Adolph S. Ochs v úvodníku prvního vydání tohoto listu dne 19. srpna 1886 napsal: „Bude mým čestným úkolem, aby list The New York Times přinášel zprávy a všechny informace ve stručné a přitažlivé formě... a dříve, než je přinesou jiné sdělovací prostředky. Naše zprávy by měly být objektivní, nestranné, bez ohledu na politické směry, strany, sekty nebo jiné projevované zájmy. Cílem je učinit ze stránek New York Times fórum pro rozvažování o všech otázkách veřejného zájmu a v důsledku toho vytvořit podmínky pro inteligentní diskusi stoupenců všech názorů.“

Tato slova jsou napsána velkými písmeny za bustou Ochse v úřadovně společnosti a jsou citována na stránkách deníku. Nekonečná řada příkladů však ilustruje, že od výše uvedených cílů zakladatele listu je realita značně vzdálená, že Blízký východ je zřídka představován objektivně. Avšak proč je vůbec tento list samostatným předmětem celé kapitoly?

Kontrola sdělovacích prostředků je stále více soustředována do stále menšího počtu rukou. Dnes jsou New York Times opravdovým vládcem se svými 854 000 výtisky denně, se svým 1,4 miliónem čtenářů čtyřsetstránkového nedělního vydání distribuovaného do všech částí země, se svou zpravodajskou službou, která soutěží s Associated Press u United Press International a kterou používá více než 100 listů v USA, Kanadě a v zámoří.

Společnost New York Times, v poslední době velmi dobře zapsaná na Wall Streetu, je vlastníkem devíti menších deníků, čtyř týdeníků, šesti časopisů, dvou rozhlasových stanic, tří knižních nakladatelství a kapitálově se podílí na třech kanadských papírnách. Současný vydavatel Arthur O. Sulzberger plánoval připojení dvou nových časopisů a kromě jiného si hodlá pronajmout další rozhlasové stanice. Společnost zaměstnává nejvíce žurnalistů v USA: 550 novinářů v New Yorku, 19 ve Washingtonu, 19 dalších v jiných místech země a 32 mimo USA. Až na malé výjimky jsou všechny zprávy v USA, zvláště zahraniční, považovány za zprávy ze zdrojů New York Times. Novinář Nicholas Von Hoffman říká, že je to způsobeno tím, že společnost vydává na zahraniční korespondenty více prostředků než ostatní deníky, časopisy, či rozhlas.⁽¹⁵⁹⁾

Je to prý proto, že jen málo tiskových a rozhlasových redaktorů je schopno nezávisle zprávy hodnotit. Jednoduše postrádají schopnost vytvořit si vlastní mínění a dávají přednost tomu, aby nejprestižnější národní list za ně udělal veškerá rozhodnutí. „To,“ dodává Von Hoffman, „je zvláště patrné na problematice Izraele, kde jakákoli opačná či kontroverzní publicita může snést na vydavatele urážky pečlivě organizované lobby“.

Od hlavních titulků na první straně až po rubriku dopisů je zřejmý vliv vládnoucí kliky. Aby list vyvolal zdání nestrannosti, uvádí v rubrice čtenářů vysoce emocionálně zbarvené nebo špatně psané dopisy, aby dokumentovaly opoziční hlediska, což redaktory opravňuje k tomu, aby uvedli tři či čtyři další dopisy podporující jejich vlastní stanovisko. Porozumět tomu, co je skutečně určující, vyžaduje číst deník den po dni od první až po poslední řádku.

Svět se stále více spoléhá na informace listu New York Times. Jeho novináři - James Reston, Anthony Lewis, C. L. Sulzberger a Russell Baker jsou již všeobecně známými národními činiteli. I tak daleko na západě, ve státu Washingtonu se na středních školách čtou komentáře z nedělní přílohy „Week in Review“ o současných událostech. Tuto přílohu čtou také manželky ze středozápadu, které si přejí být informovány o současných událostech, jako svou bibli. Vliv společnosti New York Times je založen na často přijímaném tvrzení, že list čtou nebo alespoň dlouho četli mnozí státní činitelé, počínaje prezidentem.

Jsou zde i další důvody, proč musíme tento list vyčlenit z řady a analyzovat zvlášť. Jedním z nich je jeho pověst listu, určeného pro inteligentního, přemýšlivého čtenáře. Tato pověst přináší další implikaci, že list je svým způsobem objektivní, nadstranický a nezávislý. Z toho vyplývá, že New York Times jsou ještě zrádnější, úskočnější a nekonečně nebezpečnější, než například tupé a nepřilíživě dovedně dělané Daily News, jeden z jejich hlavních rivalů v New Yorku.

Pokud jde o Daily News a jim podobné tiskoviny, ví čtenář vždy, komu list straní a také ví, jaké stanovisko k určitým problémům má sám zaujmout. Čtenář New York Times, které mají pověst objektivního listu, je vždy „sváděn“, k tomu, aby každou zprávu považoval za pravdivou.

Dalším aspektem této pověsti je, zvláště v posledních letech, činnost listu jako nebojácného odhalovatele skandálů ve „vyšší“ společnosti a veřejném životě. Takovou roli list sehrál, když zveřejnil dokumenty Pentagonu a odhalil některá tajemství Nixonovy administrativy. Po léta horlivě zveřejňoval plány CIA a měl velký vliv na veřejnou diskusi v souvislosti s aférou s pečovatelskými domy v New Yorku. Odhaloval případy korupce v místních státních institucích.

To všechno, spolu s heslem New York Times „Všechny zprávy, které se hodí, vytisknout“, vytvořilo představu o listu. Průvodním jevem této reputace je mínění veřejnosti: „Jestliže to není v New York Times, tak se to nestalo.“

V této souvislosti lze říci, že New York Times pokryly problematiku Izraele více než dokonale. V deníku, a zvláště v jeho nedělních vydáních, se objevilo velké množství článků o kibucech, turistice v Izraeli, izraelském folklóru, izraelském „ekonomickém zázraku“ atd.

Výstřednost listu New York Times spočívá v množství nápadů. Největší škody nebyly způsobeny tím, že plně informuje pouze o jedné straně mince, zatímco druhou zanedbává, ani obecnou zaujatostí v člancích vydavatele a v dopisech vydavatelů. Nebezpečnější jsou jemná zkreslení, jako například „Hitler Nilu“ a „Komunistická loutka“. Takové zkreslení se objevuje v titulcích „Izrael pomůže novým akcím U Thanta“, zatímco prohlášení Jordánska a Sýrie ke stejné záležitosti jsou zasunuta do pozadí. Jiný příklad - zcela proizraelský článek se objevil na první straně, zatímco jeho dementi přinesl list druhý den na straně 11, úplně dole. New York Times dovedně pracují s kontrasty. Například po izraelském útoku na uprchlický tábor v Karámě přinesl list fotografii předsedy vlády Eshkola, který sedí u postele raněného izraelského vojáka, zatímco jordánský král Husajn je představován, jak prohlíží ukořistěný izraelský tank.

New York Times přinášejí informace, které se jim hodí. Klasickým příkladem byl článek o Jean-Paul Sartrovi, který v minulosti odmítl všechny pocty, včetně Nobelovy ceny, avšak přijal čestný doktorát Hebrejské univerzity v Jeruzalémě. K tomu přinesly New York Times následující Sartrova slova: „To, že jsem přijal tento titul, což považuji za čest, má politický význam. Vyjadřuje přátelství, které již od narození pocituji vůči Izraeli a přeji si, aby tento národ prosperoval v míru a bezpečí.“ Tím citát skončil. Avšak již další Sartrova věta, kterou New York Times vypustily, ale která byla citována v Christian Science Monitor, zní: „Jsem toho názoru, že takový mír může existovat jen tehdy, zahájí-li Izraelci rozhovory s Palestinci, protože se zajímám i o osud palestinského lidu.“

Jiným příkladem z mnoha „omylů“ New York Times byla reportáž den poté, co se 27. března 1977 objevil egyptský prezident Sadat v televizním „šedesátiminutovém programu“ Mika Wallaceho. Zatímco výroky egyptského prezidenta se v listu citovaly, neobjevilo se ani jediné slovo Jásira Arafata, který hovořil ve stejném programu. Slova představitele OOP, která představovala Palestince jako lidské bytosti, které si vůbec nepřejí zabít Židy, jakož i jeho odpovědi na „výslech“, kterému jej podrobil Wallace, byly před čtenáři New York Times úmyslně skryty. Na nejdůležitější otázku, proč OOP není dosud připravena uznat Izrael, odpověděl Arafat, že nejprve je na Izraeli (a na USA) uznat Palestince, kteří jsou již od roku 1948 oběti vzniklého izraelského státu.

Podobně New York Times „zamlžily“ zprávu o historickém projevu senátora Fulbrighta na rozloučenou, který pronesl v listopadu 1974 ve Westminsterské koleji a který byl mnohými experty považován za jeden z nejdůležitějších projevů století. Jak ve svém dopise Sulzbergerovi poznamenal známý antisionistický spisovatel Moshe Menuhin, otiskl Hearstův San Francisco Examiner všechny důležité pasáže včetně senátorova varování o „nebezpečí vzniku páté války na Blízkém východě“. New York Times však o tomto projevu přinesly minimální zpravodajství, zejména se vyhnuly jakékoli zmínce o „zvláštní schopnosti Izraele získat potřebné peníze z USA“. K tomu všemu tento masový list pomáhá vytvářet atmosféru, která usnadňuje „vymývání mozku“ a ve které jsou mnohé překroucené informace nerozpoznatelné od objektivních zpráv. S odstupem doby se může zdát, že to, co je zde řečeno, je poněkud zastaralé. Avšak jakékoli nedělní New York Times z minulých dvaceti let obsahují stejné známky zkreslování a předpojatosti.

V květnu 1970 se v New York Times objevila fotografie bombardované egyptské školy v obci Bahr al-Bakr, a to na zadní straně a označena víc než pochybným podtitulkem. Byla zveřejněna až poté, kdy list dostal izraelskou informaci, že se jednalo o vojenské zařízení. 4. června téhož roku však byla na první straně umístěna třísloupcová zpráva o zasažené izraelské škole. Palestinskému prohlášení, že se jednalo o nehodu, nevěnoval nikdo pozornost.

Když v roce 1971 navštívil William Rogers Saúdskou Arábii, Egypt a Jordánsko, neobjevila se na přední straně listu ani jediná fotografie hostitelů, přestože šlo o první návštěvu amerického ministra zahraničních věcí v této části světa od návštěvy Johna Fostera Dullese v roce 1953. Avšak jakmile ministr Rogers vstoupil na území Izraele, přinesly New York Times na přední straně sadu fotografií Rogerse s ministrem zahraničí Abbou Ebanem a s předsedkyní vlády Goldou Meirovou.

Fotožurnalistika ukázala svou špatnou stránku i v nedávné minulosti. Když palestinská raketa zabil 9. listopadu 1977 dva Izraelce, objevila se fotografie nařikajících příbuzných na první straně New York Times a byla znovu zveřejněna v „Přehledu týdne“. Fotografie, která byla uveřejněna po odvetném leteckém útoku Izraelců, kdy bylo zabito 110 Libanonců a Palestinců, ukazovaly usmívajícího se arabského dělníka, vynášejícího ze sutin cosi nerozpoznatelného. V „Přehledu týdne“ se objevila fotografie viditelně svěží arabské matky s dětmi, odpočívající v nemocnici. V roce 1977 se Izrael a Egypt dohodly na výměně 47 arabských vězňů za těla devíti izraelských vojáků a dvou diverzantů. New York Times okamžitě uveřejnily na čelném místě srdcervoucí fotografii rakví Izraelců pod vlajkou OSN.¹⁶⁰

Zcela chybělo vysvětlení, proč byli tito dva diverzanti v Káhiře v roce 1955 popraveni. Abychom se dozvěděli pravdu, bylo třeba si přečíst mezinárodní vydání listu Jerusalem Post, který vyšel šest dní poté. Jak tento list zdůraznil, měli oba Izraelci za úkol „pomáhat organizovat skupinu židovských aktivistů v Egyptě s cílem vytvořit sabotážní řetěz zaměřený na podminování rozvoje vztahů mezi Egyptem a USA a na vytvoření ovzduší teroru v egyptské veřejnosti“. New York Times jednoduše referovaly o tzv. Lavonově aféře a nezmínily se o žádném dalším detailu. Třetí člen této diverzní skupiny spáchal ve své cele sebevraždu a tři další byli osvobozeni na základě dohody o výměně zajatců s Egyptem po válce v roce 1968.

V kontrastu s využíváním fotografií Židů za ostnatým drátem nebo s nacistickými zbraněmi v zádech, které měly za cíl udržovat ve veřejnosti proizraelské nálady, napsal Marvin Howe 3. července 1977 článek označený titulkem: „Bejrútské děti přežily válku, ale nemohou na ni zapomenout.“ Článek byl doplněn dvěma velkými fotografiemi. Palestinské děti v průběhu občanské války v Libanonu byly představeny těmito titulky: „Vlevo - děti hrající si s lidskou lebkou, kterou našly v ruinách města, vpravo - mladí muslimové hlídají ve městě a ukazují malé dívence, jak nosit pušku.“ Hoši na fotografii, vyzbrojeni automatickými zbraněmi, byli ve věku mezi třinácti a šestnácti lety, a dívka bylo necelých sedm let.

New York Times jako otevřený nepřítel prezidenta Násira překrucovaly jeho myšlenky a cíle při každé možné příležitosti, např. i když v roce 1970 usiloval o příměří.

Washington Post z 2. května přinesl titulek: „Násir žádá Nixona o mírové akce na Blízkém východě.“ První dva odstavce hovoří o tom, že Násir požádal Washington, aby v zájmu zachování míru na Blízkém východě nařídil Izraeli stažení a třetí odstavec obsahoval Násirův názor, že „neúspěch prezidenta Nixona dosáhnout stažení Izraele podkope americký vliv v arabském světě na desítky let nebo století“. Článek v Christian Science Monitor, napsaný Johnem Cooleyem z Bejrútu, nesl titulek: „Násir žádá Nixona, aby přinutil Izraelce k ústupu.“ Článek přinesl fotografii vedoucího představitele tehdejší SAR s tímto titulkem: „Klade břemeno řešení otázky Blízkého východu na Spojené státy.“

S tímto materiálem naložily New York Times tak, že nebylo možné rozpoznat, zda šlo o stejnou řeč. Titulek zněl: „Násir varuje USA před pomocí Izraeli - vyhlašuje, že dodávka letadel by byla, nebezpečná“ vysmívá se akcím nepřítelů.“

Počínaje večerníky z 25. září 1974 a následuje deníky z 26. září, chrlil americký tisk chválu na izraelskou statečnost a současně přinášel fotografie Židů slavících Jóm Kipúr - Svatý den. První strana New York Times přinášela fotografie izraelských vojáků zahalených v náboženském šálu, přestože většina izraelských vojáků, jakož i civilisté, je - jak je dobře známo - v podstatě ateisty.

Tato bašta sionistické síly nenechala kámen na kameni ve své snaze prosadit ještě větší soucit, sympatie a podporu izraelské věci. Arabové oplakávají své mrtvé v den výročí války nebo v jakýkoli jiný den se fotografům New York Times nikdy nezdáli vhodnými objekty. Zatímco OSN naznačovala celému světu, že Palestinci „skutečně existují“, přinesly New York Times vlastní verzi teze Goldy Meirové „jací Palestinci?“ V úvodníku z 5. října nadepsaném „Do minových polí“ (popis cesty ministra zahraničních věcí Kissingera do nebezpečné zóny arabského světa) New York Times uvedly: „Včerejší volba uznat OOP jako oficiální mluvčí uprchlíků (bylo zde použito označení „uprchlík“, které se zdálo redaktorům vhodnějším, než politické označení „Palestinci“) je dalším z dlouhé série činů, které diskreditovaly Valné shromáždění OSN jako nástroj míru a porozumění.“ I hlavní propagandista izraelského státu - list New York Times byl těmito událostmi znepokojen právě tak, jako samotný Tel Aviv. Nenávist vůči OOP, která prolíná stránkami zpráv a úvodníků, musela jistě překvapit i největší podporovatele Izraele. New York Times však nekritizovaly pouze rozhodnutí OSN, aby se OOP zúčastnila Valného shromáždění, ale i činnost specializovaných agentur a mezinárodních organizací. Když UNESCO vyloučila Izrael z členství v oblastní skupině, napsal John Oakes úvodník, ve kterém nazval tuto akci „pěknou prácičkou“ Arabů a rozvojových zemí“.

Proč došlo v UNESCO k takovému hlasování, o tom není v New York Times ani zmínka. Tváří v tvář varováním a rezolucím OSN anektoval Izrael nezákonně Staré město Jeruzaléma a pokračoval ve „znásilňování“ nejsvětějšího města na světě. Všechny staré památky připomínající Araby, ať již to byl starý olivovník, malá fontána, nebo domky v marocké čtvrti s jejich specifickou architekturou a úpravnými zahrádkami, byly strženy nebo zplanýrovány, aby udělaly místo novým izraelským nevzhledným betonovým budovám.

Také reportáž New York Times z války v roce 1973 byla poznamenána silným zkreslováním. List se nikdy nezmínil o Izraeli jako o „válečném štváči“, ale přinášel obraz dobrého „malého Izraele“, dobývaného mnohými „zlými, na naftu bohatými, arabskými státy“. Velké titulky v New York Times (podobně také v New York Post) oznamovaly v době největšího válečného napětí informace o údajné dodávce sovětských atomových hlavice pro rakety, které údajně měly vymazat z mapy izraelská města. Nic ovšem nebylo řečeno o tom, že Izrael měl nejen bojové jaderné hlavice (a neobdržel je z USA), ale že vlastnil také dva atomové reaktory, z nichž jeden byl dodán USA a druhý v Negevské poušti, o němž neměl do roku 1960 Washington tušení, tajně obdržel v padesátých letech z Francie.

Každá výzvědná služba na světě může potvrdit, že Izrael měl jadernou kapacitu již řadu let. Dementí ministra obrany Šimona Perese, že „Izrael je pouze u vědecké části tohoto programu“, znamenalo pouze to, že určité základní prvky nebyly shromážděny na jednom místě, ale byly, jak vyplynulo z francouzských a jiných pramenů, alespoň po nějaký čas skladovány odděleně.¹⁶¹

Již od prvních zásilek Phantomů, jež se uskutečnily ještě za prezidenta Johnsona, dostával Izrael jadernou výzbroj, včetně nosičů bomb a speciálních počítačů. Izraelští vědci využívali již dlouhou dobu přímou i nepřímou pomoc USA při rozvíjení vlastního jaderného výzkumu. Tato spolupráce se dále rozvíjela úměrně s tím, jak americké a izraelské výzvědné služby prohlubovaly vzájemnou spolupráci. Když Muhammad Hasanajn Hajkal, tehdejší šéfredaktor vlivného egyptského deníku al-Ahrám požadoval, aby arabský svět „zkonstruoval či pronajal jaderné zbraně jako odstrašující prostředek proti Izraeli, který již takové zbraně má“, přinesly 24. listopadu 1973 New York Times titulky: „Vedoucí káhirský vydavatel žádá jaderné zbraně pro Araby.“¹⁶²

Pro čtenáře to tedy byli Arabové, kdo hrozil jadernými zbraněmi. New York Times zde vytvářely novou verzi obehrávaného argumentu, že „Arabové chtějí zahnat Izraelce do moře“. List pouze připustil, že „tvůrci politiky ve Washingtonu měli již před několika lety důkazy o tom, že Izrael zdokonalil technologii nukleárních zbraní“.

Ještě předtím, než vůbec mohla být na první schůzce arabských představitelů po říjnové válce v Rabatu přijata jakákoli rezoluce, přinesly New York Times dne 25. listopadu 1973 na první straně palcové titulky: „Arabové otevřeně hovoří o útoku na Izrael.“ Egyptský ministr zahraničí měl podle tohoto listu údajně prohlásit: „Musíme udržet všechny zbraně pro naši kombinovanou vojenskou sílu. Bitva ještě neskončila. To vyžaduje spojenou arabskou frontu...“ To by ještě nebylo nic zvláštního. Titulky listu však byly záměrně formulovány tak, aby bylo zřejmé stále pokračující nepřátelství vůči Izraeli.

New York Times usilovně udržovaly tuto koncepci tím, že Izraeli nepříznivé zprávy umísťovaly na zadních stranách nebo je neotiskly vůbec. Příkladem toho je informace, podle níž se senátor George McGovern vyslovil ve prospěch vytvoření nezávislého palestinského státu. Tato zpráva byla umístěna na levém dolním rohu na straně 35, přestože televize i rozhlas ji přinášeli několikrát za den. Týden předtím přinesl list Jerusalem Post tuto zprávu s velkými titulky: „McGovern jedná s Arafatem - žádá uznání OOP.“ Avšak teprve tehdy, když se v Jeruzalémě konala tisková konference, věnovaly New York Times tomuto důležitému prohlášení alespoň minimální pozornost. Vojenské potlačování palestinských občanských práv Izraelem však popsal 23. srpna 1974 na první straně listu New York Times Terence Smith nikoli jako izraelskou represii, ale jako palestinský terorismus: „Izrael potírá vlnu terorismu... stovky Arabů byly uvězněny“.¹⁶³

O hnutí odporu v Izraeli, které se vynořilo v předchozích šesti měsících, nebyla nikdy předtím ani zmínka a materiály New York Times zdůrazňovaly pouze zlepšení arabsko-izraelských vztahů, narušované občasnými útoky na Izrael, vedené údajně ze Sýrie či Libanonu, avšak nikdy Palestinci uvnitř Izraele.

161/ New York Times, 26. června 1974.

162/ Plukovník Muammar Kaddáfí se v roce 1973 během své návštěvy v Paříži dotázal prezidenta Pompidoua, zda by mohl koupit jadernou bombu. Bylo mu řečeno, že „není na prodej“.

163/ New York Times, 23. srpna 1974.

Nyní se sice znenadání připustilo, že vlna odporu již půl roku narůstá, avšak okamžitě byl její význam snižován: „Jádrem odporu, podle izraelských úředních míst, je Jordánská komunistická strana, kterou Husajn postavil mimo zákon.“ Počet jejích členů se odhadoval na pouhých 400 osob.

New York Times také nevyvinuly žádné úsilí, aby dále přešetřily skutečnosti o činnosti izraelských vojenských a policejních sil. Zvláště se nezmínily o izraelské aplikaci britských mandátních předpisů z druhé světové války na potlačení všech občanských práv palestinské populace. Mučení a špatné zacházení s Palestinci popisovaly New York Times jako „nepodložená obvinění, rozšiřovaná obhájkyňi Felicií Langerovou“, která, jak bylo zdůrazňováno, byla členkou Izraelské komunistické strany a zastupovala více než padesát vězňů. Jej í obžaloba izraelských praktik mučení byla úplně popřena citováním izraelských úředních míst, včetně ministra obrany Šimona Perese a dalších ministrů, že „podobná obvinění o špatném zacházení jsou nepodložená“. List dále poznamenal, že soukromě izraelská úřední místa připouštěla, že s některými vězni mohlo být v průběhu zatčení nebo výslechu hrubě zacházeno a že Šin Beth (všeobecně známá nemilosrdná izraelská bezpečnostní služba) mohla použít i „psychologického nátlaku“. Byla to však prý „běžná policejní technika“ k získání informací od lidí, kteří nechtějí mluvit, nešlo o žádné mučení. Podtitulek New York Times „Běžná policejní technika“ zbavoval Izraelce jakékoli viny.

Výsledky šetření Mezinárodního červeného kříže byly sumárně odmítnuty. Tato skupina údajně „odmítla diskutovat o situaci“. Výbor OSN pro lidská práva přijal na své schůzce v Ženevě dne 15. února 1977 třidvaceti hlasy proti třem (USA, Kanada, Kostarika) se šesti abstencemi rezoluci obviňující Izrael z toho, že praktikuje „mučení“ a „drancování archeologického a kulturního majetku“ na okupovaných arabských územích. New York Times „pohřbily“ tuto zprávu v šesti větách na spodním okraji stránky. Zpráva byla vysazena nejmenším typem písma, které vůbec New York Times používají. V materiálu byly nejvíce zdůrazňovány ty země, které byly proti přijetí rezoluce a které se zdržely hlasování. Naproti tomu návštěva paní Bird Johnsonové v létě 1976 v Jeruzalémě, kde vysazovala dva nové stromky do lesa Lyndona B. Johnsona, byla popsána důkladně i s fotografiemi slavnostního ceremoniálu.

V úplném kontrastu k tomu, jak New York Times běžně „zpracovávaly“ zprávy o izraelském mučení Palestinců, byl článek na druhé straně listu z 24. srpna 1977 v rozsahu dvou sloupců a padesáti řádků. Pod titulem „Milantní muslimové před soudem v Káhiře“ je fotografie křičícího vůdce egyptských extrémistů, s rukama nad hlavou v zuřivém gestu. Tento proces s malou skupinkou lidí obviněných z vraždy ministra vyvolal sotva větší pozornost jinde, než v Egyptě, avšak poskytl listu další příležitost představit veřejnosti Araby znovu jako fanatiky v době, kdy se jednalo o účast OOP na ženevské konferenci. A kdo by rozlišoval mezi egyptskými a palestinskými extrémisty? To bylo ještě předtím, než prezident Sadat získal věhlas „dobrého Araba“.

Přízpůsobování a publikování zastaralých materiálů přepracovaných tak, aby dělaly dojem současnosti - to byla technika, která sehrála důležitou úlohu při zpracování tzv. „zpráv“ z Blízkého východu. Dne 23. srpna 1974 přinesly New York Times na šesté straně dvousloupcovou zprávu s titulem: „USA se doslechly, že Arabové je chtěli zbavit Azor.“ Z ministerstva zahraničí proskočily zprávy, že „nejmenovaný arabský stát“ nabídl Portugalsku 400 miliónů dolarů za to, že zbaví USA možnosti užívat základnu Lagens na Azorách, která sloužila jako místo k mezipřistání a čerpání pohonných hmot pro americký vzdušný most do Izraele v průběhu arabsko-izraelské války v roce 1973.

Co bylo zpravodajsky hodnotného - i kdyby zpráva byla verifikována, což se nikdy nestalo - na téměř deset měsíců starém pokusu Arabů blokovat vojenské dodávky Izraeli během války, ve které Egypt a Sýrie bojovaly za svoji existenci? Kongresman James Johnson z Denveru označil obnovené dodávky USA Izraeli za „akt války“. Což někteří spojenci USA v NATO neodmítli poskytnout svoje území nebo vzdušný prostor k dodávkám válečného materiálu do Izraele? Co by mohlo být příčinou zveřejnění této zprávy, pokud nešlo o součást studené války rozpoutané americkými sdělovacími prostředky, zvláště listem New York Times, proti Arabům?

New York Times otiskly větší množství proizraelských dopisů v porovnání s proarabskými. Analýzou bylo zjištěno, že za 27 měsíců bylo otištěno 286 proizraelských, 86 proarabských a 50 neutrálních dopisů. Avšak ani toto porovnání nedává celkový obraz o podpoře poskytované Izraeli listem New York Times v nejjemnějších odstínech. Vydavatelé listu užívali různých manipulačních mechanismů nejen pro vytvoření proizraelských stanovisek, ale také pro zlehčení stanovisek proarabských nebo neutrálních. Tak například i dopisy, které obhajovaly arabsko-palestinské pozice, byly neobyčejně pečlivě vybírány. Velmi často byl vybrán autor snadno „rozpoznatelný“, například původem Arab nebo arabský velvyslanec, který měl důvody stranit Arabům. Důvěryhodnost příspěvku byla tedy otřesena.

Analýza ukázala, že dopisy s proizraelskými stanovisky byly mnohem delší. Proarabská nebo neutrální stanoviska byla obyčejně ihned vystřídána proizraelskou odpovědí. Reakce na proizraelská stanoviska již obyčejně uváděny nebyly. Navíc byl v některých případech proarabský dopis časově i místně oddělen (tj. umístěn v pozdějším vydání) od svého proizraelského protějšku, přestože oba dopisy byly napsány ve stejnou dobu.

Sionistické hnutí zneužilo i slavné osobnosti, vědce Alberta Einsteina. Když tento velký muž naší doby dne 18. dubna 1956 ve stáří 76 roků zemřel, referovaly New York Times v průběhu své chvalořeči o „Izraeli, za jehož ustavení jako státu bojoval“. Toto „získání“ Einsteina pro Izrael byl jedním z nejpodivuhodnějších tahů, který kdekoli použila jakákoli politická skupina. Avšak s pomocí New York Times je možné všechno.

Velký matematik byl zásadním odpůrcem vytvoření izraelského státu, ale mýtus o jeho neexistujícím názoru byl tehdy rozšiřován sdělovacími prostředky a po šestnácti letech znovu opakován.

Na konci března 1972 New York Times otiskly sérii článků pojednávajících o životě a myšlenkách Alberta Einsteina, údajně objevených ve sbírce jeho rukopisů, dopisů a dalších písemností, které měly být vydány správci závěti. Na titulní straně jednoho článku se objevila velká fotografie Einsteina s izraelským premiérem Davidem Ben Gurionem pod titulem: „Einsteinovy písemnosti vypovídají o vědčově úsilí vytvořit Izrael.“

Článek dále referoval o „jeho (tj. Einsteinově - pozn. red.) dlouhodobém úsilí pracovat pro myšlenku vytvoření židovského národního státu a o jeho smutném „odmítnutí“ prezidentského křesla po smrti Chaima Weizmanna“.

Einstein, přestože New York Times neustále tvrdily opak, se stavěl k vytvoření Izraele záporně. Velký matematik, uprchlík z nacistického Německa, vyjádřil své stanovisko, které nejenže podává správný a přesný obraz a opraví žurnalistické nepřesnosti, ale je důležitým faktorem v pokračujícím hledání spravedlivého míru na Blízkém východě.

Ve svém svědectví z ledna 1946 před anglo-americkým vyšetřovacím výborem Einstein jako odpověď na otázku, zda usazení židovských uprchlíků v Palestině předpokládá nebo vyžaduje vytvoření židovského státu, prohlásil: „Myšlenka vytvořit stát není blízká mému srdci. Nechápu, proč by tomu bylo zapotřebí. Je to spojené s nesvobodou a hospodářskými překážkami. Jsem přesvědčen, že je to špatné. Vždycky jsem byl proti tomu.“ V další části prohlášení šel ještě dále a popsal sionistický koncept jako „imitaci Evropy, jejíž konec mohl způsobit nacionalismus“.

Později, v roce 1952 v poselství nazvaném „Dětem Palestiny“, hovořil Einstein o nutnosti přibrzdit „druh nacionalismu, který v Izraeli vznikl, aby byla možná přátelská a plodná spolupráce s Araby“. Když byla tato část Einsteinovy řeči cenzurována, aby nenarušila všeobecnou podporu Izraele, odjel jsem do Princetownu, abych se dověděl profesorovo stanovisko k tomuto případu. Tehdy mi Einstein řekl, že nikdy nebyl sionistou a nikdy nebyl pro vytvoření izraelského státu.

Vyprávěl mi také o důležité rozmluvě, kterou měl s Weizmannem. Einstein se prý zeptal: „A co s Araby, kdyby Palestina byla dána Židům?“ A Weizmann mu odpověděl: „S jakými Araby? Nejsou nijak důležité.“

Einstein mě odkázal na svoji knihu *Out of My Later Years* (Z mých posledních let) vydanou v roce 1950, ve které vysvětluje svoji filozofii: „Raději bych viděl rozumnou dohodu s Araby na bázi spolužití, než vytvoření izraelského státu... obávám se, že charakter judaismu není v souladu se židovským státem, s hranicemi, armádou a určitou silou... obávám se, že to utopí judaismus.“⁽¹⁶⁴⁾

V následujících letech však Einstein živě podporoval izraelskou kulturní aktivitu, zvláště činnost Hebrejské univerzity a Weizmannova institutu, kterému byl hluboce oddán. Podle názoru Einsteinova životopisce Philipa Franka měl profesor „dobré srdce“ a váhal pokárat sionisty za jejich časté manipulace s jeho stanovisky a neoprávněné používání jeho jména. Einsteinovo váhání oddělil se od politického sionismu pomohlo zmást americký tisk.

Einstein odmítl veřejně stát se izraelským prezidentem po Weizmanově smrti, což zdůvodňoval tím, že není odborníkem v otázkách společenských vztahů. Ve skutečnosti ovšem bylo přijetí tohoto vysokého úřadu v nacionalistickém Izraeli v rozporu se základní filozofií tohoto velkého humanisty. Pokusy zatahovat známého vědce do sionistického hnutí pokračovaly. Nejprve přišly poněkud zmatené veřejné pocty z Izraele a od sionistických vůdců, vydané bezprostředně po jeho smrti. O dva týdny později přinesly New York Times článek, jehož autor, izraelský konzul v New Yorku, tvrdil, že Einstein připravoval pro národní televizní síť projev k oslavám sedmého výročí vzniku Izraele. Byla to nejenom hrubá falzifikace, ale přímý rozpor s posledním profesorovým prohlášením o Izraeli v interview s Dorothy Schiffovou, proizraelskou vydavatelkou New York Post. V tomto interview řekl: „Zpočátku jsme vkládali v Izrael velké naděje. Mysleli jsme si, že by mohl být lepší než ostatní státy, ale není lepší.“⁽¹⁶⁵⁾

V jiném článku o Einsteinovi New York Times znovu opakovaly mýtus o jeho podpoře Izraele, aniž ovšem doložily svá tvrzení jakýmkoli novým důkazem. Kdyby dnes profesor ještě žil, určitě by byl v prvních řadách těch, kteří odsuzují odnímání práv palestinským Arabům. Již 28. ledna 1930 varoval Einstein v palestinském deníku Filastín, že „musí být poražen utlačující nacionalismus“ a že on sám vidí budoucnost Palestiny „pouze na základě mírové spolupráce mezi dvěma národy, které jsou v této zemi doma... a přes všechny překážky se musejí spojit“. A od samého začátku podporoval plně myšlenku Dr. Judaha Magnese, rektora Hebrejské univerzity, založit dvounárodní arabsko-židovský stát. V dopisu rabínu Leo Baeckovi v Německu Einstein napsal: „Kromě té skutečnosti, že jsou mluvčími (Magnes a jeho stoupenci - pozn. autora) blíže neurčené široké skupiny lidí, hovoří jménem těch principů, jež představují nejvýznamnější příspěvek židovského národa lidstvu.“ Taková prohlášení se těžko shodují s tvrzením New York Times o údajné Einsteinově podpoře myšlenky vytvoření izraelského státu.

New York Times dbaly o to, aby se příprava knih o Blízkém východě publikovaných v jejich nedělní revue dostala do správných rukou. Vydání knihy předsedy vlády Begina *The Revolt* (Revolta) a knihy Josepha Churby *America's Decline in the Middle East* (Ústup Ameriky na Blízkém východě) byla připravována Wolfem Blitzerem, washingtonským dopisovatelem listu *Jerusalem Post* a vydavatelem *Near East Report* - oficiální tiskoviny sionistické lobby. O publikaci *For Jerusalem* (Za Jeruzalém), napsanou starostou Teddy Kollekem a jeho synem Amosem, pečoval zuřivý sionista Saul Bellow. Další životopis Begina spolu s životopisem Anvara Sadata byly předány Nadavu Safranovi, egyptskému Židovi, který emigroval do Izraele a bojoval v izraelské armádě ještě předtím, než přišel do USA studovat a později přednášet na Harvard.⁽¹⁶⁶⁾

Osobou nejodpovědnější za přeměnu listu z antisionismu k neutralitě vůči sionismu a později k přímému sionismu je šéfredaktor Abe Rosenthal. Novinář fanaticky oddaný listu New York Times byl nejprve najat za 12 dolarů týdně, později pracoval devět let jako zahraniční dopisovatel. Pod patronací Sulzbergera se stal v roce 1969 vedoucím redaktorem a v roce 1977 šéfredaktorem. V očích svého šéfa nemůže Rosenthal udělat žádnou chybu. Výsledkem je, že si s novinami dělá to, co právě chce.

164/ Albert Einstein, *Out of My Later Years*, New York 1950, str. 2,63.

165/ New York Post, 13. března 1955.

166/ Publikace o Beginovi *The Legend and the Man*, kterou napsal Eitar Haber vyšla v New Yorku v roce 1978.

Pod vedením Rosenthala se New York Times „zdokonalily“ tak, že žádný sionista v nich pravděpodobně nenajde chybu. Vydavatel Arthur Sulzberger se snaží vyhnout všem osobním zásahům v této záležitosti a ponechává vše na Rosenthalovi.

Vydavatelská politika k palestinské otázce se plně projevila, když list první napadl Arafatovy návrhy na dvounárodní stát, který by zahrnoval Izrael a okupovanou Palestinu. Pro novináře New York Times se OOP stala terčem útoků. Neviděli nic špatného ve snaze zabránit OOP v boji za sebeurčení palestinského lidu. Také přátelé OOP, jako syrský prezident Asad, se stali objekty útoků ve speciálně připravených kritických článcích.

Sdělovací prostředky USA v čele s New York Times pozdravili, až na malé výjimky, zvolení Begina očekávaným způsobem. Referovaly velkými písmeny o jeho snaze udržet mír a popisovaly ho jako „osvoboditele“ v souvislosti s Palestinou. Jenom malými písmeny se na zadních stranách zmínily o tom, že byl také vůdcem teroristů. Novináři z listu Village Voice (Alexander Cockburn a James Ridgeway) referovali o „nebezpečném vítězství Menachema Begina, protože je reakční ve všech směrech. Stvořil svoji vlastní realitu. Žije v jiném století, na jiném konci politického pólu.“⁽¹⁶⁷⁾

New York Times v těch dnech přinesly na první straně titulky: „Izraelská strana práce, vedoucí síla v zemi od roku 1948, ztrácí ve prospěch pravicového bloku.“ Dále v článku poznamenaly: „Likud je veden Menachemem Beginem, čtyřiašedesátiletým zastáncem tvrdé linie, který po léta kritizoval labouristy.“ V celostránkovém materiálu nebylo však ani zmínky o Beginově teroristické minulosti. Ani v dalších dnech neuveřejnily New York Times nic, co by mohlo poškodit „dobré jméno“ Menachema Begina. Nově zvolený předseda vlády byl popisován jako „důstojná, připešatělá osoba, která při představování líbá ženám líce a ruce a dbá na svůj zevnějšek“ Článek píše o Beginovi jako o „bojovníkovi za svobodu“ v „osvobozeneckém boji“. Ustrašená reakce Arabů na Beginův triumf uvedená na straně 14 vyzněla paranoicky. Jako ostatně všechny další informace byla přehnaná a upravená tak, aby vyvolala dojem o šlifenství Arabů.

Od druhého dne po volbách až po jeho příjezd do USA v červenci se New York Times soustředily na vytváření obrazu „nového Begina“. Vytvářely kolem něho gloriolu mírotvůrce, zdůrazňovaly jeho výzvy a ochotu jednat s prezidentem Sadatem, Háfízem Asadem a králem Husajnem. List přinesl na první straně izraelské záruky o „způsobu vlády v pásmu Gazy a na západním břehu Jordánu“. A naopak arabská prohlášení, kterých byl v té době ovšem minimální počet, byla v New York Times prezentována jako válečnická. O četných arabských sporech, ať už mezi OOP a Syřany nebo mezi Sadatem a Kaddáfím, informoval list v nápadných titulcích.

Úlohu New York Times při formování veřejného mínění s využitím prostředků trvalého podvodu a klamání nepřeceňuji. Tento kolos má veliký vliv přímo na tvorbu veřejného mínění, právě tak jako na veřejné činitele. Největším nebezpečím, kterému nyní musí Američané čelit, je rozšířená dezinformace nebo nedostatek informací, týkajících se politiky USA na Blízkém východě.

X. NA NÁSILÍ JE DVOJÍ METR

Je téměř nemožné najít jakýkoli námět reportáží o Blízkém východě, který by masové sdělovací prostředky nepřekroutily. Ale bezpochyby největší vliv na veřejné mínění v USA měl způsob, jakým popisovaly násilí.

Hromadné sdělovací prostředky dosáhly toho, že průměrný Američan přijal jejich dvojí metr. Tvrdí se, že Židé a sionisté byli vždy bojovníky za svobodu a usilovali o morální, zákonný a historický imperativ ustavení svého vlastního státu. Na druhé straně se zdůrazňuje, že jestliže se Palestinci uchýlili k ozbrojenému násilí, aby získali zpět svou vlast, jsou teroristy.

Analýza reportáží v americkém tisku ukázala, že téměř veškeré akty terorismu jsou odsuzovány. Izraelské akce jsou však obyčejné ospravedlňovány jako odpověď na „nesnesitelnou situaci“. Washington Post například ospravedlňoval izraelské vraždění v Bejrútu v roce 1973 jako „nejlepší druh terorismu“, protože Izraelci „zavraždili nejhorší druh teroristů“. Zvláštní izraelské komando tehdy v dubnu 1973 proniklo do bejrútského hotelu, v němž měli své byty a kanceláře někteří členové výkonného výboru OOP a Palestinské národní rady. Při přepadu byli zavražděni Arafatovi spolupracovníci a přední politikové Muhammad Júsuif an-Nadžár, Kamál Násir a Kamál Adván a několik jejich rodinných příslušníků.

Podle pravidel sdělovacích prostředků USA jsou tedy Izraelci „bojovníky za svobodu“ a Arabové „teroristy“. Tento dvojí metr je uplatňován od samého začátku. Každé uplatňování násilí ze strany sionistů je zamlčováno. Přitom sionisté často používali násilí proti vlastním lidem. Například 25. listopadu 1940 vyhodili do povětří parník Patria u přístavu Hajfa, přitom zahynulo 276 ilegálních židovských přistěhovalců. O patnáct měsíců později explodoval parník Struma v Černém moři. Zahynulo přitom 769 ilegálních židovských přistěhovalců. Židovský úřad tuto tragédii označil za akt „masového protestu a masové sebevraždy“. Pak následovala 6. listopadu 1944 vražda britského vyslance v Káhiře a při vyhození hotelu Král David v Jeruzalémě do vzduchu bylo zabito 91 Britů a Arabů.

Několik hodin poté, co izraelská armáda začala svůj pochod na Sinaj, bylo 29. října 1956 v Kafr Kassám a dalších vesnicích vyhlášeno stanné právo od 17.00 hod. do 6.00 hod. ráno. Starosta této vesnice se o zákaz vycházení dozvěděl v 16.45 hod. a nemohl informovat vesničany, kteří pracovali na poli. Když se tito po 17 hodině vraceli, byli bez výstrahy postřeleni. Mezi 49 mrtvými bylo 14 žen s malými dětmi v náručí.

Do roku 1972, než se rozvinula činnost Organizace pro osvobození, Palestiny, soustředily izraelské špiónážní služby svoji pozornost na jednotlivé Palestince. Řada z nich byla zavražděna v Bejrútu⁽¹⁶⁸⁾, Los Angeles⁽¹⁶⁹⁾, Římě⁽¹⁷⁰⁾, Tripolisu⁽¹⁷¹⁾, Stockholmu⁽¹⁷²⁾, Kodani⁽¹⁷³⁾, Paříži⁽¹⁷⁴⁾, na Kypru⁽¹⁷⁵⁾ a v Oslo⁽¹⁷⁶⁾. Úkoly vyhledávat a ničit Palestince dostala organizace Mossad, izraelská obdoba CIA. V roce 1972 bylo v rámci Mossadu zřízeno speciální oddělení, které zorganizovalo 10. dubna 1973 již zmíněný vpád do Libanonu a zavraždění tří funkcionářů OOP. Operace „Boží hněv“ pod vedením zvláštního poradce Aharona Jariva měla za cíl likvidovat 1000, vybraných Palestinců, kteří byli schopni zabezpečit vedení palestinského národně osvobozenického hnutí.

Od útoku vrtulníků na Bejrút 28. prosince 1968 se Libanon stal stálým místem izraelských útoků proti civilistům a civilním objektům na i jihu země. Začalo to v letech 1969 a 1970 určitým počtem malých náletů, hlášených OSN, ale všeobecně ignorovaných. V roce 1972 podnikly izraelské ozbrojené síly vážné útoky na oblast Arkúb, při kterých byli usmrceni dva civilisté; na uprchlický tábor Nabátija, při kterém bylo usmrceno deset osob; na tábory Nahr al-Bárid, Rafad a Rásidíja, kde bylo zabito celkem šestnáct lidí.

Specifikou dvojího metru byl postoj ke špiónážní aktivitě Izraelců a jejich arabských protějšků. Pokud jde o Izraelce, pak účel světlí prostředky. Sionisté a Izraelci sklízí obdiv od lidí, kteří odsuzují stejnou aktivitu CIA doma, i za každý nejšpinavější trik, kterého použijí. Sionisté a Izraelci mohou porušovat všechna pravidla mezinárodního práva a dělat si svá vlastní.

Po egyptské revoluci v roce 1952 se vztahy mezi USA a novou vládou Gamála Abdala Násira neustále zlepšovaly. Jednalo se o kulturních, ekonomických a dalších dohodách mezi USA, Egyptem a dalšími arabskými zeměmi a věřilo se, že USA poskytnou pomoc na stavbu Asuánské přehrady. Ještě v roce 1954, kdy byl velvyslancem USA v Egyptě Henry Byroade, se zdálo, že jeho osobní přátelství s Násirem přinese výsledky. Byla zahájena padesátimiliónová americká dolarová pomoc.

Tato situace byla ve vysokých izraelských kruzích označena za ohrožení přílivu amerických dolarů do Izraele. Proto se za velice žádoucí považovalo zhoršení vztahů mezi Egyptem a USA. Do Egypta byla vyslána izraelská špiónážní skupina, aby uskutečnila pumové útoky proti oficiálním americkým úřadům a v případě potřeby i proti jejich americkým zaměstnancům s cílem zpřetrhat arabsko-americké a především egyptsko-americké vztahy. Se simulovanými protibritskými incidenty se kalkulovalo pro vyvolání nutnosti ponechat v Suezu britskou vojenskou posádku. Následovalo několik pumových útoků proti americkým objektům v Egyptě. Když byli někteří izraelští špióni v Egyptě zatčeni a odsouzeni, dělaly z nich americké sdělovací prostředky hrdiny a mučedníky.

Když byl izraelský špión Elie Cohen alias Kamal Amín Tabas odhalen a zatčen syrskou kontrarozvědkou a oběšen v Damašku, vyvolalo to na Západě zlostný pokřik. Eli Ben-Hanan o něm napsal populární knihu *Our Man in Damascus* (Náš muž v Damašku). Cohen byl nejprve zatčen v Egyptě, ale po dvou letech byl propuštěn. Poté odešel jako vycvičený špión do Damašku. Jako orientální Žid měl plynne arabsky a byl k nerozeznání od muslimského nebo křesťanského Araba. Cohenovi se podařilo navázat styky ve vedoucích syrských kruzích. Prostřednictvím svých kontaktů byl Cohen schopen ověřit počet a umístění letadel MIG-21, tanků T-54 a další výzbroje, kterou Sýrie dostávala od Sovětského svazu, jakož i syrské plány na vybudování kanálu na odklonění řeky Banjás, která je jedním z hlavních přítoků řeky Jordán. Informace, které Cohen propašoval do Izraele, byly cenným faktorem, jenž přispěl k úspěchu Izraele v šestidenní válce, jejímž výsledkem bylo mj. obsazení Golanských výšin.

Izrael organizoval zasilání výbušnin v poštovních zásilkách vedoucím funkcionářům sionistického hnutí v USA a svým vlastním diplomatickým misím na Západě a sváděl vinu na Arabů. Šlo o průhledný manévr, o čemž svědčí i fakt, že žádná bomba v rukou adresátů nevybuchla, až na dvě, které nebyly předem zadrženy. Naopak všechny podobné bomby zaslané na adresy Arabů vybuchly.

V letech 1962-63 se izraelská rozvědka zaměřila na pumové atentáty formou poštovních zásilek na západoněmecké vědce pracující v Egyptě. Po několika úspěšných atentátech všichni ostatní Němci raději Egypt opustili.

Bývalí teroristé se od té doby stali ministerskými předsedy, ministry zahraničí, generály a dalšími důležitými osobnostmi dnešního izraelského státu. I když bomby v poštovních zásilkách a ostatní formy terorismu byly používány oběma stranami, byl to Izrael, který je zatáhl na Blízký východ a využil smrtících výbušnin dokonale ve své propagandě. S poukazem na „teror protivníka“ neuznává Izrael OOP, a tím i značně komplikuje řešení otázky Blízkého východu.

168/ Palestinský novinář Hassan Kanafání a jeho šestnáctiletá neteř byli zabiti 8. července 1972 při výbuchu bomby, kterou izraelští agenti umístili v jejich voze. Emil Khayat, zaměstnanec Rif Banky v Bejrútu, byl 18. července 1972 vážně zraněn bombou z poštovní zásilky, jiný palestinský intelektuál Aziz Saik byl den nato podobnou bombou oslepen.

169/ Účetní Mohamad Šaat a jeho dítě byli vážně zraněni bombou umístěnou v jejich domě v Los Angeles (14. 10. 1972).

170/ Palestinský vědec a představitel OOP Noel Zuaiter byl zastřelen agentem izraelské tajné služby Mossad ve svém římském domě (16. 10. 1972).

171/ Mustafa Awad Zajd byl oslepen a těžce zraněn bombou v poštovní zásilce (25. října 1972).

172/ Zástupce červeného púlměsíce Omar Suffan přišel 29. listopadu 1972 o prsty při výbuchu bomby z poštovní zásilky.

173/ Vúdc palestinských studentů přišel o ruku při výbuchu bomby z poštovní zásilky.

174/ Mossad umístil časovanou bombu v pařížském bytě palestinského vůdce Hamšarího, který zemřel na následky zranění 8. ledna 1973.

175/ Palestinec Husejn Abdul Kejr byl zabit ve svém bytě na Kypru.

176/ Ahmed Bučíki byl v Oslo zastřelen izraelskými agenty.

XI. VYUŽÍVÁNÍ ANTISEMITISMU

Nic nepřispělo k úspěchům sionismu v západním světě víc, než promyšlený útok na citlivé místo světového veřejného mínění - problém antisemitismu. V souvislosti s tím byly neustále přetřásány skutky nacistického Německa, které pochopitelně na křesťany působily otřesně. V kontrastu s tím bylo ještě celkem lichotivé, když se o někom prohlásilo, že je komunista. A byl to právě odpor křesťanů proti antisemitismu, který přispěl k vytvoření a potvrzení izraelského státu a dokonce připustil okupaci dobytých arabských území, a to i proti Chartě OSN a mezinárodní morálce. Všeobecná averze proti antisemitismu se stala tak silnou, že i plnokrevný Semita-Arab, jakkoli to zní absurdně, měl potíže, aby se proti těmto obviněním uhájil. V lednu 1978 byly narušeny mírové rozhovory v Jeruzalémě, když předseda vlády Begin obvinil z antisemitismu prezidenta Sadata a jeho ministra zahraničí.

Emocionální reakce způsobená nacistickou genocidou Židů dala vznik jedenáctému přikázání: „nebudeš antisemitou“, a současné i dvanáctému přikázání: „musíš být anti-antisemitský“. S cílem realizovat tato nová přikázání odmítli anti-antisemité, vedení organizovaným židovstvem, základní rozdíl mezi odpůrci sionismu a těmi, kteří prostě nemají rádi Židy. Dokonce i židovští antisionisté jsou nazýváni antisemity.

Že dosud existuje nenávist, že genocida Židů nacistickým Německem je pevně zakořeněna v povědomí člověka a že antisemitismus dosud existuje, nemůže nikdo popřít. Je to jeden z mnoha předsudků, které by měly být vymazány. Existence tohoto jevu by však neměla dát zelenou nemilosrdnému potlačování i té nejkonstruktivnější kritiky Státu Izrael a sionistických organizací.

V roce 1913 byla založena Protipomlouvačná liga (AntiDefamation League - ADL). Vede neustálou kampaň, aby udržela antisemitismus „při životě“ a využívá údajného antisemitismu k potlačování všech, kdo by se stavěli proti washingtonské politice „Izrael především“. ADL je podporována ostatními židovskými organizacemi a je také velmi dobře financována. Původní poslání ADL, která odsuzovala opravdové předsudky, se změnilo ve špionáž a publikování zvláštní literatury motivované podporou Izraele a zaměřené na eliminaci kritiků sionistické taktiky.

Tato nejstarší a nejmocnější židovská organizace na světě, s ročním rozpočtem okolo 7,4 miliónů dolarů, má svůj hlavní stan v New Yorku. Má dvacet osm krajských úřadoven v zemi a dvě v Kanadě, profesionální štáb v počtu 300 osob, včetně specialistů v oboru společenských vztahů a komunikace, výchovy, sociálních věd, náboženství a práva. Má své zástupce ve stovkách obcí od pobřeží k pobřeží a má tisíce tajných spojení na občany v USA a v Kanadě. Každá krajská úřadovna má svoje vlastní předsednictvo, složené z prominentních občanů příslušné oblasti. Prostřednictvím četných soukromých i veřejných informací, zaměřených údajně proti předsudkům a bigotnosti, vytváří ADL sama předsudky, které často hraničí s podvodem. V interview v časopise True hovořili tři vedoucí činitelé ADL - Benjamin Epstein, Seymour Graubard a Dore Schary - o užívání tajných agentů. „ADL musí mít velmi širokou síť špiónů, aby tohle všechno mohla dělat,“ komentoval časopis Newsweek, který se snažil být jen velmi málo útočný. Nazval její metodologii „vysoce výběrovou“. ADL často vydávala prostřednictvím dalších nakladatelství knihy, které svědčily o tom, že k sionistickým záměrům je využívána vlastní špionáž. Obvinění z antisemitismu obsažená v té které knize vypadala věrohodně. Mnohá z nich byla ve skutečnosti pouze polopravdami, velmi nepřesnými a pochybenými.

Činnost ADL a organizace B'nai B'rith zaměřená na podporu Izraele se postupně zintenzivňovala! Když se izraelské ministerstvo turistiky rozhodlo v souvislosti s plánovaným působením na americký tisk, který přinášel v roce 1967 zprávy o bombardování arabské půdy, pozvat 1200 zahraničních novinářů do Izraele na návštěvu, B'nai B'rith nejenže najala novináře, ale zorganizovala i okružní jízdy po zemi. ADL neustále využívá svého neomezení v poštovním styku jako „nevýdělečná organizace“ k tomu, aby rozšiřovala izraelské propagandistické publikace, jak tomu bylo v červnu 1967 a při řadě jiných příležitostí.¹⁷⁷

Američané, kteří dali v současné době jasné najevo, jak jsou citliví na hrozby vůči jejich soukromí a svobodě, když byla odhalena špionáž osob a s tím spojené nahrávání rozhovorů prováděné CIA, se nikdy nedozvěděli o tom, že se buduje něco, co by mohlo být nazváno „židovským gestapem“ nebo největším nevládním špionážním systémem, který pracuje na západní polokouli. Ve své knize The Pledge (Závazek) konkretizuje velký přítel sionistů Leonard Slater mnohé tajné programy na pomoc Izraeli. Sionisté si zaregistrovali významné Židy i křesťany v mnohých zemích světa. Jednali se soudci, úředníky z celnic a s politiky. Podle zpráv FBI prováděli i pašování zbraní a lidí z USA a Evropy do Palestiny až do doby, než došlo k válečnému střetu s Araby. Washingtonský ekonom Robert Nathan se přimlouval u Edgara Hoovera, aby pomohl osvobodit sionistické agenty, kteří byli zatčeni na kanadských hranicích za pašování zbraní určených Izraeli. Bedny se zbraněmi byly ukradeny z armádního skladu na Havaji.

177/ Rabín Solomon Bernards z ADL rozšiřoval 26. 6. a 20. 7. 1967 letáky Izraelské informační služby s oficiální verzí Tel Avivu o šestidenní válce.

Pod vedením Sonnebornova institutu, pojmenovaného po vůdci Hagany Rudolfo Sonnebornovi, byl založen podnik zbrojařského průmyslu. Ze sionistických organizací bylo zasláno do skladů v Palestině z Wisconsinu 350 000 pytlů na písek, z Ohio 92 000 signalizačních světel, z New Jersey 25 000 přileb. Chicago dodalo 100 tun ostnatého drátu a deset tun barvy khaki. New Orleans zaslal mj. tablety penicilinu. San Francisco nabídlo sítě proti moskytům, Minneapolis 600 detektorů min. Z přístavního města Norfolk ve Virginii přišly dvě korvety a ledoborec a „aby byli námořní strategové budoucího židovského státu poučeni - kompletní paměti admirála Alfreda von Tirpitze“.⁽¹⁷⁸⁾

Pod pláštěnkou studia Talmudu učil v New Yorku právník Nahum Bernstein zásadám špionáže a boje muže proti muži. Tato „zpravodajská škola“ patřila instituci ortodoxního náboženství, která se nazývala Národní rada mladého Izraele. Prostřednictvím B'nai B'rith, ADL a různých sionistických a proizraelských skupin pokračovala izraelská zpravodajská služba v pronikání do všech sfér života Spojených států. Chrámy, synagogy a rabíni spolupracovali. Existoval dokonce cynický vtíp, který koloval v Pentagonu: Každé důvěrné vojenské memorandum je zřejmě tištěno ve třech kopiích - „jedno pro Bílý dům, jedno pro ministerstvo zahraničí a jedno pro Tel Aviv“.

Tajná pomoc Izraele pokračovala také mimo území Spojených států. Na zasedání Výboru nevládních organizací OSN byla v roce 1970 vyslechnuta zpráva o podvrtném programu špionáže ve východní Evropě, prováděném americkými židovskými turisty, objednaném a také placeném izraelskou vládou, avšak řízeném z B'nai B'rith, což byl krycí manévr.

Existuje mnoho způsobů, jak využívat existence antisemitismu jako nástroje k dosažení shody nebo souhlasu se stanoviskem sionistů a jak zmírnit kritiku vůči Izraeli. Ministr zahraničí Abba Eban obhajoval po mnoha útocích na Libanon izraelské akce slovy: „Stanovisko cizích zemí nemůže být úplně odloučeno od tradičního přístupu nežidovského světa k židovskému světu.“ Podle toho by veškerá kritika Izraele měla být považována za antisemitismus.

Využívání antisemitismu dosáhlo neslýchané úrovně ve studii ADL z roku 1974 „Nový antisemitismus“, která byla napsána „veleknězem kultu anti-antisemitismu“, generálním radou Arnoldem Forsterem a národním ředitelem Benjaminem Epsteinem. Podle letáku „Reflektor na nenávisť“, který byl široce distribuován vydavatelstvím McGraw-Hill, je nový antisemitismus založen na starém, čerpá prý pouze z různých, až překvapivě seriózních pramenů. „Nepřátelství radikální levice, radikální pravice, proarabských skupin, černých extrémistů, antižidovské štvání, které se objevovalo v USA od dvacátých let“, bylo nyní údajně překonáno „dalšími lidmi ve vládě, ve sdělovacích prostředcích, mezi klérem a umělci, kteří jsou necitliví k zájmům Židů a k židovským věcem, zvláště k požadavkům a potřebám státu Izrael“. Vydání uvedené studie časové souviselo se stále silnějšími názory v mnoha částech země, že sionistický tlak, vliv a finanční síla byly zodpovědné za energetickou krizi, která se projevila nedostatkem benzínu. Sionisté si trpce stěžovali na to, že Židé již nejsou chráněni morálním odsouzením genocidy.

Předmluva studie hovoří o dlouhodobém cíli ADL „bojovat proti předsudkům bigotnosti a diskriminaci... zákonnými zbraněmi, výchovou a přesvědčováním veřejnosti... za účelem nastolení spravedlnosti a stejného zacházení se všemi občany“. Pozitivní představa o této organizaci však byla ihned zničena opakovaným zdůrazňováním autorů, že „američtí Židé považují útok na existenci Izraele za nejzazší antisemitismus“. Jak je uvedeno v posledním odstavci epilogu, „spočívá jádro nového antisemitismu v široce rozšířené neschopnosti nebo nechotě porozumět nezbytnosti existence Izraele pro židovskou bezpečnost a přežití na celém světě“. Z těchto důvodů je i ta nejmírnější kritika Izraele nebo sionistické činnosti považována za urážku a hrubost či nevděčnost a je srovnávána s „novým“ antisemitismem, který je prý od tradičního druhu snadno rozpoznatelný, protože „není vždy záměrný a je často vyjadřován váženými osobnostmi a institucemi v USA i v zahraničí, lidmi, kteří by byli šokováni, kdyby se sami považovali za antisemity, nebo si něco podobného o nich mysleli jiní“.

Přední činitel ADL Seymour Graubard tvrdí, že dokud byla vzpomínka na nacistické vraždění (angl. holocaust - pozn. red.) ještě čerstvá, byl antisemitismus umlčen. Jakmile však vzpomínka začíná blednout a jakmile je na Židy stále více nahlíženo jako na součást státu, lze prý pozorovat nový vzrůst antisemitismu.“ ADL se vrátila k minulosti, aby na ní vybudovala strach. Používala pomluv a nactiutrhání, aby cenzurovala a umlčovala, a tak vybudovala železný kruh kolem Ameriky, který zabraňoval jakékoli konstruktivní kritice Izraele a sionistů. Dokonce i dlouholetý a oddaný přítel Izraele James Wechsler z New York Post byl natolik objektivní, že napsal, že poslední dílo Forstera a Epsteinů z ADL je „ohavně napuštěno netolerancí, když srovnává kritiku Izraele s antisemitismem“. Růst antisemitismu, kterého se ADL a ostatní izraelské skupiny údajně obávaly, se hodil potřebám sionistů, kteří chtěli, aby si Židé více uvědomovali své židovství. Uctívání etického, univerzálního judaismu znamenalo v jejich očích pouze několik starých mužů s pokrývkou hlavy. Avšak pro masy zde byl nový vzrušující izraelismus a uctívání anti-antisemitismu.

Sionistické hnutí od samého počátku zcela jasně naznačovalo svůj vážný zájem na využití předsudku. Theodor Herzl vyjádřil naději, že jakýkoli antisemitismus bude „působit jako hnací síla, která jako vlna budoucnosti přivede Židy do zaslíbené země.“ Herzl mimo jiné také napsal: „Antisemitismus vyrostl a pokračuje v růstu - a já také.“⁽¹⁷⁹⁾

Člen britského parlamentu, anglosaský exponent sionismu Richard H. S. Crossman často citoval výraz Chaima Weizmanna, že „antisemitismus je bacilem, který každý křesťan nosí sebou, ať jde kamkoli a nehledě na to, že to zapírá“.⁽¹⁸⁰⁾

Na jejich první schůzce se Chaim Weizmann zeptal Crossmana, zda je antisemitou. Na to tento labourista poctivě odpověděl: „Ovšem.“ Od té doby se datuje jejich přátelství a začalo rovněž Crossmanovo křížácké tažení, částečně jako oběť usmíření za předchozí předsudky.

178/ Larry Collins a Dominique Lapierre, Ó Jerusalem! New York 1972, str. 271.

179/ The Diaries of Theodor Herzl, ed. M. Lowenthal, New York 1962, str. 7.

180/ Richard H. S. Crossman, A Nation Reborn, New York 1960, str. 31.

Jiný člen parlamentu Ian Gilmour si v britském časopise The Spectator povšiml nezbytného napojení sionismu a antisemitismu: „Protože základem sionismu je myšlenka, že židovská asimilace v ostatních zemích je dlouhodobě nemožná a že antisemitismus a pronásledování mohou dříve či později vypuknout, má sionismus zájem na rasové diskriminaci. Izraelci realizují „záchranné operace“, aby zachránili údajné ohrožené Židy v jiných zemích... arabských zemích. Nesnáze Židů a emigrace do Izraele byly výsledkem nikoli antisemitismu, ale sionistické aktivity a existence Státu Izrael. Sionismus ještě zhoršil nemoc, kterou měl léčit.“

Separatistická filozofie, podporovaná organizovaným židovstvem po druhé světové válce, byla opět vyzdvížena stejně tak „zpátečnickými“ konzervativci, jako liberály, kteří by se jinak s pohoršením dívali na jakoukoli zmínku o apartheidu.

Nahum Goldmann varoval: „Mizení antisemitismu v jeho klasické podobě, které je dobré pro materiální a politickou situaci Židů a židovských obcí, má velmi negativní dopad na náš vnitřní život.“ Leo Pfeffer z Amerického židovského kongresu pronesl podobný závěr: „Taková diskriminace může být dobře i požehnáním. Je možné, že nějaký antisemitismus je nezbytný, aby bylo zajištěno židovské přežití.“ Také v jednom článku v britském časopise Blackfriars Magazine se poukazuje na nebezpečí, které by vzniklo židovské obci, kdyby vymizel antisemitismus.

Sdělovací prostředky velkých měst přispěly na pomoc a hrnc anti-antisemitismu se nepřestal vařit. Sionistická mašinérie měla pod kontrolou sdělovací prostředky, a tak neměla žádné problémy, aby pracovala na podkladě tří základních témat:

- 1/ Arabský antisemitismus - nepřátelství arabských států a jejich představitelů, zvláště prezidenta Násira a později Jásira Arafata a OOP, údajné pramení ze stejné bigotnosti a nenávisti, prokázané již v Hitlerové genocidě.
- 2/ Ruský antisemitismus - Židé v Sovětském svazu a jinde za „železnou oponou“ byli prý oběťmi teroru a musí jim být povolen návrat do Izraele.
- 3/ Křesťanský antisemitismus - bigotnost, která nejprve pronásledovala Židy jak o vyznavače judaismu a potom dovolila, aby šest miliónů Židů v Evropě bylo zcela zlikvidováno, se údajně stále ukazuje v nepřátelství proti Židům a zvláště proti izraelskému státu.

Byl učiněn pokus spojit fašistickou aktivitu v Argentině s rostoucím podtónem antisemitismu v Egyptě. Na jaře roku 1975 požádal argentinský velvyslanec ve Washingtonu Alejandro Orfila svého dobrého přítele egyptského velvyslance Ašrafa Ghurbála, aby přijal spisovatele, který napsal šovinistickou publikaci. Ghurbál přijal spisovatele Patricia Kellyho na pouhé tři minuty. Kelly nemluvil vůbec anglicky a egyptský velvyslanec znal španělsky a italsky jen několik slov. Jediná další osoba, která byla přítomna, byl fotograf, kterého Kelly přivedl. Nebyl přítomen žádný tlumočník. Přesto vzniklo „interview“, které židovská telegrafní agentura v Buenos Aires nazvala takto: „Vyhlazení judaismu na Blízkém východě je předpokladem arabského osvobození.“ „Interview“ bylo potom rozšířeno sionistickou sítí do celého světa.

Washingtonský týdeník Jewish Week nadepsal 3. dubna svůj článek: „Egyptský velvyslanec předpovídá vyhlazení judaismu.“ Pozdější komentář k „interview“ přinesl i šovinistický brooklynský list Jewish Press (11. dubna), který byl nadepsán takto: „Vyhlazení Židů“. Dopisy, které obsahovaly výstřižky tohoto „interview“, se valily na egyptské velvyslanectví ve Washingtonu. Dokonce i vážený a seriózní anglický list Guardian otiskl podstatnou část tohoto „interview“. Později však přinesl omluvu s tím, že „otiskl materiál černé propagandy, který získal z izraelských, blíže neurčených pramenů“.

Anti-antisemitský kult je životně důležitý nejen pro umlčování opozice vůči sionismu a Izraeli. Představuje také hlavní důvod existence vyznavačů nového druhu „judaismu“. Mnozí Židé trvají na tom, že budou Židy do té doby, dokud bude nepopulárním být Židem, to znamená tak dlouho, dokud bude existovat antisemitismus. To je také asi hlavním důvodem, proč se ADL a další „obránné“ organizace s mocnými a bohatými americkými židovskými obcemi v zádech nikdy nepokusily zpracovat jedinou solidní studii o příčinách antisemitismu, aby tento předsudek mohl být vymýcen.

Důvody jsou zřejmé. Ani náboženští ani světszí vůdci mnohých židovských organizací si nepřáli zbavit se tak mocné zbraně. Kdyby odstranili předsudky, uvolnili by také oddanost k víře. Kdyby se snažili vymýtit bigotnost, pak by fondy pro židovskou národní činnost vyschly. Proto se také s antisemitismem nic neděje. V tom také spočívá konspirace mezi rabinátem, židovskými nacionalisty a ostatními členy organizovaného židovstva v úsilí o udržování předsudků při životě tak, jak to doporučovali Goldmann a Herzl.

Tyto machinace nepoznal nikdo lépe, než slavná novinářka Dorothy Thompsonová. V roce 1938 stála v čele „morální mobilizace“ USA proti nacismu. Následovaly její známé válečné pořady a oddanost sionistické věci. Přirozené se okamžitě stala miláčkem sionistického hnutí.

Jak si všiml autor jejího životopisu, začala se po svém návratu z návštěvy nově ustaveného Státu Izrael zabývat problémem arabských uprchlíků a taktikou židovských přistěhovalců. Redaktor William Zuckermann napsal později v Jewish Newsletter: „Slečna Thompsonová nyní viděla, že se sionismus, který začal jako liberální a humanitární hnutí, změnil v reakční, agresivní a šovinistické hnutí stejného druhu jako jiný evropský nacionalismus, proti kterému bojovala po celou svoji žurnalistickou kariéru.“

Sionisté rozjeli proti Thompsonové kampaň, která vyústila v ztrátu možnosti publikovat v některých novinách, včetně New York Post, od kterého dostávala plnou čtvrtinu svého platu. Dostala se na černou listinu.

Jako konečné slovo v tomto odstrašujícím příběhu napsala Dorothy Thompsonová, která byla dříve provdána za Sinclaira Lewise, památný dopis pro Jewish Newsletter nazvaný „Jak se vyrábí antisemitismus“. Z něho nyní cituji: „Opravdu si myslím, že by měla být věnována pozornost tomu, jaké škody způsobuje židovské obci označování takových lidí, jako jsem například já, za antisemity. Je tak trochu pod důstojnost každého, kdo má podobný osud jako já, aby veřejně popřel obvinění. A tak se dělá antisemitismus více váženým, než by jinak vůbec byl, protože at' již právem

nebo neprávem si mé mnoho lidí v této zemi váží a jestliže je uveřejněno, že jsem antisemitou, pak se antisemitismus stává tímto způsobem více váženým. Izraelský stát se musí naučit žít v atmosféře svobodné kritiky, kterou musí každý jiný stát na světě snést. Jestliže jsou novináři této země (tj. USA - pozn. red.) nuceni potlačovat kritická stanoviska z důvodů organizovaného nátlaku, a to formou dopisů vydavateli nebo obchodními tlaky na list, pak čistým efektem - a já vím, o čem hovořím - je podněcování odporu, tím horšího, že nemá žádné východisko. Existuje mnoho subjektů v této zemi, kterých si novináři a spisovatelé všímají právě z těchto důvodů, z příčin nátlaku... Pokaždé, když někdo začne vzdorovat takovým tlakům, je současné naplněn sebeuspokojením a toto sebeuspokojení se přeměňuje v odpor proti těm, kteří to způsobili.

Lidé nemají rádi vzory, a proto každá skupina, která by si chtěla přisvojovat všechny ctnosti a nepřipouští žádné lidské nectnosti, nedosáhne toho, aby byla milována. Proto jsem zcela jistá, že anti-antisemitismus, jako anti-antinegroismus, může dosáhnout bodu, kdy bude mít zcela opačný účinek než ten, o který bylo původně usilováno...“⁽¹⁸¹⁾

XII. BLESKOVÝ ÚDER

Při hodnocení vztahů USA s arabským světem a Izraelem v kritických chvílích se vždy našel někdo, kdo viděl tento problém v celé perspektivě a odvážil se to osvětlit americké veřejnosti.

Jeho hlas však byl umlčen právě tak rychle, jako je odstřelen vůdce vlčí smečky. S pomocí ochotných sdělovacích prostředků je kritik Izraele nebo politiky „Izrael především“ označen za „vzkříšeného Hitlera“. Ti, kdo se odvážili prolomit bariéru mlčení, těžce zaplatili za svou odvalu, když chtěli využít toho, o čem se domnívali, že je jejich demokratickým právem. Neúnavné a soustavné útoky na každého, kdo se třeba jen odvážil upozornit nebo vyslovit protest proti převládající jednostranné proizraelské linii, mohou stěží najít paralelu ve společnosti, ze které ještě nebyla odstraněna svoboda projevu nebo svobodné vyjádření názoru a která jinak dovoluje i určitou kritiku vládnoucích kruhů. Sledování, zastrahování, potlačování i minimálního nesouhlasu – to jsou některé ze základních prostředků řady sionistických „humanitárních“, „ochranných“ a dalších organizací používaných při umlčování jakékoli opozice vůči izraelskému státu a jeho politice.

Jednou z jejich prvních obětí byl bývalý americký ministr obrany James Forrestal. Zatímco většina Američanů přijímala existenci izraelského státu jako historickou nutnost, Forrestal chtěl bojovat za věci, o nichž se domníval, že jsou v americkém zájmu. Zveřejnění jeho deníku v roce 1950 prozradilo, jak houževnatě se Forrestal snažil získat souhlas obou politických stran, aby otázka Izraele nefigurovala v roce 1948 v předvolebním boji. Tehdy poznamenal: „Žádná skupina v této zemi (tj. USA-pozn. Autora) by neměla mít dovoleno ovlivňovat naši politiku v bodě, kde by mohla být ohrožena národní bezpečnost.“

Urážky byly jedinou Forrestalovou odměnou za jeho neúnavné úsilí. Jeho dobrý přítel, prezidentův poradce Bernard Baruch, jej varoval před snahou brzdit „nevyhnutelný vývoj“ k vytvoření židovského státu, protože je to považováno za opozici vůči politice USA v palestinské otázce.

Na tiskové konferenci 27. listopadu 1967 sdělovací prostředky vytrhly jednu větu z vystoupení Charlese de Gaulla k Blízkému východu, nepřesně ji přeložily a vyprovokovaly nátlak, jaký byl předtím vyvinut jen na málokoho jiného. Velké titulky uváděly, že de Gaulle nazval Židy „nadřazenými a sebejistými elitáři“. Američané pak rádi připsali antisemitismus na seznam výhrad vůči tomuto francouzskému prezidentu.

Na černou listinu sionistů se dostal i jeho nástupce Georges Pompidou. Při jeho státní návštěvě USA v únoru 1970 jej v různých městech přivítaly nepřátelské demonstrace zorganizované sionisty. Pompidou chtěl dokonce předčasně ukončit svou návštěvu a jeho manželka chtěla odjet okamžitě. Teprve po omluvě tehdejšího prezidenta Nixona v USA setrval. Odřekl však schůzku s představiteli sionistických organizací USA. V americkém tisku byl Pompidou obviňován, že zaprodal Francii za arabskou naftu, že prodal Libyi zbraně, že pouze předstírá zájem o nastolení míru na Blízkém východě a že „využívá arabského fanatismu proti Izraeli k naplňování kapes vlastního národa...“.

Pompidou ustupoval sionistickému tlaku. Na tiskové konferenci před odletem z New Yorku naznačil, že Izrael může dostat zpět peníze za letadla Mirage, která mu v důsledku francouzského bojkotu nebyla dodána. A pak dodal: „Lidé si mohou říkat, co chtějí. Já nejsem antisemita.“ Takovou poznámku nemá žádný francouzský prezident zapotřebí říkat, i kdyby v soukromém životě nezabezpečoval židovské bankovní zájmy (než se stal Pompidou prezidentem, pracoval v Paříži u Rotschilda – pozn. Red.).

Ani židovský předseda vlády jiného evropského státu nebyl ušetřen útoků sionistů. Koncem září 1973 se dva Palestinci z do té doby neznámé skupiny, která se nazývala Orlové palestinské revoluce, pomocí zbraní zmocnili třech sovětských Židů a rakouského pohraničnicka ve vlaku z Moskvy do Vídně. Požadovali, aby rakouská vláda uzavřela tranzitní tábor Židovského úřadu v zámku Schönau, kde se shromažďovali Židé směřující do Izraele. Palestinci rovněž žádali letadlo, které by je dopravilo do bezpečí.

Rakouský kancléř Bruno Kreisky se dostal do popředí světové pozornosti, když vzdoroval vládám USA a Izraele a velkému tlaku světového sionismu a nakonec vyhověl požadavkům Palestinců. Reakční tisk rozpoutal celosvětovou hysterii. Nixonova vláda oznámila zásadní nesouhlas s rozhodnutím Rakouska. Ale Kreisky se nedal zastrahit a setrval na svém rozhodnutí i proti opozici ve vlastním parlamentu.

V odpovědi na útoky prohlásil: „Proč se USA samy nepodílejí na nákladech při pomoci židovským emigrantům? Proč USA nevytvoří letecký most? Místo, aby dávaly dobré rady, USA mohou poslat lodě do Oděsy nebo jiného černomořského přístavu a evakuovat Židy ze Sovětského svazu. Lodě mohou být poslány také do Leningradu. Existuje hodně možností.“ Kancléř vehementně odmítl tvrzení, že rakouské hranice jsou pro uprchlíky uzavřeny: „To prostě není pravda. Vše, co chceme, je, aby emigranti opustili Rakousko co nejrychleji – pokud možno ve stejný den, kdy přijeli.“¹⁸²

Golda Meirová žádala, aby tábor zůstal otevřen. Obvinila Rakousko, že „zradilo svou velikost“, když se podřídko požadavkům teroristů, a tvrdila, že kdokoli přijme podmínky teroristů, jenom je podporuje v kriminálních činech.

Meirová přiletěla do Vídně, ale vrátila se značně zklamána. Při odchodu z úřadu Kreiského si stěžovala: „Ani mi nenabídl sklenici vody.“ Meirová udělala taktickou chybu, když žádala na humánním Kreiskym, aby vyhověl jejím požadavkům jenom proto, že je také Žid.

Izraelci se snaží pronásledovat a útočit na Kreiského, kdekoli je příležitost, zvláště na shromážděních socialistů. Před odjezdem delegace Socialistické internacionály na Blízký východ začátkem roku 1974 byl kancléř nucen v interview pro izraelský list Maařiv (20. 1. 1974) vysvětlovat, proč delegace jede pouze do arabských zemí a nikoliv do Izraele: „Protože máme úzké vztahy s Izraelskou stranou práce a víme, jaké řešení problému navrhuje Izrael. Stále a stále slyšíme názor Goldy Meirové, ale na druhé straně Internacionála nemá žádné spojení se státy a se stranami v arabských zemích. Proto přišel čas, abychom se podívali na problém arabskýma očima, aby Internacionála dospěla k vyváženému postoji. Přirozeně, že vždy budeme mít na mysli naši solidaritu s členskou stranou, Izraelskou stranou práce.“

Je možné uvést řadu příkladů zastrásování a psychologického teroru lidí, kteří se nebáli vyslovit kritiku Izraele. Dr. Izrael Shahak, který se sám stal obětí útoků sionistů a musel opustit své akademické místo na Hebrejské univerzitě, označil tento nátlak za „projev totalitarismu“ v USA: „... pokud jde o cokoli, co má vztah k Blízkému východu nebo k židovským občanům, mají USA mnoho charakteristických rysů totalitní země. Mnoho skupin, které se nazývají „liberální“ nebo „mírové“ nebo „radikální“ jsou v této otázce nejnesnášenlivější, nejttotalitnější, nejnečestnější a nejrasističtější... Totalitní společnost nejen netoleruje svobodu myšlení, ale pěstuje všemi dostupnými prostředky přejaté názory, které se musí papouškovat nejen bez jejich prověření, ale často i bez pochopení, co vlastně znamenají...“¹⁸³

Při vytváření svého vlastního druhu totalitarismu v USA pokračují sionisté ve zneužívání obětí nacistického vraždění jako své hlavní zbraně.

XIII. KŘESŤANÉ V ZAJETÍ

Jestliže téměř všichni byli umlčeni představou nacistického pekla a hrozbou, že budou nazýváni antisemity, měl by se zvednout ještě jeden hlas k protestu. Hlas křesťanství. Křesťané by měli být schopni oddělit zkreslení od pravdy a měli by jednat beze strachu. Koneckonců, ve světě již pouhým počtem křesťané mnohonásobně převyšují Židy a i když Židé proporcionálně zastávají více vlivných funkcí, než je jejich podíl na počtu obyvatel, křesťané jsou na tom v absolutním čísle ještě mnohem lépe. Křesťanský hlas se navíc v posledních letech stále více prosazuje v sociálních a ekonomických a občas i v politických otázkách, od kterých se křesťanské církve v minulosti distancovaly. Když palestinská otázka žádá politické řešení, je to především lidský problém. Rozprášení palestinských Arabů, z nichž mnozí jsou křesťané,¹⁸⁴ představuje morální problém pro církve právě tak jako americké zacházení s vlastními menšinami. Proč neslyšíme v této souvislosti o široké aktivitě jinak starostlivých křesťanů?

I když dáme stranou všeobecně platné morální zásady, mají křesťané skutečný a osobní důvod říkat v této věci pravdu. Křesťanská zkušenost je zřejmá při diskusi o těchto otázkách. Palestina je také Svatou zemí křesťanů a Jeruzalém je pro ně také Svaté město. Kdo jiný než křesťané by měl mít hluboký zájem o Svatou zemi. Dalo by se od nich čekat, že v této věci vystoupí. Ale nářky na antisemitismus podepřené hrozbami jsou vedeny tak, aby křesťana spoutaly a připravily pro sionisticko-izraelské potřeby.

Křesťané - protestanti i katolíci - a věřící jiných církví i ti, kdož nechtějí být spojováni se Židy, poskytli různým způsobem své hlasy ve prospěch sionistické věci. Někdy zcela otevřeně, jako v případě šéfredaktora newyorského deníku Rochester, který uvedl: „Jistě, cítíme lítost se Židy za to, co se jim stalo. Tito lidé musí mít svůj vlastní domov.“

Někdy se křesťanská podpora Židů vymkne jakékoli kontrole. V roce 1969 byl křesťanský fundamentalista z Austrálie Michael Rohan uvítán v Izraeli, žil v kibucu a prohlašoval prorocky: „V této zemi nesmí být žádné mešity, aby se Židé mohli vrátit a vybudovat své chrámy, aby se mohl uskutečnit konečný příchod Krista.“

V celostránkovém prohlášení v New York Times 1. července 1976 připojilo 105 zástupců křesťanských církví z celých USA své podpisy pod prohlášení, že každý, kdo se staví proti sionistickému nároku na izraelskou zem, „nebojuje jen proti samotnému Izraeli, ale i proti bohu a samotnému času“.

Někdy je podpora sionisticko-izraelské věci poskytována nepřímou, ale neméně působivě. Dva milióny výtisků časopisu Čistá pravda vydávaného v USA Herbertem W. Armstrongem jsou plné předpovědí o budoucnosti, založených na biblickém výkladu, který podporuje návrat Židů do Palestiny. Vydává se za samozřejmost, že moderní stát Izrael je vlastně starobylý Izrael, obnovený podle prorockých božích slov.

182/ Newsweek z 15. října 1973 uveřejnil článek s fotografiemi plačících sovětských židovských žen a dětí a „neoblomného“ Kreiského.

183/ Israel Shahak, „What Price Totalitarianism?“, Middle East Perspective, říjen 1977.

184/ Okololo procent palestinských Arabů jsou křesťané. Na Blízkém východě je 5 miliónů arabských křesťanů a další 2 milióny jsou roztroušeny po světě. Některé prameny udávají až 11 miliónů křesťanů v zemích Blízkého východu.

Ale ne všichni křesťané s takovou interpretací souhlasí. Např. Paul Jersild 10. května 1975 v jezuitském časopise Amerika prohlásil: „Vytvořit náboženskou politiku a národ vyvolených lidí založený na etnických a náboženských principech znamená vytvořit okamžitý problém ve vztazích každého takového národa k jeho sousedům. Izraelský nárok na Palestinu musí být posuzován na základě politických a humánních realit 20. století bez odvolávání se na historii, která byla před několika tisíciletími. Odvolávání se na bibli v jakémkoli zavazujícím smyslu při řešení tohoto problému je nehistorické a neodpovědné zneužívání Písma svatého.“⁽¹⁸⁵⁾

Křesťanské stanovisko k současné krizi na Blízkém východě vlastně neexistuje. Proto mnohým poskytl první a jediné křesťanské vysvětlení vytvoření moderního Izraele film His Land (Jeho země). A to velmi krásné vysvětlení a přitom tak prosté: „Boží slovo se naplnilo! Bůh splnil po 2500 letech svůj slib!“ Člověk může z takového filmu odejít „spokojen“. Výběr slova „Izrael“ pro název nového státu nebyl náhodný. Slovo dále spojilo náboženství a národ, protože „Izrael“ je obsažen v modlitbách při všech příležitostech v synagógách všech židovských sekt a často i v křesťanských kostelech.

Je proto správné říci, že američtí katolíci pohlížejí na Blízký východ stejným způsobem jako ostatní Američané, tj. s viditelným straněním Izraeli. Mnoha lidem záleží na tom, aby nebyli nazýváni antisemity. Obava katolických kruhů, že by mohly být označeny za antisemitské, se projevila i při vydání II. Vatikánské deklarace v roce 1965, která 2 221 hlasy proti 88 odmítla kolektivní židovskou vinu za ukřižování Ježíše a odmítla antisemitismus. Někteří křesťanští představitelé jako John M. Oesterreicher vydávají podporu Izraele za „zkoušku každého křesťana“ a obhajují dodávky zbraní sionistickému státu.

V samotné Svaté zemi byli katolíci nuceni přizpůsobit se „podmínkám života“. Apoštolský delegát Pio Laghi, který projevil své hluboké sympatie vůči Palestincům, se musel potýkat s mnoha překážkami při výkonu své funkce. A když byl arcibiskup řecké ortodoxní církve v Jeruzalémě Hilarion Capucci souzen a odsouzen v roce 1974 za to, že pašoval zbraně do Svatého města pro Palestince, nebyla církev schopna podniknout nic v jeho prospěch.

Ačkoli Vatikán vyjádřil svoji „bolest a smutek“ nad odsouzením arcibiskupa, zůstal Capucci ve vězení téměř tři roky. Byl propuštěn na svobodu teprve po písemné žádosti papeže Pavla VI. izraelskému prezidentovi Efraimovi Kacirovi.

Vlivní kardinálové Francis Spellman, Richard Cushing, Lawrence Shehan a další se snažili sionismu pomáhat v dosažení jeho cílů v USA. Ale Golda Meirová neuspěla, když se snažila usměrnit Svatého otce podle své vůle.

Historická schůzka Meirové s papežem ve Vatikánu 15. ledna 1973 skončila kolosálním neúspěchem. Izraelská premiérka přiletěla z Paříže, aby si zlepšila reputaci, která utrpěla ve francouzském hlavním městě. Byla tam pokárána prezidentem Pompidouem a stovky Pařížanů ji přivítaly demonstrací na protest proti její politice vůči Palestincům.

I když izraelská ministerská předsedkyně byla přijata papežem poprvé, jejich schůzka pouze potvrdila základní rozpory a vyvolala rozladění na obou stranách.

V neobvykle otevřeném prohlášení vatikánský mluvčí Federico Alessandrini prohlásil, že „schůzka ani v nejmenším nezměnila postoj Svaté stolice k Svaté zemi“. Popřel prohlášení izraelské vlády, že Meirová přijela na pozvání papeže. Vatikánský mluvčí věcně zdůraznil, že „papež Pavel také přijal jordánského krále Husajna a další představitele arabského světa. Svatá stolice, jak známo, má vřelé vztahy s Egyptem, Libanonem a Sýrií a udržuje diplomatické styky s dalšími arabskými zeměmi, jako je Tunisko, Alžírsko, Kuvajt a Irák.“ Meirová svou schůzku s papežem hodnotila takto: „Začátek se mi vůbec nelíbil. Papež mi hned řekl, že nechápe, proč Židé, o kterých se tvrdí, že jsou milosrdní, jednají tak krutě ve vlastní zemi. Nemohu snést, když se s námi takto mluví. Měla jsem podobnou zkušenost z dřívějška a nepodřídím se nikomu, kdo takto začíná rozhovor. Tak jsem řekla papeži: „Vaše svatosti... víte, co si pamatuji nejlépe? Pogrom v Kyjevě. Když jsme byli milosrdní a když jsme neměli žádnou vlast, když jsme byli slabí, vedli nás do plynových komor.“ Seděla jsem a myslela jsem si pro sebe: Zde hlava církve, sedí tvář v tvář Židovce z Izraele a poslouchá, co říkám o Židech, o jejich domově v Izraeli, o jejich právech.“⁽¹⁸⁶⁾

Pokud Vatikán setrvává na politice neuznávání Izraele, uznávání palestinských práv a vyslovuje se pro mezinárodní kontrolu Jeruzaléma a jeho správu zástupci tří náboženských vyznání, vytahují sionisté svůj velký trumf. Snaží se získat vliv nad římsko-katolickou církví vystupňováním vydírání s využitím teze, že Eugenio Pacelli - papež Pius XII. - v době druhé světové války neměl slitování se Židy, kterým hrozila smrt a připustil, aby jich mnoho skončilo v nacistických krematoriích. Kdyby byl učinil potřebné kroky, mohl zachránit tyto židovské životy.

Tuto tezi využila slavná a velmi úspěšná divadelní hra Rolfa Hochhutha-Zástupce, uvedená na Broadwayi v roce 1964⁽¹⁸⁷⁾ právě tak jako film režiséra Carla Pontiho-Odplata⁽¹⁸⁸⁾

Neteř Pia XII. Elizabeth Rossignoriová žalovala producenta filmu za urážku na cti. Dokázala, že papež Pius XII. založil Katolický výbor pro uprchlíky v Římě, vedený jeho tajemníkem páterem Robertem Leiberem. Tento výbor umožnil desetitisícům německých Židů, aby odjeli do USA jako katolíci tím, že jim vydal křesťní listy a poskytl finanční pomoc. Ve stejné době na základě osobního zmocnění papežem Piem XII. Monsignor Angello Roncalli, pozdější papež Jan XXIII., neúnavně pracoval ve své funkci v Istanbulu, aby pomohl statisícům Židů z východní Evropy na jejich cestě do Palestiny.

185/ V ohlasu na Jersildův článek zaslalo šest arabských křesťanů časopisu „America“ dopis, ve kterém poznamenali: „Pozorovali jsme, že zatímco američtí Židé podporují Izrael jednoduše z toho důvodu, že je židovský, američtí křesťané nás nepodporují. Dokonce naše postavení nechápu a v mnoha případech si ani neuvědomují, že existujeme.“

186/ New York Times, 20. ledna 1973.

187/ Proti obviněním, která tato hra obsahuje, protestoval kardinál Spellmann v dopise redakci New York Times.

188/ A také kniha Saula Friedlaendera, Pius XII. and The Third Reich, New York 1966.

XIV. SOVĚTŠTÍ ŽIDÉ

Jednou z nejběžnějších metod, jak vzbudit sympatie k Izraeli, byla permanentní kampaň ve snaze přivést sovětské Židy do Izraele. Sovětské odmítnutí sionistické činnosti v SSSR je prezentováno jako pokračování hitlerovského antisemitismu, nebo jako znovuzrození tradičního carského, resp. ruského antisemitismu. Účinné materiály, půlstránkové výzvy a celostránkové petice, přeplněné tisíci podpisů z akademického prostředí, z uměleckého světa, od politiků, z veřejných shromáždění a schůzí, jakož i rozdávání literatury na ulicích, to všechno bylo různými výbory využíváno k tomu, aby zaměřilo mínění americké veřejnosti proti sovětské politice vůči židovskému obyvatelstvu. V květnu 1977 poznamenal ředitel mezinárodní rady B'nai B'rith dr. William Korey: „Sovětští Židé učtili za současných událostí v Sovětském svazu vůči pogromu.“

Příležitost k vybičování hysterie znovu poskytl procesy s židovskými únosci sovětského letadla v Leningradě v roce 1971. Emoce vyvolávané Meírem Kahanem a jeho Ligou na obranu Židů v New Yorku se šířily závratnou rychlostí. V San Francisku byl Výbor akce sovětských Židů iniciátorem bojkotu sovětských turistů. Všem cestovním kancelářím v oblasti zálibu byl zaslán dopis, ve kterém se žádalo, aby „se bojkotem pomohlo zaručit svobodu třem miliónům nešťastných Židů, narozených v Sovětském svazu“ a vyhrožovalo těm, kdož by nepřijali dopis příznivě. Podle sionistických brožurek byli sovětští Židé „jedinou menšinou v SSSR, která je nucena se maximálně asimilovat“. Tyto brožurky byly široce distribuovány. Byly poškozovány kanceláře Aeroflotu a v roce 1975 zasáhly výstřely z pušky ráže 22 okna sovětské mise při OSN.⁽¹⁸⁹⁾

Obvinění ze sovětského antisemitismu bylo stále více využíváno sionistickou propagandou od té doby, co se vztahy mezi Izraelem a Sovětským svazem zhoršily.

Otázka sovětských Židů je velmi komplikovaná a nedovoluje zjednodušení. Asi deset procent z celkového počtu 2,6 miliónu Židů je do určité míry religiózní. I když se převážná většina sovětských Židů považuje za etnicky a kulturně židovské, jsou ponejvíce ateisté a mají stejný vztah ke státu jako ostatní sovětští občané.

Židé nemusí čelit žádným zákazům, pokud jde o bydlení, ani pokud jde o organizačně společenské záležitosti, jak je tomu dosud v určitých částech západního světa. Benjamin Dymšic byl místopředsedou vlády Sovětského svazu a mnozí z náměstků ministrů byli také Židé. David Dragunskij měl hodnost generálplukovníka sovětské armády a 17 000 Židů bylo vyznamenáno za chrabrost v bojích během druhé světové války. V intelektuálních a manažerských profesích jsou Židé zastoupeni mnohokrát více, než činí procento jejich populace.

Třikrát více Židů v Sovětském svazu navštěvuje vysoké školy ve srovnání s jejich podílem na sovětské populaci. V roce 1961 činilo židovské obyvatelstvo pouze jedno procento sovětské populace, avšak podílelo se 10 procenty na celkovém počtu 400 000 vědeckých pracovníků Sovětského svazu. Toto procento se v poslední době poněkud snížilo a pohybuje se v těchto vysoce uznávaných a dobře placených sociálních kategoriích okolo 7-9 procent.

I v dalších oblastech života mají Židé podíl, který přesahuje jejich proporce vzhledem k procentu jejich populace. 15 % fyziků, 8,5 % spisovatelů a novinářů, 7 % malířů, hudebníků, sochařů a herců, více než 20 % skladatelů, 13 % dalších umělců, 33 % zaměstnanců filmového průmyslu a 10 % právníků Sovětského svazu jsou Židé. Podle statistiky vydané v roce 1975 je v Sovětském svazu 8000 židovských poslanců v Nejvyšším a místních sovětech.

Je pravda, že SSSR odmítal povolit občanům volně emigrovat. Avšak počet Židů, jimž bylo dovoleno se vystěhovat, se zvláště v 60. letech značně zvýšil. Židé měli možnost připojit se ke svým rodinám v Izraeli. Avšak po válce v roce 1967, když Izrael odmítl vzdát se okupovaného arabského území, byl Sovětský svaz v souladu s rezolucí OSN č. 242 a pod dojmem rostoucích protestů svých arabských přátel v povolování židovské emigrace opatrnější.

Novinář Peter Worthington z Toronta, dopisovatel v Moskvě, napsal, že zde nemůže nalézt „nic z toho, co bychom mohli nazývat perzekucí Židů“.⁽¹⁹⁰⁾

Připustil, že se setkal s mnoha příklady individuálního antisemitismu, avšak nikoli do té míry, aby bylo možné obvinit sovětský stát z nějaké zvláštní politiky vůči svým židovským občanům. Dodal k tomu, že v mnoha případech žili Židé lépe, než jiní občané. Za tato prohlášení byl Worthington pronásledován na všech frontách. Moshe Decter ho zaválil invektivami a označil Worthingtonův článek za směšný a ignorantský.⁽¹⁹¹⁾

Jewish Week napsal o tomto článku, že připomíná carskou propagandu. Worthington byl nazván apologetem Sovětského svazu. Rabín Israel Miller prohlásil: „Jenom trestuhodná nevědomost nebo plánovaná zloba může stát za obviněními, že by sionistické elementy ve Spojených státech mohly zveličovat nesnáze sovětských Židů.“⁽¹⁹²⁾

Nicméně výkonný ředitel Institutu Kolumbijské univerzity pro střední Evropu Istvan Deak napsal, že „sovětský antisemitismus je ve Spojených státech velmi přehnaně zdůrazňován, a to z čistě politických důvodů“.

Richard T. Davies, náměstek ministra zahraničních věcí pro evropské záležitosti prohlásil: „Sovětští Židé stále zůstávají jednou z nejvzdělanějších sovětských menšin a není žádného důkazu o tom, že by antisionistická propaganda režimu nějakým způsobem podněcovala šíření antisemitismu, nebo vytvářela ovzduší pogromu v sovětské společnosti.“

189/ Alan Rocoff, ředitel koleje Ligy na obranu Židů k tomuto incidentu poznamenal: „Nemám o tom žádné informace. Přesto však, jako v minulosti, tleská Liga na obranu Židů takovým akcím, protože pomáhají zdůraznit podmínky, proti kterým protestujeme.“

190/ Issues, American Council for Judaism, New York, podzim 1967.

191/ Congress Biveekly, 5. února 1968.

192/ Jewish Post and Opinion, 2. února 1968.

Daviesova slova potvrdil Saul Polansky, který tři roky působil na velvyslanectví USA v Moskvě. Polansky prohlásil: „Je to založeno na mých zkušenostech z cest po Sovětském svazu. Bylo by přehnané tvrdit, že Židé v Sovětském svazu žijí v ovzduší teroru.“ Poznamenal dále, že synagogy v Moskvě i ve střední Asii byly obyčejně plné a že mnozí Židé s ním velice otevřeně hovořili o svém postavení. Ve stejné době (listopad 1971) bylo v New Yorku na zástupce vlády Sovětského svazu pliváno a fanatici z Ligy na obranu Židů vyhrožovali násilím sovětským dětem. Mnoho židovských vystěhovalců se na své cestě do Izraele ve Vídni rozmýšlelo a chtělo se vrátit zpět do vlasti. Jeden z nich, krejčí z Oděsy, prohlásil: „Všichni děláme chyby, teď se však chceme vrátit domů.“

Prodavač z Tbilisi, když komentoval svůj návrat domů, poznamenal: „Je to vina amerických židovských milionářů. Oni platí svými penězi, ale chtějí na nás, abychom nesli celou tíhu. Popáleniny jsou dobré jen na těle toho druhého.“ Tito Židé byli také zklamáni uvolněností moderního resp. světského Izraele v kontrastu s disciplínou v Sovětském svazu, které nakonec dávali přednost. Jakkoli velká je touha některých Židů ze SSSR po identifikaci s „židovským národem“, je pro ně těžké, právě tak jako je to svízelné pro Čechy, Chilany či Američany, zbavit se kulturních návyků ze zemí, ve kterých žili předtím, než se přistěhovali do Izraele. Časopis Time o tom napsal: „Tito přistěhovalci pojednou ucítili ztrátu dvojí vazby, která je obklopovala. V Sovětském svazu existovala vnitřní vazba na uklidňující kruhy jejich židovských obcí. Vnější vazba, a to i pro Židy, bylo „otcovství“ sovětského státu, který je zásobil vším, od laciných koncertů až po lékařskou péči. Výsledkem pak bylo to, že tito přistěhovalci nebyli uspokojeni izraelským individualismem.“

Prezident Světového židovského kongresu Nahum Goldmann tvrdil, že neustálý tlak sionistické propagandy proti Sovětskému svazu ohrožoval postavení sovětských Židů, z nichž převážná většina, jak sám připustil, si tam přála zůstat.

Goldmann vystoupil s názorem, že z důvodu neexistence normálních vztahů mezi Izraelem a Sovětským svazem a stálého válečného stavu na Blízkém východě „Sověti nemohou dát Židům takový prostor k životu, aby žili jako Židé, protože jsou připoutáni k Izraeli. Tak dlouho, dokud budou vidět v Izraeli svého nepřítele a amerického satelita, tak dlouho nebudou z logických příčin podporovat menšinu, která je více připoutána k jejich nepříteli, než k nim.“

Otázka sovětských Židů se stala v rukou Izraelců nejlepším nástrojem k udržování nátlaku na Washington s cílem zabránit jakýmkoli změnám v americké politice na Blízkém východě. V průběhu prezidentské kampaně v roce 1972 bylo ohlášeno, že Nixonova návštěva v Moskvě zachránila sovětské Židy. Podle tvrzení „senzačního“ článku v Los Angeles Times, znamenal tento výlet spíše zvýšené nebezpečí. Noviny, které stranily Georgi McGovernovi, jako například New York Post, věnovaly této otázce dostatek místa jako prostředku jak zdiskreditovat republikánského kandidáta a pomoci sionistům, aby pokračovali ve svém nátlaku na Bílý dům. Šlo jim o to zabránit navázání obchodních styků se Sovětským svazem, pokud by nebylo dosaženo dohody o vycestování Židů z SSSR.

Ještě před odjezdem ministra zahraničních věcí do Moskvy na jaře 1973 k přípravě cesty Leonida Brežněva do Washingtonu se předseda Národní konference sovětských Židů, předseda Rady židovských federací a předseda Konference největších židovských organizací setkali s Henry Kissingerem. Židovští vůdci se chtěli ujistit, že prezident Nixon projedná otázku sovětských Židů s Brežněvem a že ani Sovětský svaz ani Arabové nebudou mít úspěch v přesvědčování Nixonovy vlády, aby vykonávala nátlak na Izrael, a dosáhla jeho odchodu z okupovaných území.

Blížící se schůzka na nejvyšší úrovni mezi Nixonem a Brežněvem poskytovala velké pole působnosti sionistické propagandě. Účastníci velké manifestace ve Washingtonu žádali Brežněva, aby povolil svobodnou emigraci sovětských Židů. Podobné demonstrace byly organizovány mladými konzervativními Američany, kteří po pravdě řečeno, si pravděpodobně více přáli, aby všichni Židé odešli do Izraele, než aby požívali stejných práv ve Spojených státech. Protože ministr zahraničních věcí Henry Kissinger odmítl být vtažen do antisovětského prohlášení na podporu akademika Andreje Sacharova, byl kritizován v úvodníku New York Times.

Na podzim v roce 1973 pokračovaly sdělovací prostředky na východním pobřeží v negativních a často urážlivých reportážích o událostech v Sovětském svazu.

Za aktivizací kampaně „Zachraňte sovětské Židy“ se skrývaly ještě další skutečnosti. Aby přivedl Washington nezvratně na svoji stranu, snažil se Tel Aviv o to, aby ukončil či aspoň snížil význam uvolňování napětí a usiloval o to, aby se znovu oživila polarizace svazku USA a Izraele na jedné straně a SSSR a Arabů na straně druhé. Totální a neměnná podpora USA byla pro izraelské taktiky jedinou cestou, jak se dostat z obrovského moře nepřijemností, které obklopovaly sionistický stát. Arabové napínali své „naftové svaly“ a některé evropské země, dříve alespoň částečně podléhající sionistickým tlakům, upravovaly své vztahy podle poměru nových sil. Nová sionistická ofenzíva využívala sovětských Židů k odpoutání od traumatických problémů doma i v zahraničí. Tento úkol byl svěřen Národní konferenci sovětských Židů, která byla utvořena a financována izraelským státem a podporována skupinkou jejích nejlepších přátel v Kongresu, vedených zuřivým antikomunistickým senátorem Henry „Scoop“ Jacksonem, který v primárních v roce 1972 nenechal nikoho na pochybách o svých stanoviscích. „Scoop“ měl silné prezidentské ambice a pocítoval z těchto důvodů potřebu sionistických hlasů, příspěvků na svou kampaň a podpory sdělovacích prostředků. Byl to Jackson, kdo s cílem upevnit demografické pozice izraelského státu, narušil obchodní dohody mezi SSSR a USA. Sovětská obchodní smlouva měla být postavena na doložce nejvyšších výhod pro Sovětský svaz (USA již poskytly tuto doložku jiným obchodním partnerům, a to jak spojencům, tak jiným zemím, např. Polsku a Jugoslávii).

Konference prezidentů největších židovských organizací, Národní konference sovětských Židů a další sionistické instituce ve Washingtonu úzce spolupracovaly se senátorem Jacksonem a s ostatními členy bloku „Izrael především“, aby zabránily přijetí Nixonovy obchodní dohody.⁽¹⁹³⁾

193/ „Scoop“ byl za svoje úsilí odměněn tím, že byl Judaistickou společností jmenován „mužem roku 1974“. Tato organizace šla tak daleko, že na jeho počest vydala pamětní medaili.

Byly z větší míry podporovány tiskovou záplavou materiálů o sovětských intelektuálech a disidentech. Nekonečná prohlášení Alexandra Solženicyna a Andreje Sacharova zaplňovala přední strany tisku na východním pobřeží. Sionistická skupina se chytala každého incidentu, který se týkal disidentů. Plně využívala také osoby Anatolije Ščaranského, přestože byly potvrzeny blízké vztahy jeho „spolubydlící“ Diny Beilinové k CIA.

Sílu sionistické lobby nelze upírat. Toto jsou slova Stephena D. Isaacs z jeho knihy *Jews and American Politics* (Židé a americká politika): „Richard Perle a Morris Amitay velí malé armádě semitofilů v Kapitolu a zaměřují židovskou sílu ve prospěch židovských zájmů. Tito mladí muži... připravili Jacksonův dodatek týkající se sovětské emigrace, podle něhož se nepřízná doložka nejvyšších výhod Sovětskému svazu, dokud nedá svým občanům právo volně emigrovat. Tito dva, spoluprací se sítí ostatních židovských a nežidovských aktivistů v Kapitolu, získali sedmdesát šest senátorů za spolusponzory tohoto dodatku...“¹⁹⁴

Ministr zahraničních věcí SSSR Andrej Gromyko odmítl tyto pokusy směřovat jednání o vzájemném obchodu s otázkami sovětských Židů a nazval to hrubým vměšováním do vnitřních záležitostí Sovětského svazu.

Pozornost hromadných sdělovacích prostředků však nevyvolal příběh 3 000 sovětských Židů z původních 120 000 emigrantů do Izraele, kteří tuto zemi posléze opustili a pokoušeli se usadit buďto v Evropě, nebo usilovali o návrat do Sovětského svazu. V roce 1975 bylo 200 těchto Židů ubytováno ve Westende, malém belgickém městečku blízko Ostende. Dostali zde pomoc pouze od katolické charity. Asi 600 dalších sovětských Židů žilo rozptýleně v okolí Bruselu.

Migrace Izraele byla vždy dvousměrná. Co však dělá těchto 800 Židů v Belgii zajímavými je to, že byli původně popisováni sdělovacími prostředky jako mučedníci, kteří byli ochotni obětovat své domovy, majetek, kariéru, perspektivu a osobní bezpečnost za radost žít v Izraeli. Avšak znovunabytí tohoto židovského cítění, které podle sionistických dogmat mělo opět proudit jejich žilami při návratu do jejich „rodné země“, se v mnoha případech nikdy nekonalo. Podle interview z londýnského *Observer* z roku 1975 to viděl Žid z Kišiněva takto: „Nechci mluvit proti Izraeli kromě poznámky, že lidé mají mylné představy o životě v tomto státě. Jednají tam s Rusy špatně, žádné domy, žádná práce a lidé jsou příliš zlí. Šel jsem pryč, protože jsem nedostal nic, co jsem potřeboval, žádný klid. Podívejte se na mne. Je mi přes padesát a celý život jsem na útěku a když jsem se dostal do Izraele, co jsem tam našel? Tmu, zatmění, válku, masakry, bomby, rakety. Předpokládám, že kdybyste byl vychován v Izraeli, že byste s tím mohl žít. Já nemohl.“ Stanoviska mnohých těchto emigrantů ze Sovětského svazu mohou být sumarizována ve slovech jednoho Žida středních let z Oděsy: „V Rusku není tak špatně, jak si myslíte a v Izraeli není tak dobře, jak jsme si mysleli.“

Stoupala potřeba kolonizovat určitá arabská území, zvláště východní Jeruzalém, a tak byly izraelské autority nuceny hledat nové usedlíky. Protože šestimiliónová židovská obec ve Spojených státech projevovala malý zájem o to, aby se přestěhovala do Izraele, připadal v úvahu druhý největší blok potenciální emigrace z diaspory v Sovětském svazu.

Rozpoutal se boj mezi Izraelci a americkou sionistickou „filantropickou“ společností a později se objevilo rozhodnutí, že sovětské Židé musí odejít do Izraele a nikam jinam. Těm, kteří odmítli, nebyla poskytnuta žádná pomoc. Toto opatření se vztahovalo i na ty Židy, kteří přijeli do Izraele ze Sovětského svazu a pak odešli. Sionisté usilovali o to, aby těmto ruským Židům byl odňat status uprchlíků, aby jim bylo znemožněno usadit se v kterékoliv zemi kromě Izraele. Sionismus tak otevřeně a dramaticky demonstroval to, co jeho vůdci vždy potichu prosazovali: „Náš byznys je vytvoření politického státu, nikoli humanitární starost o uprchlíky.“

Tyto nelidské činy, v úplném kontrastu s charitativní a humanitární tradicí judaismu, byly odezvou známého Klausnerova memoranda po druhé světové válce, které doporučovalo, aby se o Židy v táborech, kteří nemají zájem na odjezdu do Palestiny, přestalo nadále pečovat.

Manipulace Washingtonu se sovětskými Židy znovu ilustruje subordinaci amerických národních zájmů zájmům Izraele. Zda uvolnění je pro Spojené státy dobré či špatné je sám o sobě komplikovaný problém, aniž by se ještě uměle k němu přidávala otázka kritéria svobodnější emigrace. Jsou zde velké překážky a nevyřešené nejasnosti, které dosud blokují dohodu v rozhovorech velmocí, jejichž úspěch je nezbytným předpokladem odstranění nebezpečí nukleární konfrontace, která by se týkala celého světa.

V důsledku nulifikace obchodní dohody, která byla v principu již schválena oběma stranami, se Moskva obrátila na jiné západní země a na Japonsko za účelem nákupu technologie, která měla být nakoupena ze Spojených států. Ztráty v miliardách znamenaly v USA i ztráty pracovních míst.

194/ Stephen D. Isaacs, *Jews and American Politics*, New York 1974, str. 254.

XV. ZA VLÁDY EISENHOWERA, KENNEDYHO A JOHNSONA

Změna vlády ve Washingtonu znamená obvykle jen malé změny v poměru Bílého domu nebo Kongresu k problému Blízkého východu. Když potřeboval zahraniční výbor Kongresu studii o palestinské otázce, požádal o její zpracování republikánského kongresmana (nyní senátora) Jacoba Javitsa z New Yorku. Ačkoliv jeho proizraelské názory byly velmi dobře známé, Javits tento úkol dostal s plným vědomím jeho kolegů, že objektivnost a nestrannost v této věci je z jeho strany nemožná- a ostatně i nežádoucí.

Vláda prezidenta Dwighta Davida Eisenhowera byla výjimkou. Tento proslulý velitel z doby druhé světové války se snažil v otázce Blízkého východu dostat zemi na neutrální cestu, pryč od křiklavé náklonnosti k Izraeli praktikované Harry Trumanem. Eisenhower byl jediným americkým prezidentem, který se pevně postavil proti sionistickému nátlaku. Na podzim roku 1956, i když šlo o rok volební, odmítl podřídit se politickému vydírání a poslal svého ministra zahraničí Johna Fostera Dullesa do OSN, aby zabránil plánované třístranné invazi Izraele, Velké Británie a Francie do Egypta.

19. října 1954 podepsala britská a egyptská vláda dohodu o evakuaci Suez, kterou byla ukončena pětasedmdesátiletá britská okupace Egypta. Podle této dohody mělo britské vojsko opustit oblast Suezského průplavu, ale nebyla vyřešena otázka jeho kontroly. Osud této důležité dopravní cesty byl svázán s plány Egypta na vybudování Asuánské přehrady.

19. července 1956 si Dulles pozval do své kanceláře egyptského velvyslance Ahmada Husajna a předal mu nótu, ve které vláda USA oznamovala odvolání své předchozí nabídky, že přispěje 56 milióny dolarů na financování přehrad. Ministr tímto aktem reagoval na tlak neobvyklé kombinace politických spojenců: Jižanů, kteří se báli zvýšené konkurence egyptské bavlny, hospodárných konzervativců, antikomunistů nespokojených s československými vojenskými dodávkami do Egypta a s uznáním komunistické Číny Egyptem a proizraelských senátorů, kteří podléhali sionistickému nátlaku. Příští den Velká Británie a Světová banka odvolaly své přísliby půjček Egyptu, které byly podmíněny americkým příspěvkem.

Následovalo znárodnění společnosti Suezského průplavu prezidentem Násirem, válka z roku 1956 a prohlubující se politická krize, která dospěla na pokraj vypuknutí třetí světové války.

Izrael vyzbrojený Francií a dalšími západními zeměmi stupňoval své vojenské provokace proti Sýrii, Jordánsku a Egyptu. Násirova dohoda s Československem přinesla Egyptu potřebnou výzbroj, když mu USA odmítly dodat zbraně, které Egypt potřeboval. Generál E. L. M. Burns z dozorcí komise OSN pro příměří se při zvládnání pohraničních incidentů setkával s velkými obtížemi. Britští, francouzští a izraelští představitelé se sešli tajně ve Francii a navrhli řadu opatření, která vyústila ve vojenský zásah. Světové veřejnosti trvalo řadu let, než si plně uvědomila „soukromé rozhodnutí Anthony Edena, Guy Molleta a Davida Ben Guriona zničit Násira“, vyplývající z tajné smlouvy vypracované ve francouzském Sévres. Ve snaze utajit spojení s Izraelem neřekl britský ministr zahraničí ani svým nadřízeným o tom, že Izrael chce zaútočit na Sinaj.⁽¹⁹⁵⁾

Následovala invaze. Izrael zaútočil na Egypt 29. října 1956 a pod záminkou oddělit bojující strany následovaly izraelské vojsko britské a francouzské jednotky. Pak následovalo dlouhé vyjednávání o stažení izraelských vojsk. Britské a francouzské jednotky rychle odešly, neboť SSSR stanovil ultimátum, po jehož vypršení byl ochoten se vojensky postavit na stranu Egypta.

Izrael se stáhl ze Sinaje teprve na jaře příštího roku, když předem žádal, aby Egypt dal záruku, že nebude ohrožovat národní bezpečnost Izraele. Na požadavek Izraele odpověděl prezident Eisenhower ve svém projevu 20. února 1957, ve kterém prohlásil: „Izrael trvá na pevných, zárukách jako podmínce pro stažení svých invazních ozbrojených sil. Jestliže bychom souhlasili s tím, že může dosáhnout svých cílů ozbrojeným útokem, pak mám obavu, že bychom vrátili zpět hodiny vnitřního řádu. Podporovali bychom používání síly jako prostředku k urovnání mezinárodních rozporů a získávání národních výhod... Jestliže OSN jednou připustí, že mezinárodní problémy mohou být řešeny silou, pak zničíme samotné základy této organizace a naše nejlepší naděje na zavedení skutečného světového pořádku.“

Eisenhowerův postoj k Blízkému východu však nesdíleli jeho nástupci. Sionisté široce uplatňovali svůj vliv v amerických prezidentských volbách. Izraelský deník Herut, orgán stejnojmenné politické strany tvrdil, že „otec senátora Kennedyho nikdy nemiloval Židy, a proto se naskýtá otázka, jestli otec neinfikoval nějaké kapky antisemitismu do mysli svých dětí, včetně syna Johna“. Stejný deník tvrdil, že Násir byl přítelem Adlai Stevensonova a senátora Williama Fulbrighta, kteří byli mezi nejbližšími poradci senátora Kennedyho. Ve stejném duchu byly v předvolební kampani rozšiřovány tisíce letáků.

Oba prezidentští kandidáti ve volbách 1960 viceprezident Richard Nixon a senátor John F. Kennedy si uvědomovali, že v těchto volbách může být rozhodujících čtyřicet pět volebních hlasů státu New York. Proto se občas zdálo, že se chovají víc jako kandidáti na funkci prezidenta Izraele než prezidenta USA. Vzduch naplňovala proizraelská hesla spolu s tvrdými útoky na kandidáty druhé strany, kteří byli označováni za protiizraelské a div ne antisemitské politiky.

195/ Zmínil se o tom v televizním interview na BBC2 o dvacet let později generál Hugh Stockwell.

Kennedy učinil Araby kompletně odpovědnými za trvalý neklid na Blízkém východě a označil malý Izrael za oběť jejich nenávisti a agrese. Nadějí Arabů bylo, že politické výroky kandidáta Kennedyho, kterému dávali přednost před Nixonem, ustoupí státnickým činům prezidenta Kennedyho. Kennedy však tuto naději zklamal hned v prvních dnech své vlády, když jmenoval zarytého sionistu Philipa M. Klutznicka představitelem USA v Hospodářské a sociální radě OSN. Jeho jmenování americký Kongres potvrdil. Kennedy se později snažil rozptýlit obavy Arabů korespondencí s Násirem. Toto úsilí rozvinout bližší vztahy s arabskými vůdci bylo zaměřeno především na eliminaci rozšiřovaného tvrzení, že Kennedy učinil důležité závazky vůči Ben Gurionovi na jejich schůzce v New Yorku a to včetně vojenských a politických záruk a nabídky financovat izraelské nákupy francouzských zbraní. Ve svém dopise arabským vůdcům Kennedy v otázce Palestinců uvedl: „Chceme pomoci vyřešit tragický problém palestinských uprchlíků na základě principu repatriace a kompenzace majetku.“

Mezitím se na Kennedyho stupňoval nátlak, aby učinil pozitivní kroky k mírovému uspořádání výhodnému pro Izrael. Kennedy však přesto ignoroval svůj předvolební slib, že přivede izraelské a arabské vůdce k jednacímu stolu, aby vyřešili palestinskou otázku. Teprve po 21 měsících Kennedyho vlády byl učiněn konkrétní krok, o který Izrael usiloval. Dne 26. září 1962 USA oznámily, že se rozhodly prodat Izraeli obranné rakety krátkého doletu typu Hawk. Bylo to poprvé, kdy se USA uchýlily od taktiky, aby dodavateli zbraní pro Izrael byly pouze Velká Británie a Francie. Arabové nemohli pohlížet na Izrael jinak než jako na pravou ruku Západu, který si udržuje všestrannou vojenskou kontrolu nad záležitostmi Blízkého východu.⁽¹⁹⁶⁾

Také Lyndon B. Johnson se své funkci od samého počátku angažoval jednoznačně pro Izrael. Při každé příležitosti ujišťoval sionisty a Izrael podporou USA.

XVI. ÚTOK NA LIBERTY

Když byli 18. srpna 1976 v Pchanmundžomu v korejské bezpečnostní zóně zabiti severokorejskými vojenskými silami dva američtí důstojníci bezpečnostních sil OSN, reagovaly USA přísným varováním a vojenskými přípravami. Když byli major Arthur G. Bonifas a poručík Mark T. Barrett s plnými vojenskými poctami pohřbeni ve West Pointu v Columbiu (stát Jižní Karolína), přinesl New York Times 25. srpna 1976 na přední straně fotografii plačící Bonifasovy rodiny. Tento incident byl komentován na prvních stranách. Dokonce se v jednu chvíli zdálo, že USA podniknou vojenské akce.

Naproti tomu, když bylo na palubě americké lodi Liberty v červnu roku 1967 zabito třicet čtyři amerických námořníků a sedmdesát pět zraněno, byly sdělovací prostředky podivuhodně klidné. Protože Izrael stupňoval svoji ofenzívu, aby získal Golanské výšiny a připojil je k 3 Sinaji a západnímu břehu Jordánu, neproběhla k tomuto incidentu v tisku žádná reakce. Přestože loď byla jasně označena a plula v mezinárodních vodách, nekonaly se žádné veřejné pohřby s poctami. Omluva Izraele vládě Spojených států, že šlo o „omyl“, byla přijata. Odškodné za tyto mrtvé bylo projednáno potichu a listy o něm přinesly zprávu na posledních stranách a co nejmenším písmem.

Dne 5. června 1967 napadl Izrael egyptská letiště a nasadil parašutisty proti jordánským legiím v Jeruzalémě. Přes tvrdošíjný odpor legií se Izraelci 7. června zmocnili Jeruzaléma a 8. června dokončili dobytí západního břehu. To ráno plula loď Liberty, vybavená složitým radiovým systémem, včetně „Velkého ucha“ (sonární odposlouchávací zařízení schopné registrovat zvuky ve vzdálenosti 500 mil) k Sinajskému poloostrovu. Liberty byla sesterskou lodí Puebla, lodí zajaté Severokorejci v roce 1968. Byla to špionážní loď, jejíž pohyb byl ve skutečnosti kontrolován generálním štábem a Agenturou pro národní bezpečnost ve Washingtonu. Byla rychlejší než kterákoli loď jejího typu, měla nejvyšší rychlost osmnáct uzlů. Byla vyzbrojena čtyřmi kulomety Browning ráže 50, což byla její jediná obrana.

Pod palubou byla komunikační sekce, která obsahovala počítače, dekódovací a naslouchací zařízení, jež obsluhovali jazykoví experti a další osoby, které mohly být nahrazovány podle povahy posláná a úkolů lodi. Tato komunikační sekce skrývající se v podpalubí nepodléhala kapitánu lodi Williamu McGonaglemu. Byla pod přímou kontrolou technika Agentury pro národní bezpečnost, který byl znám jako „major“ a nalodil se s dalšími dvěma civilisty v přístavu Rota ve Španělsku. Když poprvé přišel na palubu, měl na sobě „major“ civilní oděv, později nosil cvičnou khaki uniformu bez označení hodnosti.

Z Roty odplula Liberty 2. června s příkazem pracovat v oblasti Středomoří, blízko Sinajského poloostrova. 8. června v blízkosti Gazy již mohla posádka jasně vidět minarety mešity v al-Arší. Moře bylo tiché, obloha modrá a čistá. Sloupce kouře na Sinaji naznačovaly, že je válka.

Liberty plula podél břehu ve „stavu pohotovosti číslo tři“, normálního stavu během operace, což znamenalo, že měla jednu pravidelnou hlídku s jedním mužem u předních kulometů a dalším na můstku, který mohl dát povel k obsazení kulometu na zádi v případě potřeby. 8. června brzy po rozbřesku zpozoroval důstojník na palubě letadlo, které bylo identifikováno jako Noratlas francouzské výroby. Oblétlo třikrát loď a odlétlo ve směru Gazy nebo Tel Avivu.

Když Liberty v 8.50 hodin připlula do jižní hranice své operační oblasti a obrátila kurs na jihozápad, obkroužil loď neidentifikovaný tryskový letoun. Nedal žádný signál. Rovněž loď nereagovala. Liberty plula rychlostí deseti uzlů, tedy rychlostí civilní nákladní lodi. Na stožáru vlála americká vlajka rozměrů pět krát osm stop. Rovněž jméno lodi bylo psáno na jejích bocích a bylo jasně čitelné. Kromě toho byla loď ještě označena číslem. V 10.30 přiletěly dva tryskové letouny, obkroužily dvakrát loď a opět odletěly jižním směrem. Jejich znaky nebyly viditelné, avšak, jak naznačil Richard K. Smith ve své studii „The Violation of Liberty“, byla „obloha nad Sinají od 5. června ráno výlučným majetkem Izraele“.⁽¹⁹⁷⁾

196/ Ionides, str. 249-50

197/ Richard K. Smith, „The Violation of Liberty“, U. S. Naval Institute Proceedings, sv. 104, číslo 904, červen 1978

V 10.56 se znovu objevil Noratlas a zakroužil třikrát nebo čtyřikrát nad Liberty. Znovu se objevil v 11.26 a ve 12.20. Při každém přeletu, podle informace důstojníka na můstku Jamese G. Ennese, kroužil nad lodí asi deset minut a nedal žádný signál. Liberty snížila rychlost na pět uzlů, aby bylo možné provést monitorování a zaměření radaru.

Přestože průzkumná letadla často studují cizí lodí, byl kapitán lodi McGonagle překvapen zmíněným dohledem a došel k závěru, že letadla byla z izraelských leteckých sil. „Major“ se zmínil, že vysílání monitorované předcházejícího dne ho znepokojilo. Vypracovali velmi pečlivě vysvětlení pro případ, že by loď byla zadržena. Měli říci, že loď monitorovala sovětské radarové systémy užívané Egyptany.

McGonagle ze své základny neobdržel žádné další rozkazy a tak usoudil, že má zůstat na určeném místě. Nevěděl, že generální štáb zaslal již tři poselství, ve kterých se mu nařizovalo, aby se vzdálil. Tyto rozkazy nejvyšší priority neobdržel. Byly zadrženy ve Fort Meade a předány teprve po útoku. Námořnictvo nikdy neposkytlo vysvětlení.

Poslední poselství bylo zasláno pouze několik chvil předtím než tři letouny typu Mirage, které mohly nést až sedmdesát dva raket a byly vyzbrojeny kanóny ráže 30 mm, začaly ve 14.05 s útokem. Lodí otrásla náhlá exploze. Elektronické přístroje byly rozbity a paluba se otrásla pod palbou z těžkých kanónů letadel. Zuřivý křížový útok letadel Mirage trval 7 minut. Později se zjistilo, že v lodi zůstalo po útoku 821 děr. Pomalu plovoucí bezbranný cíl, jakým byla Liberty, byl pro izraelské piloty snadným cílem. McGonagle nařídil okamžitě informovat šéfa námořních operací a ve 14.10 hodin vysílala loď nouzový signál „Mayday“. Nebyl, si jist, zda je spojení v pořádku, protože trysková letadla zničila za několik málo minut všechny antény. Přesto se podařilo, že se jeho zpráva dostala k šesté flotile, kde letadlová loď Little Rock zachytila volání: „Mayday, Mayday, Mayday! Jsem pod útokem tryskových letadel. Potřebuji okamžitou pomoc.“ Palba však záhy rádio umlčela.

Na Liberty se ještě bojovalo s ohněm, když se objevily tři motorové torpédové čluny a zasypaly loď střelami ze svých 20 mm a 40 mm kanónů. Jedno ze tří vypuštěných torpéd zasáhlo spojovací místnost, zabilo 25 osob (techniků i členů posádky) včetně „majora“ a pohřbilo je v zatopeném vraku. Hruzné následky kombinovaného vzdušného a námořního útoku byly jedním z námořníků, který byl tehdy na palubě, shrnutý o deset let později v dopise listu Washington Star: „Během 39 minut se pěkná loď změnila v kulkami provrtaný a napalmem spálený vrak a bezmocně plující hrob.“⁽¹⁹⁸⁾

Ve své výpovědi před Námořním vyšetřovacím úřadem poznamenal McGonagle, že skrz kouř zahlédl izraelskou vlajku, avšak nemohl si být jist. Byl nedůvěřivý, když namísto torpéda uviděl z jednoho z torpédových člunů, který plul kolem Liberty, světelný signál „Potřebujete pomoc?“. Písemná zpráva hovoří o tom, že Liberty signalizovala „Ne, děkuji“, avšak ti, kteří McGonagleho slyšeli, tvrdí, že křičel „Jděte k čertu!“.

Podle McGonagleho se k lodi asi po pětácti minutách přiblížily dvě helikoptéry označené Davidovou hvězdou. Kroužily nad lodí ve vzdálenosti necelých 30 metrů. Nepřiblížily se blíže ani nezahájily palbu. Podle výpovědi jednoho z námořníků, který přežil, helikoptéry kroužily jako by nevěděly, co dělat dále. Určitě zde nebyly za účelem záchrany. Na palubě helikoptér byli vojáci. Nepokoušely se ani cokoli lodi signalizovat a stejně tajemně, jako se objevily, tak také odletěly. Torpédové čluny, které opustily oblast lodi a vzdálily se od ní asi pět mil, k ní znovu zamířily velkou rychlostí. Veliteli nebyly známy jejich úmysly a „když se současně přiblížila dvě trysková letadla, a to stejným způsobem jako při předcházejícím útoku, domnívali se všichni, že jde o nový útok. Ale nic se nestalo a letadla opustila scénu. Asi po hodině se vzdálili i torpédové čluny.“⁽¹⁹⁹⁾

Asi v 18.40, když Liberty řízená nouzovým kormidlem a magnetickým kompasem plula rychlostí osmi uzlů, se k ní přiblížila helikoptéra nesoucí izraelské znaky. Když byla odmítnuta žádost, aby loď přijala na palubu muže, shodila helikoptéra na palubu lodi navštívenku námořního atašé velvyslanectví USA v Tel Avivu. Na zadní straně navštívenky bylo napsáno: „Máte ztráty?“ Po patnácti minutách neúspěšných pokusů dostat odpověď se helikoptéra vzdálila. Zbýlé posádce se podařilo alespoň částečně opravit zařízení lodi. McGonagle, který byl během útoku vážně zraněn, zůstal na můstku a celou noc řídil loď, zatímco se lodní lékař staral o zraněné. 14. června připlula loď na Maltu v doprovodu torpédoborce David a vlečné lodi ze šesté flotily. Vrchní velitel amerických námořních sil v Evropě admirál John S. McCain vedl vyšetřování námořního soudu, který začal slyšením v Londýně a pokračoval na palubě Liberty na Maltě. Soud byl složen z kontraadmirála I. C. Kidda (předseda), kapitána Bernarda J. Lauffa a kapitána Berta M. Atkinsona z McCainova štábu. Kapitán Ward Boston byl poradcem. V závěrech, které byly schváleny admirálem McCainem 18. června, se praví: „Od začátku útoku byli útočníci dobře koordinovaní, přesní a odhodlaní. Křížová palba raketami a kanóny poškodila obě strany a řízení lodi a zničila vnitřní komunikační sekci. Dobře plánovaný první útok vyřadil i čtyři palubní kulometry“. O tři měsíce později poznamenal spisovatel James Kilpatrick: „V současné době není pro vnějšího pozorovatele možné udělat si nezávislé stanovisko ze záznamů, ze závěrů soudu...“

Kromě několika roztroušených zpráviček v časopisech se v tisku neobjevily žádné solidní reference. Kilpatrickův sedmistránkový materiál prolomil mlčení o Liberty. Kilpatrick vyjádřil nedůvěru oficiálním izraelským omluvám, že nebylo možné určit, komu loď patří. Citoval náměstka ministra obrany Philipa Gouldinga, který prohlásil, že útok na jasně označenou neválečnou loď v mezinárodních vodách je odsouzeníhodný za všech okolností. Dodal, že identifikační označení námořních lodí USA se ukázalo jako naprosto dostatečné po dobu téměř 200 let.

Kilpatrick pravděpodobně nechtěl vyvolat kontroverzi a proto představil svůj materiál jako „příběh z moře, nic víc“. Avšak když popsal veliké hrdinství kapitána a posádky, odmítl oficiální verzi: „V průběhu minulého měsíce bylo dotazováno několik námořníků, kteří přežili útok. Vzniklo jednomyslné přesvědčení, že útok byl úmyslný.“

198/ Washington Star, 4. října 1977.

199/ Z výpovědi před Námořním vyšetřovacím úřadem v Londýně dne 6. června 1967. Ve výslechu svědků se pokračovalo na palubě Liberty na Maltě až do 16. června. Dokument byl zbaven utajení 21. června 1976.

Námořníci poukazují na výbornou viditelnost, přítomnost vlajky, známou polohu Liberty a její jméno anglicky psané na přídi. Nakonec i její pomalou plavbu v mezinárodních vodách. Všechna tato fakta podporují názor posádky, že útok nebyl náhodný... Skeptičtí pozorovatelé se budou dále domnívat, že Liberty byla plně zaměstnána sběrem špiónážních informací a luštěním kódu. Budou zvědaví, co vlastně mohla získat, co mohlo být přeloženo, nahráno a vloženo do počítačů, řekněme v 10 hodin či v poledne dne 8. června, a mohlo mít za následek zničení lodních prostor od žebra 53 do žebra 66 - kde bylo umístěno elektronické zařízení.“⁽²⁰⁰⁾

Americký a mezinárodní tisk chtěl zapomenout na tento incident a ignoroval takovéto provokativní otázky. Od samého počátku trvali Izraelci na minimální publicitě. Jenom Malta News se odvážily napsat, že „útok na Liberty nebyl omylem“. 4. listopadu 1967 přinesl Newsweek krátkou informaci, že Izrael v rozporu s tím, co bylo 21. června oznámeno, nepodnikne žádné soudní akce proti pilotům nebo námořníkům, kteří stříleli na Liberty. Izraelský vyšetřovací soud doložil, že došlo k záměně Liberty za egyptskou zásobovací loď. Zpráva se nezmiňovala o zabíjených a raněných, pouze konstatovala, že se Izrael omluvil a nabídl náhradu.

Po téměř deseti letech znovu prolomil ticho britský novinář Anthony Pearson. Otiskl o této záležitosti dva články v časopise Penthouse (v květnu a červnu 1976). Pearson léta pátral po tom, proč Arabové dále bojovali i poté, kdy se v roce 1967 všechno zdálo ztracené a proč Izraelci napadli Liberty. Ve svých článcích poukázal na úzké vztahy mezi izraelskou zpravodajskou službou Mossad a CIA. Pozoroval také, že vláda Lyndona B. Johnsona se bála sovětského pronikání na Blízký východ a ustupovala silnému tlaku na podporu Izraele, jehož iniciátory byli tehdejší velvyslanec USA v OSN Arthur Goldberg, Eugene Rostow v ministerstvu zahraničí a jeho bratr Walt Rostow, který byl jmenován zvláštním poradcem prezidenta k otázkám národní bezpečnosti právě rok před válkou v roce 1967. Walt Rostow trval na tom, aby USA poskytly větší podporu Izraeli, která by vyvážila podporu Arabů poskytnutou Sovětským svazem. Toto hledisko bylo silně podporováno americkými bezpečnostními agenturami.

Šéf CIA Richard Helms dále povoloval, aby všechny zpravodajské operace uvnitř Izraele byly prováděny prostřednictvím zpravodajské služby Mossad. V Tel Avivu nebyl žádný rezident CIA. Členové CIA, kteří pracovali pod rouškou velvyslanectví Spojených států, byli ve spojení s izraelskými zpravodajskými důstojníky. Každý měl plný přístup k informacím druhého.

Šéf kontrarozvědky CIA James Angelton navázal tyto vztahy s Izraelem po anglo-francouzském útoku na Suez v roce 1956. Součástí jeho plánu byla i technická pomoc Izraeli při vývoji jaderných zbraní. Jehopartnerem byl Efraim „Eppy“ Evron, zástupce izraelského velvyslance ve Washingtonu. Zdálo se, že je na velvyslanectví důležitější než jeho šéf Abraham Harman. Evron byl také důležitým článkem v plánu na svržení prezidenta Násira.

Když v roce 1965 prezident Násir odhalil, že Američané posílají ilegálně zbraně do Izraele, rozhodli se James Angelton a někteří důstojníci Mossadu zničit Násira tím, že by byl Egypt přinucen ke konfrontaci s Izraelem. Po tajných schůzkách v Tel Avivu a ve Washingtonu odsouhlasili představitelé CIA, izraelského generálního štábu, jistí izraelští politici a členové Johnsonovy vlády vyvolání války mezi Izraelem a Egyptem, která by se nedotkla teritoriálních hranic Izraele se Sýrií a Jordánskem. Ministr zahraničí Jigal Allon, šéf zpravodajské služby Meir Amit, šéf vojenské zpravodajské služby Aharon Jariv, zástupce ministra obrany Šimon Perés, šéf vojenských operací Ezer Weizmann, velitel letectva Mordechai Hod, předseda Výboru Knesetu pro zahraniční a bezpečnostní záležitosti David Hacohen a ministr obrany Moshe Dajan organizovali tento plán v Izraeli. „Eppy“ Evron byl jejich spojovacím důstojníkem ve Washingtonu. Jednal přímo s Angeltonem a CIA a s Eugenem Rostowem na ministerstvu zahraničí. Izraelci ujistili Američany, že válka by byla vedena podle předem stanoveného amerického plánu o zadržování nepřitele.

Evron věděl, že americké zpravodajství z Izraele prochází Mossadem a tak byl přesvědčen, že může říci americké vládě to, co chce. A také ujistil všechny své washingtonské spojence již na počátku války, že izraelské jednotky a jejich pohyb v oblasti je čistě preventivní. Evron o Liberty nevěděl. Jakmile válka začala, nahrávala Liberty vysílání arabské i izraelské. Její přítomnost ve válečné zóně měla zaručit, že Izrael nepřekročí cíle dané plánem na zadržování nepřitele.

Pozorovatelé na Liberty objevili, že zatímco Arabové nemohli rozluštit izraelský kód, Izraelci pronikli do egyptských a jordánských kódů ihned, jakmile válka začala. Podle Pearsona byla někde mezi Ammánem a Káhirou poselství mezi jordánským králem Husajnem a prezidentem Násirem odposlouchávána, upravována a předávána dále, jinými slovy šlo o proces zvaný „vaření“. Izraelci zablokovali poselství z Káhiry, které informovalo krále Husajna o špatné vojenské situaci na egyptské frontě. Předělali ho na dezinformaci, podle které tři čtvrtiny izraelských leteckých sil byly zničeny nad Káhirou a egyptská trysková letadla právě provádějí nálety na cíle v Izraeli (ve skutečnosti to byla izraelská letadla, která se vracela po zničení egyptských letišť).

Izraelci pokračovali ve „vaření“ zpráv, aby vyvolali dojem, že válka se vyvíjí dobře pro Araby. Poslali jordánskému králi další dezinformaci, že Egypt útočí na Sinaj a potřebuje podporu ve formě útoku na Izrael v oblasti Hebronu. V tom případě by muselo Jordánsko odvelet své jednotky a neuskutečnit zásadní ofenzívu, která měla za cíl rozdělit Izrael na dvě poloviny. Rovněž Egyptané byli zmateni. Domnívali se, že Jordánci provedli úspěšný útok v Hebronu a začali svoji protiofenzívu v ranních hodinách dne 8. června a ignorovali žádost OSN o příměří. Tak Izraelci získali dostatek času, aby se zmocnili celého západního břehu Jordánu, konsolidovali své vítězství na Sinaji a poslali své jednotky na východní břeh Suezského průplavu. Dne 7. června povolal Eugene Rostow Abrahama Harmana na ministerstvo zahraničí a sdělil mu, že útok musí být okamžitě ukončen. Informoval Harmana, že Spojené státy vědí o „vaření“ zpráv a poselství. Za čtyři hodiny poté nařídil ministr obrany v Tel Avivu a velitel letectva dozoru nad všemi americkými spojovacími loděmi operujícími v blízkosti Sinaje.

Za čtyři hodiny vyšel ze stejného zdroje rozkaz, aby loď Liberty byla potopena. Tento zločinný plán nebyl dokončen jenom z toho důvodu, že loď zoufale vysílala na všech kanálech nouzový signál „Mayday“, který byl zachycen americkou lodí America. Když se přiblížila záchranná letadla z letadlové lodi America, byla zachycena radary Izraelců, kteří byli nuceni se stáhnout, dokud byl ještě čas vymluvit se na to, že neznali identitu lodi.

Každá stopa přesvědčivě dokazovala, že útok byl plánovaný. 8 června byl pěkný, jasný den. Viditelnost byla vynikající. Vlajka na stožáru na přídi byla patrná zdaleka. Rovněž tak bylo možné velmi dobře přečíst velké nápisy v angličtině na boku lodi, které si nikdo nemohl splést s arabskými nápisy egyptských lodí. Číslo 5 na bocích Liberty bylo téměř dvanáct stop vysoké, čerstvě namalované a zřetelně viditelné již ze vzdálenosti dvou mil. Ten den bylo počasí u al-Aríše vynikající. Proto bylo velmi těžké přijmout vysvětlení Izraele, že loď Liberty, která měla výtlač 10 000 tun a byla 459 stop dlouhá, byla zaměněna za egyptskou dopravní loď Kusajr, která měla výtlač 2 640 tun a byla pouze 275 stop dlouhá. Navíc byla Liberty velmi snadno rozpoznatelná tím, že měla systém speciálních antén.⁽²⁰¹⁾

Těch několik hodin, po které byla pozorována izraelskými průzkumnými letadly, ještě posílilo názor, že Izraelci museli perfektně vědět, o jakou loď jde. Americký námořní atašé v Tel Avivu telegrafoval vyšetřovací skupině, že nemůže pochopit, jak vycvičení profesionálové mohou být tak neschopní a uskutečnit takový útok. Argumentoval tím, že k omylu došlo proto, že námořnictvo se chtělo za každou cenu podílet na vítězství izraelských leteckých a pozemních sil a že dosud nemělo viditelných úspěchů. Pro tento předem plánovaný izraelský útok na americkou loď existovaly dvě motivace. Podle izraelského autora Zeeva Schiffa vypracoval ministr obrany Moshe Dajan plán, podle kterého měla být všechna vítězství a úspěchy Izraele utajovány, aby se zabránilo intervenci za účelem uzavření příměří, které by bylo inspirováno Sovětským svazem nebo OSN.⁽²⁰²⁾

Liberty svým dokonalým vybavením monitorovala ze svého postavení blízko Gazy všechna vysílání Arabů a Izraelců a přímo informovala generální štáb ve Washingtonu o úplném vítězství Izraelců, které zahrnovalo rovněž obsazení Jeruzaléma a západního břehu Jordánu. Takové informace, získané lodí Liberty, zvyšovaly možnost uzavření příměří, které Dajan rozhodně nechtěl. Jestliže Spojeným státům šlo skutečně pouze o to, aby konspirativně svrhly Násira, pak by informace získané lodí Liberty mohly posloužit jako dostatečný důkaz pro to, že byly přelstěny a že Jordánsko, jehož území mělo zůstat nedotčeno, bylo vtaženo do války z toho důvodu, že Izraelci pronikli do jeho kódu a „vařili“ dezinformace. Ještě důležitější než zbavení se nenáviděného egyptského nepřítele bylo však pro izraelskou vládu to, aby likvidovala jakoukoli možnost vytvoření palestinského státu. Proto se také Izraelci zmocnili západního břehu a pásma Gazy, aby ani územně neumožnili Palestincům vytvoření státu.

Divoká střelba z moře a ze vzduchu, tedy kombinovaná střelba z letadel a torpédových člunů, naznačovala, že Izraelci měli v úmyslu zničit všechny důležité informace, které komplex přístrojů na Liberty nasbíral a že chtěli zabít každého Američana, který se tou věcí zabýval. Proto také ve dnech 8. až 10. června prohledávalo izraelské letectvo celou oblast od al-Aríše, až po Rafu s cílem najít ty, kdo se zachránili a mohli odnést ze spojovacího centra lodi nějaký důkaz. Helikoptéry s ozbrojenými jednotkami a torpédové čluny měly likvidovat každého, kdo přežil a mohl vědět o tom, co citlivé antény svěřily spojovací sekci. Avšak signál o blížících se amerických letadlech splnění tohoto úkolu znemožnil.

Podle výpovědi hlavního technika Carla Larkina bylo spojovací vybavení lodi od časného rána rušeno tak silně, že se původně myslelo, že špatně funguje vlastní vysílač lodi. Izraelci se snažili zabránit tomu, aby byly z lodi odvyšlány jakékoli zprávy nebo aby loď mohla vyslat volání o pomoc.

Podle výsledků šetření, kterému předsedal kontraadmirál Kidd, byl „útok na Liberty případem chybného odhadu identity“, přestože v dodatku soud odmítl tvrzení Izraele, že egyptské město al-Aríš, tehdy v izraelských rukách, bylo ostřelováno z moře, možná právě lodí Liberty. Loď zůstala celou dobu v mezinárodních vodách, i když v jedné chvíli byla od břehu vzdálena pouhých 13,6 mil. Přesto šetření skončilo závěrem, že nebyl získán žádný důkaz o tom, že šlo o záměrný útok proti americké lodi. Jedním z pozoruhodných aspektů izraelského „omylu“ byla skutečnost, že Izraelci rušili frekvenci vysílání amerického námořnictva a přitom tvrdili, že mysleli, že útočí na egyptskou loď.

Izrael byl nakonec plně rehabilitován. Úřad náměstka ministra obrany pro veřejné záležitosti vydal ještě 8. června zvláštní zprávu 542-67, ve které se přijímá izraelská verze, že „útok byl omylem“ a že se Izrael omluvil.

„Výbor pro okamžitou akci - rodiny a přátelé obětí z lodi Liberty“, který byl vytvořen, aby zformuloval požadavek na kompenzaci od Státu Izrael, musel čelit velkým problémům. Když organizátoři, manželé Reillyovi, žalovali Izrael u mezinárodního soudu v Haagu a požadovali sumu 50 miliónů dolarů, požádal je zástupce ministerstva zahraničí, aby tento požadavek stáhli. Neučinili tak. Spisovatel Pearson vyslovil názor, že soud ignoroval tento požadavek pod tlakem ministerstva zahraničí USA. Když otec poručíka Stephena Totha, kapitán Joe Toth, požadoval náhradu za smrt svého syna a dvou dalších důstojníků, varovalo ho ministerstvo zahraničí, aby nedělal nepříjemnosti. Přes svoji srdeční vadu se kapitán Toth uchýlil k žalobě. Přestože byl podporován svými přáteli admirálem McCainem v Pentagonu a kontraadmirálem Kiddem, který vedl vyšetřování ve věci Liberty, nikdo mu nebyl schopen říci, jaká opatření podnikli Izraelci proti těm, kdo byli za akci odpovědní. Z dotazů v Tel Avivu se nic nedozvěděl.

Záznamy ze slyšení v Kongresu zůstaly utajeny. Proslýchalo se, že jeden z pilotů, kteří prováděli útok, byl Američan. Všechny reference týkající se národnosti útočníků byly zamíčeny. McGonaglovo vyjádření znělo pouze jako „tryskové letadlo a torpédové čluny“ a vyjádření personálu z lodi jako „cizí stíhačka a motorové torpédové čluny“.

201/ New York Times, 10. června 1967.

202/ Zeev Schiff, A History of the Israeli Army, New York, 1974, str. 159-60.

Pentagonu a ministerstvu zahraničí však nebylo dovoleno, aby celou věc nechaly usnout. Advokáti kapitána Totha pohrozili, že budou žádat otevřený soud, jestliže náhrady nebudou brzy vyřízeny. Paní Tothová řekla Pearsonovi: „Zabili mého manžela... Nejprve mého syna, potom i mého manžela. Tvrdili, že Joe narušoval národní bezpečnost a byl proto neustále pod dohledem a nátlakem. To bylo příliš mnoho na jeho srdce. Trvalo to rok, než ho zabili, ale dokázali to.“

V květnu 1968 zaplatila izraelská vláda 3,3 miliónu dolarů rodinám třiceti čtyř mrtvých z lodi Liberty a po dalším roce zaplatila ještě 3,5 miliónu dolarů zraněným... Vláda Spojených států požadovala 7,6 miliónu dolarů za poškozenou loď, z čehož nebyl poukázán dosud ani cent, přestože izraelská vláda původně veřejně přislíbila zaplatit všechny materiální škody. Ještě za rok, podle článku v jednom izraelském listu, argumentovala izraelská vláda tím, že Liberty neobdržela instrukce, které jí zaslal generální štáb, aby se vzdálila z místa bojů a následkem toho byla zasažena. Velvyslanec Spojených států v Tel Avivu prohlásil, že jestliže se o této otázce bude hovořit, poukáže na to, že „jakékoli omyly v komunikačním spojení na straně Spojených států, nemohou snížit odpovědnost Izraele za to, že napadl loď plující v mezinárodních vodách.“⁽²⁰³⁾

Po interview s kapitánem McConaglem, který věrný svým vojenským závazkům již nic nového neřekl, se Pearson vrátil na Blízký východ, kde objevil, že soud, který se měl konat na základě izraelského vyšetřování dne 21. června 1967, se nikdy nekonal. Americké ministerstvo zahraničí plně souhlasilo s návrhem Izraele, aby celá věc byla smetena se stolu. Nikdo nebyl zvědavý na to, aby pilo-ti prozradili, kdo jim dal rozkazy k útoku. Kdyby byla pravda, že jeden z pilotů byl Američan, vyvolalo by jakékoli svědectví v této záležitosti silné znepokojení obou vlád.

Americký tisk léta tento incident totálně ignoroval. Objevil se pouze zmíněný materiál, respektive dva články v časopise Penthouse, jehož vydavatelé však brzy litovali, že tak vůbec učinili. Sionisté vyvinuli obrovský nátlak, ke kterému se vydavatelé odmítli vyjádřit. Podařilo se jim dokonce stáhnout výtisky z novinových stánků v Kanadě pod záminkou, že ve vydání jsou „obnažená prsa“. Ve skutečnosti šlo spíše o odstranění „nahé pravdy“.

Redaktorům a žurnalistům, kteří se o celý případ zajímali, se nepodařilo zjistit nic bližšího a tak celá záležitost zůstala na soukromých organizacích a jednotlivcích, kteří hledali odpověď na mnohé otázky související s incidentem. Po vydání Pearsonových článků se podařilo Americké radě pro Blízký východ získat z ministerstva zahraničí některé informace, které publikovala. Potvrzovaly podrobnosti útoku i záležitosti náhrady, která byla Izraelci zaplácena, avšak nijak blíže celou záležitost nevysvětlily. Americká rada pro Blízký východ nějakým způsobem získala cenzorovaný přepis vyšetřování Amerického námořního vyšetřovacího soudu, avšak 532 stránek a fotografií, s někde již nečitelným textem, neposkytlo žádné nové informace. Autor zmíněných článků naznačil, že šlo o spiknutí Johnsonovy administrativy včetně prezidenta Lyndona Johnsona, Arthura Goldberga, Walta Rostowa a Eugena Rostowa s Izraelem v jeho útoku na Egypt v červnu 1967 a žádal ověření nebo zamítnutí těchto obvinění. Prozrazení takového spiknutí bylo nanejvýš důležité pro americký lid, protože odhaluje vztahy Spojených států se Státem Izrael a jednání amerických představitelů, kteří mohli zatáhnout zemi do katastrofické války.

Ředitel odboru informací na ministerstvu zahraničí připustil, že si oba Rostowové, Goldberg a prezident Johnson vyměnili v době šestidenní války devatenáct memorand. Odmítl však odtajnit a zveřejnit tyto dokumenty, tedy alespoň čtyři z těchto dokumentů, které společně s devíti dosud utajovanými dokumenty, na čtyřiceti osmi stránkách pojednávajícími o Liberty, mohly poskytnout klíč k nezodpovězeným otázkám. Podle zprávy UPI z 18. září 1977 dostal Americko-palestinský výbor prostřednictvím Akce pro svobodu informací dokumenty CIA, podle kterých izraelský ministr obrany Moshe Dajan sám nařídil útok na Liberty. Například dokument z 9. listopadu 1967 zveřejněný předsedou Americko-palestinského výboru Normanem Daceyem citoval nejmenovaného informátora agentury: „Dajan osobně nařídil útok na loď. Jeden z jeho generálů rozhodně oponoval této akci a prohlásil: „To je čistá vražda!“ Jeden z přítomných admirálů rovněž s akcí nesouhlasil a byl to on, kdo nařídil její zastavení.“

CIA prohlásila, že zveřejněné dokumenty jsou zkreslené. Ředitel CIA Stansfield Turner tvrdil, že izraelský útok byl skutečným omylem. Avšak obvinění vznesená proti Dajanovi korespondují s teorií Agentury pro národní bezpečnost o izraelském útoku. Liberty, která měla úkol zachycovat detaily izraelského zpravodajství, se dozvěděla, že Dajan nařídil svým vítězným vojákům, aby pochodovali na Damašek a Káhiru a o tom také informovala Washington.

Je však úplně jisté a stojí mimo veškeré pochybnosti, že v případě úspěšnosti izraelského záměru potopit Liberty, byla by tato zručnost připsána Egyptanům a vyprovokovala by v USA reakci typu Pearl Harbor. Když první zprávy o Liberty, resp. útoku na ni dostihly šestou flotilu, byli si Američané jisti, že útok provedli Egyptané, a tak poslali perut' tryskových letadel, které jakoby v předehře války přeletěly nad Káhirou. Dajan byl v roce 1967 rozhodnut otřást vztahy mezi USA a Egyptem, eventuálně i vztahy americko-arabskými.

Liberty byla již dávno zapomenuta. Ti, kdo přežili, i jejich příbuzní se bojí o incidentu hovořit. Je třeba říci, že od samého počátku byla nad incidentem stažena železná opona. Ačkoli se vše stalo 8. června, rodiče raněných námořníků nevěděli, zda jejich synové jsou naživu či mrtví až do 11. června, kdy dostali telegramy. Ranění, umístění na palubě letadlové lodi America, byli již na samém počátku varováni úředníky CIA, aby s nikým nemluvili o tom, co se stalo. Ranění byli odvezeni do Americké vojenské nemocnice v Landshutu v západním Německu a po celou dobu hospitalizace přísně hlídáni. Dotazy kongresmanů, kteří zastupovali rodiny zemřelých, nebyly nikdy zodpovězeny a členové posádky Liberty, kteří přežili útok, byli rozptýleni do nejrůznějších částí námořnictva. Na stejném místě nebyli nikdy ani dva muži.

Přesto všechno, že byla fakta zakrývána a vše udržováno v tajnosti, objevilo se více než dost informací a skutečností, které potvrdily podezření, že mlčení maskovalo velký skandál a obrovské mezinárodní spiknutí, kterého se zúčastnily Spojené státy.

203/ Radiogram z 23. července 1968, z velvyslanectví USA v Tel Avivu ministerstvu zahraničí USA.

XVII. NAFTA NA ROZBOUŘENÝCH VODÁCH

Konflikt na Blízkém východě se prohloubil dříve než Richard Nixon 20. ledna 1969 složil svoji prezidentskou přísahu. Právě když chtěli Libanonci oslavovat novoroční předvečer, byl Bejrút napaden izraelským letectvem. Bejrútské letiště se změnilo v hromadu kouřících zbytků třinácti letadel. Izraelský útok provedený helikoptéry byl Tel Avivem vysvětlován jako odplata za arabský útok v Aténách, při kterém byl zabit jeden izraelský občan.

Na své první tiskové konferenci Nixon ve funkci prezidenta USA prohlásil: „Potřebujeme novou iniciativu a nové přístupy ze strany USA, abychom zchladili situaci na Blízkém východě. Považuji ho za sud střílného prachu, velmi výbušného... příští exploze na Blízkém východě by, myslím, mohla způsobit konfrontaci mezi atomovými velmocemi, které se chceme vyhnout.“ Nixon mohl jednat, ale zůstal jen u slov. Jeho přístup byl založen na předpokladu, že mír na Blízkém východě může být zachován, jen když bude Izrael silnější než všichni jeho sousedé dohromady. Tak to alespoň tvrdil v předvolební kampani. Úplně ignoroval skutečnost, že Izrael byl silnější než všichni jeho sousedé dohromady už dvacet let, vyhrál tři války a přesto byl mír vzdálenější než kdykoli předtím.

Pod vlivem úspěšné revoluce v Libyi v září 1969 a téměř úspěšného státního převratu v Saúdské Arábii přišly USA s novou iniciativou. Ministr zahraničních věcí William Rogers vyzval k úplnému stažení Izraele z okupovaných arabských území a ke společné izraelsko-jordánské kontrole Jeruzaléma jako kroku, který by měl být vyvážen arabským závazkem k mírovým jednáním.

Ministerská předsedkyně Golda Meirová odsoudila Rogersovy návrhy jako „pokus donutit nás (tj. Izrael-pozn. red.) začít úplně znovu jako v roce 1948“ a její stoupenci v USA začali tvrdit, že „nafta je nepřítelem malého Izraele“.

Nixonova vláda začala mít potíže se stoupenci Izraele, kteří na ni vykonávali nátlak, aby dodala Izraeli slíbené Phantomy a aby mu prodala dalších dvacet letadel typu Phantom navíc a 100 letadel typu Skyhawk. V téže době dodaly Egyptanům novou sebedůvěru Sovětským svazem dodané nové rakety, instalované v okolí Káhiry a v nilské deltě na obranu proti nízko létajícím izraelským proudovým bombardérům.

Obavy Washingtonu rostly. První reakce Káhiry na Rogersovu mírovou iniciativu byla negativní a Ammán mlčel. Ještě před rokem by jak prezident Násir, tak král Husajn po návrzích Washingtonu sáhli. Ale v roce 1970 musely Egypt a Jordánsko počítat s novou dynamickou silou, kterou Washington téměř nebral v úvahu - palestinskými Araby. Zatímco arabští předáci se na schůzce v roce 1969 v Rabatu nemohli dohodnout a propast mezi pravicovými a levicovými silami se rozšířila, palestinské hnutí vyšlo z této prosincové schůzky arabských států na nejvyšší úrovni s větší prestiží a vážností. Ale tento nový palestinský jev zkomplikoval už tak složitý postup hledání míru a zasáhl do protichůdných zájmů některých arabských států, stejně tak jako do zájmů izraelské opozice a negativního postoje Washingtonu.

Izrael využíval veškerého svého vlivu, aby urychlil polarizaci mezi velmocemi a aby dotlačil svého amerického patrona k přímé konfrontaci se Sověty. Vědom si tohoto nebezpečí, prohlásil ministr zahraničí Rogers, že „je čas přestat křičet a začít jednat“. Na tiskové konferenci 25. června 1970 nastínil návrh na tříměsíční příměří, na stažení Izraele z okupovaných arabských území a na arabské uznání práva Izraele na existenci. Mělo to být doprovázeno mírovými jednáními pod patronací OSN. Prezident Násir a král Husajn Rogersův plán okamžitě přijali.

Přijetí příměří však vyvolalo vnitřní boj mezi Araby. Palestinci, kteří si nemohli dovolit bojovat proti Násirovu plánu na politické a nevojenské řešení, se obrátili proti jordánskému králi Husajnovi. Husajn se díval na ozbrojené Palestince jako na hrozbu jeho suverenity, které se dříve nebo později musí postavit.

15. září 1970 vyhlásil Husajn stanné právo. Nahradil svoji civilní vládu generály a nařídil jim skoncovat s palestinskými partyzány. USA tento Husajnovův krok přivítaly a nabídly vojenskou účast. V probíhající krizi, kdy syrské tanky vjely do Jordánska na pomoc Palestincům, dostala americká šestá flotila rozkaz přemístit se do východního Středomoří.

Americká vláda z obavy, aby přímou vojenskou intervencí nevyvolala sovětskou vojenskou intervenci na podporu Sýrie, požádala izraelskou vládu, aby nabídla Husajnovi pomoc. Ministerská předsedkyně Metrová slíbila, vyjít v této žádosti vstříc za pomoci ve výši 500 milionů dolarů a urychleně dodání 18 Phantomů.

Izraelské intervence nebylo třeba, protože syrské tanky se na radu Sovětského svazu vrátily do Sýrie a pro 56 000 mužů jordánské armády, nejlépe vycvičené armády v arabském světě, nebyli palestinskí partyzáni rovnocenným soupeřem. Arabský summit svolaný Násirem se snažil ukončit boj. Po vyhlášení příměří mezi bojujícími stranami použil egyptský prezident veškeré své prestiže, aby dosáhl usmíření mezi králem Husajnem a Jásirem Arafatem a zachránil určité zdání arabské jednoty. Král a Arafat přijeli do Káhiry, aby si podali ruce. Ale pro nemocného egyptského prezidenta bylo toto úsilí nad jeho síly. 28. září 1970 Násir zemřel na srdeční infarkt. Násir, obětavý, inteligentní a schopný člověk, si v oblasti světa známé svou nestabilitou a vnitřními boji udržel svoji popularitu osmnáct let. Byl prvním Egyptanem, který vládl zemi faraonů po více než 2000 letech, poté co osvobodil tuto zemi od cizí nadvlády.

Americkou vládu ovlivňovaly ohledy na židovské hlasy a nátlak sionistických organizací. Nakonec převládla Kissingerova linie: USA musí podporovat Izrael, protože Sovětský svaz poskytuje všestrannou pomoc Arabům. Tato Bizonova verze politiky udržování takzvané vojenské rovnováhy v této oblasti získala prioritu nad Rogersovými návrhy. Izraelská vláda žádala větší množství Phantomů. Bylo jí vyhověno. Vedení Izraele veřejně vysvětlovalo prodej Phantomů jako Bizonovo připuštění dřívějších omylů v jeho mírovém snažení.

Mezitím učinil nový egyptský prezident Sadat své známé rozhodnutí ze 17. července 1972 a narychlo vypověděl sovětské vojenské poradce a techniky. Ve svém oficiálním prohlášení Sadat řekl, že Egypt zároveň přebírá všechna sovětská vojenská zařízení. Sadat vyzval k politice nezávislosti a hledání větší podpory v arabském světě a v západní Evropě. V té době vstoupily do hry americké naftové monopoly, které žádaly užší spolupráci USA s arabskými ropnými zeměmi. To vyvolalo velký odpor proizraelských kruhů v USA.

Koncem jara 1973 při své návštěvě v Paříži v rozhovoru s francouzským prezidentem Pompidouem odmítl saudský král Fajsal rozšířit těžbu ropy, dokud USA nepřehodnotí svou politiku k Blízkému východu. Bylo jasné, že arabské státy začnou používat k prosazování svých zájmů jedinou účinnou zbraň, kterou mají – ropu.

XVIII. ZNOVU VÁLKA

Egyptané provedli překvapující útok. Překročili pomocí pontonových mostů Suezský průplav a dobyli tzv. Bar Levovu betonovou linii na východním břehu průplavu. Také Syřané postupovali na frontě, kterou otevřeli na Golanských výšinách. Západní tisk hovořil o tom, že jde o arabskou invazi do Izraele. Pouze list Christian Science Monitor napsal, že se konflikt týká arabského území drženého Izraelci.

V roce 1967 se Rada bezpečnosti sešla během několika hodin po vypuknutí bojů. V roce 1973 se nesešla až do večera třetího dne a po celých sedmáct dní nepřijala žádnou rezoluci. Nezdálo se, že by mocnosti stály o to, aby bylo okamžitě uzavřeno příměří, jako tomu bylo v předcházející válce. Pentagon byl přesvědčen, že po počátečních arabských úspěších provede Izrael protiofenzívu a zažene Araby zpět do míst, kde byli na konci války v roce 1967. Když se Rada bezpečnosti sešla 8. října poprvé, byly naděje na to, že OSN zařídí zastavení palby, velmi slabé. Zdálo se, že „pro“ je pouze Austrálie a Rakousko. Ostatních osm nestálých členů včetně Súdánu nijak nepospíchalo, aby se připojilo k jakémukoli požadavku na zastavení války. Sovětsko-arabské stanovisko, podporované většinou nestálých členů, požadovalo, aby Izrael opustil všechna okupovaná území a aby také přijal příměří. Avšak takový návrh rezoluce znamenal téměř jisté veto Spojených států. Arabové, Sovětský svaz a jejich přátelé, spolu s většinou neutrální, byli odhodláni využít současných bojů jako prostředku k tomu, aby vstoupila v platnost rezoluce 242 a aby se Izrael stáhl z okupovaných území.

USA požadovaly zastavení bojů, neprováděly však žádný nátlak, aby bylo uzavřeno příměří. Henry Kissinger sdílel stanovisko Pentagonu, že Izrael rychle zvítězí a nepředpokládal nezbytnost nouzových dodávek Izraeli.

Po svém návratu do Izraele 8. října, tři dny po začátku války, vyvíjel izraelský velvyslanec Simcha Dinitz tlak na Pentagon a na ministerstvo zahraničí, aby urychlily dodávky čtyřiceti osmi Phantomů slíbených Izraeli při poslední návštěvě Goldy Meirové. Izrael potřeboval náhradu za trysková letadla, která byla ztracena ve válce. Pod Dinitzovým naléháním souhlasily USA s tím, aby šestý den války odletělo dvacet amerických dopravních vojenských letadel s nouzovými dodávkami do Izraele. Soukromé americké letecké společnosti se odmítly jakýmkoli způsobem na této dopravě podílet.

To, co se Izraelcům zdálo být byrokratickým zdržováním, bylo ve skutečnosti praktickými úvahami Pentagonu o potřebách USA. Ministr James Schlesinger řekl velvyslanci, že Spojené státy musí postupovat velmi takticky, aby nedošlo k nepříznivé reakci Arabů. Roli tu nepochybně hrála otázka ropy. Dinitz položil otázku, která patřila Kissingerovi a jeho prostřednictvím i Jamesovi Schlesingerovi: „Tato zdržení stojí životy. Kdo si s tím zahrává?“⁽²⁰⁴⁾

Ve svých dlouhých telefonátech a návštěvách u Kissingera neváhal nikdy izraelský diplomat tvrdit, že by mohl vždy žádat o pomoc velkou skupinu kongresmanů, z nichž mnozí nebyli Židé. Dinitz byl opravdu podporován Kongresem, který žádal veškerou pomoc Izraeli. Prohlásil, že jestliže nebudou okamžitě zahájeny letecké dodávky Izraeli, porušily USA své sliby a svoji politiku a Izrael bude nucen vyvodit z toho závažné důsledky. Odhodlaný Izraelita, který byl v úzkém spojení s blokem „Izrael především“, dále varoval, že nebude-li Washington dodržovat svoje sliby, bude to znamenat krizi v izraelsko-amerických vztazích. Dále pohrozil, že izraelské žádosti zveřejní, respektive předloží k rozhodnutí veřejnosti, Kongresu a americkému lidu. To by nebylo právě příjemné vzhledem k tomu, že celá administrativa byla poznamenána aférou Watergate. Kissinger se postaral o to, aby izraelský návrh byl schválen.

Prezident Nixon nařídil generálu Alexandru Haigovi, aby alespoň deset Phantomů bylo v Izraeli do nedělní půlnoci, což byla hodina izraelského protiútoků. K tomuto účelu bylo použito obřích transportérů C-5. Kissinger se snažil o to, aby další letadla následovala, přestože čtyři z prvních čtrnácti dodaných byly z vlastního amerického obranného inventáře. Ministr byl odhodlán dodat Izraeli více modernějších zbraní, než dodal SSSR Arabům. Po velké tankové bitvě zastavili Izraelci egyptský postup a vrhli nazpět Syřany, právě když americká obří letadla se 100 tunami pomoci přistávala na okupované Sinaji. Průběh války se obrátil ve prospěch Izraelců. Egyptané draze zaplatili za taktické chyby.

Jedenáctý den války prohlásil Sadat v Národním shromáždění v otevřeném poselství prezidentu Nixonovi, že je připraven přijmout příměří na základě okamžitého izraelského stažení na hranice před 5. červnem a otevření Suezského průplavu na základě mírové konference OSN. Izraelské a egyptské tankové jednotky stále bojovaly na Sinajském poloostrově. Třetí egyptská armáda byla obklíčena v sinajské poušti. Po celou dobu se Kissinger snažil přispívat k zlepšování vojenské situace Izraele. Nová rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 338 z 22. října 1973 žádala, aby během dvanácti hodin bylo uzavřeno příměří a současně požadovala, aby okamžitě po jeho uzavření zainteresované strany začaly s plněním rezoluce OSN č. 242 z roku 1967 „ve všech jejích bodech“.

Palestinci, kteří ve válce hráli malou roli a zdálo se, že jsou téměř zapomenuti, se opět dostali do popředí pozornosti tím, že byli podle rezoluce Rady bezpečnosti OSN považováni za uprchlíky. Když 22. října přijímal Sadat příměří, hovořil o „legitimních právech Palestinců“. O dva dny později tento koncept ještě dále rozšířil syrský prezident Asad na „legitimní národní práva Palestinců“. SSSR ve svých rozhovorech s vůdci OOP naznačil, že je uzná jako oprávněné mluvčí Palestinců. Sovětská formulace zněla „práva a zájmy lidu Palestiny“. Tehdy poprvé přijali palestinství vůdci, s výjimkou George Habaše, politický přístup; již dlouho proklamovaný tuniským prezidentem Habibem Burgibou.

Podle něj se mělo začít nejprve s vybudováním státu na západním břehu Jordánu a v pásmu Gazy, který by byl prvním krokem ke sjednocení Palestiny jako domova Arabů a Židů.

Říjnové příměří bylo porušeno Izraelem, který zahájil boje mezi Ismáílíjí a Suezem s cílem úplně odříznout egyptskou armádu na východ: ním břehu průplavu. Druhá rezoluce OSN č. 339 z 23. října 1973 požadovala, aby se válčící strany vrátily na postavení z příměří z 22. října a zmocnila pořádkové síly OSN, aby na dodržování příměří dohlížely: To však stále nepřineslo konec bojů a nezastavilo postup izraelské armády. Sadat propadl panice, protože se postavení jeho sil stále zhoršovalo. Protože zde nebyly žádné síly OSN, které by dohlížely na dodržování příměří, požádal rádiem Washington a Moskvu, aby za tímto účelem poslaly spojené sovětsko-americké síly. Kissinger a vláda USA však již delší čas oponovali každé akci, která by mohla přivést sovětské jednotky do této oblasti.

Sovětský svaz přijal Sadatovu žádost a ještě tentýž večer 24. října r 21.25 přinesl sovětský velvyslanec Anatolij Dobrynin do Bílého domu tuto spěšnou zprávu: „Vypravme společně sovětský a americký kontingent do Egypta. Izrael nestydatě provokuje Sovětský svaz i Spojené státy. Nemůžeme dovolit Izraelcům libovůli. Řeknu přímo, že jestliže pro Vás bude nemožné jednat v této věci společně s námi, budeme nezbytně nuceni zvažovat otázku přijetí příslušných opatření jednostranně. Izraeli se nesmí dovolit, aby pokračoval s tímto narušováním.“

Národní rada bezpečnosti se sešla v Bílém domě ve 23.00 hodin a vyhlásila vojenský poplach. Nixon byl nahoře ve svých místnostech, ale dal svému ministru zahraničních věcí veškerou pravomoc, aby zařídil příslušné nezbytné akce. Ministr obrany Schlesinger, šéf CIA William Colby, předseda spojených štábů admirál Thomas Moorer, šéf štábu Bílého domu Alexander Haig a brigádní generál Brent Scowcroft se podíleli na Kissingerově memorandu, které bylo předáno Nixonovi. Pozemní, letecké a námořní síly Spojených států, konvenční i nukleární, byly uvedeny do stavu bojové pohotovosti.

Přestože druhé příměří na Blízkém východě vstoupilo v platnost, stál svět na prahu nukleární konfrontace. Letadlová loď John F. Kennedy s dvanácti útočnými tryskovými letadly A-4 vyplula do Středomoří. Bombardéry B-52 byly staženy z Guamu do Spojených států, 15 000 vojáků z 82. výsadkové divize ze Severní Karoliny bylo ve stavu pohotovosti s příkazem, aby byli připraveni v 6.00 hodin. Také celé strategické letectvo a jeho velení bylo uvedeno do stavu bojové pohotovosti. Na tiskové konferenci, svolané na poledne příštího dne a přenášené do všech států rozhlasem a televizí, popřel ministr zahraničních věcí, že poplach by byl vyvolán „domácími událostmi“ (Watergate) a prohlásil, že americké nukleární síly byly uvedeny do stavu nejvyšší pohotovosti na celém světě s cílem „zabránit Sovětskému svazu podniknout samostatné akce na Blízkém východě“. Nic nebylo řečeno o nezbytnosti zachovat příměří OSN. A Kissinger dodal: „Každý z nás (tj. USA a Sovětský svaz - pozn. red.) vlastní nukleární arzenál schopný zničit lidstvo. My oba máme zvláštní povinnost dbát na to, aby konfrontace byla udržena v hranicích, které neohrožují civilizovaný život. Oba dva státy, dříve či později, budou muset dojít k názoru, že tyto problémy, které dělí dnes svět i ty, které lze předvídat, neospravedlňují katastrofu, kterou by představovala nukleární válka.“

Když Rada bezpečnosti přijala rezoluci č. 340 ustavující pořádkové síly OSN, krize pominula. Den poté odvolaly Spojené státy vojenský poplach.

Prezident Nixon a Kissinger nyní líčili v hrozných barvách důsledky, které mohly nastat v případě, že by se konflikt rozvinul. Avšak před dvěma týdny, v době, kdy USA zásobovaly Izrael vojenským materiálem, nedaly o tom svým spojencům ani jednu zprávu. Žádné předchozí konzultace se spojenci v NATO nebo s Japonskem se nekonaly, přestože na jejich území jsou americké jednotky a americká vojenská zařízení. Tyto země měly své vlastní zájmy na Blízkém východě a byly pro neutralitu, kterou Washington porušil tím, že dodal obrovské množství vojenského materiálu do Izraele. Podle výsledků šetření prováděného po vyhlášení celonárodního poplachu vláda Spojených států a zpravodajské instituce špatně porozuměly sovětským „signálům“ a zcela nepřiměřeně na ně reagovaly.

V notě Leonida Brežněva Nixonovi poznamenal sovětský představitel pouze to, že jestliže by USA odmítly připojit se k vyslání jednotek, k udržení příměří (které bylo ignorováno Izraelem), „budeme nezbytně nuceni zvažovat otázku přijetí příslušných opatření jednostranně“. Kissinger ignoroval správné znění a interpretoval je tak, jakoby šlo o hrozbu jednostranné akce. Přestože Sovětský svaz požadoval okamžitou odpověď na svůj návrh, nebyla poslána dříve, než byl téže noci vyhlášen poplach. Potom se USA vyslovily pouze k obvinění, že Izrael porušuje příměří, což jejich ministr zahraničních věcí samozřejmě odmítl.

Předtím než Spojené státy vyhlásily nukleární poplach, nečinily žádný pokus, aby se vůbec o sovětském návrhu diskutovalo. Sovětský velvyslanec ve Washingtonu nebyl ani telefonicky dotázán, přestože poselství osobně předal. Nebylo použito ani horké linky, která sloužila jako důležité spojení mezi Bílým domem s Pentagonem a Moskvou z kubánské krize v roce 1963 a znovu během války v roce 1967. Schůzka, během které bylo ve Washingtonu provedeno důležité rozhodnutí, trvala pouze třicet minut a bylo to pouhých padesát pět minut od chvíle, kdy se sovětské poselství dostalo Kissingerovi do rukou.

Vojenský poplach USA ilustroval stoupající sílu Izraele. Kissinger stále tvrdil, že jeho primárním cílem byl úspěch v jednání SALT s cílem, aby Sovětský svaz byl „pružnější a aby byl více zainteresován v rozhovorech s USA“. Přesto však jeho nezměrný zájem o Izrael, ještě zvýrazněný tlakem bloku „Izrael především“ v Kongresu, ho přinutil tomu, aby ohrozil tento nekonstruktivnější cíl. A to již tím, že byli iniciátorem leteckého mostu do Izraele na takové úrovni, že dodávky byly prakticky přebírány přímo na bojišti. Tak se mohlo zdát, že americká vojenská mašinerie je odnoží izraelské armády. Všechna vojenská opatření Spojených států způsobila zvýšení dodávek sovětských zbraní a potom následný bojový poplach, který hrozil konfrontací a zničením lidstva.

7. října, druhý den bojů, znárodnil Irák 23,75 % podíl akcií, který měly v Basra Petroleum Company společnosti Exxon a Mobil. Následujícího dne zastavily Sýrie a Libanon dodávky ropy ze svých ropovodů. Dne 16. října, den nato, kdy USA

zahájily svůj vzdušný most a dodávaly denně Izraeli 800 tun vojenského materiálu, aby pomohly Izraelcům vyhrát válku, oznámilo šest producentů ropy z Perského zálivu Abú Zabí, Irán, Irák, Katar, Kuvajt a Saúdská Arábie okamžité zvýšení cen ropy o 17 %. To byla odpověď na tvrzení tisku, že „Arabové nemohou jíst svou ropu“.

Pět arabských států produkujících ropu 17. října oznámilo, že sníží těžbu oproti měsíci září o 5 procent a budou ji dále snižovat o dalších 5 procent každý následující měsíc, dokud mezinárodní veřejnost nedonutí Izraelce, aby opustili okupovaná arabská území. Země, které podporovaly spravedlivou věc Arabů, neměly tímto opatřením trpět, zatímco ty země, které „morálně a materiálně podporovaly izraelského nepřítele“, měly dostávat sníženou dodávku ropy až do úplného zastavení. Nixon žádal následujícího dne Kongres o poskytnutí mimořádné vojenské pomoci Izraeli ve výši 2,2 miliardu dolarů. Na to odpověděli Arabové dalším snížením těžby ropy. Potom arabské země individuálně vyhlásily úplné embargo na dodávky ropy Spojeným státům za to, že zásobují Izrael po moři i vzduchem válečným materiálem. I trpělivost krále Fajšala byla u konce.⁽²⁰⁵⁾

Zatímco v měsíci září činila těžba ropy v Saúdské Arábii 8,2 miliónů barelů, byla v dalším měsíci snížena na 5,8 miliónů barelů. V listopadu se arabské země dohodly na dalším snížení těžby. Rozhodnutí zemí produkujících ropu mohlo mít ještě horší důsledky nebyť umírněného stanoviska Saúdské Arábie. Irák a Libye žádaly, aby veškeré arabské vklady byly staženy z amerických bank, aby byl zahájen obrovský prodej arabských dolarů na mezinárodním trhu a tím byla poškozena americká platební bilance. Dále měl být prováděn úplný bojkot zboží z USA a z ostatních proizraelských zemí. Jedny arabské noviny připomněly svým čtenářům: „Není žádným tajemstvím, že velké arabské rezervy v evropských bankách představují značnou finanční váhu. Této váhy by mohlo být použito proti americkým zájmům a k pokusu učinit konec provokativnímu americkému stanovisku vůči Arabům, jakož i narušit panství dolaru. Arabové by měli bez váhání využít této efektivní zbraně proti sionistům a proti dalším nepřatelům Arabů a jejich spojencům.“

Den po zahájení války se v hotelu Plaza v New Yorku sešli na zvláštní schůzi židovští vůdci. Předseda Konference prezidentů největších židovských organizací prohlásil, že americká židovská obec je připravena poskytnout jakoukoli pomoc Izraeli nehlédě na různé těžkosti. Sotva ropné embargo začalo a energetická krize se zhoršovala, začali vůdci různých židovských organizací svou kampaň s cílem paralyzovat jakýkoli odpor v USA vůči politice Washingtonu na Blízkém východě. Při příležitosti šedesátého výročí ADL dne 15. listopadu prohlásil její představitel na shromáždění: „Arabské země, za asistence Sovětského svazu, užívají ropy, aby postavily hráz mezi Izrael a USA. Líčí americké Židy jako osoby, které jsou zodpovědné za prázdné nádrže a nevytopené domovy v průběhu této zimy.“

Zatajování s cílem zabránit americkému lidu, aby přišel na to, proč musí trpět takovými těžkostmi, pokračovalo ještě dlouho potom, kdy arabské země svoje embargo již odvolaly, kdy již nebyl benzín na přiděl a čerpací stanice byly otevřeny i v neděli. Američané byli energetickou krizí velmi znepokojeni, avšak nebylo jim nikdy vysvětleno, proč k ní vůbec došlo, ani jaká byla motivace krále Fajšala a ostatních arabských zemí při provádění tohoto embarga. V důsledku profesionální sionistické propagandy byla většina Američanů zbavena možnosti dopátrat se pravdy. Nedostatky v informovanosti nemohly napravit ani citace saúdskoarabského ministra ropného hospodářství Ahmeda Zakího Jamáního, který zdůrazňoval: „Ujišťuji vás, že kdybyste mohli vyřešit problém Izraele, pak by šla cena ropy dolů.“

Jen málo Američanů kritizovalo americkou politiku „Izrael především“, která nepochybně tuto energetickou krizi zapříčinila. Velmi málo lidí si připustilo, že požadavky Spojených států na ropu, které se v příštích desetiletích budou dále zvyšovat, mohou být uspokojeny pouze dodávkami z arabského světa, se kterým jsou však Spojené státy doslova ve válce. Vojenská pomoc nebo půjčka Spojených států Izraeli v hodnotě 2,2 miliardy dolarů, která měla uhradit jednak říjnový vzdušný most, po kterém byla zprostředkována vojenská pomoc USA Izraeli a dále pokračující vojenské dodávky této zemi s cílem udržovat jeho vojenskou převahu v oblasti Blízkého východu, měly další následky. Zásilky vojenského materiálu do Izraele nebezpečně ohrožovaly obranyschopnost USA. Velké množství tohoto materiálu bylo posláno z rezervy Spojených států a jeho spojenců v NATO. Součástí dodávek byly i balistické střely země-země, výkonná bojová letadla, průzkumná a úderná, na dálku pilotovaná letadla a taktické střely. Na seznamu Izraelců byly ještě další Phantomy a nová obrněná vozidla, důležitá pro boj na více frontách. Převážná většina požadavků byla splněna.

Podle autoritativního pramenu z Pentagonu nebylo v USA v důsledku těchto dodávek Izraeli možné vybavit z vlastních skladů ani jednu bojeschopnou divizi. Za to všechno nesla odpovědnost sionistická lobby.

Zatímco americký lid nevěděl, jak životně důležité bylo, že USA vzdušným mostem zásobovaly Izrael vojenským materiálem, vojenští představitelé v Tel Avivu o tom věděli velmi dobře. Druhé příměří nezastavilo boje. Izraelské jednotky pokračovaly v obklíčování egyptské třetí armády, která se izraelské obklíčení pokoušela prorazit. Proto, aby Arabové zasedli s Izraelci za jednací stůl, si Kissinger nepřál zbavit Egyptany pocitu, že získali alespoň morální vítězství, tím, že narušili fámu o neporazitelnosti izraelské vojenské síly. Trval na tom, aby Izraelci povolili obklíčeným egyptským silám přes linii příměří OSN dopravit potravu, vodu a léky.

Čest egyptské 3. armády byla zachráněna a bylo dosaženo dohody o úplném zastavení palby na 101. kilometru silnice Suez - Káhira. Dohodu uzavřeli Egyptané s Izraelci 15. listopadu 1973. Tak se také přiblížila vhodná chvíle pro konferenci v Ženevě pod patronátem Henryho Kissingera. Bylo zřejmé, že Kissinger chce donutit Izraelce, aby začali jednat o odvolání svých vojenských sil, které byly umístěny podél suezské fronty. Proto slíbil Izraeli ještě více zbraní a bezpečnost. Bylo rovněž zřejmé, že v průběhu své cesty po arabských zemích slíbil ministr Arabům, že odvolání těchto vojsk bude prvním krokem na cestě k úplnému stažení izraelských jednotek z okupovaných území.

205/ Fajšal řekl v Rijádu Kissingerovi dne 8. 9. 1973: „Bylo pro mne bolestné, když jsem byl nucen přijmout toto opatření proti našim americkým přátelům“ (Edward R. F. Sheehan, *The Arabs, Israelis and Kissinger*, NY 1976, str. 72.

U Sadata to byla „láska na první pohled“. Souhlasil, že přijede do Ženevy. Kissingerovi se však nedařilo získat podobný vliv na syrského prezidenta Asada. Mírové zasedání začalo v Ženevě v Paláci národů 21. prosince. Zúčastnili se ho ministři zahraničních věcí USA, SSSR, Egypta, Jordánska a Izraele, bez zástupce Sýrie. Po osmi dnech byla podepsána dohoda předpokládající stažení Izraele ze západního břehu Suez a z východního břehu jižně až k Suezskému zálivu. Dvacet mil z území Sinaje mělo být rozděleno do tří nárazníkových pásem.

Nixon a Kissinger ještě před rezignací prezidenta vynesli dva další triumfy na Blízkém východě. Po čtyřech týdnech kyvadlové diplomacie byly Sýrie a Izrael donuceny přistoupit na podmínky dohody o částečném uvolnění na Golanských výšinách. Aby mohlo být dokončeno, bylo zapotřebí trochu osobního tlaku na Goldu Meirovou. Podle izraelského listu Maařiv poslal Nixon Goldě Meirové tři osobní poselství, ve kterých ji žádal o více pružnosti a varoval ji, aby se nepokoušela některými chybnými kroky zmařit možnosti nastolení míru na Blízkém východě. Poslední soukromá výzva Nixona Goldě Meirové poukazovala na to, že historie se neopakuje. To mělo zřejmě znamenat, že jestliže by v současné době Izrael nespolupracoval, nemusel by napříště dostat zbraně.

Ministerstvo zahraničí veřejně popřelo, že v uvolnění na Golanských výšinách hrály úlohu nějaké tajné dohody. Sotva byl dokument podepsán, ukázalo se, že USA budou zásobovat Izrael vojenským materiálem na dlouhodobé bázi místo, jako tomu bylo předtím, na bázi ad hoc.

Současně se Nixonova administrativa snažila o posílení svých styků s arabským světem, aby svět měl dojem, že USA mohou být prostředníky v řešení konfliktu. V květnu byl prezident nadšeně přijat v Káhiře, Asuánu a Rijádu, což dále posílilo vztahy, které navázal již Kissinger. Avšak každý tento americký krok byl současně strážěn sionisty, kteří hodnotili nové vztahy USA s jejich nepřítelem jako ústupek Izraele. Sionisté ve Spojených státech reagovali podrážděně na prohlášení Nixona, které pronesl v Káhiře, že USA budou pomáhat Egyptu v jaderném vývoji a že vojenská mise USA navštíví Egypt, aby diskutovala o podrobnostech.

Dosažení opravdového míru se zdálo být ještě velmi vzdálené, přestože obě strany utrpěly velké lidské i materiální ztráty. Ztráty Izraele byly v poměru k jeho velikosti vyšší. Bylo zabito 2 517 Izraelců, zraněno 7 500 a devatenáct dnů války stálo 9 miliard dolarů. Rozborem izraelského i arabského tisku však docházíme k závěru, že žádná ze stran neměla ke druhé ani tu nejmenší důvěru - nezbytný základ možného míru.

Byl to však Izrael, který pokračoval v expanzi. Izraelská vláda vyhlásila plán na vydání 80 miliónů dolarů na výstavbu osad na okupovaných Golanských výšinách na dvouleté období. Podle tohoto plánu měl dvojnásobně stoupnout počet židovských obyvatel. Hlavním projektem byla výstavba družstevních průmyslových vesnic a průmyslového centra Katrún v samém středu Golan. Již tím Izrael narušil základní dohodu, která byla ústupkem prezidenta Asada Kissingerovým požadavkům. Odevzdání zcela zničeného města Kunajtry Syřanům nepředstavovalo nikdy to nejzazší, co syrský prezident požadoval. Tím byla nepochybně dohoda, že bude navracena převážná část území Golanských výšin, o čemž mělo být zainteresovanými stranami jednáno na svolané konferenci v Ženevě.

Nixon se ještě ani nestačil vrátit ze své triumfální „mírové“ cesty, když Izraelci zahájili letecké útoky na palestinské tábory v jižním Libanonu, které trvaly čtyři dny. Jižní Libanon byl zničen a Sadat prohlásil, že „egyptská armáda již nemůže dodržovat mír“ a v osobní nótě žádal Nixona, aby se pevně postavil proti opakované agresi proti Libanonu. Nejistá vláda libanonského premiéra Takíjuddína Sulha váhala přednést obvinění proti Izraeli v Radě bezpečnosti. Izrael zřejmě hledal možnost nějaké dohody s libanonskými křesťany.

Jásir Arafat obvinil Izrael, že vlastní pět atomových bomb (nikoliv raket) typu Nagasaki. Nástupce Moshe Dajana na ministerstvu obrany Šimon Peres tvrdil, že Sýrie se vyzbrojuje na další válku.

V rámci této studené války realizoval Izrael 24hodinovou mobilizaci, aby vyzkoušel rychlost, s jakou by mohlo být povoláno 75 000 až 300 000 záložníků. Sýrie, která měla k tomuto izraelskému počínání nedůvěru, uvedla své jednotky do stavu bojové pohotovosti. Dohoda o uvolnění se mohla proměnit v novou válku jediným chybným krokem.

Toto manévrování, namířené zřejmě proti nově svolané ženevské konferenci, se časově shodovalo s rezignací Nixona poté, kdy přiznal, že obelhal soudní výbor Senátu a byly zveřejněny důkazy v podobě tří magnetofonových pásek. Gerald Ford se úřadu ujal v době, kdy byla autorita vlády USA silně otřesena a neposkytovala žádnou záruku, že by mohla působit na Izrael, aby dodržel dohodnutý status quo na Blízkém východě.

XIX. FORDOVA MEZIHRA

Žádný prezident, včetně Harry Trumana a Lyndona B. Johnsona, si nepřinesl do Bílého domu víc proizraelských zásluh a víc sionistických spojení než Gerald R. Ford. Celé čtyři strany vydání washingtonského sionistického týdeníku Near East Report ze 14. srpna 1974 byly věnovány názorům, veřejným prohlášením a činům kongresmana a viceprezidenta Forda ve prospěch Izraele. Ford patřil k předním kongresmanům, kteří vytvářeli v americkém Kongresu „izraelský blok“, který nejen prosazoval hospodářskou a vojenskou pomoc Izraeli a žádal přímá arabsko-izraelská mírová jednání, ale rovněž se silně stavěl proti stažení Izraele z jakéhokoli území.⁽²⁰⁶⁾

Během Johnsonovy administrativy bojoval Ford proti přechodnému embargu na dodávky zbraní Izraeli a přesvědčil Johnsona, aby prodal Izraeli prvních padesát proudových stíhaček typu Phantom. Při několika příležitostech napadl Ford Sovětský svaz za jeho postoj k otázce vystěhovalců sovětských Židů.

206/ V roce 1970 prohlásil v St. Louis kongresman Ford, že Izrael by se neměl stáhnout ani z kousku okupovaných arabských území, dokud nebude podepsána mírová smlouva a nebude podán věrohodný důkaz, že Arabové chtějí normalizovat vztahy. (Near East Report 14. srpna 1974).

Arabská reakce na pád Nixona byla zpočátku poznamenána obavami. Sympatie Arabů byly na straně Nixona, který tři měsíce předtím navštívil arabské země. Někteří arabští novináři dokonce označili aféru Watergate za spiknutí proti Nixonovi za jeho otevřený přístup k Arabům.

Jako nastupující prezident si Ford ponechal Kissingera jako svého ministra zahraničních věcí a na své první tiskové konferenci slíbil zlepšovat vztahy s arabským světem. USA v té době poskytly Egyptu obilí a dokonce i šest obřích dopravních letadel C-130 a další vojenskou výzbroj. To vyvolalo v Kongresu kritiku ze strany proizraelského bloku, který prosadil zvýšení pomoci Izraeli z 50 miliónů dolarů v předchozím roce na 250 miliónů dolarů v roce následujícím, až se USA dostaly do ekonomických obtíží. Byly zvýšeny i příspěvky na vystěhovalectví sovětských Židů do Izraele.

Kissinger musel přijít s nějakou odpovědí na tvrdošíjný požadavek arabského světa na vrácení okupovaných území v souladu s rezolucemi Rady bezpečnosti. Palestinci tvrdili, že hlavním cílem Washingtonu je co je nejvíce vyloučit možnost války odpoutáním izraelské a arabských armád a tím prodloužit izraelskou okupaci arabských území.

Organizované židovstvo plánovalo zmaření jakéhokoli sblížení USA s arabským světem, zvláště s Palestinci, kteří pro ně nebyli ničím jiným než „teroristy“. Rozhodnutí amerických Židů a Izraele zachovat status quo na Blízkém východě bylo nemálo posilováno vědomím, že v Geraldovi Fordovi mají mnohem většího stoupence, než měli předtím v Richardu Nixonovi.

V důsledku zranitelného vojenského postavení Egypta po rozkolu mezi Moskvou a Káhirou donutila zoufalá hospodářská situace Sadata, aby se chopil velké šance v bilaterálních jednání s Izraelem, která Kissinger velmi prosazoval. Pouze o několik měsíců dříve se Sadat spojil s Asadem a Arafatem a společně oznámili nesouhlas s každou myšlenkou částečného politického řešení. Nyní se Sýrie a OOP začaly obávat, že se jejich arabský partner může podřídit vůli Washingtonu a úplně je izolovat. Stavěly se ostře proti egyptsko-izraelské dohodě, pokud nedojde k pohybu na Golanských výšinách nebo západním břehu Jordánu. Asad a Arafat se vehementně postavili proti izraelskému požadavku, aby se Sadat zavázal, že během příštích třech až pěti let nedojde k válce. Kissingerova půjčka 25 miliónů dolarů Sýrii z dříve odsouhlasené částky 100 miliónů dolarů „k dalšímu prohloubení americko-syrských bilaterálních vztahů“, jak to ministr uvedl, nepomohla překlenout širokou propast mezi oběma zeměmi. Jen málo týdnů bylo v dějinách Blízkého východu významnějších, než týden od 23. do 30. března 1975, do kterého spadá neúspěch Kissingerova snažení svést Izrael a Egypt dohromady, výzva prezidenta Forda k přehodnocení politiky USA na Blízkém východě, zavraždění saúdského krále Fajsala a oznámení Sadata, že od 5. června otevře Suezský průplav.

Druhá izraelsko-egyptská dohoda²⁰⁷ byla uzavřena 2. září 1975 ne proto, že by se Izrael nemohl vzepřít přání strýčka Sama, ale díky pohádkové sumě, kterou Izrael dostal od Washingtonu - 2,4 miliardy dolarů ve formě vojenské a hospodářské pomoci. Ani Sadat nedopadl špatně, když začala přicházet slíbená hospodářská pomoc. Tajné doložky k této dohodě obsahovaly závazky ze strany USA vůči Izraeli, že ho nebudou nutit k „širokému stažení“ v případě, že by došlo k jednání mezi Izraelem a Sýrií nebo Izraelem a Jordánskem a že ani nepředloží bez souhlasu Izraele žádný plán na řešení blízkovýchodního prošlému a neuznají OOP ani s ní nebudou bez izraelského souhlasu jednat. Egyptský prezident byl Palestinci a dalšími Araby obviněn z kapitulantství. Sadat požádal USA o vojenské dodávky. Kromě dopravních prostředků nedostal nic a byl odkázán na pozdější dobu. Mezitím USA začaly dodávat do Izraele moderní vojenskou techniku. Sadat se při své návštěvě v USA v roce 1975 snažil nalákat americké společnosti, aby investovaly v Egyptě.

Rok 1976 byl v OSN prohlášen za „Rok Palestiny“. Při jednání Rady bezpečnosti OSN byla poprvé, přes silné protesty Izraele, přizvána delegace OOP. USA však projevíly znovu své úzké spojení s Izraelem a v procedurálních otázkách hlasovaly proti účasti OOP. Při schvalování návrhu rezoluce v Radě bezpečnosti použily práva veta. Návrh rezoluce žádal ustavení nezávislého palestinského státu a úplné stažení Izraele z arabských území okupovaných ve válce v roce 1967. Zároveň návrh rezoluce podporoval právo Izraele na existenci tím, že poskytoval záruky jeho bezpečnosti a územní nezávislosti ze strany všech států Blízkého východu.

Při své poslední návštěvě v Damašku na cestě z Alexandrie v srpnu 1975 po druhé sinajské dohodě musel Kissinger čelit Asadovým obviněním, že chce rozdělit „arabský národ“, a jeho odmítnutí „kosmetických úprav“ izraelského stažení z Golanských výšin. Odříznut od Egypta se syrský vůdce snažil upevnit své spojení se svým někdejším rivalem- jordánským králem Husajnem.

Sadat by byl přivítal další dohody, aby posílil a urychlil splnění slibu, který dostal od Kissingera, že USA poskytnou hospodářskou pomoc ve výši 700 miliónů dolarů, kterou jeho ekonomika velmi nutně potřebovala. Po vyhoštění sovětských expertů v roce 1972 svolal Sadat na 14. března 1976 Lidové shromáždění a vypověděl jednostranně Smlouvu o přátelství a spolupráci se Sovětským svazem z roku 1971. Jestliže se tím snažil přimět USA, aby vyvinuly úsilí k přinucení Izraele k dalším stažením z arabských okupovaných území, bylo načasování absolutně nesprávné. Ve vztahu k Egyptu nemohl být očekáván žádný krok USA, protože v roce 1976 vrcholila prezidentská volební kampaň a jako vždy potlačila všechno ostatní, i akce v OSN.

V předvolební kampani demokratický kandidát Jimmy Carter vystupoval, ve prospěch „uznání Palestinců jako národa s místem, kde má žít a s právem zvolit si své vlastní vůdce“. Na předvolebních shromážděních se židovskými voliči ovšem jinak prouisionický Carter ubezpečoval svou podporou právu Izraele na existenci. Slíbil, že bude-li zvolen, jeho vláda bude pokračovat ve vojenské a hospodářské pomoci Izraeli.

207/ Dohoda byla podepsána egyptskými a izraelskými zástupci 23. září v Ženevě. USA ani SSSR nebyly přítomni.

XX. ODHOD HENRYHO KISSINGERA?

Zvolení Jimmyho Cartera prezidentem ukončilo také vládu Henryho Kissingera nad zahraniční politikou Spojených států. V pravém slova smyslu nebyl sionistou, ani příslušníkem židovského establishmentu, avšak byl v úzkém kontaktu s jeho vůdci a intelektuálními mluvčími prostřednictvím Rockefellerů, Rady pro zahraniční vztahy a Harvardu. Není pochyb, že na něho velmi zapůsobila jeho zkušenost z Německa. Vyrůstal v městečku Fürth. Dvanáct jeho příbuzných bylo zabito nacisty a on sám a jeho rodina uprchli z Německa v srpnu 1938, tři měsíce před Křišťálovou nocí z 9. na 10. listopad, kdy bylo v celém Německu při pogromech zatčeno nebo zabito velké množství Židů.

Přestože prohlašoval, že „politické perzekuce z mládí nejsou tím, co ovlivňuje můj život“, zřídka skrýval svůj zájem o židovský stát. Jak pravil jednomu z blízkých přátel: „Podívej, každý, kdo prošel tím, čím jsem prošel já, musí mít zvláštní zájem na přežití izraelského státu“.⁽²⁰⁸⁾

V roce 1971 zaslal údajně Židovskému národnímu fondu šek k uctění památky svého kamaráda z dětství Kurta Fleischmanna, který zemřel, aniž odešel do Izraele. Na pahorcích nad řekou Jordán roste malý lesík, 300 stromů, na památku jeho přítele z Fürthu.

Kissingerův osobní zájem o Blízký východ se projevil až v roce 1973, kdy nahradil ve funkci ministra zahraničních věcí Williama Rogerse. Předtím nebyl nikdy v arabských zemích a pouze dvakrát navštívil Izrael. Avšak i v období své neúčasti na politice Blízkého východu trval Kissinger na tom, že USA mají historický závazek vůči Izraeli a že zachování této země je v americkém národním zájmu. Podle doktorské disertační práce v Harvardu je Kissingerova politická filozofie založena na efektivní rovnováze sil. Aby tuto rovnováhu sil získal, byl Kissinger přesvědčen, že účel světí prostředky. Ve své práci napsal, že státníci musí být lstiví a trpěliví a že musí být schopni manipulovat událostmi a lidmi. Dodával, že svoji hru musí hrát v úplné tajnosti, neovlivňování parlamentem, který postrádá diplomatický způsob myšlení. Podle něho mohou být státníci cynici, bez skrupulí, protože to všechno jsou nástroje státnictví. Musí za sebou spalovat mosty a jestliže je to možné, musí být vždy okouzlující, chytří a nápadní.

To byla cesta, jakou se ubírali Metternich a Bismarck a je to také úplný popis metodologie Henryho Kissingera. Vše, co bylo kdy řečeno k jeho osobě, se liší podle toho, zda jeho diplomatické akce popsali Sadat, Asad, Meirová nebo Rabin.

Byl to tedy Kissinger, který stál za požadavkem Nixona, aby Izrael získal vojenskou převahu nad Araby. Strach z toho, že východní Středomoří by se mohlo stát sovětským jezerem, opanoval Kissingerovo myšlení. Vyjádřil to následujícím způsobem: „To, co dělají (tj. Sovětský svaz - pozn. red) na Blízkém východě, ať jsou jejich záměry jakékoli, představuje vážnou hrozbu perspektivně pro západní Evropu a Japonsko a z těchto důvodů také pro nás.“⁽²⁰⁹⁾

Bývalý profesor z Harvardu usiloval o to, aby se z Izraele stala bašta „americké demokracie na Blízkém východě“, která by měla vojenskou převahu. Byl si vědom nebezpečí, že „bohatství a strategická hodnota Blízkého východu budou odepřeny Západu, což by posunulo jazyček rovnováhy sil nezbytně ve prospěch Sovětského svazu“. Podle Kissingera jediná šance, jak se takové eventualitě vyhnout, bylo spoléhat se na sílu Izraele a naději, že Sověti „budou z oblasti vyhoštěni“. 26. června 1970 budoucí ministr prohlásil doslova: „Pokoušíme se o to, abychom posílili umírněné režimy a nikoli režimy radikální... Snažíme se odstranit sovětskou vojenskou přítomnost.“ Na celé věci bylo ironické to, že to byl právě říjnový vzdušný most do Izraele, který USA a Západu znemožnil dostat se k ropě a stále udržoval sovětskou vojenskou přítomnost prostřednictvím egyptské a syrské armády v oblasti. Kissinger, podobně jako Britové v první světové válce, dával v této oblasti raději přednost spolupráci se sionisty než s Araby, kteří podle něj nemohli zabezpečit plnění jeho plánů. Ministr zahraničních věcí považoval Izrael za důležitou součást „velkého strategického vztahu“ se Sovětským svazem. Jeho vztahy k Izraeli byly rovněž posíleny nevědním přátelstvím s izraelským velvyslancem a bývalým šéfem izraelského generálního štábu Jicchakem Rabinem, se kterým se často neoficiálně setkával a diskutoval s ním o blížkovýchodní krizi.⁽²¹⁰⁾

Kdykoli začal ministr Rogers s nátlakem na Rabina, aby Izrael udělal nějaké ústupky v nastávajících jednáních s Gunnarem Jarringem a pohrozil mu, že zdrží dodávky tryskových letadel Phantom Izraeli, byl to vždy Kissinger, kdo zasáhl. Ujistil Rabina, že „dodávky letadel budou pokračovat a že tlak Státního departmentu ustane“. Byl to také vliv Kissingera, který způsobil, že se v listopadu 1971 realizovala druhá návštěva Meirové v USA, z níž byly vyjasněny rozdíly mezi ní, prezidentem a ministrem zahraničních věcí. To vedlo k tomu, že v roce 1972 byla Nixonova kandidatura podporována velvyslancem Rabinem (izraelskou vládou), což byla dosud neslýchaná intervence cizího diplomata do politiky USA. Během této kampaně se ministr objevoval na setkáních, jejichž sponzory byli Goldmann, Sachs a Max Fischer, kteří získávali ze židovských kruhů velké peníze. Nikdy se nepokoušel skrývat před svými příspívateli své proizraelské cítění. Ani když už jednal s Araby jako neutrální osoba.

Vzhledem k jeho metternichovskému balancování, se jeho akce zdály být v zájmu obou stran současně, Izraelců i Egyptanů. Musel před nimi ovšem skrývat svou obojetnost. V roce 1973 opravdu udělal vše, aby zabránil přímému arabskému vítězství. Popohnán poselstvím Goldy Meirové, které mu bylo osobně doručeno ministrem zahraničí Abbou Ebanem, že Izrael má zásoby munice na pouhé čtyři dny, zasloužil se ministr osobně o to, aby ihned začaly dodávky zbraní Izraeli, což změnilo jeho již skoro jistou porážku téměř ve vítězství.

208/ Marvin Kalb a Bernard Kalb, cit. dílo, str. 188.

209/ Marvin Kalb a Bernard Kalb, cit. dílo, str. 192.

210/ Na podzim 1972, několik týdnů před prezidentskými volbami, se Kissinger a Rabin objevili společně v prezidentské lóži (bez Nixona) v Kennedy Center na koncertu Izraelského filharmonického symfonického orchestru při příležitosti oslav 25. výročí nezávislosti Izraele (Marvin Kalb a Bernard Kalb, cit. dílo, str. 208-9).

Jeho strategický plán ale nepožadoval, aby Izrael získal rozhodné vítězství jako v roce 1967. Kissinger žádal a prováděl nátlak na izraelského velvyslance Simchu Dinitze, aby porozuměl logice jeho plánu a akceptoval jeho politiku nevitězného Izraele. Kissinger chtěl vojenský pat. S Izraelem na západním břehu Jordánu a s Egyptem na východním břehu Suezského průplavu by jedna síla vyvažovala druhou, což by potvrdilo jeho představy, jak konflikt urovnat. To byl také důvod, proč Kissinger trval na tom, aby byla egyptská třetí armáda, která byla blízko úplného zdecimování, zásobována potravinami a vodou. Zničení této armády by podle něho nepřineslo mír do této oblasti, ale dále by zvýšilo nepřátelství a připravilo by novou válku. Rozhodné vítězství Izraele by podle Kissingera znamenalo další izolaci Izraele a rozpoutání nové vlny antiamerikanismu na Blízkém východě. V rámci toho by se ropné embargo, které bylo dosud pouze taktickou zbraní Arabů, mohlo stát stálým faktorem arabské politiky. Usiloval o to, aby záchrana třetí egyptské armády byla využita jako ukázka nestrannosti USA, kterou Sadat, jako jediný Arab, přijal.

Na podzim roku 1975 byla americká zahraniční politika přísně podřízována politickým potřebám nezvoleného prezidenta Forda bojujícího o získání hlasů v nových volbách v roce 1976. To vyžadovalo zkušeného a důvěryhodného pomocníka, kterým byl Kissinger. Jeho úkolem bylo především udržovat status quo a zabránit jakékoli další válce. Kissinger přišel na Araby s novou návnadou, když tvrdil, že Sovětský svaz „jim může dát zbraně, ale pouze Spojené státy mohou zajistit spravedlivé řešení, prostřednictvím něhož mohou opět získat svá území“. Byl to velmi „lačný“ a ke všemu odhodlaný Sadat, který vyhověl Kissingerovi a „vyhostil“ Sověty, čímž začal hrát jeho hru. S cílem takto vzniklou situaci udržet, zdůraznil ministr během svých rozhovorů v Rijádu připravenost Spojených států k řešení konfliktu. Říjnová válka v roce 1973 postavila USA před nové skutečnosti, kterým bylo nutné čelit. Nejenom, že Arabové měli bojeschopnou sílu, která byla schopná ohrozit Izrael, ale měli navíc ropu, velmi důležitou zbraň, jejíž síla již byla vyzkoušena. Kissingerova činnost na Blízkém východě spočívala nyní v tom, že chtěl neutralizovat a narušit rostoucí sílu OPEC, která zvítězila nad Kissingerovými snahami postavit proti ní naftové producenty a světové veřejné mínění.

Ministr si musel být vědom toho, že v triumfální dohodě o odpoutání i z roku 1975 je skrytá nebezpečná anomálie. Jestliže by byla arabská jednota zničena, což se zdálo být cílem egyptsko-izraelského uvolnění, ztratí Arabové schopnost zesílit své snahy o spravedlivé uspořádání. A pro Američany to bude podobný případ, jako pro Brity v roce 1958 „rozděl a ztrat“. Ty arabské země, které by neměly žádný užitek z nového postoje Spojených států, byly přirozeně proti jednostrannému sblížení Egypta s Izraelem. Sadatův podpis dohody o odpoutání a jeho cesta do USA vedly k ustavení nového antiamerického bloku, který tvořily Sýrie, OOP, Libye a Irák, který stál na okraji jen z toho důvodu, že mezi Damaškem a Bagdádem trvaly rozpory mezi oběma křídly strany BAAS.

Rozdělení arabského světa mohlo posloužit Kissingerovým cílům jen zdánlivě. Po neutralizaci Egypta se Sýrie a další arabské státy ještě více opřely o Sovětský svaz, což bylo v rozporu s tím, o co šlo Kissingerovi. Čím víc se USA snažily rozdělit arabský svět, tím víc nalézal Sovětský svaz cestu k arabským zemím. Dodávky amerických zbraní Izraeli stále pokračovaly. Kissinger je zdůvodňoval tím, že jsou nezbytné k udržení vojenské rovnováhy v této oblasti, což je prý nezbytný předpoklad míru. Zásilka Phantomů Izraeli znamenala pouze to, že Arabům bylo posláno více sovětských Migů. Zaslání raket Lance a Pershing mohlo znamenat pouze to, že Arabům byly poslány sovětské rakety. Takové činy na vytvoření jakési rovnováhy přispívaly k válce a nepřinášely mír. Zatímco v Radě synagóg Kissinger tvrdil, že „historie nás učí, že rovnováha založená na neustálých zkouškách sil vždy skončila válkou“, jeho vlastní vinou se mu nepodařilo, aby se těmto zkouškám sil vyhnul, což znamenalo zvýšené nebezpečí konfrontace velmocí.

Ve své koncepci rovnováhy Kissinger slepě odmítal uzнат základní rozdíly mezi těmi zeměmi, jejichž vztahy se Sovětským svazem pramenily z ideologické příbuznosti, a arabským světem, jehož vztahy se Sovětským svazem pramenily z aforismu „nepřítel mého nepřítele je můj přítel“ a mohlo by se dodat, „velmi dobrý přítel“. To bylo také příčinou Kissingerovy opozice vůči OOP a palestinským aspiracím. Tím, že neustále sledoval rovnováhu mezi velmocemi a tím, že porovnával arabské svazky se Sovětským svazem se svazky Izraele ke Spojeným státům, podřízoval ministr svou vlastní zemi těžkému a nikoli nezbytnému riziku.

Kissingerova koncepce postupného jednání („step by step“), podle které mělo dojít k separátním jednáním Izraele se Sýrií, Egyptem a Jordánskem, byla zaměřena na to, aby obešla rozhodnutí arabské konference v Rabatu z roku 1974 a rezoluci OSN, podle které je zástupcem palestinského lidu Organizace pro osvobození Palestiny, která je rovněž nezbytnou jednajícím stranou na jakékoli znovusvolané ženevské konferenci. Příslib USA, podle kterého Spojené státy neuznají OOP bez izraelského souhlasu, který byl dán Izraeli jako podmínka druhé dohody o uvolnění, představoval další Kissingerův tah ve prospěch sionismu.

Jestliže byl Richard Nixon nazýván „Istivým Dickem“, jak by měl být potom nazýván Henry Kissinger? Existovaly mnohé tajné závazky, které vázaly rozhodnutí o odpoutání tak těžko vydolované v Káhiře, Jeruzalémě a Damašku. Mezi nejdůležitější patří slib dlouhodobé vojenské pomoci Izraeli, což představuje podstatnou změnu oproti dřívější pomoci dodávané ad hoc. A rozhodnutí odepsat 500 miliónů dolarů vojenského dluhu Izraele vůči Spojeným státům, učiněné hned po příjezdu Nixona z cesty na Blízký východ, bylo obchodem, který uzavřel Nixon s izraelskou vládou. Za to izraelská vláda změnila své úmysly a dohodu o odpoutání se syrským prezidentem Háfizem Asadem přijala.

Kissinger vždy argumentoval tím, že to byl on, kdo se nejvíce zasloužil o to, aby byly dodávány leteckým mostem zbraně, když Izrael již neměl téměř žádnou municí. Činil tak v době, kdy pomoc Kongresu v důsledku energetické krize byla pouze nepatrná. Rovněž zdůrazňoval, že odporoval žádostem Sovětského svazu zastavit válčení na začátku, kdy Egyptané překvapujícím útokem vrhli Izraelce zpět na východ od Suezského průplavu. K tomu ještě ministr dodával, že přidal izraelské armádě nezbytných devadesát šest hodin, když odletěl do Moskvy jednat o podmínkách příměří říjnové války. Říkal také, že vytvořil předpoklady pro přímá jednání mezi Izraelem a arabskými státy, tedy něco, o co Tel Aviv usiloval již dlouho před šestidenní válkou.

Kissinger údajně, použil neobyčejně ostrých slov, když kritizoval úzkostlivost evropských zemí, které si chtěly usmířit Araby a dostat se tak k ropě. Použil slov „zbabělec“, „opovrženímhodný“, „zhoubný“ a „šakalové“. ⁽²¹¹⁾

Ministr zahraničních věcí Spojených států krátce poté, co se objímal a tiskl si ruce s ministrem zahraničí Saúdské Arábie, potěšil své kolegy v Harvardu tím, že označil krále Fajsala za „náboženského fanatika, který se převážně zajímá o Jeruzalém a má malý zájem o Sinaj nebo Palestinu“. Jeho posluchači se obávali, že by Izrael mohl být obětován v zájmu uvolnění napětí a žádali ho, aby jim poskytl podrobné informace o svých bezprostředních plánech. Zdá se, že tyto intelektuály všeobecně uspokojil. Kissinger zcela určitě nezačal jako židovský nacionalista. ⁽²¹²⁾

Jeho druhá žena byla křesťanka, právě tak jako jeho předchozí společnice a blízcí přátelé. Byl však pod tlakem sionistů, pod tlakem židovského a později izraelského spojení. Zvláště si přál, aby byl milován, respektován a mohl se hrát na výsluní mezinárodní slávy.

K tomu všemu se Kissinger snažil o to, aby jeho snahy nějakým způsobem nekolidovaly s cíli židovského aparátu, protože to by mohlo zcela narušit jeho aspirace vydobýt si unikátní postavení v židovských análech. Jeho první návštěva Izraele zřejmě změnila původní stanovisko, které měl ještě jako univerzitní student, že vytvoření židovského státu „by představovalo potenciální a historické nebezpečí“. Osobně i profesionálně se angažoval v tom, aby izraelskému státu pomohl přežít. Kissinger věřil, že nejlepší zárukou bezpečnosti Izraele budou jeho silné bezpečnostní svazky s USA. Za ně se prý Izrael vzdá dobytých území.

Přestože na něj, když začínal s dohodami o odpoutání, útočili ultrakonzervativní sionisté a osopoval se na něj Beginův blok Likud, převážná většina Izraelců a amerických Židů milovala svého „dynamického“ Henryho. Cítili, že se snaží o to, aby Arabové uznali Izrael za izraelských podmínek. Otázkou zůstává, zda Kissinger opětuji tuto lásku nezradil svůj jediný závazek, který odpřísáhl jako nastupující ministr zahraničních věcí, že „bude vést zahraniční politiku USA bez ohledu na etnické či náboženské dědictví a že bude sledovat národní zájmy“.

Veškeré vnější ekonomické a politické vztahy Spojených států se komplikovaly zvláštními vztahy k Izraeli. Říjnová válka, naftové embargo a pokračující energetická krize narušily styky USA s Francií, Velkou Británií a ostatními západoevropskými spojenci, právě tak jako s Japonskem, které přijalo politiku „Izrael až na druhém místě“, aby si zajistilo dodávky ropy. Pro tyto země to byla otázka života a smrti pro jejich průmysl a pro práci jejich dělníků. Proto jen velmi málo váhaly, než se postavily proti všem Kissingerovým snahám vytvořit jednotnou frontu konzumentů proti zemím produkujícím ropu.

Rovněž jednota NATO byla otřesena tím, že USA se svými spojenci nekonzultovaly své dodávky vojenského materiálu Izraeli ani vyhlášení všeobecného vojenského poplachu. Právě tak Kissingerův postoj ke kyperské krizi dále antagonizoval Řecko, Turecko a Kyprany. A tak přestože opustil svůj úřad ve vsí slávě, jeho politika leckde zkrachovala.

Na Blízkém východě se Kissinger snažil svými akcemi zabránit větším ozbrojeným konfliktům mezi Izraelci a Araby. Velmi malé úsilí bylo ale věnováno zastavení občanské války v Libanonu, protože Izraelci měli v jižním Libanonu svoje zájmy. USA pokračovaly spíše v pacifikační činnosti, než ve skutečném řešení problémů.

Prostřednictvím odpoutání Izrael nejenže zlikvidoval Rogersův plán, podle kterého se měl stáhnout na linii z roku 1967, avšak dostal ze Spojených států morální, finanční a vojenský roh hojnosti. Jeden vysoký izraelský úředník řekl v časopise Time: „Dohoda oddělila Ženevu, zajistila nám (tj. Státu Izrael - pozn. red.) zbraně, peníze, koordinovala naši politiku s Washingtonem a uklidnila Sinaj... Dali jsme málo za tak mnoho.“ ⁽²¹³⁾

Když Kissinger čekal v srpnu na izraelskou vládu, až bude ratifikovat dohodu o odpoutání, strávil poslední hodiny ve Svatém městě a navštívil památník židovským obětem nacismu Jad Vašem. Reportérům a fotografům bylo zakázáno ho doprovázet do Síně vzpomínek, kde položil věnec a zapálil vzpomínkový plamínek. Zajímal se o údajnou antisemitskou literaturu, tištěnou v arabských zemích. Přestože nečte ani arabsky ani hebrejsky, žádal, aby mu tyto brožurky byly poslány. Byl údajně informován o tom, že arabští propagandisté tvrdí, že za druhé světové války nemohlo být zabito šest miliónů Židů. Kissinger prý řekl svému průvodci, že se něco musí udělat, aby se zabránilo opakování tragédie velkého vraždění (angl. holocaust - pozn. red.). ⁽²¹⁴⁾

Chlapec z Fürthu nikdy nemohl zapomenout na svoji minulost. Cítil, že by nikdy nemohl provádět takovou politiku, která by nakonec vedla k porážce Izraele. Kdyby byl býval k tomu nucen, jak soukromě přiznal, abdikoval by z funkce. Na začátku, když se mu nedařil plán odpoutání, řekl Kissinger několika svým židovským návštěvníkům: „Jak bych mohl, jako Žid, udělat něco, čím bych zradil svůj národ“ ⁽²¹⁵⁾

Proto se také připojil na stranu Begin, přestože v minulosti s jeho názory nesouhlasil. Kissinger dával Beginovi celých 70 minut taktické rady před kritickým březnovým setkáním Begin s Carterem v roce 1978. Bývalý ministr zahraničních věcí prohlásil: „Separátní arabský stát na západním břehu Jordánu, ať jsou úmysly jakékoli, by měl cíl, který se neslučuje s mírem na Blízkém východě.“ ⁽²¹⁶⁾

211/ Washington Post, 9. února 1974.

212/ Jeho řeč před Světovým židovským kongresem 3. listopadu 1977 byla tak nacionalistická, jako by byla psána sionistou, New York Times, 4. listopadu 1977.

213/ Edward R. F. Sheek-an, cit. dílo, str. 192.

214/ Jerusalem Post, 24. srpna 1975.

215/ Edward R. F. Sheehan, cit. dílo, str. 173.

216/ Řeč Kissingera ve Washingtonu před Světovým židovským kongresem dne 3. 9. (Jewish Journal, 11. 9. 1977).

XXI. NÁSTUP CARTERA A BEGINA

Sionistická lobby ve Washingtonu se z výsledků voleb v listopadu 1976 mohla velice radovat. K moci se znovu dostala Demokratická strana, která byla vždy blíže nakloněna Izraeli. Nový šéf Bílého domu už léta předtím pěstoval úzké styky s mnoha izraelskými a sionistickými představiteli. Zatímco prezident Ford se nikdy neopomněl alespoň zmínit o Arabech, prezident Carter nikdy nevynechal příležitost, aby zdůraznil svůj bezvýhradně proizraelský postoj. V předvolebním boji byl Carter obklopen vlivnými Židy, kteří formulovali jeho politiku. Krátce po svém jmenování prezidentovým poradcem pro otázky národní bezpečnosti informoval Zbigniew Brzeziński soukromě izraelskou vládu, že nesouhlasí s návrhem USA z roku 1975 na „palestinský stát vedle Izraele“.

Carter vyjádřil své jasně prosionistické postoje právě v době, kdy nově zvolený izraelský předseda Menachem Begin vysvětlil světové veřejnosti, že Izrael nejen nevrátí oblast západního břehu Jordánu, ale že považuje toto „osvobozené území“ za otevřené novému židovskému osídlování. To bylo ovšem i z hlediska Carterova pojetí příliš.

Znepokojena tak bojovným tvrzením Beginovy vlády o „osvobození“ území Judeje a Samaří vydala americká vláda 27. června 1977 prohlášení připomínající Tel Avivu, že za arabskou ochotu nastolit mír s Izraelem ministerský předseda Begin musí souhlasit „se stažením z okupovaných území na všech frontách a s vytvořením palestinské vlasti“.⁽²¹⁷⁾

Později se Carter 6. července 1977 sešel v Bílém domě s padesáti třemi židovskými vůdci reprezentujícími světské i náboženské židovské organizace. Řekl jim, že by arabské státy měly navázat s Izraelem plné diplomatické styky jako součást celkového řešení otázky Blízkého východu. K obavám některých Židů týkajícím se palestinské vlasti Carter řekl, že není nakloněn oddělenému palestinskému státu, který by mohl být hrozbou míru, ale jen existenci Palestinců v rámci Jordánska. Řekl, že řešení nemůže být nařízeno, ale musí být dojednáno.

Pro Beginu, který v této době navštívil Washington, byla návštěva velmi úspěšná. Begin si velmi dobře s Carterem rozuměl. Washington souhlasil, že poskytne Izraeli 106 miliónů dolarů na výrobu nových izraelských tanků Chariot a dodá mu osmnáct útočných helikoptér a neurčené množství stíhaček F-16.

V naději, že se vyhne dlouho obávanému střetu s Beginovou neústupností, pokud jde o západní břeh řeky Jordánu, obrátil se prezident na Sovětský svaz. 1. října 1977 byl svět překvapen společným prohlášením dvou spolupředsedů ženevské konference o užitečnosti svolání konference před koncem roku k zajištění „legitimních práv palestinského lidu“ a nastolení „normálních mírových vztahů v oblasti Blízkého východu“. USA přijaly poprvé koncepci palestinských „práv“ oproti dosavadním „zájmům“. Když se 4. října 1977 Carter objevil v OSN a opět prohlásil, že „legitimní práva Palestinců musí být uznána“, opozice proti prezidentovi zahájila otevřenou kampaň.

Začátkem listopadu Carter promluvil ke shromáždění 800 vůdců ze čtyřicetijedna zemí, kteří se zúčastnili Světového židovského kongresu. Prezident je prosil o podporu této nejlepší příležitosti pro trvalé řešení otázky Blízkého východu a ujistil sionisty, že Izrael nikdy nebude nucen, aby jednal přímo s vedoucími představiteli OOP.

Do tohoto vývoje jako blesk z čistého nebe zasáhlo prohlášení egyptského prezidenta Sadata, který prohlásil, že v zájmu zajištění míru pro Egypt je ochoten jet třeba do Jeruzaléma. Ochota jednat separátně s Izraelem postavila z hlediska politiky USA celou záležitost do nového světla. Bílý dům se zcela oddal podpoře separátního egyptsko-izraelského dialogu a americko-sovětské prohlášení se rázem stalo cárem papíru.

Menachem Begin poslal Sadatovi formální pozvání prostřednictvím velvyslanectví USA v Tel Avivu a Káhiře. Pozvání bylo přijato 19-20. listopadu 1977 navštívil Sadat poutní místo Jeruzalém a 25. prosince navštívil Begin Ismáílíji. Přes noc se Izraelci a Egyptané stali Semity, kteří, jak Begin prohlásil, žili v minulosti a mohou žít i v budoucnu společně v míru. Tato egyptská iniciativa byla napadena OOP, Sýrií, Irákem, Libyí, Alžírskem a Jižním Jemenem, zatímco Saúdská Arábie, Kuvajt a další arabské státy se tvářily nezúčastněně. Begin využil situace a Sadatovu návštěvu Jeruzaléma vydával za uznání Izraele největším arabským státem.

XXII. DVOJÍ LOAJALITA

Žádný Čtvrtý červenec (státní svátek USA pozn. red.) nebyl v New Yorku slaven tak, jako dvacáté páté výročí založení Izraele, které připadlo na rok 1973. Tisk, rozhlas a televize se spojily v oslavování Izraele jako „naděje Židů na celém světě“. Ve svých oslavných článcích v nedělním vydání nazvaných „Izrael v 25 letech“ a „Šalóm“ odhodily New York Times všechny zástěrky, že nejsou prosionistickým listem a výročí označily za pouze malý milník v čtyřtisícileté historii národa.⁽²¹⁸⁾

Byla pořádána módní přehlídka, které se zúčastnili přední politici, filmové a divadelní hvězdy a honorace. Jeden model stál průměrně 500 dolarů, zisk putoval do pokladen židovských spolků v USA. Pořádala se nedělní přehlídka školních kapel, které mezi sebou soutěžily o privilegium pochodovat po nejslavnější americké Páté avenue. Malé děti mávaly stovkami izraelských praporků. Před každou pochodující skupinou byly nesený americké a izraelské vlajky.

Během přehlídky, která se konala o rok později při příležitosti dvacátého šestého výročí trvání izraelského státu, jsem hovořil s dvěma mladými lidmi z Brooklynu, kteří mi řekli, že jsou členy Mezinárodní konference mládeže synagóg. Neřekli mi víc, než své iniciály B.D.K. a G.W. Jeden měl odznak „Židovská moc“ a druhý „Židovská chudoba - to není mýtus“.

217/ New York Times, 28. června 1977.

218/ New York Times Magazine, 6. května 1973.

Moje magnetofonová nahrávka je velmi zajímavá:

„Kdyby byly Izrael a USA ve válce, na které straně byste stál? „To se nikdy nestane, to se nemůže stát.“

„Považujete se za Američana nebo Žida?“ „Jsem Američan a Žid.“

„Ale co jste především?“ „Nejprve jsem Žid a potom Američan.“

„Máte dvojí loajalitu? Někteří lidé tvrdí, že tomu tak je.“

„Ne, ale máme silné vazby na Izrael, právě tak jako USA. A máme větší spojení s Izraelem, protože to je náš stát.“

„Co tím myslíte? Domníval jsem se, že váš stát jsou USA?“

„Žijeme ve Spojených státech. Jsme ale hrdí na to, že Izrael je náš stát. Izrael je naše domovina a naším konečným cílem je se tam usadit.“

„Proč tam nejedete už teď?“ „Nejsme na to ještě připraveni.“

„Tak proč zde zůstáváte a využíváte USA?“

„Musíme mít zemi silnou a pevnou a chceme budovat USA, dokud tu jsme. Pomůže to Izraeli. Jsme zde, protože to je mocná země a chceme využít našeho vlivu.“

„Chcete ovlivnit USA ve prospěch Izraele?“

„Nejenom ovlivnit USA, ale ovlivnit ostatní americké Židy, z nichž mnozí nedělají tolik, co by mohli.“

„Co cítíte k Izraeli?“

„Izrael je náš. Spojené státy nejsou naším státem. Děláme z nich náš domov, ale domov není stát.“

„Co se stane, když lidé začnou povídat, že jsou zde Židé, kteří zneužívají USA a budou trvat na tom, abyste odešli?“

„Budou-li nás nutit odejít - to je antisemitismus.“

„Vy však máte dvojí loajalitu!“

„Co je na tom špatného? Izrael může pomoci Spojeným státům a Spojené státy Izraeli... Neužíváme USA jako základny. Podporujeme USA, platíme daně. Nechceme zrovna teď emigrovat. A myslet si, že žijeme z jejich blahobytu a bereme jim ho, zní jako antisemitismus. Je to bigotnost.“

„Možná, že ano, ale nekrmíte antisemitismus svými myšlenkami?“

„Ne. Jestliže nás USA povolají, abychom sloužili v armádě a pokud by to nebylo proti Izraeli, sloužili bychom. Ale nemůžeme důvěřovat USA úplně. Kdyby USA neprováděly vůči Izraeli příznivou politiku, je na nás, abychom ji vybudovali a toho bychom nebyli schopni, kdybychom nežili v USA.“

Chování starších Židů se od chování mladých nijak neliší. Při příležitosti dvoustého výročí USA, kdy by logicky měla být očekávána slova zájmu o blaho země, v níž žijí, pronesl předseda Spojené židovské výzvy a Hnutí za izraelský nouzový fond v Miami L. Jules Arkin toto prohlášení: „Jsme společnost 250 000 židovských občanů a naším zájmem je lid Izraele, kvalita jeho života, jeho blahobyt, jeho schopnost přežít a růst v době stoupajícího hospodářského tlaku. Co se děje ve Spojených národech je jasným signálem, že svět napadá demokracii, jak ji známe v Americe... Jako Židé se musíme spojit v opravdovou rodinu, abychom zajistili všem Židům žít v sociálně spravedlivé společnosti a důstojně. To je naše odpovědnost v roce 1976.“⁽²¹⁹⁾

Příslušnost k judaismu byla posuzována podle finanční podpory izraelskému státu, jako jsou prodej izraelských cenných papírů nebo příspěvky Spojené židovské výzvě v synagógách o největších náboženských svátcích Roš Hašana a Jóm Kippúr. V průběhu říjnové války byli Židé vyzýváni z kazatelen v synagógách k podpoře Izraele. Nestálo již ani za to, aby byl předstírán rozdíl mezi dolary na účely humanitární a dolary na účely propagandistické.

„Setkání za humanitu proti arabskému teroru“, svolané do New Yorku Konferencí prezidentů největších židovských organizací za účelem protestu proti Arafatovu vystoupení v OSN, bylo organizováno celonárodně. Náboženské školy poslaly své žáky, Newyorčané přišli v době oběda, mnozí byli uvolněni ze zaměstnání, soudci zavřeli své úřady. Soudce Alfred H. Kleinman z trestního soudu v New Yorku k tomu řekl: „Je velmi obtížné soudit osobu obžalovanou ze zločinů, když otevíráme dveře naší země mezinárodním zločincům.“ Asi 100 000 protestujících bylo pozdraveno senátorem Jacobem Javitsem, který prohlásil, že USA „musí ctít odmítnutí Izraele jednat s OOP“.

Od vzniku Izraele reagovali američtí Židé na pokračující krizi na Blízkém východě tak, jak si od samého počátku přáli izraelští vůdci. Nikdo se nezabýval otázkou dvojí loajalitty. David Ben Gurion se nikdy nebál vyjádřit své názory na to, jakým způsobem mohou američtí Židé pomáhat realizaci cílů izraelské zahraniční politiky: „Byl jsem vždy přesvědčen, že musíme dbát zájmů židovstva v diaspoře. Je zde však jeden výrazný rozdíl - nejde o to, co oni považují za své zájmy, ale o to, co my považujeme za jejich zájmy. Jestliže půjde o životní zájem Izraele a zájmy zainteresovaných Židů budou jiné, pak životní zájem Izraele bude mít přednost - protože Izrael je životně důležitý pro světové židovstvo.“⁽²²⁰⁾

Vysoký představitel izraelského ministerstva zahraničních věcí předložil pro ospravedlnění využívání židovské duality následující argumenty: „Všemohoucí uložil obrovská ložiska ropy pod arabskou půdou a arabské země využily tohoto bohatství během posledních padesáti let pro své politické cíle. Je proto naším bohatstvím, že bůh umístil šest miliónů Židů v Americe. A my nemáme menší právo využívat jejich vlivu na vládu Spojených států s cílem, abychom přežili a prosperovali.“⁽²²¹⁾

Ben Gurion často opakoval svá stanoviska, že „izraelský stát je součástí Blízkého východu pouze geograficky... Z hlediska dynamiky, tvůrčí činnosti a růstu je Izrael součástí světového židovstva“.⁽²²²⁾

219/ Miami Herald, 5. ledna 1976.

220/ Michael Brecher, The Foreign Policy System of Israel, New Hawen 1972, str. 232.

221/ Michael Brecher, The Foreign Policy System of Israel, New Hawen 1972, str. 503.

222/ David Ben Gurion, Rebirth and Destiny of Israel, New York 1954, str. 489.

Při své první návštěvě v USA po svém zvolení psal Ben Gurion, že „...kdykoli Žid hovoří o „své zemi“, myslí tím Izrael. Cokoli řekne izraelský velvyslanec, stává se stanoviskem každého Žida. Sionista I. L. Kenen prohlásil, že izraelské diplomaty nejsou akreditováni pouze u vlády Spojených států, ale v určitém smyslu také u americké židovské obce. Byla to pouze odezva na výroky Waltera Eytana, který jako stálý náměstek izraelského ministerstva zahraničních věcí prohlásil, že je všeobecně známou skutečností izraelské diplomatické služby, že každý velvyslanec má dvojí funkci. Je velvyslancem v zemi, ve které je akreditován a zároveň je zvláštním velvyslancem pro její židovstvo.

Moshe Sharet, který nahradil Ben Guriona, prohlásil hrdě na Světovém židovském kongresu: „Z hlediska ústavního práva a formální suverenity se Izrael neliší od žádného normálního státu ve světě. Vyžaduje politickou loajalitu pouze od svých vlastních příslušníků. Avšak v hlubokém historickém smyslu je Izrael společným vlastnictvím všech židovských občanů, to znamená všech Židů na celém světě. Každý Žid může na něj vyhlášovat své právo... Židé si nemohou představit svou vlastní existenci bez něho. Proto také musí udělat všechno, co je v jejich silách, materiálně, politicky a jakýmkoli praktickým, efektivním a legitimním způsobem, aby ho zachovali a posílili.“⁽²²³⁾

Když v roce 1970 předsedkyně izraelské vlády Meirová odsoudila Rogersův plán na stažení izraelských jednotek a požadovala na Židech na celém světě, aby protestovali, prohlásila: „Není to hranice USA, o které hovoříme, ale hranice židovského národa.“ Když byla Meirová dotázána, jaké hranice by mohla přijmout, odpověděla: „Izrael je tam, kde jsou Židé. Neplatí čára na mapě.“

Když Ben Gurion vyhlášoval, že sionismus vyžaduje „bezpodmínečnou lásku k Izraeli, úplnou solidaritu vůči státu a jeho lidu“, nešlo pouze o oddanost v rámci Izraele. V očích všech izraelských předsedů vlád, od Ben Guriona až po Begin, jsou všichni Židé na celém světě nutně sionisty a sionistický aparát tuto skutečnost pouze zdůrazňuje.

Přes ostatní rozdíly v názorech souhlasil Dr. Nahum Goldmann s Ben Gurionem, pokud šlo o povinnost a odpovědnost Židů v diaspoře vůči Izraeli. Goldmann prohlásil v roce 1959: „Američtí Židé musí mít odvahu veřejně prohlásit svou dvojí loajalitu. Jednu k zemi, ve které žijí, a jednu k Izraeli. Židé by neměli podléhat vlasteneckým řečem, že mají povinnosti pouze k té zemi, ve které žijí... musí žít nejenom jako vlastenci své domácí země, ale také jako vlastenci Izraele.“⁽²²⁴⁾

Když hovořil na zasedání Světového židovského kongresu v Jeruzalémě dne 3. února 1975, Goldmann varoval, že „líbánky mezi Izraelem a nežidovským světem skončily“ a prohlásil dále: „V době pro Izrael krizové, kdy je jeho politika odmítána mnohými zeměmi, ve kterých žijí Židé, mohou nastat konflikty. Jediným řešením je zahájení boje za uznání dvojí loajality. Opravdová zkouška naší solidarity s Izraelem nastane tehdy, když ho budeme podporovat i proti stanovisku těch zemí, ve kterých žijeme“.

Zástupci Izraele v Organizaci spojených národů mnohokrát hovořili za „židovský národ“ a málokdy jim bylo odporováno. Zástupce Maďarska Karoly Csatorday v průběhu debaty o Jeruzalému v roce 1968 v Radě bezpečnosti řekl: „My kategoricky odmítáme pokus zástupce Izraele hovořit na tomto místě o židovském národě. Vezměme si pouze jako příklad samotnou maďarskou delegaci, která zde hovoří za maďarské občany židovské víry a nikdo není oprávněn jí toto právo upírat. Chtěl bych ještě dodat, že moje delegace neví nic o tom, že by jakákoli vláda pověřila zástupce Izraele, aby zastupoval její občany židovského vyznání.“

Čtyři roky předtím oznámila vláda Spojených států prostřednictvím dopisu náměstka ministra zahraničních věcí Phillipse Talbota rabínovi Elmeru Bergerovi, že ministerstvo zahraničí neuznává politické vztahy založené na náboženské identifikaci amerických občanů. V té souvislosti nepovažuje pojem „židovského národa“ za pojem mezinárodního práva.

Koncept „židovského národa“ je směsicí náboženských, rasových a kulturních argumentů. Měl za důsledek vytvoření hlubokého národního povědomí Židů. Opakem toho je jednoduchá víra v judaismus, aniž by se její vyznač cítil příslušníkem „židovského národa“. Tento pojem vyvolával i jakousi národní hrdost, která vedla politické liberály, právě tak jako oddané socialisty, kteří byli v Palestině průkopníky kolektivních kibuců, aby své principy poněkud odsunuli do pozadí, šlo-li o otázku „židovského národa“.

Prioritním závazkem amerických Židů je všestranná podpora Izraele. Rabín Jacob Neusner k tomu dodává: „Divím se, zda vůbec člověk musí být Židem, aby věřil judaismu v této formě. Co to vlastně nyní znamená být Židem?“ Ještě přesněji to řekl Israel Shahak, který je občanem Izraele. Prohlásil, že oddanost izraelskému státu tohoto druhu je nemorální a je proti hlavním zásadám židovských tradic. Říká: „Jsem Židem žijícím v Izraeli a považuji se za občana, který žije podle jeho zákonů. Každý rok sloužím v armádě, přestože je mi téměř čtyřicet let. Avšak nejsem „oddaný“ izraelskému ani jakémukoli jinému státu, nebo organizaci! Jsem oddán svým ideálům. Věřím v pravdu a v zabezpečování spravedlnosti a rovnoprávnosti pro všechny lidské bytosti. Jsem oddán hebrejskému jazyku a poezii a rád myslím na to, že svým malým dílem následuji a plním některé z hodnot našich dávných proroků.“

Avšak být oddán státu? Velmi dobře si mohou představit Amose nebo Izaiáše, kteří se prohýbají smíchem nad tím, že někdo na nich žádá, aby byli oddáni Izraelskému království nebo království Judskému.

Ve skutečnosti není tato doktrína považována za židovskou ničím jiným než odpadnutím od víry. Všichni Židé věřili, že Žid má být oddán výhradně bohu. Malá menšina tomu stále věří. Zdá se mi však, že většina mého národa boha opustila a na místo něho postavila idol... Jméno tohoto moderního idolu je Stát Izrael. Měli bychom se poněkud blíže zastavit u toho, co oddanost Židů v diaspoře k Izraeli vyžaduje. Hlavní jsou tu peníze - obrovské sumy peněz, které jsou předávány vládě Izraele a izraelským politickým stranám bez jakékoli kontroly.

223/ Světový židovský kongres, Stockholm, srpen 1959.

224/ Jewish Daily Forward, 9. ledna 1959.

Z toho vyplývají dvě věci: Za prvé má izraelská vláda mnohem větší moc nad svými občany než kterákoli jiná, protože převážná většina peněz nepochází od vlastních občanů Izraele. Z toho důvodu je také jakýkoli demokratický pokus změnit vládu v Izraeli velmi obtížný, pokud není vůbec nemožný, protože převážná část moci izraelské vlády nepochází ze zdrojů uvnitř Izraele. Pochází z kapes Židů v diaspoře právě prostřednictvím „oddanosti“ izraelskému státu. Druhým nezbytným důsledkem je, že Židé v diaspoře dodávají více peněz v době války, nebo v době zvýšeného nebezpečí války. Proto má izraelská vláda velký finanční zájem na tom, aby „nedělala“ mír.

Zeptejte se Žida v diaspoře, který vyhláší svoji oddanost izraelskému státu a který přitom obyčejně nezná hebrejsky, ani židovskou kulturu a historii, zúčastňuje se pouze některých židovských náboženských obřadů, kterým nerozumí, čemu je vlastně oddán. Odpoví, že bez Izraele, nebo silného Izraele, by nebyl schopen chodit se vzpřímenou hlavou, že by se cítil ponížený, uražený a podobně. Nicméně tato situace, kdy si Židé v diaspoře myslí, že mohou kupovat za své peníze naši krev a cítit se dobře a být oddáni Izraeli, nemůže trvat dlouho. Nemůže trvat, protože má korupční účinek na toho, kdo dává i na toho, kdo přijímá. Jako Izraelec bych řekl, že Židé v diaspoře jsou korumpováni více, než my. Na Blízkém východě to způsobuje neustálý válečný stav a mimo něj to vyvolává antisemitismus.“⁽²²⁵⁾

Nelze již tvrdit, že dichotomická povaha Žida, který zůstával po staletí jak pod disciplínou suverénního státu, ve kterém fyzicky žil, tak pod vlivem nábožensko-politické obce, do které patřil, byla založena na okolnostech, které byly mimo dosah jeho vlastní kontroly. V těch dobách, ještě před židovskou politickou emancipací v 18. století, byly náboženské a politické svazky vzájemně propojené. Dnešní dualita Žida spočívá v jeho dobrovolném spojení s Izraelem. Nezdá se, že by křesťanská Amerika mohla dále připouštět, aby se politické problémy Izraele stávaly politickou odpovědností amerických Židů, i kdyby ji za to měla stihnout nálepka antisemitismu. Američané si uvědomují, že jsou vázáni koncepcí „nepřítel Izraele je nezbytně nepřítelem USA“ a že platí za to velkou cenu. Žádná jiná skupina ve Spojených státech si nemůže takovou dualitu dovolit.⁽²²⁶⁾

Pokračující konflikt v Irsku ukázal, na jak tenkém ledě spočívá sionistická obrana židovského dualismu. Izraelité argumentují tím, že také Irové projevují k Irsku své zvláštní vztahy. Avšak slabá aktivita irských Američanů dokázala, že je zde slabá analogie mezi abnormálními pocity a činnostmi židovských Američanů vůči Izraeli a mezi nadšením amerických Irů pro Irsko jednou za rok při svátku sv. Patrika. Sentimentální pocity, které irští Američané (nebo Italové, Francouzi atd.) mají pro své původní země, nenabízí téměř žádnou analogii k pocitům vůči Izraeli, které chovají američtí Židé. Irové, kteří žijí ve Spojených státech, opustili Irsko relativně nedávno. Zatímco někteří Židé opustili římskou Palestinu před dvěma tisíciletími, staletí před tím, než první Anglové a Sasové vůbec přišli do Anglie. Přišli do Ameriky nikoli z Izraele, ale ze všech zemí v Evropě. Irští Američané prokázali, že nejsou americkými Iry (a nikdy se o nich takto nehovořilo) a že jejich hluboké, sentimentální vztahy k mateřské zemi odkud přišli, jsou udržovány v mezích povoleného kulturního pluralismu. Rezolutní nesouhlas s terorismem Irské republikánské armády u senátorů Edwarda Kennedyho a Daniela Patricka Moynihama, guvernéra Hughha Careyho a dalších irských Američanů představují příklad odpoutání se od „domoviny“, který američtí Židé nejsou bohužel schopni v žádném případě následovat.

Ať již si je toho vědom, či nikoli, průměrný Žid se cítí do té míry příslušníkem Izraele, že si stěží může povšimnout abnormálních vztahů USA k této zemi. Považuje to za zcela přirozené a nepovažuje tyto vztahy za něco vynuceného. Proto si ani neuvědomuje, že je nebezpečné, když je cizí zemi povoleno, aby se stala zvláštním zájmem zvláštní skupiny Američanů. To nemá co dělat s kulturním pluralismem.

Jakkoli se mnozí američtí Židé snaží zlehčovat problém dvojí loajality a pokouší se omluvit tuto dichotomii jako více méně výraz odhodlané jednoty zaměřené k přežití Izraele, přesto podpora vyjadřovaná Židy sionistickým cílům, služba některých v izraelské armádě⁽²²⁷⁾ vyvolala znovu nebezpečí „samosegregace“ a bigotnosti. Věčná sionisticko-izraelská odpověď na otázku „proč jsou Židé stále pronásledováni?“ svaluje veškerou vinu na ně, tj. na ostatní. Sionisty nenapadne, že tím, že myslí a žijí v termínech „my“ a „oni“, „my“ a „gójové“ vlastně vytvářejí „samosegregaci“ a „apartheid“ a to tím více, čím více se projevuje výbušný prvek zahraniční zápletky.

Trvat na tom, že předsudek namířený proti nim dnes spočívá pouze v jejich víře v judaismus - jestliže opravdu věří - nebo v jednoduché skutečnosti, že se sami chovají jako Židé, naznačuje rozměry hypnózy, kterou u Židů vyvolali sionističtí vůdcové a organizace. Židé si zřejmě nepovšimli velmi důležité skutečnosti, že jejich abnormální vztah k cizímu státu, nazývanému Izrael, potvrzuje staletý názor, že se Židé nemohou nikdy asimilovat v zemi, ve které žijí. Jejich partnerská úloha zabezpečovaná prostřednictvím organických svazků mezi izraelským státem a židovskou agenturou a každodenní organizační činnosti v zájmu Izraele pouze potvrzuje existenci dvojí loajality, která koneckonců nemusí přinášet pouze předsudky a diskriminaci, ale úplnou pohromu. Bylo to trauma způsobené nacistickou genocidou, jejímž důsledkem byla úplná zaslepenost Židů vůči sionismu, který přijímali za judaistickou podstatu.

225/ Dopis Israela Shahaka nazvaný „Židovská povinnost nebo odpadnutí Židů od víry?“ (Times 27. ledna 1973).

226/ Klasickým příkladem otevřeného doznání dvojí loajality byl Arnold Sternberg, státní ředitel pro výstavbu v Kalifornii, který v březnu 1975 v Sacramentu, když byl kritizován skupinou arabských Američanů za to, že sloužil v Haganě a účastnil se vyhánění Arabů z jejich domovů, prohlásil: „Jestliže budu nucen si v případě krize vybrat, není tady žádných pochyb - mojí volbou je můj lid - židovský lid.“ Sternberg byl později schválen a pro svůj úřad potvrzen Senátem Spojených států. (Jewish Bulletin, 9. května 1975).

227/ Nejvyšší soud USA rozhodl, že Američané mohou být zbaveni amerického občanství pouze na základě osobního zřeknutí a tak je služba amerických občanů v cizích armádách povolena. To bylo také příčinou toho, že mladí američtí Židé vstupovali jako dobrovolníci do izraelské armády během války v roce 1973.

Historik Arnold Toynbee vyjádřil tento bolestný obrat takto: „V roce 1948 věděli Židé ze svých osobních zkušeností, co dělají. Jejich největší tragédií bylo, že lekce, kterou se poučili ze svého zápasu s nacistickými německými křesťany, nebyla zapomenuta, ale využita k tomu, aby některé zločiny, jichž se nacisté dopustili vůči Židům, byly imitovány samotnými Židy.“

Nebyli to pouze nacisté, kteří způsobili to, že Židé klopýtli. Byli to i jejich duchovní vůdci, ke kterým se Židé obraceli, jako například nositel Nobelovy ceny za literaturu Saul Bellow. Ve své knize *Do Jeruzaléma a zpátky* pojednávající o návštěvě Izraele v roce 1975 informoval Bellow své čtenáře o tom, že byl vychováván v jiddiš (v jeho rodině se mluvilo jiddiš), oženil se dle víry a předpisů a tak učinil čtenářům pochopitelným jak svůj kladný vztah k sionistickému Izraeli, tak i svou nenávisť vůči Arabům. Zjednodušeně odsoudil stanovisko francouzské vlády k válce v roce 1973 a označil její uznání Arafata a OOP jako znovuzrození francouzského antisemitismu, který se vrací k Dreyfusově aféře a k vládě ve Vichy.

Bellow se znovu a znovu vrací k Varšavskému ghettu, koncentračním táborem a dalším židovským tragédiím a tvrdí, že Západ nezná Araby, kteří nechtějí nechat Židy žít. Základní právo Židů na existenci nikdy nebylo v konfliktu na Blízkém východě popíráno. Bellow kritizoval George Steinera, spisovatele, kritika a člena Churchillovy koleje na univerzitě v Cambridge za to, že napsal, že „sionismus byl vytvořen židovskými nacionalisty, kteří se inspirovali Bismarckem a následovali pruský model“. Tento názor byl později Steinerem ještě rozšířen v průběhu Šestého americko-izraelského dialogu v Jeruzalémě v létě roku 1968: „Existence Izraele není založena na logice. Není legitimní. Jeho založení ani současný stav není evidentně spravedlivý.“

Steiner poukázal na existenci palestinských uprchlických táborů a vesnic, kde nyní žijí ti, kteří po staletí žili v Jeruzalémě, zatímco jejich místnosti obývají Židé vychovaní ve Vilniusu, Hamburku nebo Manchesteru.

Nehledě na to, že Palestina byla po více než třináct století obývána převážně Araby a předtím jinými semitskými populacemi, je Izrael skutečným domovem Herzla, Weizmanna, Ben Guriona, Meirové, Rabina, Begina a Bellowa, jak tito bez váhání tvrdili?

Arthur Koestler odpovídá na tuto otázku důrazným „ne“. Ve svém bestselleru z roku 1976 *The Thirteenth Tribe* (Třináctý kmen) dokázal, že dnešní Židé jsou z největší části potomky Chazarů, kteří přestoupili na judaismus sedm století po zničení Jeruzaléma (v roce 170 n.l.) a po rozeznání malého počtu judaisticko-palestinských obyvatel římským císařem Vespasianem a jeho synem Titem.

Chazaři, polokočovní turko-finský národ, se usadil na místech nynějšího jižního Ruska mezi Volhou a Donem na březích Černého, Kaspického a Azovského moře. Židé, kteří byli byzantským panovníkem Lvem III. vyhoštěni z Konstantinopole, našli domov mezi pohanskými Chazary. Kolem roku 740 zde v konkurenci s křesťanskými a muslimskými misionáři získali tamějšího vládce pro judaistickou víru. Některé detaily a podrobnosti těchto událostí jsou obsaženy v dopisech mezi chazarským králem Josefem a Hasdai Ibn Šarputem z Cordoby, který byl lékařem a jakýmsi ministrem zahraničí španělského muslimského chalífy Abdarrahmána.

Když byla ve 13. století říše Chazarů rozvrácena Mongoly, uprchli její obyvatelé - na židovskou víru obrácení Chazaři - směrem severozápadním a stali se praotci Aškenaziů (ruského, německého, baltského a polského židovstva). Tito „chazarští“ Židé počtem vysoce převýšili „židovské“ Židy, kteří se usadili v Evropě jinou cestou a v jiném historickém období. Proto velká většina východoevropských Židů není vůbec semitská, a protože také většina západoevropských Židů přišla rovněž z východu, resp. z východní Evropy, nejsou i oni z velké většiny Semité.

A tak, říká Koestler, mezi 45 procenty Izraelců a velkou většinou Židů na celém světě a kmenem Mojžíše a Šalamouna neexistují žádné etnické a antropologické vazby. To ovšem úplně zpochybňuje sionistické požadavky na území Palestiny.

Tato Koestlerova teze však není v žádném případě něčím novým. Genetický chazarský původ velké části Židů - pouze Sefardové (orientální Židé) se mohou prokázat jako pokrevní Hebrejci - byl již dlouho znám. Zůstalo však na Koestlerovi, aby popularizoval Chazary jako třináctý kmen - „ztracený“ pouze v paměti většiny Židů, zvláště pak sionistů.

Již kniha *What Price Israel?* (Izrael - za jakou cenu?) vydaná 23 let před Koestlerovým dílem upozornila na lineární předky východoevropského a západoevropského židovstva, kterými byli na židovskou víru obrácení Chazaři z 8. století (jde o starší Lilienthalovu práci z roku 1954 - pozn. red.). Současně autor poznamenal, že tato skutečnost byla utajována, protože vážně narušovala hlavní sionistické požadavky týkající se Izraele.

I Chaim Weizmann mohl být potomkem Chazarů obrácených na židovskou víru, kteří v žádném případě nebyli antropologicky v žádném vztahu k Palestině. Domov, do kterého se Weizmann, Abba Hillel Silver, Ben Gurion a mnozí další sionisté toužili vrátit, nebyl s největší pravděpodobností nikdy jejich. Tady je paradox. Z antropologického hlediska mohou mít mnozí křesťané mnohem více hebrejsko-izraelské krve ve svých žilách, než někteří z jejich židovských sousedů. A byl to známý případ Alfréda Dreyfuse, jak to interpretuje Theodor Herzl, který přispěl k tomu, že moderní židovští Chazaři z Ruska, pozapomněli na svůj původ a na svoje obrácení na judaismus a přijali antisemitismus jako důkaz svého palestinského původu a základ svého práva založit izraelský stát.

Sionisté se zuřivě vrhli na Koestlera za to, že ukázal, kde je Achillova pata Izraele a že umožnil zrod znepokojující myšlenky: Jestliže většina Židů, kteří přežili Hitlerovo „velké vraždění“, je spíše kavkazského než semitského původu, potom termín „antisemitismus“ pozbývá okamžitě a úplně svého významu a byl tedy špatně pochopen jak nacistickými vrahy, tak i jejich oběťmi. A co by se bez pokřiku a povyku o „antisemitismu“ stalo se sionistickým hnutím?

Je zde však ještě další důkaz, který nemohl zůstat skryt před veřejností a který vážně zpochybňuje oprávněnost úsilí obdařit Židy společným původem (tj. že jde o hebrejský národ, skládající se původně z dvanácti kmenů, z nichž zbylé dva obývaly Svatou zemi za života Ježíše Krista a byly úplně rozprášeny po celém světě po zničení Templu Římany).

Musíme si totiž povšimnout, že židovská diaspora se vytvořila více než dvě století před jeruzalémskou tragédií. Podle Filóna bylo v egyptské Alexandrii v roce 250 p.n.l. nejvíce Židů na světě. Daleko více, než v Jeruzalémě. V době Římské říše bylo po celém světě více obyvatel židovské víry než v samotné Svaté zemi. Judaismus, tehdy jediné monoteistické náboženství v pohanském světě, si získal své přívržence v Římské říši a v mnoha dalších zemích.

Judaismus se stal v pohanském světě velkou ideovou silou. Ti, kdo přinášeli náboženství či víru Jehovy ostatním, byli sotva víc, než kapkami v oceánu cizích národů, které nikdy neměly rasové, jazykové nebo kulturní vztahy s Izraelem a přesto se z jejich příslušníků stali stoupenci judaistické monoteistické víry. Na novou víru byli obráceni takoví lidé jako Jemenci a Řekové, královna ze Sáby, lid Adiabene - helenistického státu na Tigridu. Judejští obchodníci přenášeli svoji víru na východ až do Indie a do Číny. Obrácení na Jehovovu víru v Římě přeneslo judaismus prostřednictvím Itálie do Francie, do údolí Rhóny a na Rýn. Masové převzetí germánskými kmeny rozšířilo judaismus do střední a východní Evropy, zvláště do Polska a západního Ruska. Frederick Hertz napsal ve své publikaci *Race and Civilization* (Rasa a civilizace), že „ve středověku a i v době moderní byly ve slovanských zemích časté přestupy na judaistickou víru, což zdůvodňuje nepopíratelnou obličejovou charakteristiku polských a ruských Židů. K obrácení na víru došlo dokonce i v Maďarsku, a to v roce 1229. Mnoho lidí různého etnického původu se stalo šířiteli judaismu, a to zvláště v období dvou set let před narozením Krista. Judejci migrovali do arabských pouští a obraceli na víru lid v Jemenu. Pohané, i když žili jakkoli daleko, přijali hebrejského boha-Jehovu.“⁽²²⁸⁾

Monoteismus byl s nástupem křesťanství přinášen pohanskému světu také učedníky Krista. Apoštol Pavel z Tarsu odstranil ceremoniální řády a osvobodil ty, kdož chtěli přijmout křesťanství, od formálnosti starodávného uctívání Jehovy. Počátkem 7. století se třetím v řetězu monoteistických náboženství stal islám, hlásaný prorokem Muhammadem. V dalších stoletích mnoho etnických Židů přestoupilo na islám a mnoho etnických Arabů se stalo vyznavači judaismu. Termín „judaismus“ nebyl znám za Hebrejců a Izraelitů. Objevuje se teprve za křesťanství. Josephus Flavius byl prvním, kdo použil tohoto slova v souvislosti s vyprávěním o válce s Římany, aby upozornil na sílu víry, mravních přikázání, náboženských praktik a ceremoniálních institucí Galileje, které jak věřil, byly nadřazeny rivalskému helénismu. Když se zrodilo slovo „judaismus“, hebrejsko-izraelský stát již neexistoval. Lidé, kteří přestupovali na judaismus, byli již směsí mnoha etnik, ras a rodů.

Tato skutečnost by spolu s Koestlerovým důkazem měla přinutit americké Židy, aby ustali ve své zaslepené podpoře sionistickému izraelskému státu. Měli by se zastavit a přemýšlet než učiní další závazky ve prospěch Izraele, neboť tím ohrožují nejen svůj statut Američanů, ale i bezpečnost Američanů ostatních. Ti, kdo budou dnes usilovat o to, aby vyzdvihli dědictví judaismu a bojovat s mocným sionisticko-izraelským proudem, to nebudou mít lehké. Mohou se však obrátit ke svým předchůdcům, kteří jim ukázali cestu. Antisionističtí Židé měli vynikající předky, na které jsou oprávněně hrdí. Kořeny antisionismu sahají do samých počátků judaismu.

Spisy a kázání velkých hebrejských proroků Amose, Jeremiáše, Micheáše, Eliáše a dvě knihy Izaiášovy (do tohoto výčtu náleží také Ježíš) však nebyly bohužel nikdy respektovány a uctívány tak, jako křesťanství ctílo Ježíšovy apoštoly - Pavla, Petra, Jana, Lukáše, Marka a Matouše.

Tito hebrejští proroci se nezajímali o obnovení politické síly. Trpělivě se starali o odstraňování nespravedlností v každodenním životě a tvrdili, že úlevu lze nalézt pouze prostřednictvím božího milosrdenství, spravedlnosti a pravdy, což vyžadovalo především dodržování kodexu morálních hodnot.

V druhé knize Izaiášově, napsané zhruba v roce 536 před n.l., je dodatek - vize o příchodu Mesiáše. Jeho „příští rok v Jeruzalémě“ se týkal Království božího a nebyl vztahován na jakýkoli konkrétní národ nebo svrchovanost. Podle tohoto proroka měla judejská mise sloužit jako světlo nevěřícím. „Protože dům můj bude nazýván Domem modliteb pro všechny lidi“ - takto uznávaná univerzalita člověka se ozývá opět u proroka Amose.

Tato kázání jsou v rozporu s neznámými autory Žalmů, z jejichž slov „Jestliže bych Tě zapomněl, Ó Jeruzaléme, ať má pravá ruka zapomene svoji dovednost“, vyrostlo semeno nacionálního a segregáčního sionismu.

V roce 1791 byl francouzskou sněmovnou poprvé v historii vydán emancipační edikt, který dává židovským občanům stejná práva. V září 1791 napsal Berr Isaac-Berr svým souvěrcům významný dopis, ve kterém se praví: „Musíme, drazí bratři, mít pevně v našich myslích tuto pravdu, že do té doby, než se naučíme měnit naše způsoby, naše zvyky, zkrátka celé naše chování, nemůžeme očekávat, že budeme svými spoluobčany váženi a že se ocitneme v takových situacích, kdy bychom mohli podat důkaz našeho patriotismu.“⁽²²⁹⁾

Když sionisté v roce 1917 prováděli první nátlakové akce, aby byla vyhlášena Balfourova deklarace, objevil se jeden antisionistický Žid, který hovořil velmi odvážně. Bohužel jeho vláda nebyla připravena jej poslouchat. Edwin S. Montagu, britský ministr pro Indii, přijal deklaraci požadující národní domovinu v Palestině pouze podmíněčně, jako „vojensky účelnou“ (Dohoda tehdy „prohrávala“ v první světové válce s centrálními mocnostmi), a s tím, že znění politického prohlášení bude přepracováno. Montagu informoval svého šéfa, že celý život usiloval o to, aby mohl uprchnout z ghetta, a že výsledkem uvedeného materiálu je pravý opak.

V roce 1970 zveřejnila britská vláda materiály z let 1915 a 1920, které obsahovaly cenné informace k Balfourově deklaraci, včetně tří memorand, v nichž zmíněný židovský člen vlády projevil pozoruhodnou předvídatost.

228/ Max C. Margolis a Alexander Marx, *A History of Jewish People*, Filadelfie 1927, str. 525.

229/ Berr Isaac-Berr, „Dopis občana z roku 1791“, *Transactions of Parisian Sanhedrin*, London 1807.

V dokumentu z 23. srpna 1917 nadepsaném „Antisemitismus současné vlády“, který byl označen jako tajný, poukazuje na tyto skutečnosti: „Zvolil jsem tento titul pro toto memorandum nikoli ve smyslu nepřátelském, nikoli abych diskutoval s antisemitskými stanovisky, která mohou mít někteří mí kolegové, nikoli z touhy popřít, že antisemitismus může být i mezi rozumnými lidmi, dokonce ani ne z toho důvodu, abych tvrdil, že vláda je úmyslně antisemitská, ale chtěl bych zde zveřejnit své stanovisko, že politika vlády Jeho Veličenstva je antisemitskou ve svých výsledcích a stane se základem antisemitismu v každé zemi světa...”

Válka skutečně ospravedlnila vlastenectví jako základní motiv politického myšlení. A v této atmosféře vláda navrhuje schválit vytvoření nového národa se svým novým domovem v Palestině. Tento národ bude pravděpodobně vytvořen z židovských Rusů, židovských Angličanů, židovských Rumunů, židovských Bulharů a židovských občanů všech národů - těch, kteří přežili své příbuzné, kteří bojovali nebo položili svoje životy za různé země, které jsem jmenoval, v době, která spojila jejich vyhlídky a mysl více než kdy jindy se zeměmi, které obývají.

Sionismus mně vždy připadal jako škodlivý politický směr nevhodný k následování kterýmkoli z vlasteneckých občanů Velké Británie. Jestliže židovský Angličan upírá své zraky na Horu Olivetskou a touží po dni, kdy ze svých bot otřepe anglickou půdu a vrátí se do zemědělského prostředí Palestiny, pak se mi vždy zdá, že vyznává cíle, které nejsou v souladu s britským občanstvím a tím prakticky přiznává, že není připraven sdílet veřejný život ve Velké Británii, ani na to, aby se s ním jednalo jako s Angličanem.

Rozuměl jsem tomu, že ti, kteří se oddávali tomuto politickému směru, byli ponejvíce vedeni tím, že v Rusku jsou Židům upírány práva a svobody. Avšak v době, kdy se Židy jedná jako s židovskými Rusy a jsou jim dávány veškeré svobody, zdá se mi nevhodné, aby sionismus byl oficiálně uznáván britskou vládou a aby pan Balfour byl oprávněn k tvrzení, že Palestina má být rekonstruována jako národní domovina židovského lidu. Nevím, co všechno zahrnuje, ale předpokládám, že to znamená, že by muslimové a křesťané měli udělat místo pro Židy a že Židé by měli zastávat všechna preferovaná místa... Arabové a ostatní muslimové v Palestině budou cizinci...

Tvrdím, že není židovského národa. Například členové mé rodiny, kteří bydlí v této zemi již po generace, nemají žádný druh společných pohledů nebo tužeb s jakoukoli jinou rodinou v jakékoli jiné zemi, kromě té skutečnosti, že vyznávají více či méně stejné náboženství. Není už vůbec pravdou, že by židovský Angličan a židovský Maur byli ze stejného národa, protože potom bychom mohli říci, že křesťanský Angličan a křesťanský Francouz jsou jeden národ.

Tvrdím, že život, jaký britští Židé vedli, cíle, které si stavěli, úloha, kterou hráli v našem veřejném životě a v našich veřejných institucích, je opravňující k tomu, aby na ně bylo nahlíženo nikoli jako na britské Židy, ale jako na židovské Brity. Ochoť bych zbavil volebního práva každého sionistu. Jsem v pokušení prohlásit sionistickou organizaci za ilegální a protistátní...

Popírám, že by dnešní Palestina byla nějak spojena s Židy. Je sice pravdou, že Palestina hrála v židovské historii velkou úlohu, avšak stejnou roli hraje v moderní historii Arabů a jistě hraje větší úlohu v historii křesťanství, než v historii jakékoli země.“

Je více než smutné, že potomci těch, kdož zastávali antinacionalistické stanovisko, se nyní nalézají buď v řadách sionistů, nebo mezi těmi, kdo se bojí promluvit. Avšak někteří zdvihli prapor.

Dánský vrchní rabín Marcus Melchior odpověděl na výzvu Ben Guriona, který žádal úplnou solidaritu s izraelským státem takto: „My, dánští Židé, obvykle neukazujeme náš patriotismus. Proč bychom měli křičet „hurá“ hlasitěji, než ostatní Dánové? Avšak využíváme této příležitosti k prohlášení, že nikdo, ať je jakkoli silný a ať již přichází odkudkoli, nemá právo změnit jedinou čárku na tom, co bylo po 150 let statutem dánských Židů; základem dánských vztahů, za kterých jsme všichni stejně šťastni, ať jsme křesťané či Židé. Jestliže premiér Ben Gurion opravdu požaduje, aby každý, kdo si přeje být v každé minutě svého života Židem, musel žít v Izraeli, potom, podle mého hlediska vyvstávají dvě otázky. První je ta, zda být Židem v každé minutě je úplnou nezbytností a zda židovství a všeobecné lidství se sobě nerovnájí tak, že člověk může být současně Židem a lidskou bytostí v jiné zemi, respektive v jiném místě než na pouhých několika čtverečních kilometrech, které představují izraelský stát“.

Otec slavného houslisty Yehudi Menuhina Moše Menuhin napsal ve svém dodatku ke knize *The Decadence of Judaism in Our Time* (Úpadek judaismu naší doby) nazvaném *Kam kráčíš, sionistický Izraeli?: „Jsem integrovaným občanem Spojených států. Svým náboženstvím jsem Žid a nejsem již ničím jiným. Mým náboženstvím je prorocký judaismus.“* Ačkoli byl v raných dobách, kdy ještě žil v Palestině, obhájcem sionismu, podnikl později proti sionismu četné akce. Prohlásil dále, že „sionisté zneužívají svého náboženství k rozdmýchávání židovského nacionalismu, nového náboženství pro mnohé převrácené a násilím přesvědčené Židy“.

Vyžaduje velkou odvahu postavit se proti sionismu v diaspoře, ale ještě větší odvahu pak v samotném Izraeli. První rektor Hebrejské univerzity dr. Judah Magnes byl donucen ukončit předčasně svůj pobyt v zemi za to, že požadoval užší spolupráci a pochopení mezi Židy a Araby jako základny pro „vybudování dvojjazyčného a dvourasového státu v Palestině v duchu Švýcarské konfederace, s Palestinou jako jedním ze států Arabské federace“.

Neobyčejně odvážně pokračoval v šlépějích Magnese dr. Izrael Shahak. Bojoval sám proti „hrubé sociální diskriminaci, která působí na každého izraelského občana v Izraeli, pokud jeho matka není zrovna Židovkou“.⁽²³⁰⁾

A živoucím svědectvím neodstranitelné propasti mezi sionismem a judaismem jsou ti pobožní Židé z Neturei Karta, kteří jsou tmem v oku izraelské mašinerie, protože žijí svůj každodenní život podle předpisů Tory a trvají na svém odmítání uznat existenci izraelského státu, pod jehož jurisdikci spadají, protože nebyl stvořen Mesiášem.

Přestože jsem se pokoušel neuvádět v tomto díle (anebo jen velmi málo) své vlastní zkušenosti, jsou zde některé osobní pocity, které musím vyjádřit. Jsem přesvědčen, že mluvím za mnohé Židy, kteří si přejí myslet americky.

Nemohu tolerovat to, že Izrael činí ze mne i z druhých, kteří vyznávají židovskou víru, druhořadé občany v naší vlastní zemi. Proto jsou dnes mé vztahy k Izraeli jiné, než vztahy křesťanských Američanů, než například vztah mého souseda Johna Jonese. Jestliže si přejí udržet si svoji víru, jsem nucen, ať se mi líbí nebo ne, pomáhat, půjčovat, dávat cizímu státu Izraeli to, co nemusí nežidovští občané Ameriky.

Trvám na tom, že jestliže chci uctívat nebo se ztotožnit s judaistickým bohem - a může to být třeba pouze jednu minutu v roce - musím tak být schopen učinit bez prostřednictví izraelského státu nebo jiného prostředníka. Zda je člověk dobrým Židem nebo judaistou - což je slovo, kterému dávám jako vyznavač judaismu přednost - by nemělo být jakýmkoli způsobem hodnoceno jeho vztahem ke státu Izrael. Absolutně odmítám vyměnit lenní poddanství vůči izraelskému státu za uctívání Jehovy a trvám na doktríně oddělení církve od státu, za které pokrokoví lidé tak dlouho bojovali. Židé v Americe by měli pokračovat v boji za integraci a nepodporovat segregaci.

XXIII. CESTA KE SPRAVEDLNOSTI A MÍRU

Během své historické vánoční návštěvy v Ismáílji v roce 1977 obhajoval izraelský premiér Menachem Begin svůj zamítavý postoj poskytnout Palestincům suverenitu na západním břehu Jordánu a v pásmu Gazy připomenutím perzekuce Židů od římských dob, včetně arabského útoku na nově založený stát v roce 1948 a „překvapivého úderu“ v roce 1973. Sadatovou jedinou odpovědí bylo: „Ne, ne, nezačínejme to všechno znovu. To se stalo před 19. listopadem a mou cestou do Jeruzaléma“. Už třicet let (v době vydání knihy v USA - pozn. red.) okupují Židé arabskou Palestinu. Požadavek vyhoštěných Arabů na jejich lidská a politická práva nikdy nepřestal existovat. Ale v této době byla slova Goldy Meirové „jáci Palestinci?“ nahrazena novými „proč Palestinci?“

Dokud nebude Izraelem uznáno právo Palestinců na sebeurčení na jejich vlastní půdě, nebude problém vyřešen. Jejich existence jako nezávislého národa byla uznána Společností národů v roce 1922, daleko dříve než došlo k uznání sionistického státu. Ve stejné době, kdy OSN doporučila ustavení sionistického státu, sankcionovala zároveň ustavení palestinského státu na palestinské půdě. Od roku 1947 se nic neudělalo proto, aby byl splněn nárok Palestinců na národní stát. Pokud jde o počet obyvatel, smysl pro národní jednotu a schopnost si sami vládnout, jsou Palestinci rovněž plně kvalifikováni k členství v OSN jako ostatní členské státy včetně Izraele.

Prezidenti Johnson, Nixon a Ford neuspěli ve své snaze dosáhnout „spravedlivého a trvalého míru“ předpokládaného rezolucí Rady bezpečnosti č. 242 proto, že ignorovali palestinská práva a upnuli se k falešnému předpokladu, že tohoto cíle může být nejlépe dosaženo tím, že Izrael bude silnější než všichni jeho sousedé dohromady. Izrael byl po dvě desetiletí neustále vojensky posilován a přesto arabsko-izraelský konflikt pokračuje.

Zdálo se, že Carter hledá konstruktivnější přístup, když během počátečních měsíců ve funkci mluvil o „palestinské domovině“. Postupně ale ustupoval pod tlakem sionistů podobně jako ostatní před ním a přiklonil se k izraelsko-egyptské verzi Kissingerovy diplomacie „krok za krokem“, která vedla k Beginovu a Dajanovu plánu pro okupovaný západní břeh Jordánu, ve kterém byla účast OOP úplně vyloučena a z palestinských práv nezbylo nic.

Jakým právem USA, Egypt, Izrael nebo kdokoli jiný vyhlašuje pravidla pro sebeurčení palestinského lidu a rozhoduje, zda mají žít v palestinském státě v jordánsko-palestinské federaci, v jednotném jordánském království, republice nebo jinak? Převládající palestinský odpor proti izraelskému plánu byl vyjádřen starostou Muhammadem Hasanem Milhamem z města Halhúl na západním břehu: „Náš lid by měl dostat právo na sebeurčení a plné právo na nezávislý stát bez patronace kohokoli jiného. Odsuzujeme každý pokus nebo úsilí toto právo obcházet a vytvářet jakási náhradní řešení.“

Prvním krokem by pro USA mělo být uznání OOP jako právoplatného představitele palestinského lidu a poskytnutí veškeré pomoci pro ustavení palestinského státu na západním břehu Jordánu a v Gaze.

Washington musí přesvědčit Izrael prostřednictvím amerického židovského vedení, že Stát Izrael se musí oprostít od sionismu tím, že odstraní nenormální občanství a abnormální nacionalismus.

Na druhé straně musí Arabové dokázat, že jejich historicky prokázaná tolerance k Židům není pouhou historií, ale že upřímně chtějí realizovat svá slova o koexistenci se Židy v této oblasti na základě rovnoprávnosti.

Je jen malá naděje na mír na Blízkém východě a téměř žádná naděje na ukončení závodů ve zbrojení bez spolupráce se Sovětským svazem. Mezi rokem 1973 a 1976 byla do této oblasti dodána výzbroj za 20 miliard dolarů. Za 11 miliard z USA, za 6 miliard ze Sovětského svazu a za 3 miliardy z Velké Británie a Francie.

USA poskytly od roku 1948 do roku 1977 Izraeli pomoc v celkové výši přes 25 miliard dolarů, tj. 7 300 dolarů na jednoho izraelského občana.

Přes Sadatovu mírovou iniciativu se Izrael připravoval na „vyhlazovací válku“ proti egyptské a syrské armádě. Izrael do roku 1977 nahromadil už tolik zbraní, že by mohl nepřetržitě vést válku po třicet dní na třech frontách, než by potřeboval čerstvé dodávky USA.

Sionistickému hnutí by nemělo být dovoleno donekonečna využívat obětí druhé světové války jako své hlavní zbraně a bránit naději na zajištění opravdové spravedlnosti a skutečné bezpečnosti pro všechny národy oblasti Blízkého východu.

AUTORŮV DOSLOV K ČESKÉMU VYDÁNÍ

Původní text mé knihy končí v podstatě rokem 1977, kdy se v Izraeli dostala k moci sionistická pravice v čele s Menachemem Beginem. Od té doby se však mnoho změnilo. Především došlo v červnu 1982 k nové rozsáhlé izraelské agresi do Libanonu, která měla velký vliv na další vývoj izraelsko-arabského konfliktu.

Sdělovací prostředky v USA (zvláště společnost CBS) nazvaly tuto agresi odvetným útokem proti OOP za to, že v Londýně byl smrtelně postřelen izraelský velvyslanec Slomo Argov. Vůbec nevěnovaly pozornost tomu, že pachatelé byli Jordánci, Iráčani a Syřani a že OOP odmítla veškerou odpovědnost. Ignorováno zůstalo i oznámení Margaret Thatcherové, že na „černé listině“, nalezené u pachatelů, bylo také jméno vedoucího londýnské úřadovny OOP.

Prezident Reagan nařídil okamžitou evakuaci poloviny diplomatického personálu velvyslanectví USA v Bejrútu a odeslal Beginovi dopis prostřednictvím zvláštního velvyslance Habiba. Izrael ignoroval dvě výzvy Rady bezpečnosti k uzavření příměří a stažení izraelských jednotek z Libanonu. Třetí rezoluce Rady Bezpečnosti vyzývala Izraelce i Palestince, aby skončili s nepřátelstvím během 6 hodin a zdůraznila, že jestliže se tak nestane, zváží praktické způsoby a prostředky, aby tento návrh byl schválen čtrnácti dalšími členy Rady bezpečnosti.

Reagan ve své pozoruhodné řeči před Horní i Dolní sněmovnou britského parlamentu zopakoval stanovisko Izraele a obvinil z války na Blízkém východě „metlu terorismu“. Zdůraznil dále, že terorismus musí být rozdrčen. Odmítl vzít v úvahu všechny objektivní okolnosti konfliktu.

Způsob, jakým americká administrativa postupovala v této věci, byl dalším důkazem toho, co jeden publicista z Blízkého východu nazval prokalkulovanou washingtonskou politikou, která ve skutečnosti neusiluje o to, aby poctivě vyřešila problém, ale která jednoduše „manévroje, aby chránila americké zájmy o blízkovýchodní ropu a současně zabezpečila záležitosti Izraele“. Tento politický přístup předznamenal zhroucení jednání o autonomii Palestiny, válku v Libanonu, nepokoje na západním břehu Jordánu a zbytečné nesrovnalosti v přístupu USA k Íránu. USA poskytovaly pomoc Íráncům, kteří bojovali proti ajatolláhovi, a zároveň dovolili Izraeli, aby v letech 1981 a 1982 odeslal do Íránu zbraně americké výroby na pomoc Chomejního režimu ve válce proti Íráku.

Washington tajně souhlasil s tím, aby Izrael podporoval Teherán v dlouhodobé irácko-iránské válce, a podpořil rovněž plány Tel Avivu svrhnout režim Saddáma Husajna. Tento postoj trval až do doby, kdy se Washington začal obávat, že eventuální porážka Íráku by ohrozila „umírněné“ přátelské arabské režimy.

Veřejné mínění směřovalo stále více k uznání práv Palestinců. Průzkum veřejného mínění naznačoval, že většina, zahrnující také značný počet Židů, je dokonce pro založení palestinského státu. Avšak skutečná podpora spravedlivým požadavkům lidu Palestiny je stále spíše výjimkou.

Během své dvoudenní návštěvy v New Yorku v říjnu 1979 navštívil papež Jan Pavel II. také OSN. Řekl shromážděným diplomatům: „Jakýkoli pokus vyřešit konflikt by neměl žádnou cenu, jestliže by opravdu nepředstavoval první krok k všeobecnému a úplnému míru v oblasti. Mír, nezbytně založený na uznávání rovnoprávnosti všech zúčastněných, nesmí postrádat úvahu o spravedlivém řešení palestinské otázky““

V následujícím létě v důsledku národní politické kampaně v USA téměř unikl pozornosti materiál italského II Osservatore Romano pojednávající o historii a současné realitě Jeruzaléma, jehož jedinečnost si vyžaduje pro všechna tři náboženství paritu - aby jedno nebylo podřízeno druhému. Hlas Vatikánu zdůraznil, že všechna tři náboženství musí být „... partnery v rozhodování o svém vlastním osudu... Nemůžeme zjednodušit tento problém na pouhou otázku přístupu k Svatým místům... Význam Jeruzaléma překračuje zájmy jediného státu“. Toto stanovisko zahrnovalo požadavek „... příslušných právních záruk, které nebudou vycházet z vůle pouze jedné ze zainteresovaných stran“.

V článku George Balla ve Foreign Affairs a v interviu Zbigniewa Brzezinského s malou skupinou washingtonských reportérů zazněl sice požadavek, aby USA zahájily jednání s OOP. Ale tvůrci zahraniční politiky nebudou ochotni v otázce Palestiny riskovat, pokud nebudou chtít být nazváni antisemity. Za současné absence uvážlivého amerického vedení, které by tyto pocity dovedlo usměrnit v širší lidové hnutí, není možné očekávat jakékoli změny v americké politice, zvláště když je OOP stále charakterizovaná jako teroristická organizace. Je někdo natolik silný, aby odstranil zbraň stále namířenou na Bílý dům spojenými silami netečných politiků, kontrolovaných sdělovacími prostředky a sionistickou lobby?

Izrael předal Egyptu 25. dubna 1982 poslední část Sinaje. Poprvé od roku 1958 (tehdy v Libanonu) se pozemní bojové jednotky USA zúčastnily „mírového úsilí“. 800 příslušníků 82. výsadkové divize tvořilo základ jednotky čítající 2500 mužů, složené z vojáků jedenácti států OSN. Ti měli za úkol střežit nárazníkové pásmo mezi Izraelem a j Egyptem po evakuaci Sinaje. Další 400 příslušníků amerických jednotek bylo na velitelství letecké základny Eitam na severu Sinaje, rovněž jako součást mírových sil. Tito vojáci byli připraveni k tomu, aby byli využiti jako součást amerických jednotek rychlého nasazení a intervenovali všude, kde to bylo třeba. Vojenská přítomnost USA na Blízkém východě se nebezpečně rozrostla. Izraelská invaze do Libanonu dne 6. června prakticky připadla na 15. výročí války z roku 1967. Kromě rozsáhlého bombardování Bejrútu přinesla s sebou nová nebezpečí a nové hrůzy. Byla zničena města Súr a Sajdá a se zemí srovnány desítky malých vesnic, městeček a uprchlických táborů. Izraelská armáda systematicky vyhazovala do vzduchu a poté buldozery odstraňovala ta palestinská obydlí, která útok „přežila“. Srovnala se země také tábor Ajn Hilwa, a to stejným způsobem, jako tomu bylo v případě syrské Kunajtry na Golanských výšinách před patnácti lety.

Čtyřicet tisíc Palestinců a Libanonců bylo zabito nebo zraněno a více než 600 000 lidí zůstalo bez domova. Izraelci, podporováni falangistickou milicí Bašíra Džamáíla, podnikali útoky proti poslední pevnosti Palestinců v západním Bejrútu. Byly to útoky nemilosrdné, ze země i ze vzduchu, s jediným cílem - donutit Palestince k bezpodmínečné kapitulaci.

Izraelci stále proklamovali „mír pro Galileu“ jako svůj údajně jediný válečný cíl – tj. osvobození severních vesnic před neustálou hrozbou palestinských zbraní. „Nechceme ani píd' území“, notovali si Begin a Šaron, který v rychlém dobytí Libanonu demonstroval svoje „vojenské“ schopnosti.

Ještě v průběhu pokračující genocidy přijal Reagan Beginu v Bílém domě. Prezident tehdy nepokáral izraelského vůdce a nechal v úvahu rady viceprezidenta George Bushe, ministra obrany Weinbergera, poradce pro národní bezpečnost Williama Clarka a dalších pomocníků Bílého domu a postavil se na stranu ministra zahraničí Haiga, jehož rezignaci přijal o několik dní později. Tím, že Reagan tak hanebně ustoupil, protičel současně Beginově hněvivé odpovědi na rozhodnutí Washingtonu pozastavit dohodu o strategické spolupráci: „My jsme opravdu banánová republika. Jsme váš vazalský stát.“ Ve skutečnosti jak je vidět z prezidentova rozhodnutí, spíše opak je pravdou.

Na tiskové konferenci, přenášené televizí do všech států USA, prohlašoval prezident: „Nebyli jsme varováni ani zpraveni o invazi, která měla nastat.“ Přesto nebylo žádných pochyb o tom, že použití vojenské síly, právě tak jako v roce 1967, bylo provedeno Izraelem za přímé pomoci Washingtonu a že sdělovací prostředky velmi decentně ovlivňovaly veřejné mínění v USA a zaručovaly podporu pro další pokračování bezohledného potlačování práv Palestinců. V důsledku vojenské porážky Palestinců se stále ještě nevědělo, zda politická a diplomatická bitva za palestinský stát bude pokračovat.

Na zasedání Senátu USA prohlásil ministr zahraničních věcí George Shultz: „Krise v Libanonu bolestně vyjasnila základní skutečnost na Blízkém východě. Legální požadavky a problémy palestinského lidu musí být vyslyšeny a vyřešeny - rychle a ve všech svých dimenzích.“ Současně však Izrael zvyšoval svůj tlak a usiloval o anexi západního břehu Jordánu a pásma Gazy.

Ministr zahraničních věcí Shultz bohužel brzy zapomněl, co řekl senátorům. Politika USA stále více směřovala jinam, než k legálním palestinským požadavkům a jejich splnění. Namísto toho sledovala Kissingerovu tezi úplného podřízení těchto požadavků a práv sionistické politiky.

Lidská a materiální destrukce v Bejrútu skončila odchodem bojovníků OOP ze západního Bejrútu, kde byli, bez jakékoli vzdušné ochrany, beznadějně uzavřeni. Po dlouhých vyjednáváních byli bojovníci OOP evakuováni pod dohledem Američanů, Francouzů a Italů. Zvláštní pověřenec USA Philip Habib se osobně zaručil Arafatovi za bezpečnost Palestinců, kteří ještě zůstali ve městě poté, co jejich vůdce odletěl do Tunisu přes Athény, kde byl srdečně přivítán Papandreovou vládou.

„Mír pro Galileu“ - jak Izraelci nazvali svoji invazi - lze označit za „vyhlazování OOP“, zvláště po masakrech více než 1500 Palestinců v uprchlických táborech Sabra a Šatíla v Bejrútu. Přesný počet obětí masakru, k němuž došlo ve dnech 16. -18. září, nebude stejně nikdy určen, protože torza lidských těl byla zahrnuta buldozery při odklizení zbytků budov. Objektivní historici však řadí tento masakr do analů dějin vedle barbarského zničení Lidic a Oradouru.

Izrael využil okolností zavraždění libanonského prezidenta Bašíra Džamálla, porušil Habibem dojednaný volný odchod OOP a vstoupil znovu do západního Bejrútu pod záminkou „zabránit nebezpečí násilí krveprolití a anarchie“. Dovolil dále, aby křesťanští falangističtí milicionáři, zapřísáhlí nepřátelé Palestinců a libanonských muslimů a oddíly majora Saada Haddáda - telavivské loutky, vládnoucí nad izraelskou enklávou v jižním Libanonu - doprovázeli Izraelce při jejich návratu a potom byli pověřeni úkolem „vyčistit“ tábory od palestinských bojovníků, kteří se tam údajně skrývali. Zbraně všech muslimských oddílů v západním Bejrútu byly konfiskovány Izraelci. To se ovšem netýkalo falangistů nebo Haddádových milicionářů. Podle doznání ministra obrany Ariela Šarona, byly jim ještě další zbraně, munice a zvláštní světla: pro noční operace dodány izraelskými okupačními silami. Úřední izraelská Kahanova vyšetřovací komise zjistila ve věci masakru od očitých svědků, „že milicionáři se nijak zvlášť nepokoušeli rozlišovat mezi Libanonci a Palestinci a také ne mezi muži, ženami či dětmi. Oběti byly střeleny namátkou nebo postaveny ke zdi a poté zastřeleny. Některé ležely s podřezanými krky, jiné byly rozsekány sekerami“. Americké sdělovací prostředky s velkou euforií uvítaly činnost Kahanovy komise a vydávaly ji za důkaz kvetoucí demokracie v Izraeli, avšak poté, co byli zjištěni viníci, kteří nebyli nijak potrestáni, umlkly. Generál Rafael Ejtan, který se v době masakrů sešel s velitelem falangistů v jejich hlavním stanu, byl penzionován. Generálu Amosu Jaronovi bylo zakázáno sloužit pouze po tři roky a proti generálu Ahmadu Driorovi nebylo provedeno vůbec žádné opatření. Předseda vlády Begin, kterého komise přímo usvědčila, že neprokázal žádný zájem o události v táborech, a proto „nese určitý podíl odpovědnosti“, odmítl učinit cokoli proti ministru obrany Arielu Šaronovi kromě toho, že ho zbavil funkce a jmenoval ho ministrem bez portfeje. Šaron pokračoval ve své činnosti ve dvou důležitých obranných výborech.

Begin prohlásil, že jeho ministr obrany nebyl tím, co se stalo v táborech Sabra a Šatíla vinen více, než on sám byl v roce 1948 zodpovědný za masakr v Dajr Jásínu. Hirsch Goodman, vojenský dopisovatel listu Jerusalem Post, informoval o tom, že viděl telegram odeslaný ve 23 hodin ve čtvrtek velitelem falangistické jednotky v Šatíle izraelskému velitelství ve východním Bejrútu: „Do současné doby jsme zabilí 300 civilistů, používejte údajů 300 teroristů a civilistů“. Telegram byl okamžitě předán izraelskému velitelství a poslán ministerstvu obrany do Jeruzaléma.

Izraelci na největším politickém shromáždění v dějinách Izraele bouřlivě protestovali proti Beginově a Šaronově účasti na masakrech v táborech. Avšak reakce amerických Židů, až na několik málo výjimek, byla bojácná a defenzivní. Mezinárodní veřejnost byla pobouřena. Přineslo to komplikace pro realizaci Reaganova plánu, který byl zveřejněn začátkem měsíce a byl okamžitě Beginovou vládou odmítnut. Přestože prezidentův návrh vylučoval vytvoření jakéhokoli palestinského státu, nebyl okamžitě odmítnut vedením OOP, která nechala otevřené dveře pro eventuální jednání.

Vojenské jednotky USA, které se opět vrátily do Bejrútu, zvýšily podporu slabé vládě Amína Džamálla, který nastoupil do prezidentské funkce po smrti bratra Bašíra.

V Libanonu řádila bratrovražedná válka falangistů proti drúzům, šíitů proti sunnitům, šíitů proti Palestincům, Palestinců proti Palestincům. Americká námořní pěchota však zatím vyčkávala v blízkosti bejrútského letiště a neměla jasné určení. Spolu s diplomaty z velvyslanectví USA v Bejrútu byli američtí vojáci obětmi nesčetných únosů a tří velkých pumových útoků. Teprve poté, co bylo zabito 260 příslušníků americké námořní pěchoty, byly americké vojenské jednotky staženy. Zůstaly po nich hluboce zakořeněné protiamerické pocity, ještě posílené bombardováním Libanonu z bitevní lodí New Jersey a z amerických letadel.

Všechny pokusy ukončit krveprolití v Bejrútu a přinést nějaké řešení těžce zkoušené zemi se minuly účinkem. Ženevská schůzka, které se zúčastnili zástupci různých libanonských frakcí, nepřinesla žádné konstruktivní řešení, jak změnit nedemokratické rozdělení politické moci, která udržovala muslimy, obzvláště šíity, v područí maronitské, menšiny. Nestabilita v oblasti se ještě prohloubila po propuknutí revolty v OOP vedené Abú Músou z organizace Fath, zaměřené proti Arafatovu vedení. Problémy mezi Sýrií a OOP narůstaly, boje se rozšířily až do Tripolisu. Arafat téměř přišel o život, avšak nakonec unikl z obklíčení. Síly izraelských okupantů byly sice staženy ze středního Libanonu až k řece Awálí, avšak byly vystaveny útokům Palestinců a Libanonců na jihu země.

To byla odpověď okupovaného Libanonu na izraelsko-libanonský pakt o bezpečnosti a normalizaci, dojednávány ministrem zahraničí USA G. Shultzem v květnu 1983. Izrael za pomoci USA vymohl pod hlavními izraelských zbraní na slabé libanonské vládě jakousi smlouvu, která odrážela to, co realisticky uvažující Izraelci věděli, že totiž nemůže být přijata nejrůznějšími politickými frakcemi a neslučuje se ani s libanonskou bezpečností ani se svrchovaností státu. Zatímco Begin dlel na oficiální návštěvě USA, zemřela mu v Izraeli manželka. Menachem Begin v důsledku hluboké deprese, způsobené její smrtí a ještě prohloubené poznáním hrozné ceny, jakou jeho země zaplatila za dobrodružství v Libanonu, rezignoval na funkci ministerského předsedy.

Sedm týdnů poté oznámily Washington a Tel Aviv podrobnosti o dalekosáhlé smlouvě o vojenské spolupráci a ekonomických otázkách. Izraelský předseda vlády Jicchak Šamir a ministr obrany Moshe Arens se vrátili triumfálně z Washingtonu. Zvláštní smlouva o strategické spolupráci, o které jednal v roce 1981 Begin a která byla zrušena po izraelské anexi Golanských výšin, byla nahrazena daleko silnějšími pouty mezi oběma zeměmi.

K posílení těchto vztahů byl založen společný vojenský výbor. Má za cíl spolupracovat v oblastech společného vojenskostrategického plánování, vojenských manévrů a skladování amerických vojenských a lékařských zásob v Izraeli. To by ovšem umožňovalo v budoucnu jakoukoli vojenskou akci.

Rovněž na finanční frontě byly zisky Izraele obrovské. Ve fiskálním roce 1984, který začínal 1. říjnem, obdržel Izrael od USA 910 milionů dolarů hospodářské pomoci a 1,7 miliardy dolarů vojenské pomoci, z toho polovinu formou daru. V roce 1985 prezident Reagan souhlasil s pomocí o celkové výši 1,275 miliardy. Izrael žádal sumu větší - v celkové hodnotě 1,7 miliardy dolarů. Protože bylo známo, jakou má sionistická lobby moc v kongresu USA, bylo možné předpokládat, že této žádosti, resp. nátlaku, bude vyhověno.

Izraelští představitelé se vrátili domů ještě s dalšími zisky: obnovením zásilek střepinových dělostřeleckých granátů, povolením využít 550 milionů dolarů na vývoj izraelského bitevního letounu Lavie (byla to výjimka z vojenských zákonů, které stanoví, aby takové fondy byly využity v USA). Tento letoun bude tedy konkurovat americkým letadlům na světových trzích. Izraelští představitelé současně získali povolení prodávat vojenská zařízení, která obdrželi v rámci pomoci. V roce 1985 byla uzavřena zcela nová a velice důležitá smlouva o volném obchodu mezi těmito dvěma zeměmi.

Na Reaganův plán, požadující konfederaci mezi Jordánskem a některou palestinskou autoritou, reagovali Izraelci absolutním odmítnutím. A stejně reagovali i na Američany požadované zastavení osídlování západního břehu Jordánu Židy. Úplnou kapitulaci Bílého domu připomínala kampaň prezidentských voleb. Židovské hlasy a finance byly rozhodující pro Reaganovo znovuzvolení. Cynická hra podřizování národních zahraničně politických zájmů vnitropolitickým „nezbytnostem“, která charakterizuje chování celého Bílého domu od uznání Izraele v roce 1948, s výjimkou postoje prezidenta Eisenhowera v roce 1956, byla tedy znovu rozehrána - tentokrát však za cenu mnoha amerických životů.

Snahy diplomatů řešit tuto situaci se dostaly do slepé uličky. Philip Habib rovněž skončil se svými mírovými jednáními bez úspěchu. Také snahy Husajna a Arafata vypracovat zásadu společné účasti na rozhovorech s USA ztroskotaly. Arafat požadoval účast na jakémkoli druhu vlády, která by byla založena na západním břehu Jordánu a v pásmu Gazy a zaručila Palestincům sebeurčení. USA však stále trvaly na tom, že ještě dříve než jakékoli rozhovory s Palestinci začnou, musí OOP přijmout rezoluci OSN č. 242 a uznat právo Izraele na existenci.

Současně si Washington zvolil metodu totálního ignorování rezoluce vydané Mezinárodní konferencí o otázkách Palestiny v Ženevě. 103 účastníků z řad členských států OSN, 17 pozorovatelů (převážná většina západoevropského společenství se stále podřizovala Reaganovým přáním) a zástupci 110 nevládních organizací z celého světa vyslechli Arafatův projev a přijali rezoluci požadující svolání mezinárodní konference, na které by bylo potvrzeno sebeurčení Palestinců. Avšak neobjevily se žádné náznaky, že požadavek ženevské konference svolat konferenci, které by se zúčastnily USA, SSSR, Izrael, OOP a další arabské státy, bude vůbec kdy splněn.

Král Husajn ve svém březnovém interview prohlásil, že USA se prakticky staly zajatcem izraelských zájmů. Výsledkem toho je, že se ve vyjednávání mezi Izraelem a Araby zprofanovaly. Z těchto důvodů není možné očekávat, pokračoval král Husajn, že by se Jordánsko připojilo k jakýmkoli jednáním. Od roku 1967, po přijetí rezoluce č. 242, prohlásil jordánský panovník, byl několikrát soukromě ujištěn americkými vládami, že Spojené státy pracují na tom, aby Izrael opustil okupovaná území včetně východního Jeruzaléma. Namísto toho však Izrael oficiálně anektoval východní Jeruzalém a urychlil osídlování západního břehu Jordánu.

Jordánský panovník byl dále znepokojen zněním deklarace USA, ve které se uvádí, že osady na západním břehu

Jordánu jsou pouze „překážkou míru“, avšak nejsou „ilegální“. Byla to totiž změna proti původnímu Carterovu stanovisku. Washington zřejmě odmítl požadavek krále, aby USA formulovaly jasně své stanovisko v OSN, ve kterém by zdůraznily, že izraelská sídliště jsou ilegální, a aby vykonávaly tlak na Izrael, aby povolil umírněným Palestincům cestovat do zahraničí. Husajn vyjádřil hluboké politování nad tím, že USA odmítly prodat Jordánsku protiletadlové rakety Stinger v hodnotě 220 mil. dolarů.

Bývalý americký prezident Carter zaujímal ve svých knihách k Beginově interpretaci autonomie v rámci dohody z Camp Davidu kritické stanovisko. Také jiní politikové zbavení tíhy svých úřadů promluvili. Bývalý poradce pro národní bezpečnost Zbigniew Brzezinski naznačil, že někdy by bylo možné dostat se s Izraelem do sporu. Prohlásil dále, že Spojené státy nejsou satelitem Izraele, ale podporují ho finančně a politicky v OSN. Taková odvaha a pragmatismus je snadno příležitostně vyjadřována těmi, kdož již nejsou u moci a ve vládě. Nikdy ne těmi lidmi v USA, kteří u moci jsou.

Předvolební kampaň v roce 1984 se v ničem nelišila od těch předcházejících. Diskuse o otázkách Blízkého východu vyzněla nakonec jako hluboké ponížení USA a jejich postavení jako světové velmoci. Obě strany podporovaly návrh přemístit velvyslanectví USA z Tel Avivu do Jeruzaléma. Kandidáti na nominaci za demokrata senátor Gary Hart a bývalý viceprezident Walter Mondale navzájem soutěžili o to, kdo je více proizraelský.

Ve svých vystoupeních před shromážděním organizace B'nai B'rith ve Washingtonu usilovali prezident Reagan a bývalý viceprezident Walter Mondale o to, aby překonali jeden druhého v obhajování odluhy církve a státu. Předtím ovšem oba zdůraznili neotřesitelnou podporu Izraeli, tedy zemi, která představuje antitézu právě tohoto principu. Oba kandidáti také v rámci své kampaně poukazovali na nebezpečí terorismu, přičemž doslova ukazovali prstem na Organizaci pro osvobození Palestiny.

Velmi nepřesně a neodpovědně prezident referoval o válce v Libanonu jako o válce mezi Izraelem a teroristy z OOP: „Izrael nemůže být obviňován. Tito teroristé neustále narušovali jeho severní hranice... potom jsme zasáhli my spolu s mnohonárodnostními silami, abychom pomohli odstranit více než 13 000 těchto teroristů z Libanonu.“ Dva dny před volbami v synagóze na Long Islandu vyhlásil Reagan s jarmulkou na hlavě, že jednotky USA byly poslány do Libanonu v roce 1982 proto, aby zabránily další genocidě Židů.

Přítomnost reverenda Jesse Jacksona jako třetího nezávislého kandidáta, který podporoval OOP, způsobila, že se na otázky Blízkého východu se soustředilo více pozornosti. Bohužel však tento kandidát nevolil vhodnou formu, a tak jeho vystoupení nikterak nepřiblížilo jejich řešení.

Reagan, již podruhé zvolený, měl možnost zbavit se nezávislosti na sionistické lobby a jejím vlivu, protože získal pouze 32 % židovských hlasů. Přesto však jeho stanoviska a nazírání na blízkovýchodní konflikt v podmínkách vztahů Východ - Západ zůstala stejná jako v prvním funkčním období. Ronald Reagan a ministr zahraničních věcí George Shultz vyhlásil otevřenou válku terorismu a teroristům a svá obvinění zaměřili hlavně na Palestince, jakož i na Nikaragujce a Kubance.

Deklarace „Nebudeme se sklánět před terorismem“ se stala heslem administrativy USA poté; co se sdělovací prostředky začaly ve zvýšené míře zabývat událostmi v roce 1983 a 1984, zvláště sebevražděným bombardováním velvyslanectví USA a velitelství námořní pěchoty USA v Bejrútu a únosem 39 Američanů, z nichž jeden byl zavražděn.

Sdělovací prostředky v USA pracovaly zcela v duchu zmíněné deklarace a jenom velmi málo pracovníků, mezi nimiž byl i John Chancellor z NBC, mělo dostatek odvahy k tomu, aby prohlásili, že příčinou těchto jevů je nevyřešený izraelsko-palestinský problém.

Sionistická lobby opět ukázala svoji sílu i v Kongresu. Nově založený Výbor židovské politické akce (Jewish Political Action Committee PACs) shromáždil obrovskou částku pro kandidáty do Kongresu, kteří měli příznivý poměr vůči Izraeli a k tomu, aby byli poraženi ti kandidáti, kteří byli vlažní k ideologii sionismu. Současný Kongres USA je bezesporu nejproizraelským v celé historii.

Ve volbách v Izraeli, které se konaly 4 měsíce předtím, nebyli Izraelci tak rozhodní. Izraelská strana práce, která si před volbami dělala největší naděje na vítězství a seskupení Likud Šamira a Šarona získaly téměř stejný počet hlasů. Peresova skupina neměla v novém Knesetu téměř žádnou převahu. Ani po týdnech jednání s malými stranami nebyla ani jedna z těchto velkých stran schopna utvořit většinu v parlamentu. Bylo proto dohodnuto vytvořit koaliční vládu s Šimonem Peresem v čele na prvních 25 měsíců. V tomto období bude Šamir pracovat ve funkci ministra zahraničních věcí a vystřídá Perese ve funkci premiéra na stejné období 25 měsíců. Taková volně ustavená a zformovaná koalice byla neschopná učinit jakékoli rozhodné opatření a zvláště vyřešit problémy růstu inflace.

Ariel Šaron, který již nebyl ministrem obrany, ale v nové vládě byl pověřen řízením ministerstva obchodu a průmyslu, vešel do mezinárodního povědomí ještě tím, že zažaloval časopis Time pro urážku na cti. Šaron žádal odškodnění 50 miliónů dolarů za to, že byl uveden v článku tohoto časopisu jako osoba, která přímo vyprovokovala masakr v palestinských uprchlických táborech Sabra a Šatíla. Šaron prohlásil, že tato urážka se týká nejen jeho osobně, ale že obviňuje kteréhokoli Žida z masové vraždy, což je, jak pravil, hrozná pomluva Izraele a židovského lidu.

Šaron vyhrál svoji při, o které všechny americké sdělovací prostředky přinesly obsáhlé reportáže. Podle usnesení soudu nebylo žádných důkazů o tom, že by Šaron měl rozmluvu s Džamálem o akci, kterou měli provést falangisté. Obhájci použili tajného dodatku ke zprávě Kahanovy komise, kde byly důkazy o Šaronově rozhovoru v Džamálově domě. O jeho podílu na tomto zločinu chyběly však přesvědčivější důkazy. Je však jisté, že na rozkaz ministra obrany izraelská armáda obklíčila a uzavřela prostory uprchlických táborů. Šaron poté, co byl informován o masakru, vydal povolení falangistické milici zůstat v táboře ještě jeden den, aby mohla dokončit svoje strašné „poslání“. Jeho vítězství u soudu znamenalo současně rozpoutání mimořádné propagandy proti Palestincům.

Na rozdíl od publicity okolo Šarona bylo (v USA) málo pozornosti věnováno palestinskému problému. Prostor však

zato měly materiály o antisemitismu a genocidě Židů.

Převzetí moci v západním Bejrútu Šíity nezastavilo nekonečnou a krvavou válku politických frakcí ani genocidu. Mnoho Libanonců, kteří v minulých letech postavili znovu jednou, dvakrát i třikrát svoje domovy, se definitivně rozhodlo zemi opustit.

Tento doslov je psán v době, kdy mír na Blízkém východě není v dohledu. Válka mezi Irákem a Íránem vstupuje do svého šestého roku. Lidské životy a důležité suroviny jsou hrozným způsobem ničeny. A Libanon stále krvácí.

Přestože Izrael stáhl svoje jednotky z téměř celého Libanonu, udržuje si nadále na jihu Libanonu vliv prostřednictvím Haddádovy milice, které nyní velí generál Antoine Lahd. Na okupovaných územích sionisté zesílili svoji kontrolu, zatímco Palestinci pokračují v bojích mezi sebou. Za těchto okolností je pro ně těžké dosáhnout realistické dohody s Jordánci o vytvoření společné fronty, která by mohla vyvinout činnost k zajištění jejich práv na sebeurčení.

Násilí - a Washington dává přednost nazývat ho terorismem - je stále na vzestupu. Zdá se, že USA se velmi málo nebo vůbec nepoučily z traumatu, vyvolaného unesením letadla společnosti TWA v Bejrútu se 45 Američany na palubě. Šíitští únosci propustili ženy a některé muže v Alžírú, avšak 39 dalších drželi v zajetí v Bejrútu a jeho blízkém okolí více než dva týdny, až do doby, kdy byli propuštěni po intervenci vedoucího představitele šíitského hnutí Nabíha Barrího. Propuštění rukojmích bylo provedeno ve spolupráci se syrským prezidentem Asadem, který svolil, aby byli převezeni do Damašku a odtud dopraveni do USA.

Na samém počátku druhého Reaganova období sliboval předseda zahraničního výboru Senátu Richard G. Lugar přezkoumat politiku USA. Nikdy se tak nestalo. Staré nedostatky se znovu objevovaly a působily neblaze na muslimský svět, zvláště pak na libanonské Šíity, kteří více podléhali sílícímu vlivu Íránu a extrémním formám islámského fundamentalismu.

Rok 1985 tedy opět přispěl k zauzlení problému na Blízkém východě, který svou složitostí předčí snad všechny lokální války a konflikty, které lidstvo ve svých moderních dějinách poznalo.

Washington D. C.
červenec 1985